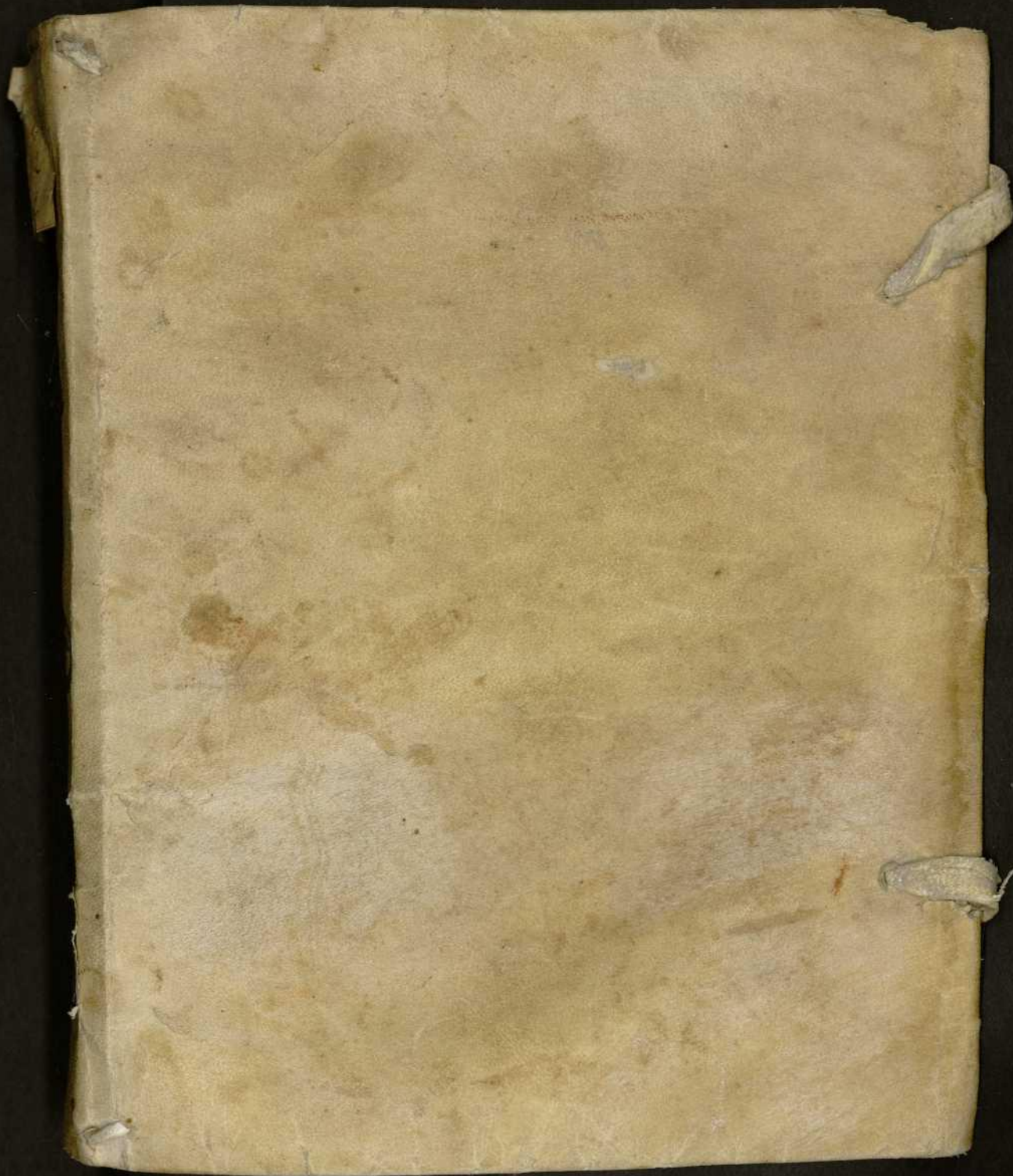

2. 2. 2. 2. 2. 2.

Est. 43 — And 2^a U. 2

IOANNIS

NARBONA

I. C. TOLETANI

PONTIFICII IVRIS IN

Toletanâ Academiâ *antecefforis.*

D E

Appellatione à Vicario ad Episcopum

BIPARTITVS TRACTATVS

In priori, *de Genericâ à Vicario ad Episcopum appellationis prohibitionem utiliter discutitur.*

In posteriori, *De iustâ & legitimâ appellatione de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eius Consilium exacte, & luculenter agitur.*

Ad Relectionem *cap. Non putamus II. de Consuet. lib. sexto.*

ILLVSTRIS S. D. D.

Bernardo de Sandoval, & Roxas Car-

dinali Toletano, &c.

E. C. Q. T.

D. D. C.

Cum privilegio supremi Senatus.

Toleti apud viduam Petri Roderici.

Anno M. DC. XV.

IOANNIS

NARBONA

I. C. TOLETANI

PONTIFICII IVRIS IN

TOLETANIS ACADEMIIS ANTICELLORIS

D. E.

Appellatione & Vicario ad Episcopum

BIPARTITVS TRACTATVS

QVIDQV D HIC VEL ALIAS DIXI
SIVE FECI, EX FIDE MAIORVM
DICTVM, FACTVM VOLO:

SI QV D SECVS, INDICTVM, INFE-
CTVM EX ANIMI SENTENTIA VOLO.

agnit.

Ad Relectionem cap. Non putamus II. de
Consecr. lib. sexto.

I L L V S T R I S S. D. D.

Bernardo de Sandoval & Roxas Car-

dinali Toletano, &c.

E. C. G. T.

D. D. C.

Comptrollegio supradicti Senatoris

Volui apud vrbem Ferni Rodas

Anno M. DC. XV.

D. L. IOAN. DELGADO
 & Agüero Complutensis Ecclesiæ Scho-
 lastici, totius Archiepiscopatus Toletani
 Vicarij generalis, ac in Sanctiori Inqui-
 sitionis sanctæ Senatu causarum
 fidei Iudicis.

S V P R E M O Philippi III. Hispaniarum
 Regis Catholici Senatu iubente ipse Iudica-
 turus legi Ioan. Narbona I. C. apud Toletanos
 publici antecessoris *De Appellatione à Vicario ad Epis-
 copum bipartitum tractatum*, in quo *De genericâ à Vi-
 cario ad Episcopum* prius, posterius vero *De iustâ ac
 legitimâ de Vicarijs generalibus Archiepisc. Tolet. ad
 eius Consilium appellatione* seorsim eruditè discuti-
 t: Opus quidem præter eximiam electarum in utroque
 iure disputationum varietatem nouitate ipsa commen-
 dante pergratum, ac eruditis omnibus expetendum
 quam maximè. Quod non solum litterarum studiosis
 multum vtilitatis adlaturum reor, sed Hispanis om-
 nibus, ac huius Toletanæ diocesis præcipuè cultori-
 bus necessarium pronūcio, in quo nihil est quod Apo-
 stolicis Ecclesiasticisvè dogmatibus non conueniat:
 eat igitur in omnium manus tam acurata rei vtilissi-
 mæ pertractio omnium plausu, meo iudicio. Toletū
 die 23. Maij anno 1614.

L. Ioannes Delgado & Agüero!

POR comision de los señores de el
Consejo he visto el libro de el Do-
ctor don Iuan Narbona, De appellatione à
Vicario ad Episcopum, i me parece que no
ai en el cosa que ofenda, ni impida el po-
derse imprimir, antes que porque contiene
nouedad, i curiosidad, es digno de salir a
luz, i de que se de la licencia que se pide.
En Mad. id 20. de Enero de 1615.

**L.D. Diego Goncalcz
de Contreras.**

Handwritten text block, likely a list or index, containing multiple entries with varying degrees of legibility.

Handwritten text block, possibly a section header or a specific entry.

Handwritten text block, possibly a signature or a date.

Consonat exemplari, si hac ita corrigas.

E Pist. de Scripto & scriptore, pag. 3. lin. 1. dei, leg. diei. In iudicio
 Lic. Hier. de Zenail. pag. 2. lin. 8. voluntatio, leg. voluntario. & ist.
 fratr. ad fratrem, lin. 9. col. 2. nomine, lege nemine. ibid. pag. 2. li.
 4. honestam, leg. honesta. pag. 5. li. 27. nulla lex est, leg. nulla est. pag.
 8. in 1. Episcopi, leg. Capituli. pag. 11. lin. 9. obiectam, leg. obiectam.
 pag. 14. lin. 10. conferendi, leg. conferendi. ibid. lin. 24. scripta, leg.
 scriptæ. pag. 15. lin. 29. resignationes, leg. resignationes. pag. 18. lin.
 20. post verbū Vicarij, adde tantum. pag. 24. lin. vlt. lumi, leg. vt suas.
 pag. 28. lin. 1. ibi nostro, adde officiali. pag. 29. lin. 14. nan, leg. nanq.
 pag. 33. lin. 9. verò, leg. verbo. pag. 35. lin. 5. quæstionem, leg. quæstio-
 num. ibid. lin. 26. legis, leg. legis. pag. 54. lin. 5. reau, leg. reatu. ibid.
 lin. 22. constituto, leg. constituto. pag. 68. li. 7. poterint, leg. poterunt.
 pag. 70. lin. 23. censetur, leg. censetur. pag. 81. lin. 8. vtriusque, leg.
 vtrique. pag. 119. lin. vlt. qualis, leg. quales. pag. 119. lin. 9. satisfi-
 ciens, leg. satisfaciens. ibid. lin. 19. confessionis, leg. confessiones.
 pag. 148. lib. 25. rerum, leg. rerum. pag. 150. lin. 21. manlatum, leg. man-
 datum. pag. 151. lin. 13. dicir, leg. dicit. pag. 152. lin. 7. committimus,
 leg. committimus. pag. 174. lin. 7. præmio, leg. proemio. pag. 190. li.
 vlt. Patriarcha, leg. Patriarchæ. pag. 201. li. vlt. Patriarcha, leg. Patriar-
 cham. pag. 211. lin. 27. exteterit, leg. extiterit. pag. 234. lin. 26. aliam,
 leg. altam. pag. 156. li. 1. præsumiur, leg. præsumitur. pag. 260. lin.
 18. Casanere, leg. Casanate. pag. 270. lin. 11. Corienfis, leg. Caurien-
 sis. pag. 271. lin. 17. eandem leg. eadem. pag. 273. lin. 20. Maldona-
 do, leg. Maldonado. ibid. lin. 22. Decanus, leg. Decanatus. pag. 274.
 lin. 1. sanctiori, leg. sanctioris.

In cuius rei testimonium, has litteras subscripsi. Dat. Toloti
 27. Aprilis, 1615. Regia auctoritate librorum castigato.

Magist. Christophorus Orduña.

YO Hernando de Vallejo Escriuano de Camara del Rei nuestro señor, de los q̄ residen en su Consejo, doi fè que auendose visto por los señores del vn libro, intitulado *De Appellatione à Vicario ad Episcopum*, que con licencia de su Magestad fue impresso, le tassaron a quatro marauedis cada pliego en papel; el qual tiene quarenta pliegos sin los principios, i sin la rassa, i erratas, que al dicho precio suma i monta ciento i sesenta marauedis: i al dicho precio mandaron se venda, i no a mas: i que esta rassa se ponga al principio de cada volumen del dicho libro, para que se sepa i entiéda lo que por el se ha de pedir i llevar. I para que dello conste, de mandamiento de los dichos señores del Consejo, i pedimiento de la parte del Doctor don Iuan de Narbona, di la presente en la villa de Madrid a nueue dias del mes de Maio de mil i seiscientos i quinze años.

Hernando de Vallejo.

POR quanto por parte de vos el Doctor don Iuan de Narbona Cathedratico en la vniuersidad de Toledo, nos fue hecha relacion q̄ auia des compuestovn libro, intitulado, *De appellatione á Vicario ad Episcopum*: el qual os auia costado mucho estudio i trabajo, i entendia des auia de ser necessario: i nos suplicasteis os mandassemos dar licencia para le poder imprimir, i priuilegio por veinte años, o como la nuestra merced fuesse. Lo qual visto por los del nuestro Consejo, por quanto en el dicho libro se hizo la diligencia q̄ la pregmatica por nos sobre ello fecha dispone, fue acordado que deuíamos mandar dar esta nuestra cedula en la dicha razon: i nos tuuimoslo por bien: Por la qual vos damos licencia, i facultad para que por tienpo i espacio de diez años cumplidos, primeros siguientes, q̄ corran i se cuenten desde el día de la fecha desta nuestra cedula en adelante, vos, o la persona que para ello vuestro poder ouiere, i no otra alguna, podais imprimir, i vender el dicho libro que de suso se haze mencion. I por la presente damos licencia i facultad a qualquier impressor de nuestros Reinos que nombraredes, para que durante el dicho tienpo le pueda imprimir por el original que en el nuestro Consejo se vio, que va rubricado, i firmado al fin de Hernádo de Vallejo nuestro Escriuano de Camara, vno de los que en el residen: con que antes i primero que se venda lo traigais ante ellos, juntamente cō el dicho original, para que se vea si la dicha impressiō estā conforme a el, o traigais fe en publica forma, como por Corrector por nos nombrado, se vio, i corrigio la dicha impressiō, por el dicho original. I mādamos al dicho impressor q̄ ansi imprimiere el dicho libro, no imprima el principio, i primer pliego del, ni entregue mas de vn solo libro, con el original, al autor i persona a cuiu costa lo imprimiere, ni a otra alguna, para efecto de la dicha correccion, i tassa, hasta que antes i primero el dicho libro estē cor-

regido, i tassado por los del nuestro Consejo. I estando hecho, i no de otra manera, pueda imprimir el dicho principio i primer pliego: en lo qual inmediateamente ponga esta nuestra licencia, i la aprouacion, tassa, i erratas: ni lo podais vender, ni vendais vos, ni otra persona alguna, hasta que esté el dicho libro en la forma susodicha; so pena de caer e incurrir en las penas contenidas en la dicha pragmática, i leies de nuestros Reinos, que sobre ello disponen. I mandamos que durante el dicho tiempo persona alguna sin vuestra licencia no le pueda imprimir, ni vender, so pena que el que lo imprimiere, i vendiere aia perdido i pierda qualesquiera libros, moldes, i aparejos q del tuviere; i mas incurra en pena de cinquenta mil maravedis, por cada vez que lo contrario hiziere. De la qual dicha pena sea la tercia parte para nuestra Camara, i la otra tercia parte para el juez que lo sentenciare, i la otra tercia parte para el que lo denunciare. I mandamos a los del nuestro Consejo, Presidente, e Oidores de las nuestras Audiencias, Alcaldes, Alguaziles de la nuestra casa, i Corte, i Chancillerias, i a otras qualesquiera Iusticias de todas las ciudades, villas, i lugares de los nuestros Reinos i señorios, i a cada vno en su jurisdiccion, ansí a los que agora son, como a los que seran de aqui adelante, que vos guardé i cumplan esta nuestra cedula i merced que ansí vos hazemos, i contra ella no vaian, ni passen, ni consientan ir ni pasar en manera alguna, so pena de la nuestra merced, i de diez mil maravedis para la nuestra Camara. Fecha en Arganda a veinte i quatro dias del mes de Enero de mil i seiscientos i quinze años.

YO EL REY.

Por mandado del Rey nuestro señor.

Pedro de Contreras.

IVSTITIA ET RELIGIONE MAGNVS
ILLVSTRIS.

D. D. BERNARDO DE SANDO-
ual & Roxas, S.R.E. titul. S. Anasthasiæ Presbytero
Card. Archiepiscopo Toletano, Hispaniarum Pri-
mati, & Patriarchæ, Maximo Castellæ Chan-
cellario, Summo Sanctioris Senatus
Præfidi, &c.

Ioannes Narbona Iuris apud Toletanos Antecessor

D. D. G.

ELICISSIMO profectò fato,
Cardinalis ter-maxime, mihi conti-
gisse haud dubium reor, quod cum
primùm *Sextum Detretalium librū*

b 2 ex

ex hoc professionis publicæ obtento, & iniuncto munere, cui me primo Academia Toletana Antecessorem præfecit, honoremquè vnà & animos, vt grauitè ac gnauiter hæc studia tractarem, addidit, sedulò exponendum suscepissem. *Caput statim illud Secundum de Consuetudine se se obtulit satis obscurum, quod cum elucidare, ac luci dare eniterer, ac impense in eam curam incumberem, non potui nõ difficilem illam, multorumque placitis implicatam discutere, atque in vtramque partem agitare quæstionem. Verum enim verò cum ex eius enodatione non ornamentum, aut decoris parum Pontificiæ, cui meritisimò præes Toletanæ sedi, si è re tua dignitatisquè quæstio decidatur, accrescat, sin aliter, nõ exiguum videatur gloriæ detrahi, iurè ne à Vicariorum Toletanorū, quos Generales vocant, iudicio ad eorum Iudicium, qui tibi à Consilio sunt, Senatū appellari possit, ita vt vtrūque vnū, idemque (cei non nemo somniat) Tribunal iudicari debeat, an potius (vt ego expergite demonstro) duo, diuersaque censeri iudicia: debeo sanè in hoc potissimum fortunæ gratulari meæ, qui tam felici pede iuris interpretationem ingressum, ac tali omine docendi initium me auspicatum videam, vt mihi à tuæ Pōtificiæ ac maximæ dignitatis defensionis auspicijs, munus hocce Doctoris esset in-*
cœp tan-

corptandum. Magnum nec vni Herculi, Atlan-
tivè onus graue mihi egomet imposuisse vltro
non paucis videbor, cum

----- *quid valeant humeri, quid ferre recussent,*
necnon

----- *quàm sit mihi curta suppellex*
nondùm norim, hoc præsertim, & studiorum,
& ætatis tenerioris primori rudimèto: nec dec-
runt, qui mihi audacis temeritatis labeculam as-
pergant, quod quantulum id in me doctrinæ, &
eruditionis est (quod equidem noui, quàm sit
exiguum) ex umbratili ac domesticâ exercita-
tione mediũ in agmen, ac in ipsa castra, aciem uè
forensem incautus producam: & meritò; nec
inficias ibo *periculosa* me plenum *opus aleæ* iam
nunc tractare, duriùsque bellũ aggressum, quàm
quod ea ætatulâ, hisce teneris viribus, nec dum
longo tempore offirmatis lacertis, polleat pera-
gi: quæ cum expendo, parum abest, vt terga ver-
tam, ac pugnæ cedam: cederẽque ni multa me,
vt quoduis periculum potiùs adirem, quàm sus-
ceptam causam defererem hortarentur, ac pe-
nè prorsus impellerent. Audendum igitur fuit,
& eruditus hic pulvis terendus. In causâ primũ
erat causæ ipsius æquitas; pro tuæ nimirũ am-
plitudinis ornamento pulcrum cui non sit de-
certare? Deinde quod te tali, & tanto Theseo

pro me in auxiliū accersito facilè in totius caus-
sæ arcem inuasurum, remquè totam feliciter
confecturū absque dubio sperarem. Quis enim
vel imbellis adeò vel ignauus, vt clarissimo side-
rum feliciū, tuorum insignium, ac fortissimo
(ceū quodam Palladis ægide) protectus clypeo
aduersariorū incursus omnes non vel leui, quod
aiunt, brachio retundat, inanesquè, vel inermes;
aut inertes impetus reddat? Nec id rarum, aut
insolens sidereo hoc tuo splendore hostiles acies
prosterni, ac veritatis osiores funditūs interire.
Norunt namquè sidera ista (Illustre tuæ gentis
decorum) quasi iam olim ad victoriam prolude-
rent, ipsa tantū luce, ipso tantū fulgore (di-
cam & fulgure?) diutiūs pugnare, immotisquè
ijsdem & suo loco, veluti in statione, manenti-
bus hostes profligare, atque omnino confringe-
re: quemadmodum aduersūm Sisaram Iudicium
sacra refert historia, cū *Stellæ manentes in ordine
& cursu suo aduersus Sisaram pugnauerūt.* Quid,
quod Hispaniarum Primatis, Toletanique Præ-
sulis causam, dignitatisquè defensionem nō nisi
ab Hispano homine, eoquè Toletano ciue susci-
pi ac sustineri par erat? Accessit tandē Alphonsi
Narbona Consulcis. Iuris Doctoris, parētis mei
monitum siue iussū, cui vt parere mihi, & laus
& ius, ita & crimen & nefas non auscultare, qui
mihi,

mibi, vt dignitatis tuæ arriperem patrocinium;
grauiter imposuit, seriò præcepit. Cum enim ille
iam olim pro hac acerrimè causâ propugnarit,
semperquè tutatus dignitatem tuam fuerit, nūc
demum, Aquilæ instar, quæ pullos solaribus ra-
dijs obijciēs, veram germanamquè prolem con-
stanti obtutus patientiâ examinat, genuinos
probat, degeneres abijcit, sic me, quem tam
doctrinâ, quàm naturâ Parens procreauit, quo
& ego tam Patre, quàm studiorum Magistro
sum vsus, Parentis nè animum, velut & naturâ
referrem, nec ne, ipsi meritisimò libuit experi-
ri: si splendidissimum tuæ dignitatis lumen in-
conniuenti lumine auderem intueri, aut intre-
pidam Genij, & ingenij aciem obfirmans aduer-
sus veritatis clarum iubar non caligarem. Quæ
ergò à me sunt in tuæ amplissimæ dignitatis pa-
trocinium asserta Regio (quæ tua laus est) patro-
cinio proteges, vt quando felici hoc tuo seculo
emergit virtus, Honestū reuirescit, disciplina ad

Celi incundum lumen & auras

ac in dias, vt ille ait, *luminis oras*, caput exserit
Ecclesiastica, Pontificiæ dignitatis iura & orna-
menta, quæ vel omnino antiquata, vel collapsa
iacebant, reuocantur: hæc quoque à me pro tua
amplitudine suscepta causâ quidquid, aut au-
thoritatis, aut firmamenti adsertore me, & pro-
pugna-

pugnatore nō habuerit, ex tanto, quo fulcitur,
Principe accipiat. Nec enim (libet hanc requita-
tis ipsius ferrā reciprocare non semel) alij quā
tibi, tuoque augustissimo nomini noster hic di-
cendus, dicandus, consecrandusque labor; tum
quia Toletani hominis, tum quia pro Toleta-
nā tuā dignitate, eiusquē Primatu exanclatus,
ac demum, quia primus studiorum meorum fru-
ctus, vel quasi præmetia, siue primitiæ, quæ, ut
nosti, ex diuinæ legis præscripto eximio, qui sa-
cris præerat sacerdoti erant consecrādæ. Quod
si ea qualiacumque sint à te Cardinalis amplis.
improbari haudquaquam viderim; ego me, quæ
summa sunt, omnia non consecutum modò pu-
tabo, sed & consecuturum. Quæ tibi nata, à te
tibi victura. Tu rei tam litterariæ, quam Eccle-
siasticæ nobis, bonisque omnibus, ut

æternū viuas,

ÆTERNVM appræcamur.

RELI-

RELIGIONE,
DOCTRINA, NOBILITA-
te clariss. Illustriss. Toletani Præfulis

Consiliarijs.

*I libenter ad augustum
hunc (ampliss. Senatorum
cetus) quæ de vobis scripsi,
Senatum deferrem, ad u-
numquemq; vestrum pror-
sus itarent: certè abiturie-
bāt. Et meritò cui enim potius qui ad exa-
ctam iuris ac Iustitiæ amussim conatus om-
nes meos collineo, quæ VESTRA omnino
agnoscitis, quæ ab omnib; uti VESTRA,
conor agnosci, quàm vobis (Iuris ac Iusti-
tiæ Mystæ) reddamne dicam, an offeram?
Vtrumque, in Vestri auctoritatem, in mei
præsidium. Reddo quæ, ut rem mæcupij, vel
manu VESTRA potestis adserere: offe-
ro quæ Vestre dignitatis observandæ studio
tum ab iniquis sublestarum opinionum (sic
dicam) possessoribus in vsum nostrum (ut de
Philosophorum Gentilium scitis scitu dig-*

nis Augustinus prodi) erepta vindicaui:
tum aduersus nugacia oblectatum (si qui
sint) valida fundamenta rationum solida-
rum viribus, argumentis, inquam, non topi-
cis tantum, sed apodicticis in certas Vestra-
rum possessionum rationes vel reduxi, vel
auxi: illud, dignitatem vestram, ut facta
tectata eternum (ut debet) foret, decebat:
hoc, meum obsequium in Magnum Pras-
ulem, vestrumque eius Senatum intactum
pratermitti non patiebatur: utrumque à vo-
bis tam hilarè accipiendum, quam strenuè
adiuuandum nullus dubito: vel ab animo
erga vos optimo optimi Parentis mei, qui
mibi hanc curam præcipuè iniunxit, vel à
meo, cuius nascentia hæc litterarum pri-
mordia tanto magis, ut adulescant, vestro
favore indigent, quanto virilem minùs
etatem sapiunt: cuius omnes admonere
operæ precii duxi, ut tantò firmiora aucto-
ritatis vestra argumenta illicò adpareāt,
quantò infirmioribus me viribus pollere
non inficior. Ceterum si tantum mibi auxi-
lij, quantum ego studij, si tantum fauoris
reddi

reddi videro, quantum laboris in Dignita-
tis vestra hacce mea opella iura tutanda
exanclavi: iure cum vate Hispano excla-
mem.

-----Fama quod satis est habet.

In quo omine quiesco, ita & vos, (L.UUU
queis bene rem gerere, ac E. eternam
adprecor.

Io. Narbona I.V.D.]

-----Nec tam mihi nocua fuit illi.
Ponit cum Philosphorum Homero dicta: ut
ceteris quod pulchrum est, cum quis ingenuus hoc
perit ex quo ei erga Toler. Eccles. auferantur
simili profectione.

-----decies repetita placuit

cum

II

ILLV-

ILLVSTRIS.
MAXIMÆ TOLETANÆ

Ecclesiæ proceribus,

Capitulo E. Q. Tolet.

VID: easdē obstreperus cantilenam occino, ferram reciproco, incudem iterū atque iterum tundo? an stellionatus crimine, aut inconstantiē vituperatione à quopiam notabor, quod quē Illustris. Tolet. Eccles. Præsidi, augustoque eius Consilio antea desponderim; vobis (Magni Ecclesiasticæ ditionis Dynastæ, ac amplis. Tolet. Eccles. Senatus) denuò impendam? anne tam Bæotiæ aut Bætauæ sum auris, vt tenui huiusce opellæ beneficio obsequiouè tot tantosquē Proceres officiosus autumem demereri? Nugæ.

----- *Nec tam mihi cornea fibra est.*

Potius cum Philosophorum Homero dicā: iterū ac tertio quod pulcrum est, tum quia ingenua hæc pertinaxque mei erga Tolet. Eccles. auctoritatē animi protestatio.

----- *decies repetita placebit.*

tum

tum quia viriculæ istæ meæ non ab vnius alteriusve audaciâ sumpturę præsidio, sed tanto fir-
mioribus fulciendæ tibicinibus, quanto imbecil-
liores se fateantur necesse est. Quin & quod de-
ueris amicicię cultoribus vulgò vsurpatur, *ami-
corum omnia communia*; animũ in diuersa corpora,
meliori quam illâ Pythagoræâ, vt Tertullianus
vocat, transanimatione, *vnũ eundemque*, idem
ego de Maximâ omnium Tolet. Ecclesiâ, illius
Illustris. Patriarchâ, ac vtriusque Senatu libens
vsurpabo: nam si è Philosophi axiomatico, *quæ
sunt eadem vni tertio, sint eadẽ inter se*; quis tribus,
non vni hæc me dicasse, consecrasseque, si bene
fenserit, mali consuluerit? Itaque Triadem hanc
verẽ sacram in integram possessionis auctoritatis
huiusce partem ad numero, & quę alijs aliàs ob-
tuli, singillatim singulis adiudico; omnibus,
quia quod de incunnabulis Ecclesię Lucas pro-
fert, ad hæc adaptem, *cor vnum, & animam vnam*;
singulis, quia vniuscuiusque ea est generis, vitę,
doctrinę præstantia, vt humanè possim nõ adro-
ganter obtestari cum Sopho illo, qui quis sit, *sa-
tis mihi tali præsidio, pauci lectores, satis est vnus,
satis est nullus*. Vnus, inquam, è tam augusto cę-
tu in honorem; nullus è vulgo in detractionem:
præsertim cum illam Romani Coss. vocẽ de hac
Ecclesiâ meritissimò capiã *nihil æquitati grauita*

et; nihil dignitati humanitatem detrabere. Quæ
(Apuleij verbis dicam) inter doctas nobilissima,
inter nobiles doctissima, inter utrasque optima; ad-
dâ Colophonis vice, inter omnes opulentissima:
cuius demum ut de regiâ Seneca ait, magnitudo
stabilis fundataque est, quâ omnes tam supra se esse,
quâ pro se sciunt. Inter alios ego, qui munusculû
hocce opere impensisvè exiguum, animo siue
studio magnum in tantæ auctoritatis ac dignita-
tis augendæ gazophylacium gratus immitto: de-
nique ut de obsequio in vos meo, de patrocinio
in has schedas vestro

--- *fidere tam fas est, quam dubitare nefas.*

alterius monumentum illas testor, alterius (nihil
ambigo) perpetuò experimentum celebrem, fe-
licitatem tâtis Patronis sempiternam exoptans.

Ex iure, ex animo.

Io. Narbona. I.V.D.

D E SCRIPTORE

ET SCRIPTO,

Amice Lector,

MICVS pauca verè non amice, latinè non oratoriè præfabor. SCRIPTORI me amicū opidò ac impensè cluere quī inficiet? cū & amicorum iam olim amicus audiam, & illorum Genio *Ἀγαθῶν* Boni Genij. *ἁμῶν* & notis infulatus ceu my-
stallitem; & gloriōsè prædicem

semper

----- fuisse

Me Nisum Eurgho, Thesea Pirithoo;
ut & *Veritatis*, cuius ut quidam *simplex oratio est*, ip-
sus & *ἀφελὴς* amator sum. Apagelis illos versipelles
Veritatis, ac Amicitiae osiores, qui, ut in Comico est,

Senec. epi-
stol. xlix.
Simplex.

*multi more isto atque exēplo vivunt, quos tūc censes
esse amicos, reperiuntur falsi falsimonys,
linguā factiosi, inertes operā, sublesta fide;*

Verū ego utriusquē sacris me ritè operaturum scio;
si cū Oratorum Homero ponam personam amici, cum
induerim iudicis; seu maelis Indicis: nam etsi cū Poe-
tarum Tullio *Ἀγαθὸν δὲ ὑπαρὰ φανὸς ἐστὶν ἔταρον*: &
hic ille priuatarū familiariumquē apud Romanos reci-
tationum ingens (ac utinam nostris ijs temporibus Pli-
nij illā exceptione, ut *sani aduocent, & aduocentur*, re-
uocandus) fructus. *Mutuo amice censeri*. Hec ego non
patriuē censeo, non blandirer iudico; censoriè indico;

Tull. offic.
I.
Bonum est ad-
fatus amici
ad monito-
ris, Hom.
Iliad. λ

amicè

amicè dico è SCRIPTI doctrinâ SCRIPTORIS
ingenium examussum commensurandum. Illius, cum
Aiace Pacuviano,

de virtutè ego cernundi do potestatem omnibus;
à Musis alie Et tute, Lector, ni *mus.* porro, benè conscius. Huius
non leuia perfunctoriè commendant encomia Aetas
Vigore. tenera, litterarū felicitas, è litteris honor. In ipsâ enim
adulescentiæ *ἀνμῦ*, sesquiterciam nondum annorum
ἡβδὸμαδ' α tenerè ingresso,

incundum cum atas florida ver ageret,
tot scriptorum libri feliciter electi, felicissimè lecti,
ut & Doctoris & Antecessoris publici titulus honori
ficè cesserit. O mirum! sed nec mîrum. honores habet
ille domesticos, quibus accendatur ad proprios, & ve-
stigia, ne exorbitet, ad altiores premit.

--- Neque enim externo monitore petendus

Virtutis tibi pulcer amor ---

Mi amice, mi frater. Ecce Patrem, quem & Patria
suum, tuum adspicis. Illum Iustitiæ non interpretem
solum, sed administrum; illum religionis, ac doctrinæ
requietem; Comitatis, ac candoris exemplar; Sui secu-
li Papinianum, Orbis totius miraculum, Urbis nostræ
delicium: meum (patere hanc, mi IOANNES, meam
de se uero tuo parère blandam compellationem) meū,
inquam, ADELPHONSVM NARBONA V. C.

---- Troica dignum

! secula, & Euboici transcendere pulueris annos
cui & proprios ego, communi bonorum omnium voto,
i sit modò fas, annos contribuisse velim.

Eum pse Patrem habes & Thaletem; eum pse & natu-
ræ auctorem, & doctrinæ doctorem reuereris; eum pse
& audis & imitaris. Vtrumque felicem, qui docetur à
Patre,

Patre, qui gloriatur in filio! sed an in filijs? Ita hercle
verò serid; qui in filijs, vt senex ille in synephabis

! serit arbores quæ alteri prosint seculo.

Ille namque sibi cognominem Adelphonsum habet
filium: tu tibi supparem eruditionis & honoris Fratrem,
Fortunati tali Parente, tali virtute *ambo;*

! Nulla dies vnquam memori vel eximet aeo;

ritè ac verè auguror. Fuat vtinam! & Urbis nostræ,
cuius adhuc ingenia inculta (Demosthenis dictorio di
cam) vt qui mandragoram biberunt, iacent, tandem ali
quando resurgant, melioremque rursus vitam spirent,
talibus tibi cinibus, talibus destinis! ô, vterque viam præ
muni; Præmuniere iam & strauere Hispaniæ totius, ac
Cordubæ ornamentū CL.VV.D. Bernardus Alderete
de Hispanorū antiquitatibus optimè meritus; D. Fran
ciscus Fernadæus de Corduba quem Eruditionis no
strorum hominum Varronem appellare soleo præ
fiscini, in *Βιβλιοπαλιών*, Acciano exemplo & succes
su, libris; Ille in *Betica*, hic in *Corduba* suis etiam præ
muniunt, ô breui vtinam! vnâ & inlustri & generis &
eruditionis notâ notissimi mihi que amicis. D. Io. Fon
seca de Figueroa in ijs, quæ ad Plinium & melioris
æui Scriptores accuratè notat; D. Gaspar de Figue
roa Varrionucuo Marchio de Cusano in erudita dif
ficilium L.L. enotatione: *dimidium* vterque ille *mei*,
delicium vterque ille *mei* D. Franciscus Gomez de
Queuedo in miscella Sacrorum & Profanorum inlu
stratione, D. Iosephus Gundisaluus de Salas in noua
cultissimi Petroniani Satyrici cultissimaque recen
sione. Quæ in nostratum honorem, in exterorum ad
mirationē velim in lucida tela dei iam nunc prodeat.
Communibus ac meis adnuite votis, mi Amici,

quos aquis amauit

Iupiter —

d

Et

Et meliore luto finxit praeordia Titan
Cum ijs & Vterque,

--- uterque ô sidere dextro

Edite, multa quibus Divûm indulgentia favit:

Quos quidem non

--- series in honora parentum

obscuros proavis & prisca lucis egenteis

plebeiâ de stirpe tulit; ---

Sed è NARBONARVM præclarâ antiquâque radi-
ce NARVACIVM egressa proceritas, ac verus
quasi effectus ex Ioueramur. Verè è Ioue, cui Flora
ipsa, Pommonaque Veneres & Charites musteum
illud rosatum paulatim pullulâtium ac teneriusculè
promicantium sertum, stemma gentilitium vestrum,
panxère curiosiùs. Sed hæc alibi & maioris operis &
rei res. SCRIPTOREM repero: qui quidem παντ'
ἐφύλασσε νόσ πολυιδρῆσιν. Nec aliquid operi tam
exasciato & ad amussim elaborato quod deesset; non
præuidit penitissimè. Vnâ & SCRIPTVM; Quod
vel nouitate ipsâ commendatum omnibus, quibus ma-
milla ritè subsilit sinistra, ac esse Corculis datum est,
placiturum nullus dubito: siue copiosam eruditionis
in stricto materiei arida circumscriptoque aruo mes-
sem spectent: siue decumanum in re creperâ edola-
tumque iudicium curiosiùs examinent; siue scriptio-
nis utilitati propiùs adhæreant, & multa intueantur,
quæ Lethen scire oporteret scilicet; tam illa diu deli-
tuerant, & delitescerent fortassis longam, ni indagatri-
ci industria in studiosorum doctrinam, doctorum ad
probationem, ac amplissim. Ciuitatis, Ecclesiæque
nostratiû ornamentum enuclearentur. Quid mirum?
Euripideum illud ingeram,

Αἰδοῦτε παρὰ προνιδίος σφώτεραι

πεπλῶς-
μένον - κ
δ' ἰος ἐρνος

Omnia ob-
seruauit me-
tis multa
scientia.
Homer.

Posterioris
cogitatio -
ne melio-
res.

Et

Et pro interpretatione Publiani

Discipulus est prioris posterior dies.

Felix ille, ac bona scæua natus, cui hæc vni tēporis iniuriâ abolita, postliminiò tandem Fors destinauit, vt proderet. Vt enim facilitas inuentis addenti meritò tribuitur, felicitas inuenienti adtribuatur meritissimò necesse est, Quid de SCRIPTORE plura, quid de SCRIPTO inculcem? cū *moribus antiquis* hocce ab illo adtemperatū videam, & cum, veteri veri-verbio, *nihil omnium sit, quod possit in primordio sui perfici: sed in omnibus formè ante Spei rudimentum, quàm rei adpareat experimentum*; hæc & florentem spem, & vberrium insicimi fructum liceat contueri. Floreat SCRIPTOR, dū SCRIPTVM maturuerit: & in mu steo adhuc iuvene maturitas florida & fructui sit & admirationi. Vtrūque PALLORI & INVIDIAE auer tentia sacra comparet, & nostri xui marrucinos, blennos, buccones, & id genus vitilitigatores Arcadicos penissumè aurruncet. Tu Intercidona, tu Pilumne, tu Deverra Siluanum tenello abigite hoc foetu; neque nobis fuliginèa obliuionis nube iniuria, siue incuria tēporis aboleuit, penèque oblitterauit, nec mediocria ab eiusmodi dispendio Reip. litterariæ enata diuidia iam diu experimur, dum creuère, decrescant. Noui homullos tressis triboliuè, qui vt moriones olim in dīcteriorum vsu præstinati, in SCRIPTORES quosque scommata viritim, vel in magnos antiqua virtute & sapientia viros, euibrant, nihilque vsupiam est, quod non vnde quaque habeant despiciatui, vel limulis messem fasciantes in herba; qui quidem nunquam (prudenti Hispani philosophi monitione) ad eruditionem veniunt, quia iam se autumant peruenisse: Qui cum nihil, præter maledicta scurrilia, & vt olim è plaustro,

Seneca li.
de tranq.
vit. & lib.
de diu. pro
uid.
Senec.

suum putent, si quando ingenij periculum faciundum
 fuat, aliorum scrinia (risimus herè & nudius tertius;
 rideret & Crassus qui nunquam risit) astu improbo
 manticulata, siue harpagata, manuvè tagaci sublecta
 impudenter clepunt, imperitè crepant, siue iactant: &
 tamè omnes imbelles **SCRIPTORVM** sapientium
 verè faci: qui Dipnosophistarum more inter fercula
 (hui quàm aliter!) diductissimo & pudore & ore tu-
 burcinantes philosophantur: ipsissimi, Plinianâ argu-
 tiâ, *Sophocles*, quia poetæ &, vt sperant, nō humillimī
 spiritus, aduentitiâ tamen Petroniani Eumolpi, cui si-
 milimi, frequentiâ dignissimi, qui excipiantur: &, etsi
 Ariciæ Manij, *Laudicani*: *zoqws* illud adsentatorium
 cænipetæ Trimalcionibus subinde intonant Stentore
 vocaliores. Istorū mihi ronchi lyræ lyræ (liberè dicā)
 neque *ciccum*, cum Plauto *interduim*. Hos **SCRIP-**
TOR nō curat scilicet; hos nec tu moreris, **LECTOR**
 si Amicus es, in **Amici SCRIPTA**. Hoc **AMICVS**
 te rogo, & vt bene valeas, amicè aueo. Quid & **SERI-**
PTO? vt annet, perennet. Quid & **SCRIPTORI-**
 meo? Vota calida, & ex voto

Dij seruate PIO GENITORI gaudia tanta
PROLIS, & virum q̄ hunc PATRIAE seruate rogati,

MIHI cum **PATRIA**, qui vniuerso vtriusque generi
 amicis. *ex animo ex merito voueo*

DN. THOMAS TAMAIQ DE VARGAS

T. D.

ROMAE Hispanorum, Regia V Visogothorū Vrbe,
TOLETTI, eapse Aprilis die, quā Fortunæ Publicæ
 sedes à calcis Romuli nepotibus Colle Quirinali
 olim D. C.

Epist. ad
 Mar. lib. II
 apud quē
 deridētur
 qui cœnæ
 causā &
Sophos, vt
 in Persio,
 Martiali,
 Sidonio, a
 lijs passim
 videre est
 adclama-
 rēt, & lau-
 darent.
 Vid. Fes-
 tum voce
 Manius.

IVDICIVM
SAPIENTISSIMI
LIC. HIERONYMI DE

Zeuallus Toletani aduocati, & in Imperiali hac Ciuitate Nobilium decurionis de libro Io. Narbona I C. & publici antecessoris.

VLTVM se præstitisse noster Bartolus in l. 1. §. sex sunt de postul. putat, quod ad vigesimum primum ætatis annum, & ad Dôctoratus lauream vnâ peruenisset, quod refert etiam vt mirum Paul. Castrensis in l. si constante, in princip. ff. solut. matrim. & Tass. in l. quidam cum filium, num. 39. ff. de verbor. oblig. sic Angel. Perus. de se ipso affirmat, in d. l. 1. §. pueritiam, nu. 4. de post. se anno vigesimo insignibus Dôctoratus ornatum fuisse, & publicam lectionem aggressum; & Bald. decimo septimo ait repetiisse l. centum Caput, ff. de eo quod cert. loc. Vt etiam tradit Felin. in rub. de Magistris, & Io. de Anan. in rub. nu. 8. de delict. puer. & Ceruotu. Acurfij filius ante vigesimum primum Dôctoratus gradum affectauit, tradente Bolog. in repet. Auth. habita, num. 135. C. ne filius pro patr. alij permulti, quos memoriæ prodidit Petr. Angust. Morl. in Empor. iur. titul. 1. deleg. num. 3. Illos secutus Loazes in repet. l. si filius, §. diui, ff. deleg. 1. non parum se fecisse credit, cum se illam vigesimo secundo repetiuisse tætat: hos ego imitatus, eiusdemque gloriæ cupidus vigesimo tertio è limine salutato nō parū glorians scripsi olim lib. 3. comm. cōtr. com. quæst. 840. num. 5. me scripisse, & publicè habuisse legem admonendi, ff. de iur. iurand. inde animum sumpsi repetitionem illam

primam meam omnium iudicio summittendi liberè. Sed il-
 lorum meaque gloria prorsus euanesceat, si ætatem teneram
Io. Narbona Toletani I C. ac Toletanorum I C. Parentis fi-
 lij cõtemplemur: qui quidem ante vigesimum primum iam
 cum fratre etiam eruditissimo Doctoris titulo fuerat renun-
 ciatus, & ante vigesimum quartum tale sui ingenij specimẽ
 tulit; & maiora (vt speramus) feret: tanta est illius doctrina,
 tam assidua librorum voluntatio. Librum ecce *De Appellatio-
 ne à Vicario ad Episcopum* emittit, doctum sanè, & nouæ mate-
 riæ aptum opus, à cunctisque quam maximè laudandum,
 multa sunt in eo nouè explicata, legum difficilium explana-
 tarum larga seges, abstrusi iuris enodatio aperta, nihil non
 eruditum, nihil non omnibus vtile. Sic ego iudico, & post iu-
 dicium Deum suppliciter inuoco, vt omnia illi feliciter &
ex animi sententia contingant; vt Parentis optimi viri D. Al-
 phonfi Narbona gloria augeatur in fama Ioannis, & Ildé-
 phonfi ingeniosissimorum iuuenum filiorum: quibus tam
 doctrina, quam religio ad miraculum coniuncta est; sed pa-
 rentem simul habet, & Magistrum, & nostra Ciuitas, nosq;
 amici illius fructibus fruimur copiosis, horum spes fouemus
 ingentes: ego inter omnes

L. Hieronymus de Zenallos.

IOAN.

IOANNI
ALPHONSVS

NARBONA F.

NON possum non, mi FRATER, mihi gratulari, qui te & eruditione & ætate reuerear superiorem: & omnem hanc laudem, quæ ex tuis litterarij laboris fructibus percipienda tibi absque dubio est, in me, meoque omnes deriuandam censeam, qui tuus, qui tui sunt: in me præsertim, qui tibi, vt in propinquitate, in amore coniunctiorem me prædico: gratulor, inquam, mihi, cui & tu nomine deuinctiorem facile confiteris: & vt enim amor, qui FRATRVM pectora suauibus charitatis vinculis strictè obligat, omniū audit maximus, ita & ille, qui inter nos tam propinquitatis, quàm necessitudinis compagibus strictissimus intercedit, omnium cum sit maximus, maximo etiam maior meritissimò audiat necesse est. Parenti etiam nostro (dicam nè Doctori?) lubens gratulor, cuius in nos ex anclatis laboribus à te vt natu, sic doctrina maiori gratia grata, quia non tarda, tam copiosè reddatur. Exemplar ille nobis ad eruditionem, & virtutem semper fuit: mihi iam non ille solum, sed etiam tu, qui vberiori gloria

gloriæ melle & illius laboribus & optatis respo-
disti, merito eris: merito sequor, & si iniquis pas-
sibus, animo tamen æquo illum, te, incitantem,
ad honestam vadentem imitabor: illud semper
ratus, non te, non illum mihi vnquam ad altiora
gradienti defuturos: & sicubi lapsus fuero, cui
innitar leuaturus propius fidam. Bene olim Sca-
mander apud Homerum ab Achille obsessum
Simoëntem aduocat,

Iliad. 21.
Et refer-
tur à Plat.
in Protag.

*Frater amice, hominis pariter comperescere vires
Ambo huius studeamus ----*

Iliad. 22.

inclamans: Bene Hector iam iam impar con-
gressus Achilli, vt sibi suppetiatum veniat,

*Deiphobum fratrem intento clamore vocabat,
à quo destitutus, sibi iam conclamatum illicò,
fatisque cedendum iniquis persuasit. Sic apud*

2. de Rep.

Platonem Adimantus Glauconis aduersus So-
cratem differentis causam excipiens, nondum,
ait, Socrates satis hac de re differu. Cur ita? nem-
pe quia id nondum est dictum quod maxime dictum
oportuit: cui Socrates: igitur, addit, frater adesto vi-
ro; vt habet prouerbiū: quare tu, si quid hic præter
misit, adina. Idem ego, artiori tamen causa, FRA-
TER FRATRI adesto, ac suppetias sert, mi FRA-
TER qui & amicus: Vicissim vellem &, si possẽ,
ego, potero Paterno exemplo, Fraternali auxilio;
multumque mihi me consequutum credam,
cum

cum è sapientis monitu sciam, FRATREM,
qui adiuuatur à FRATRE, ciuitate munita lō-
ge esse potentiorē: nam melius est duos esse si- Eccles. 4.
mul quam vnum, (idem ait) habent enim emolamē-
tum societas suæ, si vnus ceciderit ab altero fulcie-
tur. Procul illi sint, quos cum natura coniunxit
prouida, imprudens dislociauit: similtas, nam
profecto, vt cum Euripide dicam

In Iphig.
Aulident.

Res dira verbis inuicem altercarier,

Dictisq; fratres amicare mutuis,

Si quando lis inciderit aut contentio:

Cui enim Caini cum Abele, Iacobi cum Esau,
Romuli cum Remo, Etheoclis cum Polynice,
Antonini cū Geta dissidia non mirabitur? quis
non stupebit? quis non abominabitur? si qui gē- Gene. 29.
te, cognatione, affectu coniuncti sunt (in sacris Deut. 23.
litteris) FRATRIS nomine condecoratur; qui 2. Reg. 1.
natura sumus, nonnè melius fraternis inuicem
operibus, mutuisvè beneficijs de nobis oport-
tebit benemereri? præsertim cum FRATER &
FIDELIS in ijsdem pro eodem vsurpentur, si
enim, vt Terentius in Adelphis ex philosopho-
rum veterum disciplina ait, *Vetus quidem hoc*
verbum, amicorum inter se communia esse omnia:
& amicitiam æqualitatem Pythagoras apud Agel-
lium vocabat; qui & æquales sumus, & natura,
& amore, quare non amicorum, quare non
c fra-

Hier. adu.
Helu.
Aug. 1. de
serm. dom.
cap. 43.

Lib. 1. c. 9.

fratrum & laudibus & virtute fruemur? commu-
nis ergo tua hæc laus, mi FRATER, & mihi
est. Itaque hanc augeas vtinam, & Deus tuorū
iuuenantium annorum seriem augeat, in gene-
ris nostri gloriam, in vrbis nostræ admiratio-
nem. O vtinam, &

Dij tibi dent animos, continentque tuos.

Precor. è communi vtrique nostrū musæo.

TOLETANO COELO NARBONIDARVM PLEIADA

L.M. gratulor

Dn. THOMAS TAMAIO DE VARGAS.

Euge ò, ceu stellis Cælum fulgentibus aptum,
 Usurpare oculis hominum diuinumque frui ci
 Quod datur, VRBS Orbis magni caput, Urbium ocellis
 Magnarum, ^aHebræa populis ab origine inundans,
^bSeu viriute potens Gratorum, siue ^csuperba
 Natorum Maurorū potens in gloria nunquam.
 Hesperia ^dDelphi Clario sacri, amula cælo
 Euge ò; quid? Calo non impar Euge TOLETVM.
 COELVM sideris plusquam splendoribus ò tu
 Cinctum; cui lucet GENIORVM, cui INGENIORVM
 Lumina; cælestis cui quo SAPIENTIOR alter
 ALDEPHONSE cluis nequicquam in templa viai
 Cærule; cui fidibus Phæbopar LASSE sonoris:
 Cui VARGAE decus gens & COPARVIA nostrum,
 Ut sidus pelago haud ingratum Tyndaridarum;
 Cui duplici VERGARA manu, ut GUMETIA late
 Iam dios parstis radios: CIACONIVS oris
 Culti cui inluxit, variq; SIGAEA, pudici
 Miraculum sexus. Sed (cheu!) dum spiritus artus
 Palantes animas, disiectis disq; supatis
 Cæsis incerta Cineres iam scæde vagantur:
 FAMA micat, tenebris quæ non obnoxia Mortis.
 FAMA micet: MARIANNA ino cum FAMA micabis
 Nomine Cunctarum eternum (mea vota precabor
 Audiat AETERNVS;) merito ubi FAMA relicta est
 Cunctarum, merito quæis audis PHOEBVS APOLLO;

^a תולתא Tholoth, genera-
 tiones, Genes. II.
 Reuch. I. le ver.
 mir. Sixt. II. Bib.
 Ego Sched. x. ne-
 cad. x. hor. sub. de
 ijs litt. r.
^b ἡ πόλις τοῦ
 vrbs, seu τῆς πό-
 τοῦ. Ἀντὶ τοῦ
 eus ubi Magistra-
 tus publicè conue-
 nieb. Plut. quest.
 Rom.
 à Tolem & Buo-
 ro. Roder. Toles.
 lib. III. hist. ca. III.
 seu avoc. Tholus
 Scalig. F. I. de
 em. temp
^d Delphos & Par-
 nat. Orbis vmb.
 (vt Hisp. Tolet.)
 vocat Manil. ap.
 Varr. IV. de L. L.
 Tel. II. de dia.
 Soph. æd. Pin. I.
 III. Pyth. Strab. IX
 Quid x. mer. Sæ-
 I. Theb. Pauſan.

Plur: Luct. Alij.
e Ex eius privile
gio Tolet. con-
cel. Tolerau. Al-
dep. Ricogn. Sa-
pientem eōstat.
f Ut in Oppian.
Kuv A. φειδῶ
ἀπολλων. Mac
l. sat.
g Pro aere sine
cælo Horat. l. od.
Carm. l. Iuuen.
lat. l. pass.

h Iuuen. Peta
cipes qui sint no-
tum ex Iuio lib.
xlii. Dione, Lam-
pridio, alijs.

Alq. TOLETANI magnum ELOVIS incrementum-
FAMA micet; longum PISARVM FAMA micabit,
Seu FRANCISCE tuis meritis quæ debita; siue
Quæ ALDEPHONSE tuis, melius victura per auum.
GRATVLOK & cum SOLE meorū PLEIADA nostru
NARBONARVM ingens decus; immortalia COELO
sidera: tot radiorum te ALDEPHONSE micantium
Fax, cui vni est in vasa Catonis diu vetusti
Religio, eloquium Demosthenis; iuris & æqui
Vnus amor; quem iure suum mea PATRIA PATREM
Indiget at; quem iure suum meus, ingenij vi
Qui potis est, puri eloquij qui præpere pennâ,
EUGENIVS Fratrem iactat; quem iure Parentem
Illi noster Amor, communis dimidium illi
Mentis, submissis doctrina fascibus Ordo
Doctior imperium quæis deservit, tempora laurus
Plurò serpere ævet victrix quibus auspice FAMAE
Omine nascentis, moderantes frenat theatri
Phæhei quos grate audit studiosa iuventus,
Cuius uterque audis PRINCEPS, lanugine malas
Vix dū primavâ vestite, ALDEPHONSE, IOANNES:
Magna IACOBÆ iubes de te sperare, ISIDORE
De te magna Patris Fratrum & vestigia incerrans
Certa per. ô melior faxit Fortuna! ISIDORO
Et super extincto iustum lenisse dolorem,
Cuius adhuc randum lacrimis sine tangere salsis
Vocæ abiturum possum memori (hæu) florentibus annis.
Vivite vos tandem NARBONAE, PLEIADA nobis
Qui datis: His Euge ô, Cælo par, Euge TOLETVM.
Euge ô, ceu stellis Cæli fulgentibus aptum.

IOAN-

IOANNIS
NARBONA I. C.
TOLETANI.

PONTIFICII IVRIS
in Toletanâ Academia Antecessoris.

DE

Appellatione à Vicario ad Episcopum?

P A R T I.

Ad Relectionem Cap. Non putamus II.
de Consuetudine.

L I B. S E X T O.

S Y M M A R I A.

Ex officiali Episcopi ad Episcopum appel-
lari non potest, etiam praetextu cuiuslibet
consuetudinis.

Vicarij, & Episcopi idem est tribunal, & auditorium,
arque viriusque una & eadem persona reputatur.

A

3 A Se

- 3 A Senatu Principis ad ipsum Principem non appellatur.
- 4 Senatus & Princeps idem reputantur.
- 5 Iulianus Imperator in numero Senatorum ipse se conscripsit, & Senatores ei inherere dicuntur, sicut stellas firmamento cali.
- 6 Qui occidit Senatores crimen lassa maiestatis incurrit.
- 7 A Praefecto Pratorio ad Principem non appellabatur, & num. 113.
- 8 Praefectus Pratorio verè vice sacra indicabat.
- 9 Consuetudine induci non potest, ut appelletur de officiali Episcopi ad Episcopum, & quamnam ratio?
- 10 Substantia appellationis exigit, ut de minori ad maius iudicium deferatur appellatio.
- 11 Consuetudine induci non potest, ut alicuius actus substantia mutetur.
- 12 Sublata rei substantia res ipsa perijt.
- 13 Idem officialis, ac Vicarius est, & num. 16.
- 14 Vicarius dicitur, quia alterius vice fungitur.
- 15 Officialis dicitur quasi alterius officium exercens.
- 16 Stilus Romanae curiae aliquando verbo officialis, & aliquando verbo Vicarius, viitur.
- 17 Summ. Pontif. Christi Vicarius est, & unū idemquē tribunal cum Christo habet.
- 18 Defuncto Pontifice Ecclesia vacare non dicitur.
- 19 Haesim sentire videtur qui a sententia Papae ad Christum appellat.
- 20 Vicarij, seu officiales Episcoporum iure nostro tripliciter accipiuntur.

- 22 Legitimi, seu nati Vicarij dicuntur, qui à lege ipsa constituuntur, ut Archidiaconus, vel Archipresbyter, & Vicariorum munus exercent absentibus Episcopis, & eorum officialibus, & sedevacante dum Capitulum alium Vicarium eligit.
- 23 Sedevacante Archidiaconus monitoria cōcedere potest, & dimissorias litteras ad suscipiēdos ordines dare, dum Capitulum Vicarium eligit.
- 24 Vicarij foranei dicuntur, qui extra locum, ubi Episcopi sedes est, iurisdictionem exercent, & quare sic nuncupati?
- 25 Vicarij dativi, seu constituti generales nuncupantur illi, qui ab Episcopo constituuntur, ut eius vices gerant in eiusdem tribunali, & loco.
- 26 Decis. c. 2. de cons. lib. 6. cū generalis sit, omnes Episcopi Vicarios videtur comprehendere. Contrarium verius, num. 28.
- 27 Lex generaliter loquens generaliter intelligēda est, & quoties non distinguit, nec nos distinguere debemus.
- 28 A Vicario nato ad Episcopum appellatur, & numero 36.
- 29 Vicarij nati iurisdictione Episcopi iurisdictione inferior est.
- 30 Archidiaconus, vel Archipresbyter ordinariam iurisdictionem habent.
- 31 Decis. c. 2. de consuetudine lib. sext. in Vicario foraneo locum non habet, & num. 36.
- 32 Episcoporum iurisdictione ordinaria est.
- 33 Vicarius foraneus delegatam habet iurisdictionem.

- 34 De delegatio ad delegantem prouocatur
 35 Foranei Vicarij, & Episcopi idem tribunal non est.
 37 De Vicario foraneo ad Episcopum appellari non posse
 Anasthasius Germonius existimat, & eius opinionis
 fundamenta adducuntur.
 38 Conuincitur Anast. Germon. opinio, & nu. 43. & 44.
 & fundamenta ab eo proposita diluuntur. d. nu. 38.
 & 45.
 39 Dispositio, qua simpliciter de officiali Episcopi loqui-
 tur tam de generali, quam de foraneo accipitur.
 40 Vicarius foraneus minori curatorem dare potest se-
 cundum Gomez. contrarium Ioan. Andr. & Gemi-
 nianus. ibidem.
 41 Verbum officialis in. c. 2. de consuet. lib. 6. foraneum
 Episcopi Vicarium non amplectitur.
 42 Verba generaliter prolata ex adiuncto interpretatio-
 nem accipiunt.
 46 Vi appellatio ad Episcopum deferatur non est neces-
 sarium quod index a quo, propriam habeat iurisdic-
 tionem; sed id tantum ut minorem habeat,
 47 Iurisdictio delegata inferior est ordinaria.
 48 L. I. §. ab eo. ff. quis & a quo appelletur pugnat cum
 L. I. C. qui pro sua iurisdictione.
 49 Vaconij à Vaccuna expositio refertur.
 50 Reijcitur.
 51 Intellectus Bartol.
 52 Refellitur.
 Et alius eiusdem num. 106.
 53 Interpretatio Cuiac. Duaren. Morl. & Faquinci ad-
 ducitur.
 54 Conuincitur.

- 55 Verior interpretatio traditur.
- 56 L. legatus 20. ff. de officio Prasidis exponitur.
- 57 L. 2. §. & cum placuissent, de orig. iuris. quæ cum dici
l. legatus pugnare videtur, remissionem intelligitur.
- 58 De delegato Episcopi ad Episcopum non appellatur,
si in fraudem Metropolitanæ Episcopus causam de-
legauerit.
- 59 Fraus huiusmodi per coniecturas probatur, & ea pro-
bata Episcopus per Metropolitanum excommuni-
cari potest.
- 60 Forensis vsus recepit, ut de Vicario foraneo Recto-
ris ciuitatis non Rector ipse, sed ipsius superior pro-
uocetur.
- 61 C. 2. de consuetud. lib. sext. in Vicario datiuo, seu con-
stituto tantumdem locum habet.
- 62 Vicarium generalem Episcopi delegatam iurisdictionem
non ordinariam habere plurimi existimarunt.
- 63 Eorum fundamenta referuntur, & numeris sequen-
tibus.
- 64 Qui mandatam habet iurisdictionem propriam ni-
hil habet, sed mandatæ iurisdictione utitur, & nu-
124.
- 65 Episcopi iurdictio ordinaria est. & num. 80.
- 66 Vna & eadem iurdictio æquè apud duos residen-
tere potest, sicut dominium aut possessio.
- 67 Iurdictio ordinaria à lege ipsa tribuitur.
- 68 Lex iniure nulla lex est, quæ Episcoporum Vicarij
expresse iurisdictionem tribuat.
- 69 Iurdictio ordinaria reuocari non valet.
- 70 Episcopus Vicariū reuocare potest. & quare? nu. 95.
- 71 Iurdictio ordinaria morte concedentis non spirat.

- 72 Delegata iurisdictio morte delegantis re integra finitur.
- 73 Vicarij iurisdictio per Episcopi mortē spirat. & quare? num. 97.
- 74 Ordinaria iurisdictio ab Episcopo concedi nequit.
- 75 Episcopi Vicarius vniuersitatem causarum committere non potest.
- 76 Delegatus vniuersitatem causarum committere nō potest.
- 77 Vicarius Episcopi non potest vacātia beneficia conferre.
- 78 Vicarium Episcopi ordinariam iurisditionem habere verior est opinio.
- 79 Rationes, quibus prædicta opinio nititur, adducuntur cum numeris sequentibus.
- 80 Episcopi iurisdictio ordinaria est.
- 81 Vna & eadem res diuerso iure censi non debet.
- 82 Vicarius decretum interponere potest in alienationibus rerum minorum.
- 83 Decreti interpositio in rebus minorum delegari minime potest.
- 84 Argumentum de Archidiacono ad Episcopi Vicarium sumitur.
- 85 Archidiaconus Episcopi Vicarius est, & iurisditionem ordinariam habet.
- 86 Ordinarius iudex iudicē dare potest, non delegatus.
- 87 Vicarius Episcopi iudicem dare potest.
- 88 Vicarius Episcopi ex propria commissionis natura iurisditionem, & causarum cognitionem habet, & num. sequentib.
89. Argumentis eorum respondetur, qui putant Vicariū Episco-

- Episcopi iurisdictionē habere delegatā. & nu. seqq.
- 90 Non omnis qui alterius vicem gerit delegatus est.
Legatus Papæ eius vicem gerit, & tamē ordinaria
iurisdictione potitur, ibidem.
- 91 Vicem alterius gerentē in eodem tribunali ordina-
rium esse, secus si in diuerso, defendit Thom. Sāch.
- 92 De iurisdictione ad dominium non recte argumen-
tum sumitur.
- 93 Iurisdictione Episcopi, & Vicarij non aequè principaliter
apud eos residet.
- 94 Vicarius constitutus permissione, & licetia legis, ab
ipsa lege ordinariam iurisdictionem nanciscitur,
& 109.
- 95 Res per quas cumque causas nascuntur, per easdem
dissoluntur.
- 96 Archidiaconi iurisdictione per Episcopū reuocari non
potest.
- 97 Vicarius in iurisdictione, Episcopo associatus est.
Cum principalis causa non subsistit, nec ea omnia,
quæ sequuntur ex illa, ibidem.
- 98 Vicarius ab Episcopo iurisdictionem non accipit, sed
à lege mediante nominatione Episcopi.
- 99 Iurisdictione Vicarij certis limitibus circūscripta est.
- 100 A Vicario Capituli sedevacante ad Capitulum pro-
uocari non potest.
- 101 Sedevacante iurisdictione Episcopi ad Capitulum de-
noluitur.
- 102 Capitulum sedevacante generalem Vicariū consti-
tuit, & taliter electus iurisdictionem habet ordi-
nariam, & idem tribunal, & auditorium cum Ca-
pitulo constituit.

- 103 *AVicario Episcopi sedevacante ad capitulum non valet prouocari.*
- 104 *Idem in officialibus generalibus inferiorum.*
- 105 *Iure civili à Vicario generali ad eum, cuius vicem gerit, non datur appellatio, ut nonnulli defendunt.*
- 107 *Contrarium verius esse plures existimant.*
- 108 *Auctor sœdere distinctionis conciliat.*
- 110 *Substitutus ab Ordinario à Principe cum potestate substituendi creato ordinarius index est.*
- 111 *Iure civili Vicarium constituere non licet præter necessitatē, quòd si constitutus fuerit, delegatus erit.*
- 112 *Rector provincia, seu Magistratus delegare potest omnes causas, quæ sibi iure Magistratus cōpetunt, siue necessitas immineat, siue non.*
- 113 *Intellectus l. à Procōsulibus. C. de appellat. Princeps appellatur à sententijs Vicariorum suorum ibidem.*
- 114 *Locū tenētes correctorū (vulgo Tenientes, seu Alcaldes mayores) ordinaria iurisdictione fruuntur.*
- 115 *À sententijs locum tenentiū ad Correctores non prouocatur.*
- 116 *À Correctoribus vel Prætoribus Dominorum ad Dominos ipsos proclamandum non est.*
- 117 *L. quæ de Guadaluara dicitur condita à Ioan. Rege l. anno 1390. exponitur.*
- 118 *Per excommunicationem Episcopi iurisdictio Vicarij suspenditur.*
Episcopo excommunicato, eius iurisdictio suspenditur. ibidem.
- 119 *Episcopo excommunicato, eius Vicarius alium excommunicare non potest.*

- 120 Collatio beneficij facta à Vicario, dum Episcopus excommunicatus est, non valet, sed Vicarius ob id irregularis efficitur.
- 121 Nisi Episcopus esset toleratus, aut occultè excommunicatus, ibidem.
- 121 Capitulo sede vacante excommunicato, vel iurisdictione priuato eius generalis Vicarius iurisdictionem exercere non poterit; etiam si constitutus fuerit à Metropolitano ob negligentiam capituli, secundum formam SS. Concil. Triden.
- 122 Iurdictio capituli sede vacante ob eius negligentiam non deuoluitur ad Metropolitanum; sed tantum Vicarij deputatio.
- 123 Vicarius foraneus Episcopi, aut Capituli sede vacante potest non obstante Episcopi, aut Capituli excommunicatione iurisdictionem exercere.
- 124 Pro contraria parte proponitur argumentum.
- 125 Pro eius enodatione distinctio adhibetur, inter integrum & captum negotium.
- 126 Recusato Episcopo, Vicarij iurdictio suspenditur.
- 127 Expositio. l. unica. C. si quacumquè pradi. pot.
- 128 Alia expositiones remissiue.
- 129 Noua auctoris interpretatio ad d. l. unic. Praefecti Praetorio Vicarios in prouincijs constituebant. ibidem.
- 130 Glos. ult. in. c. 2. de cons. in 6. exponitur. Vicarij & Episcopi non est idem tribunal, quoad recusationem, & quomodo id intelligatur? ibidem.
- 131 Verba scribentium secundum iura, quae allegant, interpretanda sunt.

- 132 Vicarius recusari potest ob iustam Episcopi suspensionem.
- 133 Contraria sententia à nonnullis probatur.
- 134 Prior sententia verior est, sed non ea ratione, qua scribentes communiter adducuntur.
- 135 Vicarius Episcopi per Papam confirmatus ob iustam Episcopi suspensionem recusari non poterit.
Vicarius à Papa confirmatus non potest ab Episcopo revocari. ibidem.
- 136 Contrarium verius est.
- 137 Confirmatio nihil de nouo addit, sed actum tantum prout est, confirmat.
- 138 Excommunicatus ab Episcopo, ab eo absolui potest, etiam si excommunicatio fuerit per Papam confirmata.
- 139 Statuentes statuta per se condita tollere possunt, et si statuta per superiorem fuerint confirmata.
Confirmatio Principis non efficit, ut eius statuta decantur. ibidem.
- 140 Vicarius à Papa constitutus nequit ab Episcopo revocari.
- 141 Delegatus seu Vicarius foraneus ob iustam Episcopi suspensionem recusari potest.
- 142 A delegato Episcopi ad Vicarium ipsius rectè provocatur, & num. 148.
- 143 Contraria sententia assertores referuntur, & eorum dem fundamenta adducuntur, ibidem, & num. sequentibus.
Delegato Episcopi recusato solus Episcopus de causa recusationis cognoscit. ibidem.
- 144 Recusatio, & appellatio equiparantur.

- 145 Delegatus in caussa sibi ab Episcopo commissa maior est ordinario.
- 146 Episcopus caussa cognitionem alicui delegas, iurisdictioni Vicarij derogare videtur.
- 147 Opinio Abbatis Panormitani adducitur.
- 148 Auctor priorem sententiam sequitur, & argumentis aduersa partis satisfacit, & nom. sequentib.
- 149 Caussa recusationis Episcopi delegato obiectam, coram Vicario discuti potest.
- 150 Quoties fit mentio de Episcopo, persona etiam Vicarij subintelligitur.
- 151 Lex, quae prohibet nihil ab alio prorsus preterquam ab Episcopo decerni, Vicarij personam non excludit.
- Adducitur sacra Congregationis declaratio, ibidē.
- Intellectus c. si contra unum, §. cum autem de officio deleg. lib. sex. ibidem.
- 152 C. studuisti, de officio legati exponitur.
- Delegatus Pontificis ad unam caussam maior est legato.
- Secus in delegato Episcopi, ibidem.
- 153 Legatus Papae non constituit idem tribunal cū eo.
- 154 Sublata iurisdictione Vicarij in una caussa eo quod alicui specialiter delegatur, quoad primam instāciam sublata intelligitur, non quoad appellationem.
- 155 Excommunicatus ab Episcopo, per Vicarium absolui potest.
- 156 Ad illum absolutio spectat ad quem ligandi potestas pertinet.
- Et quomodo id accipitur, ibidem.

- 157 Vicarij iurisdictio per Episcopi obitum spirat.
- 158 Episcopo apud hostes degente eius Vicarius non potest iurisditionem exercere.
- 159 Captiuitas civilis mors dicitur.
- 160 Iurisdictio Vicarij quibus modis finiatur.
- 161 Factum Vicarij factum Episcopi reputatur.
- 162 Episcopus sententiam sui Vicarij, ut propriam defendere tenetur.
- 163 Episcopus gestis per suum Vicarium contravenire nequit.
- 164 Appellatio ad Episcopum delata coram Vicario prosequi potest.
- 165 Appellatio de Vicario Episcopi ad Episcopum si de facto fuerit interposita, processus inde secutus nullus & inefficax est.
- Privatorum consensus iudicem aliquem efficere non potest. ibidem.
- 166 Appellatio omissa medio consensu partium interposita in iudicem, ad quem iurisdictione transfert. Quae de substantia alicuius actus desiderantur, privatorum consensu tolli nequeunt. ibidem.
- Prouocare omissa medio est contra substantialia appellationis. ibidem.
- 167 De Vicario ad Episcopum nec extraiudicialiter valet appellari.
- 168 A sententia Vicarij ad Episcopum supplicari non potest, & rationes, quibus hoc suadetur.
- 169 Contrariae sententiae fundamentum adducitur. Interdicta appellatione supplicatio sublata non censetur. ibidem.
- 170 An supplicari possit ad Episcopum, quaestio inutilis est.
- Suppli-

Supplicari tantumdem ad Principem licet. *ibidē.*

A Sententia Principis prouocari non potest. *ibidē.*

171. Episcopus potest in integrum restituere contra sententiam sui Vicarij.

172. Vicarius aduersus propriam sententiam in integrum restituere potest, & traditur ratio.

Vicarius, seu alius iudex ordinarius sententiam suam retractare non potest. *ibidem.*

Differentia inter appellationem, & in integrum restitutionem adducitur. *ibidem.*

173. Vicarius in integrum restituere potest aduersus sententiam sui Episcopi.

174. De Vicario generali ad ciuitatem tantum constituto ad Episcopum appellari nequit.

Contrarium verius. *ibidem.*

175. A sententia diffinitiva non potest ad Episcopum appellari, secus ab interlocutoria.

176. Sententiam interlocutoriam iudex, qui eam protulit, potest mutare.

177. Episcopo de nullitate sententia sui Vicarij cognoscere licet.

178. Iudex, qui sententiam tulit, de nullitate sua sententia cognoscere potest.

179. Non licet á sententia Vicarij ad Episcopū prouocari in his casibus, qui in generali commissione continentur.

Secus in his, qui non competunt ei, nisi specialiter committantur.

180. Casus, qui exigūt speciale mandatū, & num. sequen.

181. Vicarius generalis Episcopi sine speciali commissione nequit beneficia conferre.

- 182 In generali concessione non veniunt ea, quæ quis nõ
esset verisimiliter concessurus.
Donare non potest is, cui bonorum administratio
etiam libera concessa est, ibidem.
Collatio beneficiorum quedam donatio est, ibidem.
- 183 Quæ sunt mera gratiæ absque speciali commissio-
ne expediri nequeunt.
- 184 Habens potestatem recipiendi resignationem beneficio-
rum causa permutationis, non videtur habere po-
testatem conferendi beneficia permutare volentibus.
- 185 Idem in Cardinali Vicario constituto alicuius pro-
uincia locum habere Bald. existimauit.
Contraria sententia refertur, ibidem.
- 186 Vicarius sine peculiari Episcopi mandato à patro-
no presentatum instituere non potest.
- 187 Contraria opinio traditur, quæ verior est, & nu. 189.
- 188 Vicarius ex sola generali commissione potest æco-
nomum deputare Ecclesie patronata vacanti pro
eiusdem fructuum custodia.
Ad eum pertinet Ecclesie vacantis custodia ad quæ
eius institutio spectat, ibidem.
- 190 Declarationes sacra congregationis Cardinalium
S. Concil. Trid. eandem auctoritatem habent ac
si à Papa scriptæ essent.
- 191 Non licet Vicario criminales causas expediri, nec
inquirere, corrigere aut punire subditorum exces-
sus sine speciali mandato Episcopi.
- 192 Potest inquirere sine speciali commissione ad effe-
ctum remittendi culpabiles ad Episcopum.
Qui non potest condemnare, nec etiã absolueret, ibid.
- 194 Traditur contraria opinio.

- 195 Adducitur distinctio auctoris.
- 196 Nec potest Vicarius sine speciali potestate Clericorum bona confiscare.
- 197 Nec dimissorias, seu commendaticias litteras ad ordines suscipiendos dare, nisi Episcopo in remotis agente.
- 198 Menochij lapsus notatur.
- 199 Nec represalias concedere potest.
- 200 Nec matrimonio assistere, aut de matrimonialibus causis cognoscere.
- 201 Contraria sententia verior est.
- 202 Nec beneficium supprimere.
- 203 Nec alijs licentiam confessiones audiendi concedere. Contraria opinio probabilior est, ibidem.
- 204 Nec Vicarius in loco, ubi Episcopus Abbatis locum tenet, impartiri licentiam potest monacho causam studiorum proficiscendi.
- 205 Nec monitoriales litteras pro rebus deperditis, sensu ablati decernere valet, ut communis praxis observat, & num. 209.
- 206 Contrariam opinionem plurimae tuerentur.
- 207 Respondetur fundamentis prioris sententiae. Coniunctio, & diuersas personas coniungit. ibidem.
- 208 Quid auctor in hac questione sentiat.
- 210 Nec coadiutores Vicarios imperitis Rectoribus deputare.
- 211 Nec beneficiorum resignationes accipere.
- 212 Nec auctoritatem ad validandum statutum Canonorum de certo eorum numero interponere.
- 213 Nec ex causa dotationis, foundationis, vel constructionis ius patronatus alicui reservare potest.

- 214 Nec donationi iuris patronatus decretum & auctoritatem interponere.
- 215 Nec matrimonij monitionibus dispensare etiam iusta causa interueniente.
- 216 Contraria sententia communis & receptior est. Respondetur contrarijs obiectionibus. ibidem.
- 217 Quoties aliquid Episcopo conceditur, Vicarij persona non excluditur.
- 218 Nec relaxare interdicta.
- 219 Nec alium Vicarium deputare, qui vices suas generaliter obeat, etiam si sit Vicarius Papa.
- 220 Nec nouas erigere parræchias.
- 221 Nec potestatem dispensandi habet.
Que sunt mera gratia & voluntatis non veniunt in generali concessione. ibidem.
- 222 Nec pias defunctorum voluntates exsequi potest.
- 223 Nec beneficia unire, aut reuocare uniones, & Ecclesias diuidere.
- 224 Nec ei diocesim visitare licet.
- 225 Nec indulgentias concedere.
- 226 Nec diocesanam Synodum congregare.
- 227 Nec decretum interponere in alienationibus, vel transactionibus rerum Ecclesiasticarum.
- 228 Nec à suis beneficijs, officijs, vel administrationibus, aut ab ordine aliquos amouere.
- 229 Nec absoluere à casibus Episcopo reservatis, ut in irregularitatibus suspensionibus ex delicto occulto prouenientibus.
- 230 Nec adificationi monasterij per testatorem relictis assensum, & auctoritatem interponere.

- 231 Nec imponere pensionem super beneficijs, ubi Epif-
copus posset.
- 232 Nec causam restitutionis in integrum decernere.
- 233 Contraria opinio verior.
- 234 Nec iuramentum purgationis canonica deferre.
- 235 Nec œconomum Ecclesia constituere.
- 236 Nec consensum prestare, ut Metropolitanus de caus-
sa cognoscat omisso appellationis articulo.
- 237 Nec voluntatem puella habitum regularem susci-
pere, aut professionis votum emittere volentis ex-
plorare potest.
- 238 Nec corporales pœnas in pecuniarias convertere.
- 239 Nec auctoritatem interponere creationi dignita-
tis à Canonicis facta.
- 240 Nec Ecclesias vetustate collapsas in matrices vel
alias Ecclesias viciniores transferre.
- 241 Nec Episcopis à suis diœcesibus expulsis licentiam
concedere in diœcesi sua iurisdictionem exercendi.
- 242 Nec publicas pœnitentias imponere.
- 243 Nec de specialiter Episcopo reservatis cognoscere.
- 244 Nec de crimine hæresis cognoscere.
- 245 Nec potest, si Episcopus fuerit, ea quæ sunt ordinis
exercere.
- 246 Nec potestatem exercendi ea quæ sunt ordinis alie-
ri Episcopo concedere.
- 247 Nec permutationes beneficiorum expedire.
- 248 Nec feudales causas cognoscere.
- 249 Nec presentare ad beneficium ad Episcopi presen-
tationem pertinens.
- 250 Nec auctorare exemplū ex originali sumptum ut
eandē vim & auctoritatem cū originali habeat.

- 251 De Vicario ad Episcopum appellari non potest in casibus, qui exigunt speciale mandatum si simul cō generali potestate specialiter concedantur.
- 252 Si Vicario simul cum commissione generali, aliqua causa ex specialibus committantur clausula generali adiecta, & ad omnia alia, &c. in omnibus, etiā non expressis, ordinariam iurisdictionem habet.
- 253 Generalis potestas cum expressione aliquorum casuum exigentium speciale mandatum, non extenditur ad speciales casus maiores expressis.
- 254 Si in generali mandato referuantur aliqui casus requirentes speciale mandatum, ceteri omnes veniunt, qui expediri non possunt sine speciali commissione.
- 255 Si separatim vicario committantur ea, qua requirunt speciale mandatum, in his iurisdictionem ordinariam habebit, si Episcopus in commissione dicat, potestatem aliā commissam se extendere, & ampliare.
- Secus si in commissione Vicarij mentio fiat, contra Ioan. Andr. & Thom. Sanch. ibidem.

DIGNIFACIUS VIII. Summus quondam Romanæ sedis moderator, & vrbi, Orbiq; nō minus ornamento vitæ, quàm Pontificia dignitate clarus, in c. 2. de cōsuetudine, lib. sexto, hæc posteritati mandata verba dereliquit. Non putamus illam consuetudinem quantocumquē tempore

pare defacto feruatam consonam rationi, quòd ab officiali Episcopi ad eundem Episcopum valeat appellari: Ne ab eodem ad se ipsum (cum sit idem auditorium vtriusque) appellatio interposita videatur. His non dissimile Innocentij IV. decretum in c. Romana 3. infra, de appellationibus. Cum suffraganeorum (inquit) Remensis Ecclesie, suorumque officialium (qui generaliter de causis ad ipsorum forum pertinentibus, eorum vices supplendo cognoscunt) vnum & idem consistorium, siue auditorium sit censendum: ab ipsis officialibus non ad dictos suffraganeos (ne ab eisdem ad se ipsos interponi appellatio videatur) sed de iure ad Remensem est curiam appellandum. Ex quibus verissimum illud iuris nostri axioma de promittitur. Appellationem de officiali Episcopi ad ipsum Episcopum interponi non posse; adeò vt contrarium vi cuiuslibet consuetudinis induci nequeat, quod crebriori Interpretum calculo & vna scribentium opinione receptum, & comprobatum est. Vt videre licet præter Classics in dictis iuribus apud Abb. in c. si quis 1. lect. num. 26. & in 2. num. 31. extra de foro comp. & in c. cum terra, num. 1. de electione, Bart. in l. 1. in fine. ff. quis & à quo appel. Veroi. in rubr. de appellationibus, num. 4. & consil. 22. num. 13. vol. 1. & consil. 149. nu. 13. vol. 3. Ang.

de Gambilionibus, in l. quod dicitur, num. 9. ff. quis & à quo appelletur, Puteus decis. 94. in fin. lib. 1. Anasthas. Germon. lib. 1. animaduert. iur. c. 7. per totum Petr. Gregor. in c. conquerente, de officio ordinar. c. 11. num. 22. Iacob. Menoch. tom. 1. consiliorum, consil. 51. nu. 12. cum sequentibus, Ioan. Picard. inter consilia Menochij, consil. 52. num. 17. 108. & 160. volum. 1. Paz in praxi, tom. 2. præludio 3. num. 4. Greg. Lopez in l. 2. titu. 4. par. 3. glo. 1. post mediū, Segura in direct. iudic. 2. part. c. 16. nu. 3. Sbrocius de Vicario Episcopi, lib. 1. quæst. 22. nu. 8. & lib. 3. quæst. 2. Lancell. io. §. final. cum glo. verbo Vicarium generalem, institutionū de officio Vicarij, Ant. Cuc. lib. 2. instit. maior. titu. 8. de Vicarijs, per totum, Thomas Sanchez de matrimonio, tom. 1. lib. 3. disput. 29. quæst. 1. num. 12. Bartolom. Vgolin. de officio & potestate Episcopi. c. 4. §. 2. nu. 2. Mohedan. decis. 5. sub titu. de appellationibus, & ibi Ioan. Paul. Bonfioleius additiorator, Azor lib. 3. institut. moral. c. 43. Marquesan. de commis. viriusque signature 1. par. c. 6. nu. 67. Iacob. Lau. rēcius in tract. de iudic. suspect. c. 4. nu. 12. Cardin. Euseb. practie concl. iuris, litter. V. conclus. 184. num. 1. & concl. 186. num. 1. & 2. Rotain titu. de officio Vicarij, decis. 3. aliās 350. in nouis, & decis.

cif. 1131. tom. 3. diuersorum. Cuius rei rationem aliunde perquirere superuacaneum reor, cum superiora iura illam exprimant, ibi: *Ne ab eodem ad se ipsum (cum sit idem auditorium vtriusque) appellatio interposita videatur.* & ibi: *Ne ab eisdem ad se ipsos interponi appellatio videatur.* Ratio enim his verbis manifestè ostēditur quare de officiali Episcopi ad ipsum Episcopum appellatio omnino prohibeatur, nam cum officialis Episcopi, & ipsius Episcopi vnum tribunal & auditorium censeatur, eademque insuper persona iudicetur, naturalis ratio dicat, ne de sui ipsius sententiæ iniquitate iudicium elargiatur.

Hinc Adrianus perpetua constitutione cauit, ne Princeps á senatu appellari posset, vt refert. Vlp. in l. 1. in principio. ff. á quibus appel. non licet, quia á Principe ad eundem prouocari videretur, cum Senatus Princeps sit. l. quisquis. 5. C. ad leg. Iul. maiestat. l. 1. §. de qua autem iuncta glo. verbo Senatus. ff. de postulando, Ias. in l. quo minus, num. 2. ff. de fluminibus, Treuis. decis. 59. nu. 19. lib. 1. Prosper. Faser. consil. 183. nu. 3. Crauet. alios referens consil. 198. num. 7. & consil. 144. nu. 20. Quare Iulianus ipse in l. ius senatorũ. 8. C. de dignitatibus, lib. 12. in ordine senatorum connumeratur, & senatores Principi in-

hærerere dicuntur, sicut stellæ firmamento cæli,
 vt tradit Fontanel. in tract. de pact. nuptial. claus.
 3. glos. i. num. 4. ac proinde, qui eos occidit, vel
 6 in eos machinatur, in Principem machinari, &
 læssæ maiestatis crimen videntur commisisse. d.
 l. quisquis, cum pluribus quæ tradit Farin. de cri-
 mine læssæ maiestatis, quæst. 112. inspect. i. num.
 64. volum. 4.

Nec Romanum ius à Præfecto Prætorio ad
 Principem appellari sinebat. l. à Proconsulibus
 19. C. de appel. l. i. C. de sententijs Præf. Præt. l. i. de
 officio Præf. Præt. l. Præfecti 17. ff. de minor, quia
 7 vt ait lex à Proconsulibus 16. de appel. in Cod.
 Theodos. solus Præfectus Prætorio vice sacra iu-
 8 dicat, cæteri per imaginem, & idcò ab eo appel-
 lari non potest, ne vt ibidem Constantinus in-
 quit: *Iam nostra contingi veneratio videatur*, id est
 ne à nobis ipsis appellari videatur, vt eleganter
 expendit Cuiat. in recitationibus ad l. eos qui. 6.
 C. de appellat.

Nec enim consuetudine induci potest quan-
 9 tocumque tempore fuerit seruata, quòd de offi-
 ciali Episcopi ad Episcopū appelletur, vt in præ-
 senti Bonifacius innuit: quia cum huiusmodi
 prouocatio appellationis naturam & essentiam
 10 subuertat, cuius substantia in eo potissimum con-
 sistit,

sistit, vt de inferiori ad superiorem iudicem deferatur iuxta tex. in. c. Anteriorum 28. §. illo videlicet 2. quæst. 6. sub illis verbis: *Cum nō oporteat ad compares iudices appellationes referri, sed à minori iudicio in maius tribunal ascendere, &c.* c. hoc etiam, eadem causa, & quæst. c. cum appellationibus, infra de appel. l. 1. §. ab eo. ff. quis & à quo appelletur. l. 1. §. si quis in appellatione, & in. l. Imperatores. ff. de appel. l. præcipimus. C. eodē titu. l. Præfecti. §. final, de minor. glo. in præsentī, verbo *officiali*, & verbo *appellari*, in fine, in. c. si contra. 4. infra de officio delegati, Anchar. in præsentī, nu. 2. Abb. in rubrica extra de appellat. nu. 2. Decius num. 4. August. Beroi. num. 11. 13. & 20. & ferè omnes communiter ibidem. Rochus, in c. final. num. 229. Extra cod. Rebuf. 3. tom. comment. ad. ll. Gal. in tractat. de appellat. in præfat. num. 2. Vnde cum non valeat consuetudine induci, vt alicuius actus substantia mutetur, vt ad rem nostrā tradit Philip. Franc. in præsentī, nu. 7. Abb. quæst. 1. num. 26. Immol. in. c. postulastis, num. 9. paulò ante medium de cōcessione præbendæ. Barbatia in rubrica de fide instr. nu. 141. Ant. Burgens. in. c. cum omnes, nu. 319. de constitut. Tiber. Decianus, plures referens tom. 5. consil. 2. num. 12. Rebuf. vbi supra num. 4. & 5.

Petrus

- 12 Petrus Surd. consi. 47. nu. 13. & consi. 106. nu. 10. vol. 1. & Scribentes communiter in. c. final. per tex. ibi extra de cond. apposit, quia sublata rei substantia res ipsa deficit. l. Iulianus. §. si quis rem, ff. ad exhibendum, ideò cum Episcopus sui officialis respectu eadem persona, vnum tribunal, & auditorium reputetur, nimirum si secus fiat, id est, si de officiali Episcopi ad eundem Episcopum appellatio deferatur, tamquam substantiæ appellationis repugnans, nullo temporis suffragio coadiuvari Bonifacius in præsentì cõstituat. Cui verissimæ rationi subscribunt præter relatos, Decius in. c. dilecti, el. 3. nu. 4. extra de appellat. Sbroc. alios cumulans, d. tract. de Vicario Episcopi, lib. 3. quæst. 2. num. 2. 3. & 4. Paz in praxi, tom. 2. præludio 3. num. 3. Marquesan. de commissione vtriusque signatur, 1. part. c. 6. nu. 67.
- 13 Nunc autem libet in præsentis tractatus limine, vt textui nostro, & eius relectioni planus aditus fiat, prælibare, idem officialem, ac Vicarium
- 14 esse. Nam quemadmodum Vicarius ex eo ita dicitur, quòd alterius vice fungatur. l. sciendum 4. §. legati. l. Vicarius 13. ff. de legationibus, l. 1. & 2. C. de officio eius. præclare Calsiodorus, lib. 6. Variarum in formulâ 15. Vicarij vrbis. *Vices agentiam* (ait) *mos est, sic iudicium voluntatibus obedire,*
- Lumi

ut suas non habeant dignitates. Splendent mutato lumine, nituntur viribus alienis, & quædam imago in illis videtur esse veritatis, qui proprij non habent iura fulgoris. & inferius, vice sacra sententiam dicis, id est (ut interpretor) Principis loco ius dicis, quod etiam spectat illud Ammiani Marcellini, lib. 14. Et ne quid suspicaretur (inquit) aduersi venturus, Vicarius eius, dum redit, Prosper missus est Comes, successorem autem Vicarium appellari non est quod quisquam miretur quandoquidem in locum eius, cuius vicem agit, ingreditur, & succedit, & elegantissima verba Columellæ, lib. 11. c. 15. de re rustica: Etenim qui me absente in meum locum substituitur, & Vicarius meæ diligentia succedit, is ea, quæ ego scire debet. Et Cicero nis 5. in Verrem: Vnum & quinquaginta aratores ita video deiectos, ut is ne Vicarij quidem successerint. Et alibi. 6. in Verrem: Si hoc (inquit) quod abs te postulo minus ad officium tuum pertinere arbitrare, succedam ego Vicarius tuo muneri, suscipiam partes, quas alienas esse arbitrare. Et pro Roscio. Amer. Propterea quod quibus rebus ipsi interesse non possumus, in his Vicaria fides amicorum supponitur. De nominatione nimirum à seruorum seruis olim deducta; nam Vicarius dicebatur seruus inferioris notæ, & qui ipsius ordinarij

serui, seruus erat, vt ex l. 6. 7. 17. de peculio, & ex l. 5. de tribut. acti. notat Ræuar. lib. 5. varior. c. 20. Vnde in Glossario veteri Vicarius, *δῶλες δῶλος*, quasi serui seruus. Martia. explicat epig. 18. lib. 2.

Esse sat est servum, iam nolo Vicarius esse.

Cui concinunt Senec. c. 8. de tranquillit. animi,
& alij quos tradit Cælius Rodig. lib. 13. c. 53. Lip-
sius in Senec. & Rader. in Martial. Ita similiter
15 officialis dicitur quasi alterius officium exercēs:
vt. notat Petrus Greg. in. c. conquerente de offi-
cio ordinarij, c. 11. num. 21. sic apud Apuleium,
Metam. lib. 1. Minister, seu Vicarius Magistratus
appellatur his verbis: *lubet officialem suum insu-
per pisces inscendere: ac pedibus suis totos obterere,*
& alibi: *Sed iussit Potestas officialem suum magna
seueritate coerceri.* Hinc ait Ioannes Andreas in
16 addit. ad Speculatorem in rubrica de officio Vi-
carij, verba ista synonyma esse, & idem significa-
re officialis verbum, quod Vicarius; sequitur Bar-
bar. in Clement. etsi principalis de rescrip. nu. 16.
inquiens opinionem Ioan. Andr. veram esse, &
sic in effectū nullam differentiā versari, sed tan-
tū in nomine. Eamdem opinionem tenuerūt
Toletan. noster Scæuola Dida. Couar. lib. 3. var.
c. 20. num. 46. Hipol. Rimin. num. 113. in rub. ff.
de offic. eius. Mandos. in tract. de commissioni-
bus

bus in commissione per breue 28. verbo Vicario: & in regul. 14. Chancel. quæst. 6. nu. 16. communē & receptam dicit Sbroc. d. lib. 1. quæst. 7. à num. 7. cum sequētibus, Gonçal. in reg. 8. Chancel. glos. 5. §. 3. num. 8. quidquid in contrarium dixerint Guliermus in Clement. 1. num. 13. cum sequentibus de officio Vicarij, & Federic. de Senis cons. 302. num. 4. perperam inter Vicarium, & officialem differentiam constituentes, quos refert, & improbat Bernard. Diaz in pract. crimin. canonic. c. 3. num. 2. & Menoch. lib. 1. consil. 51. num. 38. conducit sacrosanctum Concilium Tridentinum, sess. 24. de reformatione, c. 16. ibi: *Officialem, seu Vicarium, &c.* Quæ verba cum eandem significationem, & eundem sensum habeant, Romanæ Curiae stilus obseruat, vt in expeditionibus, seu delegationibus ad Italiam, Vngariam, Dalmatiam, Epyrum, siue Albaniam, Sclauoniam, Cyprum, & Cretam, & partes Orientales, Siciliam, Sardiniam, & Corsicam concernētibus Chancellaria verbo Vicario semper vtitur, hac formula: *Dilecto filio Vicario Bononiensi venerabilis fratris nostri Episcopi Bononiensis in spiritualibus generali.* Sed ultra montes Alpinos, vt in Hispania, Gallia, Germania, Polonia, Anglia, & Africa officiales nominantur his ver-

bis: *Dilecto filio nostro Tuletano, &c.* vt testatur Hieronym. Paul. in pract. Chancel. Lapum, & Ioan. de lign. referens, fol. mihi 7. & 8. Quintil. MāJ. in tract. de monitorijs, quæst. 60. verbo eorumquē, nu. 8. & in d. tract. de commissiōibus, cōmissiōe per breue 28. verb. Vicario Bononiē si, & in regul. 14. Chancellariæ, quæst. 6. nu. 8. Iacobus Sbrocius in tractat. de Vicario Episcopi, lib. 1. quæst. 2. num. 10. Quæ omnia cum vera sint quoties dicitur de officiali Episcopi ad Episcopū appellari non posse, nihil aliud intelligitur quàm quod de Vicario Episcopi ad Episcopum appellatio interponi nequeat, cum vnum sit tribunal & auditorium vtriusquē; alioqui de se ipso ad se ipsum (contra naturam appellationis & substantiam) appellatio (vt diximus) interponeretur.

- Hinc cum summus Pontifex Christi D.N. Vicarius sit, c. inter corporalia, c. quanto, c. licet de translatione Episcopi, & vnum idemque tribunal, & consistorium cum Christo habeat secundum Innocentium, Hostiensem, & alios in d. c. quanto, Franc. Marc. quæst. 1311. num. 1. tom. 1. Iacob. Laurentium in tract. de iudic. suspecto, c. 2. num. 3. adeo vt defuncto Pontifice Ecclesia vacare non dicatur, vti ex glos. in Clementina ne Romana de electione, & Innocen. in d. c. quan-

to, tradit Franciscus Marc. vbi supra, num. 2. ideo
 hæresim sentire videtur, qui à sententia Papæ ad
 Christum appellat, quasi Papam Christi non esse
 Vicarium, nec cum eo idem tribunal habere cre
 dat, vt Ioannes Gaufredus inquit in collectario
 iuris in c. quæ multoties, num. 10. de reg. iur. Ale
 xan. in c. perceptis col. 2. distin. 12. Palac. Rubeus
 de iure obtentionis Regni Nauarræ 2. part. §. 4.
 in principio.

Aduertendum tamen est Vicarios, seu officia
 les Episcopi in iure nostro tripliciter accipi; qui
 dam nati, seu legitimi sunt, foranei cõstituti ali,
 alij verò dati, siue constituti generales nuncupā
 tur. Legitimi nam;, seu nati dicuntur qui à lege
 ipsa constituti sunt: Archidiaconus videlicet, &
 Archipresbyter, c. 1. extra de officio Archidiao
 ni in principio illis verbis: *Vt Archidiaconus post*
Episcopum sciat se Vicarium esse in omnibus: & in
 calce, ibi: *Ad vicem sui Episcopi Vicarius reperia*
tur. c. vt singule de officio Archipresbyteri, Bu
 rrius, & alij in d. c. 1. de officio Archid. Hostiens,
 in summ. eodem titul. num. 1. & 4. & in titul. de
 officio Archipresbyteri. num. 2. Mandos. reg. 14.
 Chancel. quæst. 6. num. 16. Pater Azor lib. 3. inst.
 mor. 2. part. c. 14. in principio, & in versic. sexto
 quætitur, & c. 15. versic. alter vero, Marant. de

ordin. iudic. 4. part. distin. 5. principal. num. 7. Archidiaconi enim ipso iure absque aliquo facto Episcopis absentibus, & eorum officialibus Vicariorū munus exercent, vti ex Butrio, Hostiens. Mandos. Fran. Marc. & alijs tradit Sbrocius lib. 1. de Vicario Episcopi, quæst. 2. nu. 15. & quæst. 36. num. 10. & sede vacante dum Capitulum Vicarium eligit, eius vicem in omnibus sustinent. Foller. in comment. ad const. Regni, titu. de sacros. Eccles. in c. ad audientiam, num. 75. post Abb. in c. dilecto, nu. 3. de officio Archid. Vnde sede vacante, vel absente Episcopo nullo per eū Vicario relicto Archidiaconus monitoria concedere potest, vt nouissimè tradit Petrus Lazarus de monitorijs, sect. 1. quæst. 6. num. 11. & dimissorias litteras ad suscipiendos ordines dare, & alia plura exercere, vt tradit Cuccus inst. maior. lib. 2. titu. 9. de officio Archid. num. 17.

Foranei autem illi appellantur, qui extra Ciuitatem in qua est Episcopi sedes, iurisdictionem exercent, vt potè quos Episcopus incerta diocesis parte, vel in oppidis constituit, glo. in Clementina, etsi principalis verbo foraneus de rescriptis, & in c. 1. eodem verbo de officio ordin. hoc libro, & vtrobiquè DD. & in rubr. ff. de officio eius, vbi Calefatus num. 48. Alexan. consil. 12. num. 3.

num. 3. vol. 6. Franciscus Marc. in decisionibus Delphinatus 1. part. quæst. 317. num. 17. Ant. Cuc-
cus lib. 2. institut. maior. c. 8. de Vicarijs, num. 3.
Maranta de ordin. iudiciorū 4. part. quinta prin-
cipali distin. num. 14. Ob id què foranei nuncu-
pantur, quia foris, id est extra locum, in quo Epif-
copalis sedes est, Episcopi vice funguntur, vel quia
forum teneant, aut quia de foris veniāt, vt ait gl.
vbi supra verbo foraneus in d. c. 1. de officio or-
din. in 6. Siluest. in sum. verbo Vicarius, quæst. 4.
in principio, notat Rebus. in praxi beneficii, ti-
tul. de forma & declaratione nouæ prouisionis,
verbo officiali Episcopi, num. 1. Anasthasius Ger-
monius lib. 1. animaduers. iur. c. 7. in principio.

Datiui tandē Vicarij, seu constituti generales
appellātur hi, quos Episcopus creauit, vel consti-
tuit vt eius vices gererent in eodem tribunali &
loco, in quo ipse ius dicere consuevit, vt tradit
Bartol. Maranta, Calephatus, Alexand. Francis-
cus Marcus, & Couar. relati à Iacobo Sbrocio
lib. 1. de Vicario Episcopi, quæstio. 2. numer. 4.
Sanè cum hij omnes sint Episcoporum Vica-
rij, inde velut in quandam consequentiam de-
ducitur, prohibitionem appellationis de Vicario
Episcopi ad Episcopum vt potè generalem à Bo-
nifacio in præsent. prolata in vniuersos Episcopi
Vica-

27 Vicarios comprehendere, ita ut à cuiuslibet eorum sententijs ad Episcopum prouocari non possit, cum generalis legis decisio generalem intellectum accipiat, l. i. §. generaliter, ff. de legatis præstandis, l. final. in fine, ubi Angel. C. de dotis promissione, sequitur Ias. in l. qui Romæ, §. duo fratres, nu. 110. ff. de verborum obligationibus. Hinc est quod dici solet, quod si lex non distinguit, nec nos distinguere debemus, l. de pretio, ff. de publ. in rem acti. c. quia circa 22. de privilegijs, c. Romanorum 9. dist. cum pluribus alijs, quæ tradunt Bart. in l. 3. ff. de officio præsid. Ias. in l. quamuis de in ius. vocando, & in l. non dubium, num. 38. versic. item ad istam, C. de legibus.

32
28 Contrarium tamen nihilominus verius est, nam de sententia lata à Vicario nato, id est Archidiacono, vel Archipresbytero rectè ad Episcopum appellatio defertur. Vt Innocentius III. docet in d. c. Romana. §. ab Archidiaconis infra de appellat. dum ait: *Ab Archidiaconis verò alijsque inferioribus Prælati suffraganeis subiectis eiusdem, & eorum officialibus, ad suffraganeos ipsos debet, & non ad eandem Curiam omiſſis dictis suffraganeis appellari.* Quod quidem ideo fit, quia ratio, ob quam prohibetur appellatio de Vicario ad Episcopum,

copum, in præfentico nititur, quod Vicarij & Episcopi vnum tribunal, & auditorium sit, quæ ratio omnino in Vicario nato cessat, cuius iurisdic-
 27
 dictio inferior, & separata ab Episcopi iurisdictione est, nec vtriusque idem tribunal reputatur, nam licet ipse Archidiaconus, vel Archipresbyter ordinaria à lege ratione officij, & dignita-
 30
 tis sibi tributa, fruatur iurisdictione, vt docet glos. in c. vt singulæ verò referant de officio Archipresbyteri per tex. in c. 3. de officio iud. ordi. & in c. 1. de consanguinitate, & affinitate. Hostiensis in summa, tit. de officio Archidiacon. nu. 4. Cardinalis, & Innoc. in d. c. 1. de officio Archidiacon. Maranta de ordin. iudic. 4. part. distin. 5. principal. à num. 6. vsque ad 9. Ant. Cucchus, lib. 2. instit. maior. ritu. 10. de officio Archidiacon. num. 18. vsque ad 20. Pater Azor lib. 3. inst. moral. 2. par. c. 15. vers. alter vero, & vers. sexto queritur: non tamen eandem, quam Episcopus, sed inferiorem quidem obtinet, vt colligitur, ex d. §. ab Archidiaconis, ibi: *Alijsque inferioribus.* c. ad hæc de officio Archidiacon. cum similibus. Ant. Cucchus d. ritu. 8. de Vicarijs, num. 23. & sequenti, vnde cum prohibitionis ratio, de qua in præfenti in Vicario nato cesset, ab eius sententia, vt ab inferiore iudice prolata, rectè ad Episcopum

E appella-

appellabitur, quamuis prohibitio generalis omnes Episcopi Vicarios regulariter comprehendere videretur.

- 31 Rursus nec locum habet prædicta prohibitio in Vicario foraneo, nam cum ipse diuersam ab Episcopo iurisdictionem habeat, siquidem Episcopus ordinaria, c. cum Episcopus 7. infra de officio ordinarij, c. conquerente, c. cum dilectus extra eodem c. cum venerabilis de except. ipse verò delegata ab Episcopo iurisdictione fruatur, glo. in Clementina 2. verbo foraneus, & ibi Cardinalis de rescript. Bart. in l. 1. in fine nu. 2. ff. quis & à quo appel. Alexan. & alij in rub. ff. de officio eius, idem Alexan. consi. 12. num. 3. vol. 6. Felin. in rubr. de officio delegati, num. 41. Purpurat. in d. l. more 5. num. 24. ff. de iur. omnium iud. & in rubr. ff. de officio eius, num. 10. in fine, Nauarr. consi. 36. num. 1. Bened. Capra, in repet. Clemen. & si principalis, num. 52. de rescript. Marant. Berthac. Copar. & alij relati à Sbrocio d. tractat. de Vicario Episcopi, lib. 1. quæst. 13. num. 8. & quæst. 20. num. 4. & quæst. 21. & 22. por totam, & quæst. 23. num. 6. & lib. 2. quæst. 62. num. 27. Siluest. in summa, verbo Vicarius, in principio versic. tertio quia, Auila de censuris 2. part. c. 6. disput. 6. dubio 4. Vgolinus de officio, & potestate Episcopi,

copi, c. 4. § 9. num. 2. Jacob. Lauren. de iudice.
suspecto, c. 4. num. 14. ante finem. Cum quò iure 34
nostro, more maiorum, comparatum sit, de de-
legato ad delegantem prouocari posse, c. super
quæstionem 27. §. porro de officio & potestate
iud. deleg. c. dilecti de appel. vbi communiter
notatur. l. 1. & vltima, ff. quis & à quo appell. l. pre-
cipimus 32. §. hæc si appellatio. C. de appellat. l.
vnica, versic. hæc teneant, C. qui pro sua iurisdic-
tione, authen. de iudicibus, §. illo custodiendo,
Calderin. consi. 214. aliàs 8. de appellat. Annania
consi. 51. in fine, Castr. consi. 124. incipienti, visio
puncto, num. 1. lib. 2. Franciscus Marc. quæst. 73.
num. 2. & quæst. 345. num. 4. tom. 1. & quæst. 535.
num. 9. tom. 2. Martinus Frecia, alios referens de
sub feudis Baronum, lib. 1. fol. 346. num. 4. Lan-
cel. inst. can. §. final. verbo Vicarium, de officio
Vicarij. Couarr. d. c. 4. pract. num. 8. Thuscus,
pract. concl. iur. litem. A. conclu. 352. nu. 40. Ideò
de Vicario foraneo tanquam à delegato, ad 35
Episcopum delegantem cum idem tribunal &
auditorium non constituent, meritò appellatio
defertur, Ioan. Andr. Innoc. Archidia. Anchar.
Geminianus, & Philip. Franc. in presenti, Card.
in d. Clement. 1. num. 24. de rescriptis, Bart. in d.
§. 1. legis 1. num. 2. ff. quis & à quo appelleretur,

Alexan. consi. 12. lib. 6. nu. 3. versi. nec etiam prædictis, Felinus in rub. de officio deleg. circa fin. Guidon. Papæ decif. 436. nu. 42. Pusp. in rub. de officio eius, num. 10. in fine, Bened. Capr. in Clement. & si principalis, num. 52. de rescript. Franciscus Marc. decif. 281. nu. 6. part. 1. Mandos. reg. 24. Chanc. quæst. 6. num. 6. Maran. de ordine iudic. 4. par. 5. distin. princip. nu. 14. & 15. & part. 6. actu 2. num. 369. & sequent. communem dicit Couar. d. c. 4. pract. num. 8. Zerola. in praxi Episcopali, 1. par. verbo Vicarius, §. 2. Sbroc. d. tract. lib. 2. quæst. 62. num. 6. & 7. & lib. 3. quæst. 6. nu. 24. & 25. Azor lib. 3. inst. moralium, c. 45. versic. duodecimo quæro, & versi. final. Garc. de benef. tom. 1. §. parte, c. 8. num. 29. vbi alios refert. Marques. de commissionibus 1. parte, c. 6. num. 67. Thom. Sanchez de matrimonio, d. lib. 3. disput. 29. num. 10. & 12. Iacobus Lauren. in tract. de iudice suspecto, c. 4. nu. 14. in fine, Thuscus pract. concl. litter. A. concl. 350. num. 43. & litter. V. concl. 183. num. 9. & concl. 186. num. 6. Auila, & Vgolin. vbi supra, Rota decif. 3. de officio Vicarij aliàs 350. in nouis. & decif. 297. num. 1. part. 2. diuersorum, sicque in vna Abulensi iudicatum fuisse docet Garc. proximè adductus.

36 Ex his omnibus manifestè deducitur Bonifacium

ciū VIII. in præfenti de hoc Vicariorū genere nō cogitaffe, dum generaliter cōftituit, vt de Vicario Epifcopi ad Epifcopū appellatio non interponatur, vti obferuauit Glof. noftra, verbo *officiali*, & in d. Clement. 2. verbo *foraneo*, de fcript. Gemin. in c. 1. de officio ord. hoc lib. Calder. confi. 2. de appellat. & DD. fupra citati.

Ex quibus fanē facile colliges neutiquam fufiftere poffe Anaft. Germ. fententiam, viri quidē acuti, dum lib. 1. animad. c. 7. & de indultis Card. f. tibi quoad vixeris, num. 88. eo fe crimine adstringere videatur (fi modò in eo crimen cenferi queat) vt contra communem propugnarit de 37. Vicario foraneo ad Epifcopum appellationem non admitti. Comprobat itaque Germonius fuam fententiam, primò ex tex. nofiro, in quo Rom. Pont. ftatuit de officiali Epifcopi ad Epifcopum non poffe appellari, ergo de Vicario foraneo (inquit) ad Epifcopum appellari non poterit, fi quidem Vicarius foraneus fimpliciter officialis Epifcopi dicitur, c. vltimo de officio Vicarij, lib. 6. ibi: *Officialis, aut generalis Vicarius, &c.* Quod idem eft, ac fi diceret, foraneus Vicarius, vel generalis: facit etiam Cap. cum nullus de tēporibus ordi. hoc lib. Comprobat deinde ex eo quòd quando iura loquuntur de Vicario generali,

rali, eum officialem principalem, vel generalem appellant. vt constat ex Clement. 2. de rescript. ibi: *Principalis officialis Episcopi*, & ex d. c. ultimo de officio Vicarij, illis verbis: *Aut Vicarius generalis Episcopi*: ergo videtur dicendum, rex, nostrum simpliciter de officiali loquentem, de Vicario foraneo accipiendum esse.

Proinde in eandem sententiā mouetur alio argumento desumpto, ex d. c. Romana. §. ab Archidiaconis infra de appellationibus, vbi ab Archidiaconis, & ab alijs inferioribus Prælati, vel eorum officialibus ad suffraganeos ipsos, id est ad Episcopos, non ad Archiepiscopum appellandum esse Pontifex docuit, & redit rationē, quia Archidiaconi, & alij inferiores Prælati propriam habent iurisdictionem, & Episcopo inferiores sunt. Tunc sic argumentatur, requiritur propria Vicarij iurdictio, vt ad Episcopum possit provocari, ergo à Vicario foraneo appellari non potest, quia Vicarius foraneus alienā, hoc est Episcopalem tuetur iurisdictionem, & vna persona simul cum Episcopo censetur; ergo si propriam non habet iurisdictionem, sed Episcopalem, non ad ipsum Episcopum, cuius personam representat, sed ad superiorem appellandum est.

Miror tamen, dum hæc contemplor, virum doctum

doctum ita inſipidè erraſſe, & tam leuibus fundamētis, à cōmuni ſententia reſeſſiſſe, quibus & ſi ſatisfacere neglexerint Thomas Sanchez d. lib. 3. diſput. 29. quæſt. 1. num. 12. & Garc. d. tract. de benef. part. 5. tom. 1. num. 32. licèt eundem Germoniũ reprehendāt. Ego tamen nē fortasſè in cautum quemquam fallaciter decipiam, diſſoluere non ſubreiſugiam.

Primum enim molli (vt aiūt) brachio depellā; decipitur enim prædictus auctor, vt ſuam comprobet ſententiā, Pontificũ verbis in d. c. vltim. infra de officio Vicarij, & in d. c. cū nullus infra de tēpor. ordi. iuncta Clement. 2. de reſcriptis, ex quibus ipſe deducit verbum *officialis*, ſimpliciter prolatũ ſolũ ad foraneum Vicarium referendũ eſſe, quod nequè eorum verbis comprobatur, nequè aliqua veriſſimili ratione defendi poteſt: nam ibi Pōtiffices Summi Vicarium foraneum ſimplici *officialis*, verbo nominarunt, non vt propriam verbi *officialis*, ſignificationem exprimerent, quaſi illo verbo, non aliud, quàm Vicarius foraneus regulariter comprehendatur; & ex diuerſo generalem Vicarium, principalem officialem, ſeu Vicarium generalem appellant, non vt ſignificent, addenominandum Vicarium generalem, verbum *officialis*, ſufficiēs non eſſe abſque

adic-

adiectione *principalis*, aut *generalis*, sed potius;
 ut palam & sine ulla dubitatione percipiatur, an
 de generali Vicario, an de foraneo, vel de utro-
 que loquantur, unde verbum illud *officialis*, ap-
 positum in dictis iuribus de foraneo tantum Vi-
 cario accipitur, non quia hoc verbum genuina,
 & propria significatione ad Vicarium foraneum
 solum pertineat, sed quia ibi Pontifices genera-
 lem postea specialiter nominarunt, ideo ad eum
 39 referri nequit, sed ad foraneum tantum, alias
 enim si simpliciter officialem Episcopi dixissent,
 tam de Vicario generali, quam de foraneo lo-
 quutos fuisse credendum esset, iuxta ea, quæ su-
 perius num. 13. & 16. obseruauimus, & colligitur
 ex his, quæ tradit Sbroc. d. tract. de Vicario Epif-
 copi, lib. 1. quæst. 2. num. 10. per totam, & Franc.
 Cosci. in rub. de officio delegati, num. 31. pro quo
 facit glo. celebris verbo *obtinens*, in c. statu-
 rum, in principio de rescriptis hoc lib. 6. quæ ait
 dispositionem de officiali loquentem non solum
 in principali, sed in foraneo etiam locum habe-
 re. Per quam glossam ita interpretatur Gome-
 cius, tex. in c. si annum, in §. si verò infra de iudi-
 cijs, dum in commentarijs ad eundem num. 22.
 40 cum sequentibus, ait, verbum *officialis*, de quo
 ibi, tam de generali, quam de foraneo intelligi
 debe-

debere, ita vt sensus sit, quòd quemadmodum
 principalis Episcopi officialis potest in ciuitate cu-
 ratorem minori dare, id similiter officiali fora-
 neo in rure liceat, cum in d. §. si verò simpliciter
 illud officiali facere permittatur. Quamuis Ioan.
 Andr. quem sequitur Geminianus, & alij in. d.
 §. si verò, num. 2. illum tex. intelligat solum in ge-
 nerali, nec in foraneo locum habere existimēt.
 Sed quocumque modo tx. ille accipiatur, senten-
 tiam Anasthasij Germonij necessariò destruit,
 nam si cū eodem Germonio verbum *officialis*
Vicarium tantum foraneum comprehendere
 dicamus, erit etiam necessariò fatendum, d. §. si
 verò de foraneo tantum accipiendum esse, quasi
 licitum non sit Vicario generali minori curato-
 rem dare, sed tantumdem foraneo, quod mani-
 festè falsitatis argui necesse est, quia si Vicarius
 extra ciuitatem constitutus (vt est ille qui fora-
 neus dicitur) potest minori quatuordecim annis
 curatorem ad lites dare, cur generali, cui plenior
 potestas & iurisdictio inest, illud in ciuitate non
 permittatur, cum foraneus in rure maiorem po-
 testatem, quàm generalis in tota diœcesi non di-
 catur habere: imò minorē habeat, d. Clement. 2.
 de rescript. cum similibus?

Nec quidquam oberit, si aliquis obijciat tex. 41

F nostrum

nostrum secundum supradictam resolutionem non solum in Vicario generali, verum & de foraneo intelligendum esse, cum simpliciter Bonifacius VIII. scripserit, ut consuetudo appellandi de officiali Episcopi ad Episcopum, tanquam irrationabilis non admittatur. Quia facile respondetur, quod & si verum sit verbum *officialis*, per se sumptum utrumquè comprehendere Vicarium, generalem scilicet, & foraneum, cum tamen sequentia verba textus, eiusquè ratio non patiatur huiusmodi interpretatione fieri, quoad foranei Vicarij personam, quia postquam Pontifex ibi generaliter dixit, non valere consuetudinem, ut de officiali Episcopi ad Episcopum appellaretur, huius decreti sequentem constituit rationem: *Ne ab eodem ad se ipsam (cum sit idem auditorium) variasset* appellatio in reposita videatur. Quæ ratio in Vicario foraneo omnino cessat, quia eius & Episcopi vnum & idem consistorium non dicitur, ut recte adnotavit gl. in d. Clementina. *verbo foraneo*, de rescrip. ibi: *Et quod dicitur opus consistorium Episcopis & officialis intelligi. Verba principaliter & generali*, subscibit Cardinalis ibidem, Geminianus, Fel. Cald. & alij plures, quos plena manu supradictum 35. tradidimus. Unde licet Pontifex in præfenti officialem Episcopi

14
mullon
E
simpli-

simpliciter nominet, tamen quia postea inquit
vnum & idem esse eius & Episcopi auditorium,
solum de Vicario generali locutum fuisse dicen- 42
dū est, quia verba generaliter prolata ex adun-
cto interpretationem accipiunt, l. sed si adjicia-
tur 13. & ibi glo. ff. pro socio: cum alijs pluribus,
que recenset Petr. Surd. vol. 1. consiliorum, con-
sil. 34. num. 32. & vol. 3. consil. 315. num. 26.

Rursus contra eundem Germonium retor-
queri potest, d. Clement. 2. de rescript. vbi Sum- 43
mus Pontifex postquam verbo *officialis*, princi-
palis adiecit ad denominandum Vicarium ge-
neralem, de Vicario foraneo loquens non tan-
tū *officiali* simpliciter dixit, sed *foraneo* addidit,
his verbis: *In officiali tamen foraneo*, quasi signifi-
cet *officialis* verbo vtrumquē comprehendi, &
ideō ad constituendam differentiam inter ipsos,
alterum principalem officialem, alterum fora-
neum nominari necessarium fuit, ergo si vt mi-
nus recte Germonius existimat, vt verbum of-
ficialis de generali tantū intelligatur, opere
pretiū erat principalem adjici, eo quod ibi Sum-
mus Pontifex ita scripserat, sicut similiter in c. 1.
de officio ordinarij hoc libro, ab illo etiam non
negari oportuit Vicarium foraneum solo *officia-*
lis nomine non posse denominari, nisi verbum

foraneus, iungatur, vti ibidem Pontifex coniunxit, ergo nō sufficit officialem dicere simpliciter, vt *foraneum* intelligamus.

Præterea si prædicti auctoris opinio aliquo veritatis colore adumbraretur, non leue ex nostro
 44 tex. oriretur absurdum, siquidem ibi Bonifacius statuit, de officiali Episcopi ad Episcopum appellari non posse, nec dum cuiusque temporis longo usu firmata cōsuetudine induci, quod si Germanio haberetur fides, Vicario *foraneo*, & non generali hoc interdictum videretur, at id nec ratio eiusdem tex. suadet, nec ipse patitur, cum etiam ibidem fateatur de officiali generali Episcopi ad Episcopum appellari non posse, ergo leue eius argumentum est.

Minus negotij exhibet secundum fundamentum, quod pro contraria opinione idem Germanus adducit, ex ratione d. §. ab Archidiaconis, nam respondetur, negādo illam à Summo Pontifice ibi rationem assignatam fuisse, ob quam appellari possit ab Archidiaconis, vel eorum officialibus ad Episcopum, quia videlicet ipsi Archidiaconi propriam ac inferiorem Episcopo iurisdictionem habent, siquidem ibi Pontifex nullam expressam suæ decissionis rationē assignet, sed simpliciter tantum ab Archidiaconis alijsve
 45
 infe

inferioribus Prælatiſ ad Suffraganeos, id eſt ad
Episcopos appellationem interponendam eſſe
conſtituat, vnde licet verum ſit ab Archidiacono,
vel alio ſimili inferiori iudice Episcopū pro-
uocari. Quia Archidiaconus propriam & infe- 46
riorem iuriſdictionem habet, non tamen inde
ſequitur neceſſarium eſſe iudicem à quo pro-
priam habere iuriſdictionem, vt appellatio ad
Episcopum deferatur: ſufficit namque inferiorē
habere, etſi non propriā, & ideo à Vicario fora-
neo ad Episcopum prouocatur, quia etſi ipſe pro-
priam iuriſdictionem non habeat, cum Epif-
copi vice fungatur, totus titulus de officio eius,
cui manda. eſt iuriſdictio, Epifcopo tamen infe- 84
rior eſt, quia ille ordinariam iuriſdictionem ha-
bet d. c. cum Epifcopus 7. de officio ordinarij, c.
conquerente, & c. cum dilectus extra eodem.
Hic verò delegata ab eo iuriſdione potitur, vt ſu-
pra latiùs, num. 33. obſeruauimus, quæ quidem
iuriſdictio inferior eſt ordinaria argumento tx. 47
in l. iudicium ſoluitur de iudicijs, l. more de iur.
omn. iud. Bald. in c. dilecti el 3. num. 8. de appel.
& colligitur ex his, quæ tradūt Paul. laſ. Decius,
& alij relati ab Oroſcio in rub. de iuriſdictione
omn. iud. nu. 9. Sbroc. de Vicario Epifcopi, lib. 1.
quæſt. 67. num. 4. Qua propter à ſententia fora-

nei meritò Episcopus prouocatur, cū foraneus inferior sit, nec vnum tribunal, siue auditorium cum Episcopo constituat, siquidem non vbi Episcopus residet, & suum tribunal habet, sed foris (vnde foraneus dictus) in opidis extra Ciuitatem ius dicit, vt docet Iacobus de sancto Georgio, in inuestitura sua, verbo Vicarius: Couarr. d. c. 4. pract. conclus. 5. num. 8. circa finem, sequitur Roland. à Valle, consi. 76. num. 17. versic. nec obstat, vol. 3.

48 Hæc igitur omnia quæ hæctenus dicta sunt apertissimè demonstrant, quàm audacter prædictus interpres communem, ac verissimam omnium Scribentium sententiam oppugnet. Sed licet ab eiusdè Germonij impugnationibus prædicta resolutio tuta videatur, ingentem tamen (cuius ipse non meminit) difficultatem patitur ex celebri Vlpiani, respon. in l. 1. §. ab eo, ff. quis & à quo appelletur, *Ab eo* (inquit) *cui quis mandauit iurisdictionem, non ipse prouocabitur.* Nam generaliter is erit prouocandus ab eo, cui mandata est iurdictio, qui prouocaretur ab eo, qui mandauit iurisdictionem. Quæ verba apertè docent, de delegato non appellari ad delegantem, sed ad superiorem ipsius delegantis. Ergo à Vicario foraneo, qui delegatus est (vt supra iam diximus)

mus) non ad Episcopum delegantem, sed ad superiorem ipsius (Archiepiscopum scilicet) appellabitur.

Quæ difficultas grauior redditur ex Cæsarum rescripto in l. vnica, in fine, C. qui pro sua iurisdictione, cuius hæc verba: *Hæc teneant, nisi iudices à nobis specialiter delegantibus dati alijs causas delegauerint indicandas.* Nam his delegantibus, nullo personarum, causarumve habito tractatu, appellationum ad eos iure iudicia remeabunt. Quorū verborum series supra scripto Vlpiani respon. in d. §. ab eo palam aduersatur.

In qua difficultate componenda non vna omnium scribentium est interpretatio, sed in varias opiniones distrahuntur. Etenim vt hoc disidiū componat Vaconius à Vacuna, lib. 6. declaratio num. c. 84. num. 8. nouam quasilegem, Principis instar, condere arbitratus est. Dum in d. l. vnica non ad eos, sed ad nos legendum putat, quasi diceret, ad nos (id est ad Principem) appellationum iudicia remeabunt, vt ibidem marginalis glo. adnotauit, & commemorat Io. Longouallus, in l. Imperium l. part. num. 9. ff. de iurisd. omni. iud.

Sed profecto hæc variatio à nobis admittenda non est. Corruptit enim probatissimam Pandectarum Florentinarum lectionem, quam omnium

42

50

nium

nium; Codicum fides commendat: nec verò unquam Ant. August. Ludouic. Charondas (at qui viri?) & alij itidem, qui non mediocrè diligētiā in perscrutandis veteribus Codicibus adhibuerunt, talem subrogationem inuenisse, satis ex eorum emendationibus constat.

- 51 Quare Bart. in d. l. i. §. ab eo, num. i. fœdere distinctionis hanc controuersiam conciliandam putat; constituens discrimen inter delegatum à Principe, & alterius inferioris; nam si Principis delegatus vices suas alijs committendas duxerit, non ad Principem, sed ad ipsius delegatum subdelegantem appellandum erit, quemadmodum interpretatur d. l. vnicam, in versi. final. Sin verò inferior alius, quàm Principis delegatus hoc fecerit, tunc appellandum erit non ad delegantē, sed ad eum, qui à sententia delegati prouocaretur, iuxta Vlpiani responsum in d. l. i. §. ab eo. Quam distinctionem approbare videtur. l. 21. tit. 23. partit. 3. & exornat Gregorius, ibidem.

- 52 Sed licet hæc distinctio in se vera sit, & propter auctoritatem d. l. 21. part. eam necessario admittere teneamur, ad interpretationem tamen dictorum iurium non rectè conducit: cum generale Vlpiani responsum in d. §. ab eo nimium restringat, vt tantū intelligēdum sit de delegato consti-

constituto ab alio, quàm à Principe, vt si ab eius subdelegato appellatio interponatur, ad eum deferenda sit, ad quem deferretur, si prouocaretur ab eo, qui subdelegauit, quod cum generaliter loquatur, ad casum tamen specialem restringi non oportet contra regulam tex. in l. i. §. generaliter, ff. deleg. præst. cum similibus.

Minus ergo satisfacit Cuiacij interpretatio in 53
recitationibus ad titulum, ff. de iurisdictione omnium iudicum, in l. & quia 6. & ad Papinianum lib. i. quæst. in l. aliquando 5. ff. de officio Proconsulis, Duareni de iurisdic. c. 8. Morl. in Empo. iuris, i. part. tit. de iurisdic. omn. iudic. prælud. 17. num. 89. cum sequentibus, Faquinci controuerf. iur. lib. i. c. 78. Qui omnes distinguendum censuerunt, inter iudicem datum, & iudicem delegatum, cui mandatur iurisdictione, ita vt in d. l. i. §. ab eo, non appelletur ad eum qui mandauit iurisdictionem, quoniam is, cui mandata est iurisdictione, nihil proprium habet, sed eius qui mandauit iurisdictione utitur, l. i. §. qui mandatam, ff. de officio eius, & quodammodo idem ab eodẽ appellari videretur; at verò in d. l. vnica ea ratione affirmant appellationẽ admitti, quia Imperatores ibi de iudice dato loquuntur, qui vice dantis non fungitur, sed propriam habet cogniti-

nem (aut iurisdictionem ordinariam, vt mauult
 54 Morl. vbi supra) sed non video quo pacto hæc in
 interpretatio subſtineri valeat, nam dicta lex vni-
 ca non loquitur de iudice dato, ſed potius de de-
 legato, vt conſtat ex illis verbis: *A nobis ſpeciali-
 ter delegantibus dati, & inferius, nam his delegan-
 tibus, vnde etſi daremus priora illa verba, delegan-
 tibus dati, datos iudices ſignificare, vt voluit Fa-
 quineus* (quæ interpretatio fieri nequit ob verbū
 illud *delegantibus*, cum verbum *dati*, factum de-
 legationis potius quàm datos fuiſſe iudices ſigni-
 ficet) id tamen parum conduceret ad prædictam
 interpretationem, quia in d.l. vnica non diſqui-
 rebatur an appellandum eſſet ab illis iudicibus
 (quos prædicti Interpretes datos autumant) ad
 principem, qui eos dedit, ſed potius an ab his,
 quibus huiusmodi iudices cauſas delegauerint,
 ad eos appellatio deferenda ſit, an verò ad Prin-
 cipem? at iudices iſti, à quibus prouocabatur, da-
 ti non erant, ſed delegati, vt ſatis docent illa ver-
 ba: *Alijs cauſas delegauerint, & ibi: Nam his dele-
 gantibus.* Vnde cum delegati ſint, & non dati, ſe-
 cundum eius diſtinctionem appellari non pote-
 rit ad delegantem, ſed ad Principem, ad quem
 appellaretur ab eo, qui eos delegauit. Cum nihil
 proprium habeant, ſed eius qui mandauit iuriſ-
 dictio

ditione vtantur, cuius contrarium ibidem deciditur.

Rursus etiam conuincitur, nam si tradita ab eis distinctio vera esset, à subdelegato Principis ad subdelegantem non posset appellari, cum subdelegatus subdelegantis vice fungatur, quod expressè repugnat decis. tex. in d. c. super quæstionum, §. porro de officio delegati, c. si legatus 7. & c. si à subdelegato 14. infra eodem, ergo hæc interpretatio vt minus iuridica, salua tantorū virorum pace, admittenda non est.

Ego verò longè aliter rem istam digerendam 55
censeo, constituendo multum interesse, an Principis delegatus omnem suam iurisdictionem, an verò partem, seu vnam ex causis sibi commissis alij mandauerit. Primo casu à subdelegati sententia, non ad subdelegantem, sed ad eius superiorem appellandum erit d. l. i. §. ab eo, ibi: *Mandauit iurisdictionem*, id est vt cum glo. ibidem interpretor, transtulit totam, & ratio est, quia delegatus omnem suam iurisdictionem mandans, nihil ex totius causæ cognitione reseruans, amplius iudex non manet, cum omnem iurisdictionem à se abdicauerit, & in alium transtulerit. Quòd si delegatus aliquid de iurisdictione reseruauit, ad ipsummet, non ad Principem prouoca-

bitur, quomodo accipiēda est d.l.vnica: pro quo recte expenduntur verba illa: *Causas commiserit*, quasi non omnes, sed aliquas delegauerit, & inferius iudicandas. Quę clarē indicant, solā sententię pronuntiationem, non verō omnem causę cognitionē, vel sententię executionē fuisse cōmissam; quę distinctio expressē depromitur ex d. c. super quæstionū, §. porrō, & ex d. c. si delegatus, iuncto c. si à subdelegato infra de offi. deleg. per quam, supra dicta iura ad concordiam reducere, post glo. in d. §. porrō, & in c. si is, cui infra de officio deleg. Abb. & Immola. in d. §. porrō. Idem Immola. & Fulgosius in d. l. vnica, num. 21. Fran. in c. dilecti el 3. num. 30. de appel. Alexan. in l. 1. num. 18. ff. de damno infecto, Decius in l. solet, num. 13. ff. de iurisd. omn. iud. Ang. Salicetus, Castren. & alij, quos refert, & sequitur Maranta de ord. iud. 4. parte, distin. 5. num. 27. in fine, Couar. d. c. 4. num. 8. versic. his tamen, Ioan. Longouallus in l. Imperium, parte 2. num. 9. ff. de iur. omn. iud. Petrus Gilkenius in Comment. ad dictam l. vnicam, à num. 7. cum sequentibus. Cuius rei eam rationem verissimam esse coniicio, quòd delegatus Principis propriam habet iurisdictionem, vt ostenditur in d. c. super quæstionum, §. porrō, ibi: *Delegatus noster iurisdictionem suam in*
alium

aliū tranſtulit, verbum enim ſuam proprietatē denotat, vt docent communiter ſcribentes in l. in ſuis, de liberis, & poſthumis: vnde cum delegatus Principis propriam habeat iuriſdictionē, & eam retinere videatur, ex quo aliquid ſibi reſeruauit, d. §. porro, c. ſi delegatus 7. in fine, inſrā de officio delegat. ideò ab eius delegato inferiorē iuriſdictionem, vt potē delegatam habētē, ad eum tamquam ad ſuperiorem rectē prouocatur, cum appellatio gradatim fieri debeat, c. anteriorum, §. illo videlicet, 2. quæſt. 6. cum ſimilibus.

• Nec veriſimæ huic diſtinctioni quidquam aduerſatur Papiniani reſponſum in l. legatus 20. ff. de officio Præſid. quo Bart. in d. §. ab eo, num. 1. intentioni noſtræ contrarius exiſtit, *Legatus Cæſaris* (inquit Conſultus) *ideſt Præſes, vel Correcor Prouinciæ, abdicādo ſe non amittit imperium.* Enim verò hæc verba non poſſe delegatum totam iuriſdictionem à ſe abdicare, ac in aliū transferre minimè probant. Nam ſi quiſeumdem tex. iudicio perpendere velit, ex eo talem conſuſionē non eliciet, quia Iuris Cōſultus ibi loquitur de legato, ſeu Præſide gubernationis cauſſa in Prouinciam deſtinato, qui olim ad tempus pro voluntate Principis, vel Senatus conſtituebatur, vt

ex Aelio Spartiano, & Iulio Capitolino constat, qui quidem Præses, seu legatus sicut non poterat tempus sibi constitutum prorogare, ita nec inconsulto Principe absque læsæ Maiestatis reatu minuere, siue anticipare licebat, l. 3. ff. ad legē Iul. Maiest. l. meminisse 10. de officio Proconsulis, nam si in eius potestate esset, sine nutu Principis se magistratu abdicare, vniuersa Prouincia moderatore carens, interim dum alius crearetur, grande nimis detrimentum caperet: vt Ant. Vaca. & Corrasius ibidem adnotarunt. Quare Papinianus inquit Præsidem se abdicando Imperium non amittere, quia absque voluntate Principis se abdicauit, id est Magistratus insignia reiecit protestatione de ea re facta, vt interpretatur Forcatulus in Necyomãtia. iur. dial. 60. nu. 4. & post eum Velleus à Guevara in d. l. legatus ad finem, qui rectè satisfaciunt legi 2. §. & cum placuisset, ff. de origen. iur. quæ quodammodo cum ea pugnare videbatur. Nos verò longè in diuersa specie versamur, in delegato videlicet ad particulares causas simpliciter constituto, cui cum fuerit à Principe iurisdictio tributa, à se omnem licebit abdicare, & in alium transferre, cum ratio dictæ legis cesset, siquidem iurisdictio non manet in suspensio, sed in subdelegatum statim transe-

transferatur, vti aliud agens Ant. Vacca. inquit
vbi supra.

His ergo ad concordiam reductis, quæ hactenus
dissona esse videbantur, nihil est quod ob-
sistat vt de Vicario foraneo ad Episcopum appel-
lari possit, cum iudex delegatus sit, in quem Epi-
scopus non omnem suam iurisdictionem trans-
fert, sed aliquas causas terminandas committit,
vt eleganter docuit Couar. vbi supra d. num. 8.
Quod quidem etiam in praxi inuolabiliter ob-
seruandum est, nisi fraudulentè Episcopus Vi-
cario foraneo causas committat eamte, vt ad
se non ad Metropolitanum Archiepiscopum ap-
pellatio deferatur, quia tunc omisso eo ad Metro-
politanum prouocabitur, ne huiusmodi fraus, &
cautela aliquantulum sibi patrocinentur, vt do-
cuit Speculat. titul. de appell. §. nunc tractemus,
num. 6. Philip. Fræus in præsent. num. 6. & Do-
minicus num. 3. Abb. in c. dilecti el 3. num. 18. de
appel. Sbroc. d. tract. de Vicario Episcopi, lib. 2.
quæst. 131. num. 4. & lib. 3. quæst. 2. nu. 23. ex Abb.
& Bertachino, deducens huiusmodi fraudè per
coniecturas probari, & probata, per Metropli-
tanum excommunicari Episcopum posse, Zerol. in
praxi Episcopali 2. par. verb. Vicarius, §. 7. Alber.
Brunus in materia feudali, consi. 102. nu. 4. & 7.
& ex

60 & ex Ioanne Andr. & alijs notat Couar. d. nu. 8. qui vsu forenfi quoad seculares iudices attinet, non esse receptum testatur, cum ex diuerso si ciuitatis Rector in aliquo eius opido foraneū Vicarium constituat, non Rector ipse, sed superior eius prouocabitur, quod seruandum esse ait, quia moribus & vsu receptum est: sicut in Gallia obseruari tradit Rebuf. 3. tom. leg. Gallie. ti. 2. de appellat. in principio nu. 4. sequitur Rolan. à Valle, confi. 76. num. 17. circa finem, vol. 3. *sup bouo*

82 Cum igitur ex superioribus compertum sit, tex. nostri prohibitionem locum sibi non vindicare in Vicarijs natis, seu legitimis, nec itidem in foraneis, à sufficienti partium enumeratione argumento sumpto, necessariò colligitur Bonifacium VIII. in præsentī de Vicarijs cōstitutis, seu datiuīs locutum fuisse, qui generales, vel principales vulgò nuncupantur: hi enim cum ab Episcopis constituentur, vt eorum vices gerant in eodem loco vbi ipsi iudicare consueuerūt, eandem iurisdictionem accipiunt, & inde vnum tribunal, & auditorium cum Episcopis habere dicuntur, vt communiter omnes Scribentes in præsentī docuerunt, post glo. ibi verbo *officiali*, & in Clement. etsi principalis de rescriptis, Zauarelz confi. 32. num. 41. versic. secundò probatur.

Camil.

Camil. Cāmpexius de potestate Papæ in ref. art.
7. num. 48. innumerique alij, quos refert Thom.
Sanch. de matrim. 1. tom. lib. 3. disput. 29. num. 9.
& 11. Garcia de benef. 1. tom. 5. part. c. 8. num. 27.
& Thuscus practicarū concl. litter. A. concl. 352.
num. 91. & litter. V. concl. 186. num. 4.

Repugnant tamen huic resolutioni nō con- 62
temnendi nominis auctores Gofred. in summa,
titu. de officio Vicarij, num. 2. Alexan. in rubric.
de officio eius, num. 12. & ibi Camil. Plaut. c. 11.
num. 4. 9. 11. 18. & 22. & Paulus ab Oriano, nu. 9.
& 11. & Riminald. Senes. ibidem. Alcizius in rub.
de officio ordinarij, num. 24. Soto in 4. distin. 18.
quæst. 4. art. 3. vers. circa concessiones, Anastha.
Germonius lib. 1. animaduers. c. 6. & de indultis
Cardin. §. ubi quoad vixeris, num. 43 & 85. Ant.
Gom. in Bulla Crucjata, c. 4. circa 4. quæstionē,
num. 21. & Ioseph. Gonzal. variarum quæstionū,
c. 27. per totum, post glossam verbo *absque ratio*
nabili, in c. vt debitus honor 59. de appellationi-
bus, & in c. 2. verbo *statuitur*, secundum vnum
intellectum, ne Prælati vices suas, & in c. perle-
ctis verbo & iurgia, in fin. 25. distinctione. Quo-
rum omnium assertio eō tendit, vt existiment
generalem Episcopi Vicarium delegatam, non
ordinariam habere iurisdictionem; quod si vtipfi

arbitrantur verum esset, Episcopi & Vicarij eadem iurisdictionio non diceretur, ac per consequens nec idem tribunal, cum Episcopus ordinariam habeat d. c. si Episcopus infra de officio ordinarij cum similibus: atque ideo ab eo ad Episcopum posset appellari, tamquam de delegato ad delegantem ex regula d. c. super quaestionum, §. porro de officio delegati, iunctis his quæ latius supra tradidimus; faciunt itaque pro sua sententia non leuia, aut insubtilia argumenta.

- Primum enim constituere videtur tex. noster
- 63 & d. c. Romana, versu. *Eorum vices supplendo*, & ibi, *unum sit consistorium*: infra de appellat. quibus verbis manifestè ostenditur Episcopum, & eius Vicarium vnam, & eandem personam censi, & eorumdem idem cōsistorium esse: Ergo Vicarius Episcopi vicem gerit, & vtriusque vnum est tribunal, consequenter dicere Episcopi generalem Vicarium, non ordinariam, sed delegatam habere iurisdictionem. Quia qui vice alterius fungitur, nihil proprium habet, sed delegata iurisdictione uti creditur, ut ait Papinianus in
- 64 l. 1. §. qui mandatam, ff. de officio eius, *Qui mandatam* (inquit) *iurisdictionem suscipit, proprium nihil habet, sed eius qui mādauit, iurisdictione utitur:* & l.

82 l. & si Prætor. 3. cod. titu. l. solet. 16. de iurisdictione omnium iudicum.

Rursus superiori fundamento cohæret quod 65
Episcopus ordinariam habet iurisdictionem, c. cum Episcopus 7. infra de officio ordinarij, c. conquerente, c. cum dilectus extra cod. c. cum venerabilis de exceptionibus. Ergo in personam sui Vicarij eadem iurisdictione consistere non potuit; sequeretur enim absurdum, quod una, & eadem iurisdictione penes duos in solidum esset, quod naturali rationi repugnat, nam sicuti una possessio, vel idem dominium penes duos residere non potest, l. 3. §. ex contrario de acquir. possess. l. si vterque, §. si duobus vehiculum, ff. commodati, ita nec eadem iurisdictione, cum validum sit argumentum de possessione, & dominio ad iurisdictionem, l. qui furere 20. ff. de statu hominum, gloss. verbo iurgia, ad finem in c. perlectis 25. distinctione. 66

Præterea non mediocriter suffragatur, nam 67
iurisdictione ordinaria ea dicitur, quæ a lege datur, & descendit l. & quia 6. cum similibus, ff. de iurisd. omnium iud. l. 2. tit. 4. part. 3. Cagnol. in l. 1. num. 52. ff. de officio eius, Octavian. Vestr. in praxi, lib. 3. c. 3. num. 2. Vantius de nullitatibus, titu. de nullitate sententiæ ex defectu iurisdictionis,

num. 31. Molina de Hispanorum primogenijs,
lib. 1. c. 25. num. 11. & 12. Sed in vniuerso iuris ciui-
68 lis, aut Pontificij corpore nulla lex, aut constitu-
tio exstat, quæ Episcoporum Vicarijs iurisdictio-
nem tribuat, ergo eorum iurisdictio ordinaria
non est.

Deinde hæc pars subtiliter confirmatur, quia
69 si iurisdictio Vicarij ordinaria fuisset, omnimo-
do perpetua esset, nec tempore aliquo reuocare-
tur, d. l. & quia, ybi omnes communiter, de iuris-
dictione omnium iud. at iurisdictio Vicarij per-
70 petua non est, cum ab Episcopo reuocari possit,
Calderin. consi. 2. de officio Vicarij Barbac. in c.
postulastis, notab. 1. in fine de rescrip. & in c. quo-
niam, num. 37. de officio deleg. Philip. Franc. in
c. 1. infra de officio Vicarij, num. 5. Abb. in c. 1.
num. 5. ne sede vacante. & Butrius in c. tua, nu. 9.
de officio Vicarij, Purpur. in l. more §. num. 101.
& 102. de iurisditione omnium iudic. Bertach.
de Episcopis 7. part. lib. 4. titu. de Vicarijs Epif-
copi, num. 14. Ripa in c. 1. num. 44. de iudic. Bo-
her. decif. 347. num. 14. Rebus. in praxi in forma
Vicar. Arch. num. 190. & 192. Scotus lib. 8. respon-
sorium, respons. 4. num. 6. Cucchus inst. maior.
lib. 2. titu. 8. num. 135. cum sequentib. Sbroc. lib. 3.
quæst. 6. num. 7. & quæst. 14. num. 5. vers. 2. addu-
citur

citur, Thomas Sanch. lib. 3. disput. 30. num. 11.
Barbosa in l. quia tale 14. num. 87. ff. sol. matrim.
Azor lib. 3. inst. moraliū, c. 45. vers. decimo quar
to quæritur, Vgolin. de officio & potest. Episco
pi, lib. 1. c. 4. § 6. num. 4. Iacob. Lauren. de iud.
suspect. c. 4. num. 7. ergo Vicarij iurisdictio ordi
naria non est.

Crescit, & augetur difficultas, quia inter iuris
dictionem ordinariam, & delegatam illa consti
tuitur differentia, quod prior mortuo adhuc con
cedente permanet, c. legatos 2. infra de officio 71
legati l. more 5. de iur. omniū iud. Petrus Greg.
Syntag. lib. 47. c. 32. nu. 2. Menochius de arbitra
rijs, quæst. 69. num. 2. Renat. Copin. in sacra Po
litica lib. 2. titu. 6. alijquē plures, quos refert, & se
quitur Morla in empor. titu. 2. de iurisdic. omniū 72
iudic. num. 104. & 105. Barbosa in l. quia tale 14.
num. 84. ff. sol. matrim. Sanchez tom. 3. de matri
monio, lib. 8. disput. 28. num. 4. & 5. Posterior ve
rò reintegra, morte delegantis finitur, c. si dele
gatus 7. infra de officio deleg. c. relatum, extra
cod. l. eum qui 15. l. solet 16. l. Prætor 17. de iuris.
omniū iud. l. 21. titu. 4. part. 3. Purpuratus vbi
supra, num. 106. sed iurisdictio Vicarij per Epif
copi mortem spirat, Clement. final, vbi Immol. 73
Card. & alij, & ibi glos. verbo *contestata*, de pro

curatoribus Panormitan. in c. extirpādx, §. quia
verò num. 4. de præbend. Baldus in l. aliquando,
num. 8. de officio Proconsulis, Bened. Capra. in
repetitione Clement. et si principalis, num. 18. de
rescriptis, Sbrocius alios congerens d. tractat. de
Vicario Episcopi, lib. 3. quæst. 44. Igitur Vicarij
iurisdictio magis cohæret delegatæ iurisdictioni,
quàm ordinariæ.

74 Quibus non leuiter auxiliatur, quia nemo am-
bigerit generalem Vicarium ab Episcopo consti-
tuit: sed iurisdictio ordinaria ab Episcopo conce-
di non potest d. glos. verbo *statuuntur*, in c. 2. ne
Prælati vices suas communiter DD. vbi id dedu-
xerunt in l. more de iurisdictione omnium iud.
Speculator titu. de officio ordinarij, §. videmus
quis dicatur, num. 5. Alexan. in rubr. de officio
eius, num. 17. Petrus Greg. in Syntagmate, lib.
47. c. 22. num. 1. Quod dilucidius ostendit Gratia-
nus in c. à iudicibus, 2. quæst. 6. *Ordinarij verò
sunt (inquit) qui ab Apostolico, vt Ecclesiastici, vel
ab Imperatore vt potè seculares, legitimam potesta-
tem accipiunt.* Reliqui verò omnes excluduntur
à potestate creandi ordinarios argumēto tex. in
c. nonnè de præsumpt. ac per consequens Epif-
copus videtur exclusus, idemquè constat ex l. &
quia de iurisdictione omnium iudic. c. 1. c. con-
queren

querente de officio Vicarij, sacrosanct. Concil. Trident. ses. 7. c. 6. 7. & 8. ses. 24. de reformatione matrim. c. 1. & ses. 23. c. 10. l. 21. tit. 4. part. 3. Speculator titu. de officio ordin. §. videmus quis dicatur, num. 5.

In hanc quoque partem inclinat quod Vicarius Episcopi non potest vniuersitatem cauissarū committere, c. clericos, vbi Hostiensis, & communiter scribentes de officio Vicarij, sed id potius delegato, quam ordinario conuenit l. 1. ff. de officio eius, ergo Vicarij iurisdictio delegata est, non ordinaria.

Postremò pro eadem parte vrget, quod si Vicarius principalem, & ordinariam iurisdictionē diceretur habere, sequeretur omnia illa, quæ potest Episcopus, & ipsum posse, aut saltem ea, quæ sunt iurisdictionis. Attamē Vicarius non potest vacantiā beneficia conferre, nisi beneficiorum collatio sit ei particulariter concessa, c. vltimo de officio Vicarij hoc lib. Anast. Germon. de indul. tis Cardinalium, d. §. tibi quoad vixeris, num. 85. & plura alia huius generis Vicario interdicta sunt, de quibus infra, suo loco tractabimus, ergo Vicarius Episcopi dicitur delegatus, non autem ordinarius.

Sed licet hæc sententia his firmissimis argumentis

78 mentis sit cōmunica, contraria tamen imò Episcopi Vicarium ordinarium iudicem esse, verior existit, quæ non minoribus legum præsidij, vel leuioribus iuris peritorum auctoritatibus inniti videtur. In primis itaque huic opinioni intrepide, & constanter inhærent, gloss. verbo officialē, in c. 2. de officio Vicarij hoc lib. & verbo generaliter in d. c. Roman. infra de appellat. gloss. in c. per lectis, verbo & iurgia 25. dist. Archid. Speculat. Ioan. Andr. Hostiens. Roman. Innocen. Butri. Abb. Anchar. Alex. de Neuo. Dec. Beroi. Bart. Alber. Ioan. Fab. Alex. Angel. Iass. Fel. Bertach. Corr. Lanc. Iacob. de S. Georgio, Rodoan. Arti. Pabin. Soc. Caleph. Ant. de Petris, Afflict. Rebus. Cacial. Franc. Marc. Bel. Foller. Rolan. Bolognet. Tauien. Marant. Mandos. Nauar. Couar. quide communi testatur, Greg. Lopez, Molin. Conrad. Ant. Cucch. Sbroc. Mascard. Flamin. Paz, Petrus Greg. Gutier. Segura, Azeued. Salc. & alij quos refert, & sequitur Thomas Sanchez, tom. 1. de matrim. lib. 3. dispu. 29. quæst. 1. num. 3. vltra quos eadem opinionem sectati sunt. Cagn. in rubr. ff. de officio eius, nu. 81. Bal. in l. aliquando 5. num. 3. de officio Proconsulis, Anto. Capr. in repet. Clement. etsi princip. nu. 18. de rescrip. Purpur. in rubr. de officio eius, num. 10. & in l. more 5.

more 5. num. 21. & 22. de iurisdic. omni. iud. Federic. Scotus 2. tom. respon. lib. 8. respon. 3. nu. 2. Gambar. de potestate legati, lib. 9. num. 33. Siluest. in summa verbo Vicarius, quæst. 4. in principio, Vant. de nullitate, titul. de nullitate ex defectu iurisd. deleg. num. 25. Gregor. Lopez in l. 2. titu. 4. part. 3. glos. 1. Barbof. in l. quia tale 14. nu. 23. ff. solut. matrim. Morl. in empo. iur. titu. de iurisd. omnium iudic. num. 86. & ibidem quæst. 17. num. 35. licet eum pro contraria parte alleget Garcia infra citandus num. 23. Sahag. in rubr. de officio deleg. num. 10. Azor lib. 3. instit. moral. 2. part. c. 43. vers. 5. quæritur, & c. 6. vers. duodecimo quæritur, Sayrus de censur. lib. 1. c. 6. nu. 8. Vgolin. de officio & potest. Episcopi, c. 4. §. 9. num. 2. Iacob. Laurentius in tract. de iudice suspecto, c. 4. num. 21. post medium. Garc. de benef. 1. tom. 5. par. c. 8. nu. 21. facit decis. Rotæ 1. aliàs 47. & decis. 3. aliàs 350. & decis. 7. aliàs 371. de officio Vicarij in nouis. Qui omnes primâ in aciem deducunt nostri capituli definitionem, dum constituit interdicendam appellationem de officiali Episcopi ad Episcopum, quod ordinariâ non delegatâ respicit iurisdictionem, nam de delegato ad delegantem optimo iure appellatio procedit. c. super quæstionum, §. porro de officio delegati, ut

supra num. 34. docuimus, ergo Vicarij potestas ordinaria est.

In cuius argumenti confirmationem ratio nostri tex. pro contraria parte superius adducta efficacius retorquetur, prohibetur enim appellatio de Vicario Episcopi ad Episcopū, ne appelletur ab eodem ad se ipsum cum eorum vnum tribunal, auditorium, & iurisdictio sit. At Episcopus iurisdictionem habet ordinariam, c. cum Episcopus 7. infra de officio ordinarij, & docent Cardinalis in Clementina 1. §. ad hæc, num. 4. de statu Monachorum, Speculat. in rubr. de officio ordinarij 2. par. num. 1. Alexan. in rub. de iur. omnium iudic. num. 1. Vant. vbi supra num. 5. ergo si Episcopus habet ordinariam, & eandem iurisdictionem ipse & Vicarius obtinent; necessariò igitur & Vicarius ordinariā habebit, quia vna & eadem res diuerso iure censerī non debet heum qui ædes, ff. de vsucap.

Prædictis etiam annuit, nam Vicarius potest interponere decretum in alienationibus rerum minorum l. 2. & final. C. de officio eius qui vicem alt. ger. Roland. à Valle, consil. 86. num. 23. volu. 1. quod quidem delegari minimè potest, cum requirat causæ cognitionem, l. ne quidquam, §. vbi decretum, ff. de officio Procon.

con. d. l. 2. de officio eius, ergo Vicarius ordinarius non delegatus est.

Superioribus & illud maximè consonum est, 84
quia argumentari licet de Archidiacono ad Vicarium Episcopi, vt fecit Ioannes Andr. in c. ad hæc, in vers. ardua, de officio Archid. Socinus in c. sicut vnire, nu. 45. de excessibus Prælatorum. Sed Archidiaconus Vicarius est Episcopi, d. c. 85
ad hæc, & habet ordinariam iurisdictionem, vt diximus, num. 22. Igitur Vicarij iurdictio ordinaria est.

Rursus & hæc sententia pulchrè confirmatur, 86
nam ille iudices dandi potestatem habet, qui iurisdictione ordinaria potitur, d. l. more, vbi communiter Scribentes, ff. de iurisdictione omnium iudic. non verò qui delegata, l. à iudice 15. C. de iudicijs. At Episcopi Vicarium iudicem dare posse docent Rom. Pont. in c. 1. infra de officio 87
Vicarij, & in c. clericos extra eod. & vtroque DD. ergo eius ordinaria est, non verò delegata iurdictio.

Postremò in confirmationem huius sententiae facit, quia Vicarius Episcopi ex propria commissionis natura iurisdictionem, & causarum cognitionem habet, vt docet Bonifacius VIII. in c. licet in illis verbis: *Per commissionem offi. ij*

iurisdictioni illi transferatur: de officio Vicarij hoc lib. ergo eius iurisdictioni ordinaria est.

Ex quibus omnibus luculenter apparet Vicarium generalem Episcopi, sicut ipsum Episcopum ordinariam, id est à lege dimanantem, non ab homine iurisdictionem habere; neque ab huius veritatis limine abducere poterint Canonum, legum, & rationum subsidia, quæ aduersæ opinionis auctores in firmamentum suæ sententiæ attulere.

- Non est itaque quod nos initio sollicitè, Vicarium generale pro Episcopo gerere, & eius personam representare, quod delegatam iurisdictionem respicere videtur, quia imò verius est cum primum Vicarius ab Episcopo eligitur, ex ipsius officij natura iurisdictionem habere ordinariam tanquam pro Episcopo subrogatam, c. 2. de officio Vicarij, lib. 6. l. 2. C. de officio eius; nec enim ex eo quod quis alterius vicem gerit ab ordinaria iurisdictione excluditur; namquè legatus Papæ eius vicem gerit, c. 1. de officio leg. habet tamē ordinariam iurisdictionem, c. 1. infra de officio legati, & quæ ibi communiter tradunt Scribentes, & ita sensit Sahagum in d. rubr. de officio deleg. num. 11. vnde non bene consequitur vicem alterius gerit, ergo est delegatus, sed è conuerso rectè

recte procedit, delegatus est, ergo vicem alterius gerit. Quare Thom. Sanchez ubi supra d. disputatione 29. num. 13. inquit, vicem alterius gerentem in diuerso tribunali delegatum esse. Si verò ita alterius vicem gerat, vt constituat idem tribunal cum Episcopo, vt in præsentī, & in d. c. Romana, tunc ordinarius erit, cum & Episcopi iurisdicção ordinaria sit. 91

Rursus nec mouere debet secunda obieção, nempe quòd eadem ordinaria iurisdicção penes duos, Episcopum scilicet, & Vicarium, sicut dominium & possessio consistere non possit, quia 92 non rectè argumētum deducitur de iurisdicçãoe ad dominium ob diuersitatem rationis inter vnum, & alterum: vt ex Bart. in l. Pomponius, aliàs l. si vni ex pluribus, nu. 7. de re iudicata tradit Sbroc. lib. 2. de Vicario Episcopi, quæst. 55. num. 28. tamen licèt fateremur procedere argumentum de dominio ad iurisdicçãoem, illud tunc locum haberet, quando vna & eadem iurisdicção apud duos æquè principaliter resideret; at Episcopus ratione dignitatis principaliter con- 93 sequitur dominium iurisdicçãois iuxta ea, quæ notātur in c. 1. de iudicijs: sanè Vicarius Episcopi solum habet iurisdicçãoem contentiosam, & exercitium illius dominij consistentis in perso-

na Episcopi, Thom. Sanchez vbi supra, in fine d. disputationis 29.

Deinde hac in dīceptione non est quod nos torqueat tertium obex, nam licet fatear nullam legem canonicam, aut ciuilem in vniuerso iure reperiri, quæ expressè iurisdictionem ordinariā huiusmodi Vicarijs tribuat, non tamen fateri licebit nullis iurium & rationū munimentis prædictam Vicariorum generalium ordinariam iurisdictionem confirmari ex supra dictis, & quia

94 quo casu Summi Pontifices Episcopis permittunt absque necessitate, aut legitimo impedimento officiales, vel Vicarios generales eorum vice ponere, & constituere, ab ipsis Pontificibus electi censentur, argumento tex. in l. i. versic. omnia enim, C. de veteri iure enucleando. Vnde cum iure canonico liceat, & permittatur Episcopis Vicarios constituere: vt in d. c. cum Episcopus de officio ordin. c. vt officium ii. cū sequen. & c. fin. de hæretic. hoc libro, c. licet infra de officio Vicarij, ideò prædicti Vicarij ab Episcopis permissione & auctoritate Pontificū nominati ab ipsis Pontificibus electi censentur, & per consequens, eis ordinariam iurisdictionem tributam, vt eleganter obseruauit Paz in praxi, 2. tom. præ lud. 3. num. 3. Morl. vbi supra d. num. 86.

Parum

Parum mouet quarta difficultas, quia Vicarius mediante Episcopi nominatione ordinariam iurisdictionem à lege consequitur, vt statim dicemus: propterea mirum non est si contraria eiusdem Episcopi voluntate tollatur, & eius iurisdictionis reuocetur, cum nihil magis naturalirationi consonum sit, quàm vt res per quascumque causas nascuntur, per easdem dissoluantur, c. i. cum similibus extra de reg. iuris. Qua propter in hac materia notissimum principium est, iudicandi munus ab eo, qui constituit remoueri posse, d. l. iudicium soluitur, ibi: *Vetante eo, qui iudicare iusserat.* ff. de iudicijs. Et ita tenuerunt glossa in Clement. d. & si principalis, vbi & communiter DD. de rescrip. Calderinus, & Barbac. relati à Rebus. in praxi, benef. titul. de forma Vicarij Archiep. num. 193. Franciscus Marc. decis. 724. num. 1. part. 1. Barbosa. in d. l. quia tale, num. 87: qui regulariter docet ordinariam iurisdictionem per modum officij, siue commissionis concessam reuocari rectè posse. Diuersum sanè procedit in Archidiacono, qui licet Episcopi Vicarius dicatur, c. 1. c. ad hæc de officio ordin. ab Episcopo tamen reuocari non potest, cū huiusmodi Vicariatus ita Archidiaconi personæ, & dignitati inhæreat, vt non faciliè ab ea euelli possit,

fit, vti ex pluribus docuit Rebus. vbi supra, num.
199. Sbroc. d. lib. 3. c. 32. num. 14.

Facilius enim infringetur quinta obiectio, nam
97 respondeo maiorem propositionē procedere in
iurisdictione ordinaria, quæ per se, & principali-
ter inest: at iurisdictionio Vicarij non inest princi-
paliter, & per se in eo, sed est tanquam accessoria
alterius, Episcopi scilicet, iuxta tex. nostrum, &
d. c. Romana, in princip. de appellat. Quare mor-
te Episcopi Vicarij iurisdictionio spirat, non quia
delegata, sed quia ordinaria est, quæ se habet ad
iurisdictionem Episcopi per modum accessorij.
Cum Vicarius iurisdictione sit Episcopo associa-
tus, vt ex Abb. Anch. & Menoch. docet Sbroc.
d. c. 55. num. 27. Cum enim accessoria sit, illa no-
tissima iuris regula succedit, quæ habet cum
principalis causa nō subsistit, nec ea omnia quæ
sequuntur ex illa, l. cum principalis 138. ff. de reg.
iur. c. accessorium infra de reg. iur. cui interpre-
tationi assentitur Socinus in d. l. more, num. 56.
vbi las. num. 8. de iurisdictione omnium iudic.
Oroscius in d. l. & quia, num. 6. eiusdem tituli,
Franc. Marc. decis. 778. num. 4. part. 1. quem se-
quitur Barbos. in d. l. quia tale, num. 93. Thom.
Sanch. præcitata disput. 29. num. 13.

Sexto loco oppositum argumentum diluitur
negau

negando Vicarium iurisdictionem ab Episcopo accipere. Nam licet Episcopus Vicarium constituat, & ob eius nominationē officium exerceat, 28
protinus tamen quod ab Episcopo constituitur, lex illi iurisdictionem tribuit, idē non rectē dicitur ab ipso Episcopo iurisdictionem accipere, sed à iure potius, ministerio, facto, & nominatione Episcopi interueniente, subscribit Sbroc. vbi proximē, num. 26. Thom. Sanch. d. num. 13.

Tandem non est cur vi septimi, & octauī argumenti illecebrosa flectamur: nam licet Vicarius Episcopi vices suas in totum alteri committere, beneficia conferre, vel alia similia exercere 99
non possit, id tamen ordinarię iurisdictioni nō refragatur; quia ipsa limitatur, & restringitur ratione causarum, rerum, litigatorum, & temporum; vt docet Vancius de nullitatibus, titul. de nullitate ex defectu iurisdictionis, num. 32. cum sequentibus. Idcirco licet Vicarij iurdictio ordinaria sit, in ea tamen alterius Vicarij deputatio, beneficiorum collatio non veniunt, quia in 101
his & similibus specialiter limitatur, & circūscribitur, d. c. 2. & final. vbi DD. infra de officio Vicarij, c. statutum de prębendis eodem libro, & dicemus inferiūs à num. 180.

Ex his igitur, quę proposuimus, perspicuum

est

est generalem Episcopi Vicarium ordinaria sibi
à lege concessa, non delegata iurisdictione poti-
ri: vnde prouenit, quòd cum equalis vtriusquè iu-
risdictio sit, imò & eadem, & vnum tribunal &
auditorium constituent, de vno ad alium appel-
lari non possit: quia substantia appellationis exi-
git, vt de inferiori ad superiorem deferatur ap-
pellatio, non ad æqualem vel ad eundem d. c. an-
teriorum, 2. quæst. 6. cū pluribus, quæ in princip.
huius tracta. & relectionis, num. 10. tradidimus.

- Ex quo etiam consequenter descendit à Vica-
rio principali Capituli sede vacante ad ipsum Ca-
pitulum prouocari non posse, quia cum Episco-
palis iurisdictione sede vacante ad Capitulum de-
uoluatur, c. vnico, & ibi glos. infra de maiorit. &
obedie. Abb. in c. cum olim, vltimo notabili,
num. 2. extra eod. Rom. consi. 506. num. 13. in fi-
ne, Federicus de Senis, consi. 30. num. 3. Episcopi
instar Vicarium generalem constituere potest,
Abb. in c. irrefragabili, num. 2. de officio ordina-
rij, Felinus in d. c. cum olim, num. 9. de maior. &
obedientia, Pauin. de potest. Capit. sede vacante,
2. part. principali quæst. 10. num. 1. & 2. sacrosanct.
Concil. Tridenti. ses. 24. de reformatione, c. 16.
qui cum ordinariam iurisdictionem habeat, vt
ex alijs resoluit Pauin. ybi supra num. 3. & Tho-
mas

mas Sanchez, tom. 1. de matrimonio, lib. 3. disputat. 29. num. 4. vnum tribunal, & auditorium cum Capitulo constituit, ac proinde de Vicario ad Caputulum appellationem impediri testatur idem Pauin. d. quæst. 10. num. 14. Quod & ad officiales generales inferiorum Prælatorum extendendum esse pluribus relatis defendit Sbroc. vbi supra lib. 3. quæst. 3. num. 6. 104

Quæ verissima ratio cum generalis sit, ciuile quidem ius amplectitur, ita vt eo iure appellari non possit à generali Vicario ad eum cuius Vicarius est, seu vices gerit: vt tenet Bart. in l. præcipimus, num. 2. C. de appellat. & in d. l. 1. §. ab eo, num. 1. ff. quis & à quo appellet. Bertach. de Episcopis, 7. part. 4. lib. num. 36. Decius in c. dilecti eltercero, num. 4. de appellat. Baldus in margarita innocentiana, verbo sententia, num. 15. Angel. in d. l. præcipimus, num. 1. Couar. d. c. 4. præc. num. 8. Roland. à Valle, consi. 76. num. 16. vol. 3. Secundum quam sententiam Bart. vbi supra in 105
interpretatur §. ab eo, d. l. 1. ff. quis & à quo appel. (de cuius interpretatione latius supra egimus) docens ea ratione ibi appellationem non admitti ab eo, cui mandata est iurisdictio, ad eum, qui mandauit: quia loquitur de Vicario, qui idem tribunal constituit, cum eo cuius vices gerit, 106

quem supresso nomine sequitur Guid. Papæ de-
cis. 436. num. 41.

107 Dissentiunt tamen, & contrariā partem tuen-
tur Bald. sibi contrarius in d. l. à Proconsulibus
101 num. i. per tex. ibi, C. de appellat. Salicetus, in l. r.
C. si quacumquē præditus potestate, relatus à Fe-
lino in c. insinuāte, num. 12. de officio & pot. iud.
del. Rom. sing. 76. nu. 2. differentiam constituen-
tes inter ius canonicum & ciuile, vt Pontificio
iure à Vicario generali ad Episcopum appellari
nō liceat, ciuili verò permittatur, sequitur Sbro-
ci de Vicar. Episcopi, lib. 3. quæst. 14. num. 6. & Ia-
cob. Laurent. in tractatu de iudi. suspecto, c. 4.
num. 7. ad fin. & num. 12.

108 Qua de causa ego in hac Scribērium concer-
tatione neutram sententiā, vt concepta est, am-
plectar, sed medio tutissimus ibo, ac mediam
viā conuenienti distinctione seligam, quod, vt
facilius assequar, admonendum duxi. Tunc de-
201 mum iure ciuili de Vicario ad eum, cuius vices
gerit, appellari non posse, quoties Vicarius ordi-
nariam iurisdictionem, sicut ille, qui eum consti-
tuit, habuerit: secus si delegatam, quia tanquam
in delegato ad delegantem licita erit provocatio
rex regula d. l. i. & 3. ff. quis & à quo appellet. Vi-
carius enim ordinariam iurisdictionem tunc ha-
bere

berè dicitur, si à Rectore, vel Præsìde lege per- 109
mittente constitutus fuerit, vti in casu necessita-
tis, infirmitatis videlicet, vel iustæ absentiae, au-
thentico de collatoribus, §. ad hæc prohibemus,
collat. 9. authentic. vt nulli iudic. in principio ead.
collatione, Bart. in l. obseruare, nu. 3. & in l. nec
quidquam 9. §. vbi decretum, in l. lectura, nu. 5.
ff. de officio Proconsulis, Bald. in §. si quis deces-
serit, nu. 2. si de feud. fuer. contr. & in l. aliquan-
do, num. 1. ff. de officio Procons. & ratio est, quia
cum permissione legis à Rectore, seu Præsìde
constituatur, à lege ipsa ordinariam iurisdictio-
nem videtur accipere, argumen. tx. in d. l. 1. vers.
omnia enim, C. de veteri iur. enucleand. Bart.
in d. §. vbi decretum, num. 5. Cuiac. ad Papinian.
lib. 1. quæstion. in d. l. aliquando 5. de officio Pro-
consulis, Molin. lib. 1. de Hispan. primogen. c. 25.
num. 12. Quintan. Duënas lib. 2. de iurisdictione,
& imperio, titul. 5. num. 7. quapropter Robert.
Maranta 4. part. de ordin. iudic. 5. distinctione
principali, num. 18. putat ordinarium à Principe 110
cum potestate substituendi creatum, si substitue-
rit, substitutum iurisdictionem ordinariam ha-
bere, quia auctoritate Principis id concedentis
substitutus videtur. Quod si citra necessitatem
Rector Vicarium constituerit non voluntate le-

- gis, quia nulli iudicū in loco cuius gubernatio si
 III bi cōmissa est, Vicariū deputare permittitur d. §.
 ad hęc, & d. authen. vt nulli iudic. & authent. de
 defensoribus ciuitatum, §. iusiurandum, col. 3.
 & autentico vt iudices sine quoquo suffragio,
 §. nulli, col. 2. Cagnol. in rubr. de officio eius,
 num. 8. Anto. Capicius decis. 151. num. 1. sed pro-
 pria auctoritate illum constituit, ideoque non
 ordinarius, sed delegatus erit, cum non à lege,
 sed ab homine iurisdictionem nanciscatur Bart.
 in l. 1. num. 2. ff. de officio eius, Curtius iunior in
 ead. rubr. num. 16. Boherius in tractatu magni
 Consilij, num. 87. Molin. vbi supra d. num. 12.
 II Quod non insubtili consideratione compro-
 batur: quia iudex ordinarius, vt potè Rector Pro-
 uinciæ, seu Magistratus delegare potest omnes
 causas, quæ sibi iure ordinario competūt, l. mo-
 re §. ff. de iurisd. omnium iud. Id què permittitur
 siue necessitas imminet, siue non, vt satis appa-
 rer, ex l. 1. ff. de officio eius, vbi in casu necessita-
 tis, veluti si Magistratum abesse contingat, meri
 imperij delegatio permittitur: igitur necessitas
 in ceteris causis delegabilibus non attenditur,
 ergo lex, quæ expressè prohibet ordinarios iudi-
 ces Vicarios sibi constituere excepta necessita-
 tis causa, d. §. ad hęc prohibemus, & d. authentico

tico vt nulli iudicium, videtur in illis causis exceptis Vicarium ordinarium facere, quia si esset delegatus, etiam citra necessitatem constitui posset; alioqui enim frustra lex talem prohibitionem induceret, si ordinarius non esset, cui considerationi libenter assentitur Maranti. d. 4. part. 5. dist. principal. num. 18.

Neque obesse putamus d. l. à Proconsulibus, 113
C. de appellat. quam Bald. & ceteri prioris sententiae Doctores in subsidium aduocant: nam text. ille loquitur in Vicario Praefecti Praetorio, cuius Praefecti Praetorio tanta olim dignitas & potestas fuit, vt vice sacra, id est Principis loco, iudicare diceretur, l. à Proconsulibus 16. C. de appellat. in Codice Theodos. ideoque ab eo tanquam ab ipso Principe appellari non licebat, d. l. à Proconsulibus, C. de appellat. l. 1. C. de sentent. Praef. Praetor. & l. Praefecti 17. ff. de minori. vnde nil mirum si ab eius Vicario ad eum appelleretur, quem admodum Princeps à sententijs Vicariorum suorum prouocatur, vt notat Philip. Franc. in praesenti versic. aduerte, num. 7. Decius in d. c. dilecti el tercero, nu. 31. de appellat. Maranta de ordine iudic. 6. part. titul. & quandoque appellatur, num. 383.

Quae resolutio aperit viam sapius à nostris
agita-

- agitata quæstioni, an hodie Hispanico iure in spe
 114 cto locum tenentes Correctorum, qui vulgo
Tenientes, seu *Alcaldes mayores* dicuntur, iurisdic-
 tionem ordinariam habeant, vel delegatam:
 qui cū ex permissione, & præcepto legis, ac Prin-
 cipum tolerantia à Correctoribus constituantur,
 ut clarè demonstrat, l. 10. titu. 5. lib. 3. compil. sup
 hac verborū serie: *Se les mande à encharge de nue s*
tra parte, que tengā consigo Tenientes letrados, &c.
 Nulla dubitatio est quin iurisdictionem ordina-
 riam habeant, licet absquē vllō impedimēto, vel
 necessitate à Correctoribus nominati fuerint,
 cum ab ipsa lege, seu Principe censeantur electi.
 Cui opinioni vt verissimè accedūt, Covar. lib. 3.
 variar. c. 20. num. 4. Auendan. de exsequendis
 mandat. c. 3. num. 3. Azeued. in d. l. 10. nu. 1. Morl.
 in emp. iuris, titu. de iurisdic. prælud. 14. nu. 86.
 & plures alij ab ipsis relati.
 Ex quo facile deducitur, quòd cum huius-
 modi locum tenentes ordinaria iurisdictione
 115 fruantur, à sententijs per ipsos prolati ad Cor-
 rectores appellari non poterit, quia eorundem
 idem tribunal, & iurisdic. est, vt resoluit Ma-
 ranta d. distinctione 5. num. 25. Auendañus vbi
 supra, & Azeued. num. 4. quemadmodum à
 Vicarijs generalibus ad Episcopum nequit ap-
 pellari

pellari ex tex. nostro, & d. c. Romana, infra de appellat.

Idque similiter obseruandum est in Prætoribus, seu Correctoribus dominorum alicuius vil- 116
læ, seu oppidi, de quibus non ad dominos prouocandum erit, sed ad eos, ad quos ab ipsis dominis appellaretur: quia idem auditoriū sicut Episcopus, & officialis vtriusque cōstituunt Ioan. Faber. in principio inst. de vulga. num. 4. Ang. in l. præcipimus, num. 1. C. de appellat. Oldrad. consil. 161. num. 6. Albertus Brunus in materia feudali, consil. 102. à num. 1. Couar. c. 4. pract. nu. 6. versic. secunda conclusio, Roland. à Vall. consil. 76. num. 16. versic. secūdo non obstat, vol. 3. Auen-
daño de exsequend. mand. c. 6. in principio, Burg. de Paz in l. 3. Taur. part. 1. concl. 2. nu. 441. l. 1. tit. 1. lib. 4. recopil. & l. 14. titu. 18. eod. lib.

Nec refert quod à Ioanne Rege huius nominis primo, lege quadam anno Dominicæ natiui- 117
tatis 1390. lata contrarium cautum fuisse videatur his verbis: *Ordenamos, i mandamos, que quando los vezinos i moradores en los lugares de los señorios, se sintieren por agrauiados de alguna sentēcia que dieren el Alcalde, o Alcaldes (en que el derecho otorga apelacion) que apelen para ante el su señor, o para ante el su lugar teniente que ouiere de oir sus*

L *apela-*

apelaciones, &c. Nam omisso quod prædicta lex in nouæ compilationis volumine inserta nõ sit, quapropter vim legis obtinere non potest, iuxta ea, quæ in procemio compilationis propè finem habentur: vt voluit Azeued. in d.l. i. titu. i. lib. 4. recopil. num. 41. responderi potest cum Palatio Rubeo in defensione Regni Nauarræ, 2. part. §. 4. legem istam accipiendam esse de Prætoribus particularibus ab oppidorum dominis constitutis, vt ab histanquam à foraneis ad dominos prouocari possit, non verò de generalibus totius dominiij & iurisdictionis, à quibus si appellare contigerit, non ad dominum, cum vnum tribunal constituat, sed ad superiorem domini appellabitur. Quò spectat communis praxis, quæ in supremis Regis tribunalibus obseruatur, vt si à sententijs per dominos in gradu appellationis prolatis euenerit appellari, dominorum iudicia, etsi iusta fuerint, ob defectum iurisdictionis irritantur, cuius praxis fidum testimonium præbet Bouadilla lib. 2. politicæ, c. 16. num. 77. ad finem; nisi mauis aliter tentare cum Couar. pract. c. 4. nu. 6. versic. secunda conclusio, & prædictam constitutionē interpretari de Prætorē à populo electo, & à domino confirmato, à cuius sententia nihil impedit quin dominus ipse prouocetur, cum talis iudex

iudex diuersam habeat iurisdictionē ab ea, qua dominus potitur, cum non ipse, sed populus iudicem creauerit. Sequitur Auiles in capit. Prætorum, c. 1. glo. 1. num. 3. vers. & an de iudicibus, & planius in c. 38. glo. verbo ante nos, num. 3. vers. sed licet hoc, vsque in finem, secus verò si ab ipso domino fuerit electus, quia tunc cum vnum tribunal constituent, & eandem iurisdictionem habeant, non poterit ad dominum appellari, vt docet Couar. & Auiles vbi supra.

Nec prætereundum erit, rationem illam sæpè sæpius à nobis repetitam, qua Bonifacius VIII. ad appellationis prohibitionem vsus est: Episcopi nempe, & Vicarij idem tribunal, & auditoriū esse, non tantum Episcopi prouocationem impedire, verum & plures alios, nec reticendos effectus producere.

-80 In primis enim illud suboritur, quod si Episcopus fuerit maiori excommunicatione notatus, & publicè denunciatus, eius officialis, seu Vicarius generalis iurisdictionem suam exercere non poterit. Quia sicut per huiusmodi excommunicationem suspenditur Episcopi iurdictio, c. ad probandum 24. de re iudicata, c. audiuius 24. quæst. 1. Suarez de censur. dispu. 13. sec. 2. num. 15. & cōmuniter notatur in c. scicitatus de rescrip.

ita similiter eius Vicarij iurisdictio suspenditur, idque meritò cum accessoria sit, & idem auditorium vtriusquè reputetur, c. 1. vbi glos. verbo ipsius officialis, in fine, Philip. Franc. num. 3. Arch. num. 1. Ancha. num. 2. de officio Vicarij hoc lib. glo. verbo contestata, in d. Clement. final. de procurat. Abb. Felin. Bald. Immol. Ancar. Cardinal. & alij, quos refert Sbroc. de Vicar. Episcopi, lib. 3. quæst. 17. num. 1. & 2. Specul. in titu. de iudic. de leg. §. restat, num. 7. Ioan. Andr. in c. ne aliqui, num. 9. infra de hæretic. Decius, & alij in c. intelleximus, num. 3. de iudic. Roman. sing. 632. Maranta in speculo, 4. part. distin. 5. principali, num. 70. Selua. de benef. 2. part. quæst. 14. num. 6. & 6. part. titu. de Vicar. Episcopi, num. 3. Anton. Cucchus instit. maiorum, titu. 8. de Vicar. nu. 134. Siluest. in sum. verbo Vicarius, quæst. 4. versi. quartum. Emanuel in sum. verbo excommunicatio, c. 82. concl. 8. Rebus in praxi de Vicar. Episcopi, num. 217. cum sequenti. & in concord. titu. de excommunic. non vitand. glo. 1. versi. collatio etiam facta, Federicus Scot. lib. 8. responsorum, respon. 4. num. 5. late prosequitur aduersus Ricard. & Armil. Thom. Sanchez, tom. 1. de mat. lib. 3. disput. 30. num. 5. cum sequenti. Zerol. in praxi Episcopali 1. part. verbo Vicarius. §. 8. Hieron.

ron. Gonzal. in regu. 8. cancel. glo. 5. §. 2. nu. 127. 128
Iacob. Lauren. de iudice suspecto, c. 4. num. 10.
Azor lib. 3. instit. moral. c. 45. vers. decimo quarto
quæritur, Vgolin. de officio & potestate Episcopi,
c. 4. §. 2. num. 3. & §. 6. nu. 5. Auila de cens.
2. part. c. 6. disput. 6. dub. 4. per totum; facit Rota
titu. de officio Vicar. dec. 4. aliàs 378. num. 2. in
nouis. Hinc Episcopo excommunicato eius Vi- 119
carium alium excommunicare nõ posse docuit
Sayrus de censur. lib. 5. num. 37. Nec valere colla-
tionem, si dum Episcopus excommunicatus est, 120
Vicarius conferat, imò effici irregularem docuit
Aretinus in c. cū non ab homine de iudic. Fran.
Marc. decis. 1231. num. 4. & 6. & decis. 1232. in prin-
cipio, part. 1. Parisius cons. 82. num. 5. vol. 4. Re-
bus & Sbroc. vbi supra: nisi Episcopus esset tole-
ratus, vel occultè excommunicatus, nam tunc
fauore publici iuris cum cōmuni opinione pro
non excommunicato habeatur, collatio à Vica-
rio, siue ab Episcopo facta valebit, vt colligitur
ex Abb. in c. veritatis, num. 42. de sententia ex-
communicationis, Felinus in c. ad probandum,
num. 6. de re iud. Francis. Marc. decis. 967. nu. 7.
& 13. Vgolinus vbi supra, d. num. 5. optimè decla-
rat Auila de cens. d. 2. part. c. 6. disput. 6. dub. 3.
versic. ex dictis primo sequitur. Qua ratione si

- 121 Capitulum sede vacante suspensionis censura sit
irretitum & iurisdictionis usu priuetur, princi-
palis eius Vicarius iurisdictionem exercere non
poterit, vt docet Suarez in tractatu de censuris,
disput. 7. sectione 3. nu. 13. Vgolinum reprehen-
dens, qui contrariam sententiam sectatur in tra-
ctatu de censuris, tabul. x. c. 4. §. 12. nec refert an à
Capitulo, an à Metropolitano ob negligentiam
Capituli generalis Vicarius constituatur secun-
122 dùm formam sacrosancti Concilij Tridentini,
d. c. 16. de reformatione, quia ob negligentiam
Capituli non deuoluitur iurdictio ad Metro-
polititanum: nam aliàs ipse auctoritate ordinaria
excommunicare, & absoluere posset, sed depu-
tatio tantum, siue ius constituendi Vicarium no-
mine Capituli, qui quidem Vicarius taliter con-
stitutus iurisdictionem habet pendentem à iu-
risdictione, quæ in ipso Capitulo residet; Triden-
tina enim Synodus noluit iurisdictionem Capi-
tuli ob eius negligentiam in Metropolitatum
deuolui, sed solum Caputulum obstringere, &
obligare necessitate Vicarium nominandi, vt
elegantè explicat Suarez vbi supra d. sect. 3. nu.
14. Aliter tamen dicendum esset si Vicarius non
generaliter fuisset à Capitulo constitutus, sed ad
certum locum, vel ad certam causam: nam cum
hoc

hoc casu Vicarius non constituat idem tribunal cum Capitulo, quia delegatus est, ut superius numer. 35. tradidimus. Ideo censuræ latæ in Capitulum non impediunt, quo minus Vicarius delegatam iurisdictionem exerceat, uti ex Pauino, 123 Cardinali, & alijs docet Sbroc. d. lib. 3. de Vicario Episcopi, quæst. 17. num. 11. quemadmodum in Vicarijs foraneis, ceterisque iudicibus delegatis tenet glo. verbo ipsius, post mediū in c. 1. de officio Vicarij hoc lib. glo. & Innocen. in c. licet de officio delegati, Speculator, d. ritu. de iudice delegato, §. restat, d. num. 7. Soto in 4. senten. dist. 18. quæst. 4. art. 3. vers. circa concessiones, Sbroc. alios referens d. quæst. 17. num. 5. & 10. Zerola in praxi Episcopali, d. verbo Vicarius, 1. part. §. 8. Sanchez ubi supra, num. 7. Auila de censur. c. 6. disput. 6. dubio 4.

Sed certè hæc resolutio aliquantulum scrupulosa apparet, nam Episcopo excommunicato, 124 eius delegatus iurisdictionem exercere non potest, quia delegatus proprium nihil habet, sed illius, qui mandauit, iurisdictione utitur, l. 1. §. qui mandatam. ff. de officio eius, ergo usu iurisdictionis per excommunicationem Episcopo sublato, nulla iurdictio remanet, qua deinceps delegatus uti possit.

Pro perfecta itaque huius rei cognitione ego
 125 distinguendum puto, nam aut ante Episcopi ex-
 communicationem negotium delegato cōmis-
 sum inceptū erat, aut non, primo casu cum dele-
 gatus sit dominus negotij effectus, & eius iuris-
 dictio perpetuata, licet Episcopus excommuni-
 cationis censuram incurrat, poterit iurisdictionē
 exercere, si verò excommunicationis tempore
 negotium integrum erat, delegati iurdictio ex
 ratione superius tradita spirat, quemadmodum
 per naturalem mortem finitur, c. gratum, & c. re-
 latum extra de officio delegati, secundum quam
 distinctionem superior resolutio temperanda est,
 ut aduertunt ex Ioan. Andr. Archid. & Hostien.
 Philip. Franc. in c. r. num. 5. infra de officio Vica-
 rij, Abb. in c. licet de officio delegati, num. 8. Ma-
 ranta in speculo, 4. part. 5. distinct. principali,
 num. 70.

Eodem etiam pertinet, quod quemadmodum
 126 usu iurisdictionis per excommunicationem Epis-
 copi Vicarius priuatur, ita similiter eam exerce-
 re non poterit in eo negotio, in quo Episcopus
 ob legitimā suspicionis causam recusatur, nam
 cum per recusationem Episcopi iurdictio sus-
 pendatur, necessario etiam Vicarij iurdictio, ut
 pote cum eadem sit, & idem tribunal cum Epis-
 copo

copo constituat, suspensa cēsebitur: nec nos con-
 turbat tex. in l. vnica, C. si quacumque prædictus
 potesta. vbi licet ordinarius iudex, qui in Prouin-
 cia administrat, recusatus sit, eius Vicarius om-
 nium, tam criminalium, quàm civilium causarū
 exercitiū habet, quia respondetur, Vicarium ibi
 recusato ordinario iurisdictionē exercere posse,
 nec ordinarij recusationem id aliquatenus impe- 127
 dire, quia noua & speciali Principum indulgen-
 tia, iurisdictioni illi concessa fuit, vt satis aperiunt
 Cæsarum verba: *Atque omnia, vel ciuilia, vel cri-
 minalia negotia quandiu idem in administratione
 fuerit, Vicario competant.* quam interpretationē
 tetigit Decius in c. 1. num. 70. de iudicijs.

Omissa tamen huiusmodi interpretatione, & 128
 alijs, quæ hætenus frequentissimis omnium vo-
 cibus probatæ sunt, quarū plures sectatur Sbro-
 cius lib. 3. de Vicario Episcopi, quæ st. 14. num. 6.
 Surd. consi. 50. à nu. 35. cum sequenti, mihi vide-
 tur, d. l. vnica m vsque adhuc à nemine interpre-
 rum (quotquot videre, aut legere contigit) fuisse
 intellectam. Cum in eo errore versentur, vt exi- 129
 stiment accipiendam eam legem de Vicario illius
 iudicis ordinarij, qui prohibitas nuptias audaci
 conamine contra Principum statuta contrahe-
 re nisus est; quod quidem iudicio nostro Impera-

torum mētem nusquam tenuit, sed hoc potius,
 vt si iudex ordinarius subditā mulierem in vxorē
 violēter accipere tentauerit, omnia tam ci-
 uilia, quā criminalia negotia vniuersę eius do-
 mus Vicario competant, non iudicis ordinarij,
 vt Acursius ibi, & ceteri omnes ineptē autumāt,
 sed Vicario Præfecti Prætorio, cui decretum il-
 lud dirigitur, vt subscriptio docet, ibi, *Theodoro*
Præfecto Prætorio: Præfecti autem Prætorio Vi-
 carios in Prouincijs constituebant, vt ipsorum
 vice administrarent, l. 3. §. illud de can. largit. ti-
 tul. & notat Cuiac. in paratitlis, C. de officio Vi-
 carij, Bud. de verborum significatione, verbo Vi-
 carius, versilerant autem Vicarij, Berrut. in lexi-
 coiuris, eod. verbo. Quare Vicario Præfecti Præ-
 torio in illa diocesi constituto propter ordina-
 rij suspicionem Imperatores causas committūt,
 Rursus, quod d. l. vnica loquatur de Vicario Præ-
 fecti Prætorio proculdubio suadet apertē: nā
 quoties in Codice Iustiniano Vicarij nomen
 simpliciter profertur de Vicario Præfecti Præto-
 rio intelligitur, vt constat ex titu. C. de officio Vi-
 carij, in quo tantum de Vicario Præfecti Præto-
 rio agitur, atque de eo solum intelligitur, vti ex-
 plicant Cuiac. Vvesembequi. & Iulius Patius in
 paratitlis ad eundem titu. Cum enim competū
 sit,

fit, d.l. vnicam de Vicario Præfecti Prætorio lo-
qui, nulla dubitatio remanet, cur iudice ordina-
rio, vt suspecto, recusato, seu interdicto Vicarius
cognoscat, qui non erat iudicis ordinarij sus-
pecti Vicarius, nec cum eodem tribunal consti-
tuebat, sed à Præfecto Prætorio deputatus, ac
per consequens ordinario superior, cum vice sa-
cra instar Præfecti Prætorio iudiceret, l.i. C. de offi-
cio Vicarij, Cuiac, vbi supra, & in l. eos qui 6. C.
de appellat.

Minus obest additio Glossæ in præsentiverbo 136
utriusque, & Glossa vltima verbo *videtur*, quam
sequuntur Archid. ibidem, num. 2. ad med. Phi-
lip. Franc. num. 10. Iacob. Laurent. de iudic. sus-
pecto, c. 4. num. 6. ad fin. dum docent Episcopi, &
Vicarij idem auditorium non esse quoad recusa-
tionem, nam illud intelligendū est, quoad caus-
sam recusationis Vicarij coram Episcopo discu-
tiendam, quo casu vnum tribunal vtriusque non
reputatur, quia Vicarij recusatio eius personæ
cohæret, atque eandem personam concernit,
non iurisdictionem; qua propter Episcopo non
interdicitur causam recusationis sui Vicarij dis-
cutere, sicut appellationis causam cognoscere
prohibetur, quod non obscure sensisse videtur
Summus Pontifex in d. c. si contra, ibi: *Recusa-*

tionis causa coram Episcopo est probanda, idem est
 si officialis recusetur eiusdem: licet ad ipsum ab eo-
 dem officiali nequeat appellari. Et hanc fuisse men-
 tem Glossæ nostræ, & sequentium non conie-
 ctura modo probatur, verum prædicti canonis
 verba pro solido suæ opinionis fundamento ad-
 ducta suadent: verba enim Scribentium secun-
 dum iura, quæ allegant, intelligenda sunt, ex tra-
 ditis per Bart. in l. non solum, §. liberationis, ff.
 de liberatione legata, & in authentica sed iam
 necesse, ubi Bald. C. de donationibus propter
 nupt. Salicet. in l. si ex cautione, C. de non nume-
 rata pecunia, Roland. consi. 32. nu. 31. vol. 4. Pla-
 nè in quæstione proposita recusato Episcopo ge-
 neralis Vicarius non cognoscit, quia cum per re-
 cusionem Episcopi iurisdictio suspendatur, ut
 dictum est: Vicarij etiam iurisdictio suspēdi de-
 bet, cum eadem sit, & ab ea, quam Episcopus ha-
 bet, dependeat.

131. Maior tamen dubitatio est, an ob iustam Epif-
 copi suspensionem eius Vicarius recusari possit,
 cum idem tribunal utriusque constituent, in quo
 132. mirum est quàm diversimodè fluctuentur au-
 ctōres: alij recusari posse affirmant, quorum in
 numero sunt Innocen. in d. c. insinuare, num. 1.
 de officio deleg. Abb. num. 2. & 3. Felin. num. 1.

Salicetus in d. l. vnica, num. 1. ad finem, C. si quacumquè prædit. potest. Franc. in d. c. si contra, num. 6. de officio deleg. hoc lib. Capic. decis. Neap. 137. num. 9. Paris. in c. postremo, num. 12. de appellat. Maranta in speculo, 6. part. in 2. actu principali, num. 28. Rebuf. in praxi benef. in forma Vicarij Archiepiscopi, num. 190. & 3. tom. ad leges Gallicas, titul. de recusationibus, art. 9. glo. vnica, num. 30. Craueta consil. 6. num. 33. Rip. Bertach. Roduan. Bertrand. Ant. Burgens. cum pluribus, quos citat, & sequitur Sbroc. de Vicario Episcopi, lib. 3. quæst. 14. num. 4. & 5. & Iacob. Lauren. de iud. suspecto, c. 4. num. 7. Alij verò 133
è conuerso suspicionem Episcopi ad Vicarij recusationem sufficere negant, vt Bald. in d. l. vnica, nu. 4. C. si quacumquè præditus potest. Decius in d. c. 1. num. 70. extra de iudic. Barbat. in tractatu de præstâtia Cardinalium leg. à lat. c. 3. num. 12. Angel. in l. præcipimus, num. 1. C. de appellat. & in l. aduersus, nu. 3. C. si aduersus rem iud. Ias. in l. apertissimi 14. num. 9. C. de iudic. Bouadilla in politica, lib. 1. c. 12. num. 39. Surd. d. consil. 50. num. 36.

Quapropter hac in re priorem sententiam, 134
cum & numero auctorum, & ratione sit commendatior, præferendam existimo, nec ob id prin-

cipaliter quod Vicarij & Episcopi idem tribunal
 sit, vt ferè omnes huius opinionis sectatores vo-
 luerunt, sed propterea quòd humani moris sit,
 illum vereri, cuius iudicio, & volùtate nunc eri-
 gitur, nunc deprimitur, vt eleganter Ioan. Papa
 ait Isaaco Syracusano Episcopo scribès in c. 1. 16.
 quæst. 2. Vnde cum Vicarius Episcopum à quo
 fuit creatus, siue erectus, timere debeat, quòd il-
 lum pro libito reuocare possit ex glo. in Clemen-
 tina final. de procur. & in Clement. & si princi-
 palis, verbo per electionem de rescrip. vbi Card.
 num. 10. & Anchar. num. 9. Bald. in l. solet, nu. 6.
 ff. de officio Proconsul. & ex alijs pluribus, quos
 supra plena manu congesimus, verisimile est Vi-
 carium obsequij, & remotionis timore in suspec-
 ti Episcopi placitum faciliè trahi posse, atque
 ideò iusta Episcopi suspicio recusationi Vicarij
 legitimam causam præbet, vt eleganter confide-
 rauit Ripa in c. 1. num. 44. extra de iudic. Rebus.
 in pract. benef. in forma Vicarij Archiep. d. num.
 135 190. Et hinc notabiliter infert Ripa vbi proximè
 quod si Vicarius Episcopi per Papam fuerit con-
 firmatus ob suspicionem Episcopi recusari non
 poterit, sequitur Sbroc. d. quæst. 14. num. 11. lib. 3.
 cum talis Vicarius ab Episcopo nequeat reuo-
 cari, seu remoueri, secundùm Butr. à Ripa, vbi
 supra

supra citatum Bald. in l. solet, num. 6. ff. de officio Proconsul. quasi tunc nihil sit, quod Vicariū à iustitiæ semita deuiare compellat.

In hoc tamen Ripa, & Sbroc. falluntur, nam 136
rectius puto Vicariū Episcopi etiam per Papam confirmatum reuocari posse ab eodem Episcopo, ac si confirmatus non esset, quia confirmatio nihil de nouo concedit, sed tantum actum, 137
prout est, confirmat c. 1. & 2. de confirmatione vtili, vel inutili, & aliud agens Ripa probat in respon. 40. sub titu. de officio deleg. nu. 7. Ea enim natura confirmationis est, robur solum addere confirmato, non autem illud ad ea, quæ in confirmato non includebantur, extendere, Beroius, consil. 7. num. 37. lib. 3. Decius in l. more, num. 3. ff. de iurisdic. omnium iud. Menoch. consil. 75. num. 32. vol. 1. quos refert Magonius decis. lucensis 14. num. 22. pro quo facit dictum Bald. in proce-
mio decretal. verbo rex pacificus, num. 41. rela- 138
tum à l. in l. more, num. 28. ff. de iurisdic. omn. iudic. quod excommunicatus ab Episcopo ab eo absolui potest, quamuis prædicta excommunicatio per Papam confirmata fuerit, cui rectè conuenit tex. in c. ex frequentibus 3. de instit. Igitur cum ante confirmationem per Pontificem factam Vicarium reuocare Episcopo liceret, illud

ius Episcopo competens, ex subsequenti Papæ confirmatione nō censetur sublatum, siquidem confirmatio sine præiudicio tertij facta intelligenda sit, Bald. in l. in prin. ff. de const. principum, Alexan. consil. 125. num. 5. vol. 2. per tex. in l. auctoritatem, C. unde vi, per eundē Ripam citatos respon. 93. nu. 20. ad id etiā allegans l. 1. §. si quis à Principe, ff. nequid in loco publico, & c. super eo de officio deleg. in cuius confirmationem nō incongruè adduci potest elegans Panormitani doctrina in c. cum accessissent, num. 2. de constit. (cuius etiam Ripa meminit respon. 2. num. 6.)

139 dum ait confirmationem statutorum à superiore simpliciter factam non impedire quo minus statuentes possint prædicta statuta tollere, nam confirmatio non efficit, quòd Principis statuta dicantur, vt Bald. latissimè comprobat in l. ex placito à num. 6. C. de rerum permutatione, & in c. cū contingat, de iure iur. probatus à las. in d. l. more, num. 27. ff. de iurisdic. omnium iudic. Vndelicet Papa Vicarium ab Episcopo constitutum confirmauerit, cum adhuc timor reuocationis in Vicario militet, ex suspicionē Episcopi merito reuocari poterit, vt voluit Rebus in praxi bene titu. de Vicario Archiep. num. 195. & in tractat. de euocatione, num. 102. Ant. Cucch. lib. 2. instit.

instit. maior. titu. de Vicar. num. 139. & Iacobus
Laurentius in tractatu de iudice suspecto, c. 4.
num. 9. Planè diuersum esset, si Summus Ponti-
fex Vicarium in Episcopatu cōstituat, nam tunc 140
non poterit reuocari, vt affirmat Barbac. in tract.
de Card. leg. à lat. quæst. 3. num. 12. quia ex quo
Summus Pontifex Vicarium constituit, videtur
Episcopum prohibuisse, ne illū remoueat, ne ve
alium eius loco deputet, vt docet Caua. Mile-
loq. 739. num. 3. Iacob. Lauren. d. tractatu de iud.
suspecto, c. 4. num. 10. & sic isto casu cum timor
reuocationis in Vicario cesset, ob suspicionem
Episcopi, tanquam cessante causa recusari ne-
quiuir, ex regula tex. in c. cū cessante de appellat.

In delegato etiam, seu Vicario foraneo Episcopi idem, quod de Vicario generali præfati sumus locum habere, cur negemus? Cum timor remotionis æquè in eo, ac in Vicario generali vigeat, & si communis ferè omnium Doctorum reluctetur opinio Card. in Clemen. 2. quæst. 8. de rescrip. Felin. in d. c. insinuante, num. 1. de officio deleg. quibus assentitur Sbroc. vbi supra, nu. 8. Quæ vera & subtilis consideratio ita dubium & perplexum Ripam tenuit in c. 1. num. 44. de iudicijs, vt de veritate sententiæ Cardinalis & se-
ctantium valde dubitet. Porro parum conducit,

delegatum Episcopi idem tribunal cum Episcopo non habere, in quo opinionis suæ Sbroc. & supra relati robur collocant, quia licet id verum (quod ipsi fatemur) timor tamen reuocationis remanet, cuius metu minus iuridicam sententiam Episcopi iussu fortasse proferre compelleretur, & hæc vera traditio, nisi fallor, satis comprobatur ex d. c. insinuante de officio delegat. ubi officialis, qui non ut Vicarius idem tribunal cum Episcopo constituens, sed ut Pontificis delegatus cognoscit, ex suspitione Episcopilegitime recusatur.

142 Et huc quoque respicit, quod si Episcopus alteri, puta canonico, causam delegauerit, ad Vicarium eiusdem appellari poterit, & si alias non nisi ad delegantem debeat prouocari, quia unitas iurisdictionis, & tribunalis efficit, ut Vicarius ipse delegasse videatur, tenuit in presenti Archidiaconus, num. 2. in fine, Ioan. Andr. Philip. Franc. num. 8. Geminianus num. 7. Ancharra. num. 2. ad medium, Cardinalis in Clement. 2. nu. 25. de rescrip. Decius in c. dilecti eltercero, num. 2. ubi Franc. in 2. quæst. de appellat. Felin. in c. si quis contra 4. nu. 5. vers. delegato, de foro competenti addic. ad Roman. sing. 464. Rota, decis. 3. de officio Vicarij, alias 350. & decis. 7. alias

aliàs 371. in nouis. Iacob. Lauren. de iud. susp. c. 4.
num. 14. prope finem.

Contraria tamen sententia imò ad Episcopum 143
pium necessario appellari debere, vindices, ac de-
fensores se constituunt, Roman. d. singul. 464.
Paulus de Leazar. in d. c. dilecti el tercero. & in
d. c. si quis contra, de foro comper. Alexan. d. in
apostilla ad Bart. verbo & idem auditorium, in
l. i. §. ab eo, ff. quis & à quo appelletur, pro cu-
ius munimine ac protectione sequentia funda-
menta subiiciunt. Primum quia delegato Epif-
copi recusato solus Episcopus de caussa recusa-
tionis cognoscit, c. si contra vnum 4. §. cum au-
tem de officio delegat. hoc lib. ergo similiter à
sententia delegati ab Episcopo, Episcopus tantum
prouocabitur, non vero ipsius Vicarius: cum ap- 144
pellatio & recusatio in iure æquiparentur, c. su-
per eo 12. de appellationibus, vbi Butrius, nu. 2.
& Franc. in præfenti, num. final.

Secundo huiusmodi consideratione mouen-
tur, quia delegatus in caussa sibi ab Episcopo 145
delegata maior est Vicario, vt colligitur ex c. stu-
diuisti 2. extra de officio legati, vbi legatus gene-
ralis (qui ordinariam iurisdictionem habet, c. 2.
de officio legati hoc lib.) non prouocatur a sen-
tentia delegati ad speciale negotium constituti,

quod signum est, delegatum in causa sibi commissam maiorem esse ordinario, indeque consequenter deduci de delegato Episcopi ad eius Vicarium prouocari non posse.

146 Quibus & aliud argumentum conducit, nam ex quo Episcopus causam alicui delegat, quoad illam causam Vicarij iurisdictioni derogasse censetur, argumento tex. in c. cum M. & quæ ibi notatur de constitutionibus, & d. c. studuisti, & c. petitoriū de accusationibus, igitur à delegati sententia nō poterit ad Vicarium appellari cū in illa causam nullam iurisdictionē habere compertū sit.

147 Abb. verò Panormitanus in d. c. si quis contra in 1. lectur. num. 25. & in 2. lectur. num. 30. de foro comp. diuersam sententiam in hac quæstione profert, docens, quod si Episcopus præsens sit, videlicet in diocesi, aut in loco propinquo à sententia delegati ad eum appellari debeat, vt in d. c. si contra vnum infra de officio deleg. Si verò absens fuerit, appellationem, tanquam legitima causa interueniente, Vicario deferendam esse: argumento, l. si hominem, ff. mandati iunctis his, quæ notantur, in d. c. si contra vnum. Quam opinionem, vt veriores tueretur Sbroc. lib. 2. de Vicario Episcopi, quæst. 174. num. 18. & quæst. 175. num. 14. cum sequentibus.

Ego.

Ego verò in hac opinionum conflictatione priorem sententiam præferendam statuo, quippe quam commendet ratio nostri tex. quæ in distinctè vnum auditorium, Vicarium, & Episcopum habere constituit. Nec superioribus argumentis tantum deferendum esse censui, vt à prædicta sententia recedatur, quam vt in tuto collocemus, argumenta, quæ in contrarium mota sunt, enodanda erunt. Non est quod primò obstat, nam facile diluimus negantes maiore, quia verum non est recusationis causam delegato obiectam coram Episcopo necessario probandam esse: imò verius existimo coram eius Vicario generali dictas recusationis causas proponi, ac probari posse, tantum enim abest, vt d. c. si contra vnum dum recusationis causam coram Episcopo terminandam simpliciter profert, personam Vicarij excludat, vt potius sententiam nostram comprobare videatur, nam quoties simpliciter de Episcopo mentio fit, etiam Vicarij persona subintelligitur: vt ex Archid. & alijs docet Felin. in d. c. si quis contra nu. 5. de foro comp. Sbroc. lib. 2. de Vicario Episcopi, quæst. 43. num. 29. eleganter Suarez in tractatu de censuris, disput. 7. sect. 3. num. 10. Pro quo notabiliter facit, quod licet lex iubeat, vt à nemine prorsus aliquid decer

151 natur præterquam ab Episcopo, illud nihilomi-
 841 nus poterit expediri per eius Vicarium, vt sacra
 Congregatio Cardinalium censuit sub die 18.
 Februarij, anno 1583. in qua cum dubitaretur
 an sanctum Concilium Tridentinum, sess. 25. de
 reformatione, c. 3. dum præcipit, vt excommu-
 nicationes, quæ monitionibus præmissis ad fi-
 nem reuelationis, aut pro deperditis, seu subtra-
 ctis rebus ferri solent, à nemine prorsus præter
 quam ab Episcopo decernantur, personam Vi-
 carij videatur excludere, respondit Vicarium
 generalem has excommunicationes decernere
 posse, quasi appellatione Episcopi eius Vicarius
 comprehendatur. Quod etiam tenuerūt Sbroc.
 Siluā Nuptiale, Cardinal. & Lanfr. referens lib. 2.
 de Vicario Episcopi, quæst. 171. num. 2. quibus
 adde Bernard. Diaz, regul. 243. Graff. consil. 6.
 num. 7. de sententia excommunicationis, Costa
 de facti scientia, & ignorantia, cent. 2. distin. 55.
 171 num. 1. tom. 1. Ioan. Gutier. lib. 1. canonicarum
 quæst. c. 11. num. 8. Sair. de cens. lib. 1. c. 2. num. 33.
 versic. primum est, Zerola in praxi Episcopali,
 1. part. verbo Vicarius, §. 17. sequitur Lazarius
 de monitorijs, sect. 1. quæst. 6. nu. 1. & 2. Vnde ap-
 paret in d. c. si contra, Vicariū non excludi à cog-
 nitione recusationis delegati ab Episcopo: nam,

vt ipse videretur exclusus, nominatim id fieri debuit, vt sacrosanct. Concil. Tridentinum, sess. 24. c. 6. de reformatione ad excludendum Vicarium expresse inquit, quod Episcopis tantum, non eorum Vicarijs sit permissum. Quare si vt Romanus & ceteri inquit, appellatio, & recusatio æquali lance trutinantur, vt de vno ad aliud argumentari liceat, cum iam exactè ostenderimus recusatationis causam aduersus Episcopi delegatum propositā, coram ipsius Vicario probari posse: id què tam manifestum existat, vt amplioribus nullis alijs probationibus egeat, consequenter igitur ab eisdem fatendum erit, appellatationem de delegatō Episcopi ob recusationis similitudinem ad ipsius Vicarium deferri posse.

Nec est quod nos torqueat secūda difficultas ex c. studuisti de officio legati: quia respondetur verum esse delegatum Pontificis in causa sibi specialiter cōmissa, legato maiorem effici, ex d. c. studuisti, & c. sanè n. extra de officio legati: quia cum delegato illa causa specialiter fuerit commissa, ob id legatus ex generali commissione in eam se intrinittere non potest, quia mandatum speciale generali detrahit, quo fit, vt cum cognitio illius causæ legato subtracta fuerit, & in ea delegatus eo maior sit effectus, non possit

in

in eam quomodolibet se intromittere, nec per
appellationem cognoscere, non tamen licet de
legato Pontificis ad Episcopi delegatum in præ-
senti quaestione arguere, nam ex quo Episcopus
alicui simpliciter causam delegat, maiorem iu-
risdictione, quam habet Vicarius generalis, non
tribuit, quia Episcopus in delegatum maiorem
iurisdictionem, quam ipse habet, transferre non
potest, ergo nec maiorem, quam Vicarius gene-
ralis, cum vtriusque idem tribunal, & iurisdic-
tio sit, quod in Pontificis legato locum non habet,
153 cum ipse non constituat idem tribunal cū Sum-
mo Pontifice, sicut Episcopus & Vicarius, vt do-
cet Abbas d. num. 30. ad finem, & Sbroc. d.
quaestione 175. num. 13. idcirco a delegato Epif-
copi ad eius Vicarium sicut ad eundem Episco-
pum legitime prouocatur, etsi à delegato Pon-
tificis non ad generalem legatum, sed ad Ponti-
ficem appellari debeat.

154 Minus etiam oberit tertia dubitatio, nam & si
Vicario videatur sublata potestas in causa alicui
per Episcopū specialiter delegata ex d. c. cum M.
& similibus, id sanè intelligendum est respectu
instantiæ principalis, non verò respectu appella-
tionis, quia huiusmodi potestatem in alium Epif-
copus non transtulit, nec specificè sibi retinuit,

vt eleganter considerauit Abb. in d. c. si quis contra, num. 25. & 30.

Quæ quidem resolutio à Romani & aliorum
obiectionibus vindicata, extēditur, & locum ha-
bet in excommunicato ab Episcopo, vel ab eius
delegato: ita vt indistinctè siue præsens, siue ab-
sens Episcopus sit, Vicarius generalis ex ratione
superius tradita absoluerè possit, quidquid distin-
guat Sbroc. d. quæst. 174. cum sequen. Nec ob-
stat ad illum expectare absoluendi potestatem,
ad quem ligandi potestas pertinet, c. inferior 21.
distin. 1. nemo qui condemnare, & ibi Decius,
Cagnol. Ferrara, Reuad. Petrus Faber. & alij, ff.
de reg. iur. Innocent. in c. prudentiam, num. 14.
de officio deleg. Couarr. in c. alma mater, §. 11.
num. 10. de senten. excommun. lib. 6. Menoch.
de arbitr. iud. lib. 1. quæst. 43. à num. 25. quia res-
ponderetur huiusmodi pronunciatum non proce-
dere quoties habenti potestatem absoluendi, &
ligandi, potestas ligandi sublata fuit, quia ex eo
potestas absoluendi adempta non censetur se-
cundum glos. verbo contra eos in Clement. 1. de
hæreticis. Rip. in l. qui condemnare 3. num. 11. in
fine, ff. de re iud. & ideo cum Vicario qui potesta-
tem ligandi, & absoluendi habet glo. verbo Ec-
clesia ad finem, in c. ab Ecclesiarū, de officio ord.

Abb. & Felin. in c. ex litteris, num. 4. de officio delegati, & latè Sbroc. lib. 2. de Vicario Episcopi, quæst. 168. & quæst. 170. fuerit sublata potestas ligandi ex eo quod Episcopus per se, vel delegatus, eius nomine excommunicationis censuram protulit, absolucendi potestas adempta non videtur.

- Superioribus etiam succinit, Vicarij iurisdictionem per Episcopi mortem (cum vtriusque vnum tribunal sit) spirare Clement. final. verbo contestata, vbi communiter Scribentes de procuratoribus, Abb. in c. 1. num. 5. extra ne sede vacan. & in c. extirpandæ, §. quia verò, num. 14. de præbend. Butr. in c. tua, num. 9. de officio Vicarij, vbi passim DD. Franc. Marc. quæst. 1120. nu. 1. Pauin. de officio & potest. Cap. sede vacan. 2. par. principali, quæst. 10. num. 12. Paris. consi. 89. nu. 6. vol. 4. & Sbroc. qui quâ plures refert lib. 3. quæst. 43. Federic. Scotus, respons. lib. 8. respon. 4. nu. 6. Surd. consi. 50. num. 30. vol. 1. Thomas Sanchez de matrimen. lib. 3. disput. 30. nu. 1. cum sequentibus, Azor lib. 3. instit. moral. c. 45. vers. decimo quarto quaritur, Vgolin. de officio & potestate Episcopi, lib. 1. c. 4. §. 6. num. 4. Quo fit vt si Episcopus ad manus hostium peruenerit, & captiuitate detineatur, eius Vicarius nec excommunicare,

care, nec alia huiusmodi quæ iurisdictionis sunt,
exercere possit; quia captiuitas ciuilis mors dici-
tur, l. pater 10. in fin. principij l. in omnibus 18. de 159
captiuis, glo. final, in l. 1. eod. titul. Et sicuti Epif-
copi naturali morte Vicarij iurisdictione cessat, ita
& ciuili, quæ eundem in proposito sortitur ef-
fectum, c. si Episcopus 3. infra. de supplend. ne-
gligen. Prælatorum, & subscribit Sayrus tractat.
de censur. lib. 1. c. 5. num. 39. Vnde etiam per in- 160
grefum religionis, renūciationem, depositionē,
cessionem, translationem, relegationem, permu-
tationem, vel per aliam similem Episcopi abdi-
cationem Vicarij iurisdictionē extingui, ex plu-
ribus resoluit Sbroc. in repetito tractatu de Vica-
rio Episcopi, lib. 3. quæst. 42. per totam.

Hinc tandem prodeunt, quæ communiter cir 161
cunferuntur, factum scilicet Vicarij factum Epif-
copi reputari, Baldus in l. final, C. vbi & apud
quem, Felin. in c. si quis contra, num. 5. de foro
compet. Sbroc. d. lib. 3. quæst. 6. num. 12. Et Epif-
copum teneri sententiam sui Vicarij vt propriā 162
defendere Speculat. titu. de competentis iudicis
additione, §. sequitur, num. 3. & Sbroc. vbi supra
quæst. 28. num. 1. Nec gestis per Vicarium con- 163
trauenire, vt ex Paul. Castr. Deci. Rebuf. & alijs
docet Sbroc. quæst. 29. num. 1. & sequen.

Et demum eadem ratione caussa per appella-
164 tionem ad Episcopū delata, coram Vicario pro-
sequi potest, vt deducitur ex tex. in c. dilecti el
tercero, & ex Abb. ibidem, num. 1. & 3. Decio
num. 1. de appellat. Francus in præsentī, num. 4.
Felin. Bald. referens in d. c. si contra, num. 5. de
foro compet. Foller. in praxi criminali canon, 1.
part. moral, num. 123. Bertach. tractatu de Episc-
cop. 7. part. 4. lib. titul. de Vicario Episcopi, nu.
125. Iacob. Lauren. in tractatu de iudice suspecto
c. 4. num. 23. Azor, lib. 3. instir. moral. c. 45. versic.
vndecimo quæro.

Redeundo tamen ad nostri tex. decissionem
165 illud omittendum non est, appellationem de Vi-
cario Episcopi ad Episcopum adeò prohibitam
esse, vt si de facto contigerit appellari, etiam par-
tibus consentientibus, processus inde secutus
nullus & inefficax sit, Ioan. Andr. in præsentī, &
Philip. Franc. num. 10. Dominicus, num. 3. Specu-
lator titul. de appellatione, §. nunc tractemus,
num. 4. Sbroc. d. tractatu de Vicario Episcopi,
lib. 3. quæst. 2. num. 11 & 12. Castelson. consil. 34.
num. 6. & sequent. Thuscus practicarum concl.
iur. litter. A. concl. 349. num. 5. & ratio est, nam
cum Episcopus in caussa appellationis nullam
prorsus iurisdictionem habeat propter præsentis
capitis

capitis prohibitionem, partium consensus iudicem cum efficere non potuit, c. 1. infra de foro competenti, l. priuatorum 3. C. de iudic.

Nec contrarium suspicor, quod appellatio 166
omisso medio consensu partium interposita, in iudicem ad quem iurisdictionem transfert, iuxta glossam in d. c. dilecti et tercero, verbo post huiusmodi, in prin. de appell. ab Abb. ibidem & ab omnibus (excepto Decio) communiter recepta, similis glos. verbo ad Senonensem Ecclesiam, in c. significantibus 3. de oper. noui nunciatione, Abb. & ceteri in c. referente de præbendis, & Couar. communem dicens pract. c. 4. nu. 9. nam respondetur, quod appellare de Vicario Episcopi ad Episcopum contra substantiam appellationis est, quæ in eo potissimum consistit, vt de inferiori ad superiorem deferatur, vt latius à nobis in principio huius relectionis comprobatum est, vnde priuatorum consensus vires huiusmodi appellationi tribuere non potuit, quia ea, quæ de substantia requiruntur priuatis conventionibus tolli nequeunt, l. cum præcario 12. ff. de præcario, l. mansata de contrahenda emptione, cum similibus; prouocare autem omisso medio non est contra substantialia appellationis, sed contra accidentalialia, vt docet glo. nostra in præsentī verbo

officialis, quam omnes communiter sequuntur: Rocchus in c. final, num. 233. extra de consuetudine: idcirco cōsensu partium interposita appellatio substatinetur, cum re vera maior iudex sit, qui licet propter omissum medium possit declinari (nisi ad Summū Pontif. appellauerit, vel ad Patriarcham, vt in secunda parte dicemus) iudex nihilominus competens dicitur, vt tradit glos. verbo competenti, in Clemen. 2. vt lite pendente, & in l. 2. §. conuenire, verbo consensus. ff. de iudicijs.

167 Rursus etiam & illud scire oportet, non solum prohibitam esse appellationem de Vicario Episcopi ad Episcopum quoties iudicialiter appellatur, verum etiam si Episcopus extra iudicialiter prouocetur, Rota decis. 7. num. 2. de officio Vicarij aliās 371. in nouis, Nicel. in concord. glossarum, num. 83. sequitur Sbroc. de Vicario Episcopi, lib. 3. quæst. 2. num. 10. etsi quidam vt subtiliorem potius, quàm veritatis amatorem se ostenderet, crediderit tex. nostrum iudiciale appellationem non extraiudiciale prohibere, propter verbum *consistorium*, ibi adscriptum, quod proferri, nec dici potest, nisi iudice in iudicio pro tribunali sedente, vt in cap. cum Episcopus de officio ordinarij, c. final. cum similibus de re iudic.

iudic. Quod sanè admittendum nō est, cum tex. noster, & d. c. Romana generali verborum ambitu loquantur, qua propter tam de iudiciali, quàm de extraiudiciali appellatione intelligendos fore non ambigitur iuxta regulam c. Romanorū 19. dist. c. solitè de maiortate & obediētia, c. 1. de appell. hoc lib. cum etiam negari non possit, quin Vicarius ordinariam iurisdictionem habeat saltem habitu, etiam si nunquam pro tribunali sederet, atque ita superiorem hallucinationem refutat, & convincit Rota, d. decis. 7. num. 2.

Præterea nostri tex. decisio locum sibi vendicat in supplicatione, ita vt quemadmodum de 168
Vicario ad Episcopum appellatio interdicatur, similiter etiam & supplicatio ad eundem prohibita videatur, vt apertè post Innoc. & Hostiens. defendit Archidiaconus in d. c. Romana, num. 2. & Gemin. nu. 6. infra de appellat. Capel. Tolos. decis. 379. & ibi Stephan. Aufrer. qui hanc sententiam communiter receptam esse testatur, Sbroc. alios cumulans lib. 3. quæst. 12. per totam. Quæ opinio his potissimū rationibus suadetur, quia si à sentētia Vicarij supplicari posset ad Episcopum, maxima fraus prohibite appellationi fieret, siquidem appellationis loco omnes ad Episcopum

copum supplicarent. Quod planè absurdum foret, & contra expressam iuris regulam, qua docemur, vt quod vna via prohibetur alicui, ad id alia non sit admittendus, c. tuæ extra de procur. c. cum quid, infra de regul. iur. l. vltim. C. si manc. ita venier. ne prostit.

162 Contrariam verò sententiam defendunt Latidens. & Stephan. relati à Cardinali, in d. Clementin. 2. num. 8. de rescrip. Pauin. de officio & potestate Capit. sede vacante, 2. par. princip. quæst. 10. num. 14. Fran. Marcus, quæst. Delph. 322. num. 8. part. 1. Quam sententiam ideò tuentur, quia interdicta appellatione, supplicatio sublata non præsumitur, vt constanter tenet Ripa in l. nemo potest, num. 92. ff. de leg. 1. Menochius de adipiscenda possessione, remedio 4. num. 92. Francisc. Marc. decis. Delphin. 55. lib. 2. à num. 1. Immol. consilio 145. versicul. nec obstat, Rolandus à Valle, consi. 94. num. 3. vol. 1. Ruin. consi. 157. num. 16. vol. 5. & alij plures, quos lata manu cumulat Cæsar Contard. in commentar. ad l. vnicam, C. si de moment. posses. fuerit appellat. quæst. 8. à nu. 2. cum sequentibus, Caballin. mileloq. 750. per totum:

170 Reor tamen hanc inuestigationem vndique pensitatam nullius frugis videri; quod facile suaderi

deri poterit, si agnoscas supplicationem nō cui 170
libet inferiori, sed tantum Principi peculia-
rem esse, ut notat Contardus in d. l. vnica, quæ-
stione 8. num. 5. Franc. Marc. vbi supra num. 5.
à quo cum prouocari suprema legum auctori-
tas non patiatur, l. i. ff. à quibus appellat. non lic.
ne alioquin prouocās inferiorē iudicem, adeat,
ac proinde descendere potius appellatio contra
eius naturam, quàm in altum prospicere videre
tur, parti grauatæ æquum remedio supplica-
tionis mederi visum fuit, ne omni defensione
perpetuò destituta ius suum amitteret; at in
Episcopi Vicario non est appellationis aditus in-
terclusus, cum inde ad Metropolitanum, illicò
ad Patriarcham, mox tandem ad Summū Pon-
tificem possit appellari.

Vnicum tantum modum conijcio, quo præ- 171
dicta quæstio coloris fucō possit velari: cū Ioan.
Andr. in d. c. Romana, infra de appellat. Abb.
in c. ex litteris, num. 11. de restit. in integr. Car-
din. in Clement. etsi principalis, num. 8. de res-
crip. si supplicationē videlicet non strictiori vo-
cabulo percipiamus, sed largè, prout commodū
restitutionis respicit, minoris, seu maioris ex iu-
sta causa; nam tunc rectè poterit Episcopus in
integrum restituere contra sententiam sui Vica-

rij, Abb in d. c. ex litteris, num. 11. in fine, & inter-
 tum ex litteris, num. 3. extra de restitutione in
 integrum Capel. Tolos. decis. 479. Bertachinus
 de Episcopis 5. part. lib. 4. num. 67. & num. 127.
 & 7. part. num. 37. Maranta de ordin. iud. 6. par.
 titu. & quandoquē appellatur, nu. 382. Sforcias
 Oddus in tractatu de restitutione in inte. 1. par.
 quæst. 32. art. 22. num. 156. Cucch. inst. maiorum,
 lib. 2. titu. 6. de Episcopis, num. 308. & titu. 8. de
 Vicar. num. 127. Caballin. milleloquio 747. vbi
 in calce inquit, inde assuefactum esse constitue
 re clausulam illam in sententijs eorum; *Salua do-*
mini voluntate condemnamus, &c. Sbroc. d. tract.
 de Vicar. Episcopi, lib. 3. quæst. 12. nu. 11. & quæst.
 13. num. 6. Zerol. in praxi Episcopali, 1. part. ver-
 bo Vicarius, §. 5. Iacob. Lauren. tractat. de iudic.
 172 suspecto, c. 4. num. 12. Nec huius asserti ratio fu-
 git, nam Episcopi Vicarius contra sententiam à
 se ipso latam condemnato restitutionem conce-
 dere potest, l. Præfecti 17. ff. de minoribus, l. 3.
 titu. 26. part. 3. & docent Abb. num. 11. in d. c. ex
 litteris, & Beroius nu. 27. de in integr. restit. per
 tex in c. causam, eod. tit. & l. final, C. vbi & apud
 quem, & ex Innocentio, Ioan. Andr. & alijs tra-
 dit Sfore. Oddus, d. artic. 22. num. 157. Bertach.
 Cucch. & Sbroc. vbi proximè, Rebus. in praxi
 benef.

benef. titu. de forma Vicar. Archiep. num. 155.
idquè eleganti ratione, nam etsi aliàs Vicarius,
seu alius iudex ordinarius non possit retractare
sententiam à se latam, ex l. 1. C. sententiam rescindi non posse, poterit tamen condemnatum
aduersus eam restituere: quia in integrum restitutio rescindit sententiam prætextu erroris, vel
iuuenilis lapsus ex parte ipsius victi. Quo circa
cum Vicarius ipse aduersus suam sententiam in
integrum restituere possit, id etiam & Episcopo
licebit, cum eorum vnum tribunal sit, & iurisdic-
tio, vt sæpius diximus. Nec refert quòd à
sententia Vicarij Episcopus prouocari nequeat,
tanquam eadem persona cum Vicario: quia illa
differentia est inter appellationem, & restitutio-
nem in integrum, quod appellans de iniquitate,
vel iniustitia iudicis, qui sententiam protulit,
conqueritur, & ideò nimirum si ipsemet Vica-
rius, qui sententiam tulit, vel Episcopus, cuius
personam repræsentat, de ea per appellationem
cognoscere prohibeatur. In integrum verò re-
stitutio erroris proprij veniæ petitionem, vel ad-
uersarij circumuentionis allegationem conti-
net, l. in causâ 16. §. fin. vbi glof. Bartol. Alberi.
& Bal. l. Præfecti 17. l. Præses 47. ff. de minoribus;
& ideò non est inconueniens, vt ipsemet Epif-

copus contra sententiā sui Vicarij (quæ eadem est, ac propria) in integrū restituere possit, quia non super proprio errore, sed super alieno, victi scilicet litigantis, adhibetur.

- 173 Quod cum ita sit, Vicarius etiam è conuerso aduersus Episcopi sui sententiā in integrum restitutionem condemnato concedere poterit; Bertac. d. 7. p. lib. 4. nu. 31. Sfor. Odd. de in integ. restit. par. 1. artic. 22. num. 156. Sbroc. d. quæst. 13. num. 5. licet contrarium tenuerit Abb. in d. c. tū ex litteris, num. 3. de restitut. in integrum.

- 174 Deinde Sbroc. d. lib. 3. quæst. 2. nu. 5. cum Calderino, confi. 2. de appellat. ampliat prohibitionem appellandi de Vicario Episcopi ad Episcopum, vt procedat etiam in Vicario generali in ciuitate tantum constituto, ita vt de eius sententiā ad Episcopum appellatio interponi non valeat. Sed certè Cald. & Sbroc. in eo apertè falluntur, quia solummodò à Vicario generali ad Episcopum prouocari non potest, vt supra diximus num. 61. ille autem Vicarius in ciuitate tantum constitutus verè generalis non est, nisi generaliter ad totius diœcesis causas deputetur, vt ex pluribus resoluit Garcia 1. tom. de benef. 5. part. c. 8. num. 27. & 33.

Duo tandem in præsentī necessario addenda erunt,

erunt, quæ non mediocri animaduersione indigent. Primum vt tunc demum de Vicario ad Episcopum prouocatio impediatur, quoties à sententia definitiua appellari contigerit, non verò si ab interlocutoria, quia tunc nihil impedit, quo minus ad Episcopum appellatio per viam recursus à grauamine interponatur, glo. nostra, verbo officiali, Lopus in præsentî num. 1. Geminianus num. 3. Franc. num. 4. & in d. c. dilecti el tercero, vers. duodecimo quæro, Bald. in d. c. dilecti el tercero, num. 7. de appellat. Puteus lib. 2. decif. 503. Marquesanus de commissione vtriusque signaturæ, 1. part. c. 4. num. 67. Iacob. Laurentius, tractat. de iudice suspecto, c. 4. num. 12. Et ratio est quia iudex decretum, quod interlocuendo pronunciauit, mutare, siue emendare rectè potest, l. quod iussit 14. vbi DD. communiter, ff. de re iud. l. qualem 19. §. dicere, aliàs l. dicere, §. vnde videndum, ff. de arbitr. c. cum cessante 60. extra de appellat. l. 2. titu. 8. & l. 2. titu. 22. part. 3. Iacob. Concenat. singul. quæst. iur. lib. 4. quæst. 2. num. 7. & 19. Octau. Vestr. in praxi, lib. 3. c. 10. nu. 4. & Nicol. Grabac. ibidem, num. 10. idem Vestrus lib. 7. c. 1. num. 16. & 33. Azeu. in l. 2. titu. 17. lib. 4. recopil. num. 50. Vnde similiter Episcopus cum eadem iurisdictionem,

& auditorium cum Vicario habeat, sententiam, quam Vicarius ipse interloquendo pronunciauit, tanquam à se ipso prolatam corrigere, & emendare poterit.

- 177 Quo fit, vt similiter Episcopus de nullitate sententiae sui Vicarij cognoscere possit, etsi ipse à definitiua sententia appellari interdicator, vt notant Cardin. in d. Clemen. 2. nu. 8. de rescrip. Domin. in praesenti, num. 3. Philip. Franc. num. 10. Bald. in d. c. dilecti, num. 7. Cucchus lib. 2. instit. maior. titu. 8 de Vicar. num. 126. Vantius de nullitate sententiae, titu. coram quo nullitas proponi possit, num. 20. Sbroc. vbi supra lib. 3. quaest. 10. num. 1. Iacob. Lauren. in tractatu de iudic. suspecto, c. 4. num. 12. ad fin. quia idem ipse Vicarius, qui sententiam tulit, de eius nullitate cognoscere, etsi nulla fuerit, inualidam iudicare potest; ex quo per prolationem sententiae, quae nulla est, eius officium, & iurisdictio non spirat, l. 1. vbi Bart. & Paul. C. de sententijs, & interloc. vt prodidere Gemin. Franc. Lopus, Cucch. & alij proximè relati, quos Sbrocius sequitur d. lib. 3. quaest. 11. Quibus accedunt tradita per Vantium d. tit. coram quo nullitas proponi possit, nu. 9. Paz in praxi, 1. par. tom. 1. temp. 12. nu. 6. Petr. à Syria. lib. 1. pract. foren. quaestionum, quaest. 26. nu. 11.

Secun

Secundò & illud notatu dignum est, à sententia Vicarij ad Episcopum his tantum in causis proclamari prohibitum, quæ in generali Vicariatus commissione continentur, in quibus Vicarius ordinariam iurisdictionem habere dicitur, secus verò in his, quæ ex Vicarij officio, nisi specialiter committantur, non competunt, nam in his cum Vicarius delegatam habeat iurisdictionem, & non ordinariam ab eo ad Episcopum prouocabitur, vt perspicuè adnotarunt gl. verbo officialē, in c. 2. infra de officio Vicarij, & ibi Lopus, num. 12. Anchar. num. 2. Dominic. num. 9. Franc. num. 4. in fine, Augustin. Beroi. in rubrica de officio delegati, num. 2. & 26. & consi. 22. num. 12. vol. 1. Felinus in d. rubr. de officio deleg. num. 4. & in c. licet à num. 1. cum sequen. de officio ordinarij, Rota decis. 7. de officio Vicar. aliàs 371. in nouis, Maranta de ordine iud. 4. part. distin. 5. principali, num. 16. Ant. Cuchus, lib. 2. instit. maiorum, titu. 8. de Vicar. nu. 112. cum sequentib. Sbroc. vbi supra, lib. 2. quæst. 55. num. 35. cum sequen. Thom. Sanchez, tom. 1. de matrim. lib. 3. disput. 29. nu. 6. Iacob. Laurent. d. tractat. de iudice suspecto, c. 4. num. 12. Garc. de benef. 1. tom. 5. part. c. 8. num. 40.

Ceterum qualis hi casus fuerint, qui in generali
rali

rali Vicarij concessione non comprehenduntur, sed speciali commissione indigent, non abs re fore hic adscribere; imò necessarium iudicauit, vt his præcognitis quibus in causis à Vicario generali ad Episcopum possit prouocari, compertum fiat. Quare eos aut saltem plures apud varios auctores sparsos vno velut fasciculo, non inutiliter, aut infructuose colligam.

181 Primo quidem in generali Vicarij commissio-
ne beneficia conferendi potestas non venit, nisi
ei beneficiorum collatio specialiter sit commissâ,
c. final, vbi Scribentes communiter de officio
Vicarij hoc lib. Dinus, Selua. Rebus. Lambert.
Corras. Duaren. Cucchus, & alij, quos congerit
Garc. de benef. tom. 1. s. part. c. 8. & part. 9. c. 2.
§. 1. num. 120. quibus addas Ioan. Gaufre. in colle-
ctario iur. in c. dilectus, num. 2. extra de conces-
sione præbendæ, Socin. consil. 260. nu. 17. vol. 1.
Felin. in c. licet 11. num. 1. de officio ordinarij,
Decium consil. 128 nu. 1. & 3. Franciscum Marc.
decis. Delphin. 86. num. 13. vol. 4. Petrum Grego.
in c. conquerente, c. 11. num. 2. de officio ordin.
Anasthas. Germon. de indulg. Cardinal. §. tibi
quoad vixeris, num. 86. & 87. Marc. Mantuan.
dialog. iur. lib. 4. dial. 66. ad fin. Catel. Cotta, in
memorabilibus, verbo Vicarius, in prin. Rolan.
à Valle,

à Valle, confi. 47. num. 19. & 21. Sbrec. de Vicar. Episcopi, lib. 1. quæst. 7. nu. 11. & lib. 2. quæst. 71. num. 1. Rob. Maranta, confi. 48. num. 6. Sahagun in rub. de officio deleg. num. 8. Marquesan. de cõmissione vtriusque signat. 1. part. c. 6. num. 68. Gonzalez in regul. 8. Chancel. glo. 5. §. 3. nu. 25. Vgolin. de officio & potestate Episcopi, c. 4. §. 7. num. 2. Rota decis. 5. aliàs 397. & decis. 7. aliàs 371. de officio Vicarij in nouis. Quod ex eo verum apparet, quia vt in d. c. final, Pontifex inquit, in generali concessione non veniūt ea, quæ non esset quis verisimiliter concessurus, & quia regulariter donare non valet is, cui bonorum administratio etiam libera est concessa, vt aliàs dicitur in l. contra iuris, §. si filius, ff. de pact. l. filius familias, ff. de donat. Nec procul abest æquiparatio ista, cum beneficiorum collatio nihil aliud sit, quàm donatio quædam, c. relatum de præbend. c. post electionem de concessione præbend. Dominic. in d. c. final, num. 4. ac proinde Vicarius conferre beneficia nequit, cum ea, quæ meræ gratiæ sunt, expedire absque speciali mandato non possit, Ioan. Monach. in c. statutum, num. 9. infra de præben. Cardinalis in Clement. 1. num. 19. de officio Vicarij, & alij relati à Garcia vbi supra num. 46. & 81. Quod adeo ve-

182

183

Q rum

rum esse ex Romano cons. 330. nu. 5. vbi Addit.
 littera L. docet Roland. à Valle, d. consil. 47. nu.
 20. vt si Vicarius habeat potestatem recipiendi
 resignationem beneficiorum causa permuta-
 tionis resignandorum: quæ quidem resignatio
 est ipsius permutationis preparatorium, non ta-
 184 men haberet potestatem conferendi ipsa bene-
 ficia permutare volentibus, eo quod in benefi-
 ciorum collatione requiratur speciale mandatū,
 ita similiter ante eos tenuit Rota decis. 1. aliàs
 43. de renūciatione in antiquis, sequitur Rebus.
 in addit. ad reg. 13. Chancellar. verbo aut Vica-
 rios perpetuos, vers. item Vicarius Episcopi, &
 in praxi benef. d. titu. de form. Vicar. Archi. nu.
 105. cum sequentibus, Sbroc. vbi supra, lib. 2.
 quæst. 71. num. 9. Sed contrarium nouiter defen-
 dit Azor, 2. part. inst. moral. lib. 3. c. 44. quæst. 6.
 vers. sed quid dicendum, Garc. omnino viden-
 dus, d. c. 8. à num. 108.

Quod vsque adeò firmari videtur, vt notabi-
 liter Bald. existimet in l. aliquando, ff. de officio
 Proconsulis, locum habere etiam in Cardinali
 185 Vicario constituto alicuius Prouinciæ, sequitur
 Rebus in praxi inform. Vicar. num. 64. & in re-
 gula Chancellarix, vbi supra, vers. etiam si esset
 Vicarius Cardinalis, Cucch. d. titul. 8. num. 77.

Sed

Sed tamen reperio Andr. Siculum in tractat. de præstantia Cardinaliū in præludijs, 2. part. nu. 4. à Bald. dissentire, qui triplici ratione falsitatis suspicione eius dictum contaminat, cuius Catellianus Corta meminit memorabilium, verbo Vicarius, in initio, & Sbroc. vbi supra, d. quæst. 71. num. 5. & 6.

Secundò absque speciali concessione Episcopi, præsentatum à Patrono, Vicarius instituere non poterit, vt enixè defendit Rebus, in praxi beneficii, in forma Vicar. Archi. à num. 126. & in addit. ad reg. 13. Chancel. verbo, aut Vicarios perpetuos, versic. item Vicarius generalis, & ante cum Cardinalis Zabarella in Clemen. 1. num. 6. Immola, num. 13. de iure patronatus. 186

Dissentiunt tamen, & aduersam partem tuentur glossa verbo non possunt, Ancharran. Gemin. & alij in d. c. final, infra de officio Vicarij, Roman. singul. 607. & ibi Additionator per textum, quem singularem vocat in c. ex frequentibus 3. de instit. Decius, consi 121. num. 11. & consil. 129. num. 1. communem dicunt Roch. de Curte in tractatu de iure patron. verbo competens, quæst. 3. num. 66. & 67. Cæsar Lambertinus in eod. tractat. 3. par. lib. 2. artic. 5. quæst. 1. principali per totā, Selua de benef. 2. par. quæst. 14. Staphil. 187

delict. gratiæ, titul. de var. mod. vacationis, nu.
43. Boher. decis. 30. num. 4. Ferretus consi. 344.
num. 1. & 2. vol. 2. Lancel. instit. canon. titul. de
instit. & iur. patron. §. dissimiles sunt, in fine, Ro-
land. consi. 47. nu. 45. vol. 1. Paz in praxi 2. tom.
prælude 3. num. 7. & 8. inde deducens, Vica-
rium ex sola generali cōmissione æconomum

- 183 deputare posse Ecclesiæ patronatæ vacanti pro
eiusdem fructuum custodia, si Ecclesiæ prouis-
sio differatur: cum ad eum Ecclesiæ vacantis cu-
stodia pertineat, ad quem eius institutio spectat,
c. cum vos 4. iuncta glos. verbo æconomos de
officio ordinarij, Azor 2. part. instit. moral. lib. 3.
c. 44. quæst. 4. Corra. Duar. Pavin. Couarr. Cæ-
cus, & alij relati à Garcia de benef. d. 5. part. c. 8.
189 num. 35. & part. 8. c. 4. nu. 50. Quorum opinioni
(et si Rebusfus priorem sententiam validis funda-
mentis muniat) libenter subscribo, quia eidem
opitulatur Rota, decis. 1. aliàs 43. de renuncia-
tione in antiquis, & sacra Cardinalium Congre-
gatio sancti Concilij Tridentini, cuius seriem ad
litteram transcripsit Garcia, d. c. 8. num. 86. his
verbis: *Congregatio Concilij censuit, quod si non ha-
beat Vicarius mandatum limitatum, sed generale
utique institnere presentatos potest. Quæ non sim-
plicis Doctorum, aut iuris peritorum assertio-*
nis,

nis, vt nonnulli ineptè existimarunt, sed vim legis & decissionis habet, vt potè ex Summi Pontificis commissione lata, & à personis interpretandi, & respondendi ius, & facultatem habentibus, vt eadem met cōgregatio Abbatissæ Massanen. respondit in hæc verba: *Eadem ratio habenda est de his, quæ scribuntur à Cardinalibus sacræ Congregationis Concilij Tridentini nomine ipsius congregationis, ac si à Papa scripta essent: vt latè prosequuntur Manuel Rodrig. 1. tom. quæst. regul. quæst. 11. art. 1. & 2. Garc. d. tract. de benef. in præfatione, 1. tom. vers. sed quia in hoc tractatu.* 190

Terriò criminales causas, nisi specialiter Vicario cōmissæ fuerint, per eum expediri nō possunt, ita vt nec inquirere, corrigere, aut punire subditorū excessus queat, d. c. 2. infra de officio Vicarij, Beroi. in rub. eiusdem tituli, nu. 2. & 26. & consi. 23. nu. 4. vol. 1. Ferretus consi. 214. vol. 1. Cucch. d. titu. 8. de Vicar. num. 17. Lancel. instit. iuris canon. §. per Vicarium de officio Vicarij. Rebus. in addi. ad d. reg. 13. Chancel. verbo aut Vicarios, vers. notandum est. Iul. Clar. in praxi crimin. §. final, quæst. 40. nu. 3. Sanchez d. lib. 3. de matrimonio, disput. 29. quæst. 2. num. 16. in prin. Vgolinus de officio & potestate Episcopi, c. 4. §. 7. num. 2. vers. 7. inquirere. 191

192 Sed quod ad inquirendum attinet, ita accipiendum est, vt Vicarius de criminibus inquirere non possit quoad eorum punitionem, non verò si ad effectum remittendi culpabiles ad Episcopum, quia eo casu ex generali mandato inquirere non prohibetur, Rota decis. 2. alias 66. de officio Vicarij in nouis. Ioan. Monach. in d. c. 2. infra de officio Vicarij, vbi Lapsus, num. 1. & Dominic. num. 4. Socinus, in c. qualiter & quando, quæst. 5. art. 14. num. 171. cum sequen. de accusa. Mill. in repertorio, verbo Vicarius, versic. 6. Rebus. in praxi, vbi supra, num. 167. Bernard. Diaz, in pract. criminali canonica, c. 3. num. 3. Paz in praxi, 2. tom. præludio 3. num. 11.

193 Quartò non solum in criminalibus condemnare inquisitum, verum nec absolvere potest, Ripa in l. qui condemnare, num. 9. versic. sed certè, ff. de re iudic. quia qui condemnare non potest, nec etiam absolvere, l. nemo qui condemnare de regul. iur. Menoch. de arbitr. lib. 1. quæst. 43. num. 25. Socinus tamen vbi supra d. nu. 171. & Felinus in c. non potest, num. 5. de sententia, 194 & re iud. contrariam sententiam, imò Vicarium posse inquisitos absolvere, vt veriores defendunt. Tu verò vtramquè opinionem ita conciliabis, vt Vicarius non possit inquisitos crimine
absol

absoluere, possit tamen ab inquisitione, si eos
immunes, & innocentes inuenerit, vt docuerūt 128
Bernard. Diaz in praxi criminal. canon. c. 3. nu. 3.
Paz d. prælud. 3. num. 11. & Iacob. Menoch. vbi
supra, num. 28. Sbroc. lib. 2. quæst. 166. per to-
tam.

Quintò nec clericorum bona confiscare, Bal. 126
in l. Imperatores, in fin. ff. de officio Præfect. Vi-
gil. Alexan. in l. 1. num. 75. ff. de officio eius, Ro-
man. consi. 59. nu. 2. Franc. Marc. decis. 613. nu. 1.
part. 2. Sbroc. lib. 2. quæst. 158. num. 3.

Sextò dimissorias, seu commendatitias litte- 127
ras ad ordines suscipiendos clericis suæ diœcesis
concedere non potest, cum ad id Vicariatus offi-
cium non extendatur, nisi Episcopo in remotis
agente, c. cū nullus 3. §. inferiores, infra de tem-
poribus ordinationum, & ibi Franc. Anchar. &
ceteri communiter. Ant. Cucch. lib. 2. instit. ma-
ior. titu. 8. num. 110. Rebufus in praxi in forma
Vicar. Archip. num. 47. Sbroc. de Vicar. Episco-
pi, lib. 1. c. 7. num. 3. & 13. cum sequētibus, Quin-
tilianus, Mandos. in regul. 24. Chancell. quæst. 6.
num. 9. & 10. Gutierr. lib. 2. canon. quæst. c. 17.
num. 20. Zerol. in praxi Episcopali, 2. part. verbo
Vicarius, §. 4. Pater Azor, lib. 3. instit. moral. d. c.
45. versu. septimò quæritur, Marquesan. de com-
missio

missionibus vtriusque signaturæ, 1. part. c. 14. nu.
30. disput. 5. dubio 7. vers. his positis, Vgolin. d.
tractat. de officio & potestate Episcopi, c. 4. §. 7.
num. 2. vers. quinto dimissorias.

198 Vnde obiter non possum non mirari, virum
aliàs doctissimum Iacobum Menochium, lib. 2.
de arbitr. casu 222. num. 9. non leuiter lapsum, cū
existimet ordinandi licentiam, quæ in d. c. cum
nullus Episcopo in remotis agente, Vicario tri-
buitur, pro ipsa facultate ordinandi sumendam
esse, docens hoc casu Vicarium, Episcopo in re-
motis agente, subditos ordinare posse, cū solum
ibi Pontifex de ordinandi licentia, non verò de
potestate ordines conferendi loquatur.

199 Septimò sine mandato speciali Vicarius re-
præalias concedere non potest, Sbrocius, lib. 2.
quæst. 165. num. 1.

200 Octauò nec matrimonio assistere, aut de ma-
trimonialibus causis cognoscere, nec eas termi-
nare potest, Rebusus in praxi benef. titu. de for-
ma Vicar. Archie. nu. 155. Ledesma de matrimo-
nio, quæst. 45. artic. 1. punct. 3. dubio 4. Vgolin.
vbi supra, versic. nono causas matrimoniales.

201 Veriorem tamen contrariam sententiam e-
xistimo, quæ probatur apertè ex c. 1. iuncta glo.
verbo misso, extra de frig. & malefic. & ex c. fina.
vbi

vbi Abb. & Præposit. de cognatione spirituali
quam sequuntur Hostien. in c. litteras de restitu
tione spoliatorum, Antonius de Butrio in c. fin.
num. 2. de cognatione spirituali, Bertachin. in
tractatu de Episcopis lib. 4. part. 7. quæst. 20. nu.
23. Covar. in 4. 2. part. c. 8. §. 12. num. 1. Cucchus
d. titu. 8. num. 105. Sbroc. vbi supra lib. 2. quæst.
44. num. 8. in fine, alijque plures, quos cumulat
late obiectionibus pro contraria parte motis fa
tisfaciens Thomas Sanchez, tom. 1. de matrimo
nio, lib. 3. disput. 29. quæst. 3. à num. 18. vsque in
finem, Azor, lib. 3. instit. moral. c. 45. vers. secun
do quæritur, Vgolin. vbi supra, vers. nono caus
sas matrimoniales. 202

Nono absque speciali potestate Vicarius be
neficium suppressere non potest, Puteus decis.
53. lib. 3. Sbrocius d. lib. 2. quæst. 117. num. 5. 203

Decimo nec potest ex generali concessione
facultatem, seu licentiam confessionis audien
di alijs concedere, vti adnotarunt Hostiensis in
summa, titulo de poenitentijs, & remissionibus,
§. cui confitendum ad calcem, Archid. in c. 2.
vbi Ioan. Andr. in princip. Domin. num. 6. An
char. num. 1. Philip. Franc. num. 7. eodem. titul.
hoc libro, Alberic. in dictionario, verbo Vica
rius, vers. Vicarius etiã Episcopi, Sor. in 4. dist. 18.

R quæst. 4.

quæst. 4. & quæst. 14. num. 3. & alij, quos congerit Sanchez, tom. 1. de matrimonio, d. lib. 3. disput. 29. quæst. 2. num. 14. qui numero sequenti contrariam sententiam, ut probabiliorem tueretur eam vberiori auctorū numero confirmans, & aliorum cauillationibus obuians, cui ut verissimæ assentiri nequaquam dubitavi.

204. Undecimô in locis, in quibus Episcopus loco Abbatis est, non potest Vicarius generalis commisionis prætextu impertiri licentiam monacho causa studiorum proficiscendi, Abb. cons. 88. num. 5. cum sequenti, Pauin. de officio & potestate Capituli sede vacante, part. 2. princip. quæst. 8. nu. 25. sequitur Sbroc. lib. 2. quæst. 200. num. 2. & 3.

205. Duodecimô specialis facultas, seu licentia Episcopi necessario requiritur, ut generalis Vicarius excommunicationes ad finem reuelationis pro rebus deperditis, seu ablatis, quæ monitoriales litteræ vulgò nuncupantur, decernere possit, ut constat ex Concilio Tridentino sess. 25. de reformatione, c. 3. vbi à nemine præterquam ab Episcopo decernendas statuit, iunctis Cardinalium declarationibus sanctæ Congregationis eiusdem sancti Concilij, quæ exstant, in 4. part. decisionum nouissimarum Rotæ, in cod. c. 3. in hæc

hæc verba: *Vicarius generalis, & ad id facultatem habens ab Episcopo, potest sine prævia cognitione facta ab ipsomet Episcopo, excommunicationes ad finem reuelationis pro rebus deperditis decernere, dum tamen ipse Vicarius causæ cognitionem adhibeat: sed alij dubitabūt ex illis verbis, à nemine prorsus præterquam ab Episcopo, quia taxatiua alios excludit. Congregatio iterū sub die 25. February 1583. primam firmavit resolutionem. Iterum in d. c. 3. alia S. Congregationis declaratio ait: Præterquā ab Episcopo, vel Vicario ex speciali mandato, & nō aliā, &c.*

Sed nihilominus contrariam opinionem, imò 206
Vicarium ex generali commissione huiusmodi excommunicationes, seu monitoriales litteras decernere posse docuerūt Henric. in sum. lib. 13. c. 17. §. 4. Manuel Rodrig. in summ. tom. 1. c. 79. num. 1. Iacob. Sbroc. lib. 2. quæst. 171. nu. 2. Ioan. Gutierr. canon. quæst. lib. 1. c. 11. num. 8. Flechill. in tractatu de excommunicatione, 2. part. art. 2. num. 5. Zerol. in praxi Episcopali, 1. part. verbo Vicarius, §. 17. Thomas Sanchez de matrimon. d. lib. 3. disput. 29. quæst. 2. nu. 16. Sayr. de censur. lib. 1. c. 9. num. 33. versi. primum est, Suarez eod. tractat. disput. 20. sec. 1. num. 2. Lazarius de monitorijs, sec. 1. quæst. 6. num. 1. cum sequentibus,

Auil. de censur. 2. part. c. 5. disput. 2. dub. 2. conclus. 2. Garciade benef. d. 5. part. c. 8. num. 24. qui alios citat, & in eius confirmationem ad lucit triplicem sacre Congregationis Cardinalium declarationem in d. c. 3. Concil. Trident. quarum prima hæc verba continet: *Vicarius Episcopi potest concedere litteras monitoriales, de quibus in presenti decreto.* Secunda verò sic ait: *Vicarius generalis Episcopi potest has excommunicationes decernere adhibita causa cognitione, nec indiget speciali mandato Episcopi.* Tertiæ quidem hæc series est: *Stante hac declaratione querebatur an eadem potestas competat Vicario Capituli sede vacante, congregatio censuit affirmatiue; quia ad Capitulum transeunt ea, que sunt iurisdictionis necessariae, ut est excommunicatio, &c.*

207 Nec obstant supradictæ declarationes, quæ aduersè parti fauere videntur, nam priori satisfacit Gutierrez vbi supra inquit, verba illa, *Et ad id facultatem habens ab Episcopo*, referenda esse ad potestatem generalem Vicariatus, sed non vi deo qualiter hæc interpretatio sublineri possit, nam illud satis explicitum erat illis verbis: *Vicarium generalem*, cum non aliàs generalis nuncupari posset, quàm si potestatem generalem haberet. Ergo credendum non est potestatem, quam

Vicarium habere Concilij Congregatio requirit, generalem esse, sed peculiarem potius & speciale. Aliter tamen respondit Aul. d. loco, prædicta declarationis verba ad distinctam personam, quam Vicarium generalem spectare, quasi sensus sit, ut alius quam Vicarius generalis monitoriales litteras absque speciali Episcopi facultate haudquaquam decernere possit, nam alioqui coniunctio illa, &, superflua esset, nisi diuersas personas coniungeret. Cum illius ea sit natura, ut diuersitatem copulatum demonstrat. Nauarr. de indulgen. notab. 33. nu. 2. & late pluribus relatis tradit Octavian. Vulpecul. in tractat. de prepositionibus in particula, &. Diuersimodè tamen Garc. ubi supra, nu. 28. prædicta verba interpretatur, siquidem existimet posita fuisse ad excludendum Vicarium generalem habentem in hoc facultatem limitatam, seu ablatam ab Episcopo, qui non potest has excommunicationes decernere, qui etiam secundæ declarationi, quæ urgere videtur, nihil respondet, sed tantum numero sequenti certam non esse affirmat. Quare ego (si quod sentio proferre non pudet) non auderem in ardua ista inuestigatione quid certum insectari, imò sanius crederem alia noua Cardinali declaratione indigere, quæ inter prædictas

209 falcem mitteret, et si nō ignorem hanc vltimam opinionem forensi vsu, & cōmuni praxi vt certiorē, ac iuri cōsonam vbique fuisse receptam, vt testatur Marcus Ant. Genuensis in praxi Archiep. Neapolit. c. 1. nu. 1. Ioan. Gurier. Lazarius, Garcia, & ceteri vbi supra.

210 Decimotertiò coadiutores Vicarios imperitis Rectoribus Ecclesiarum, secundū formam sacri Concil. Triden. sess. 21. de reform. c. 6. sine speciali concessione non licet deputare, Puteus decis. 239. lib. 2. quem sequitur Sbroc. d. lib. 2. quæst. 112. à num. 2.

211 Decimoquartò nec beneficiorum resignationes accipere, Rota decisione 1. aliàs 287. de officio Vicarij in antiquis, & decisione 5. aliàs 397. eodem titulo in nouis, Staphileus in tract. de litter. gratiæ. titul. de var. mod. vacationis, num. 38. Rebus. in praxi beneficiāli in forma Vicarij Archiepiscopi, nu. 104. & 106. & ibidem de ration. person. & rei, nu. 16. Pauin. de officio & potestate Capituli sede vacante, 2. part. principali, quæst. 10. Franc. Marc. quæst. Delphin. 86. nu. 10. & alij, quos tradit Sbroc. lib. 2. quæst. 130. à num. 1. Maranta, consi. 48. num. 7. communem dicit Parisius tom. 1. de resignatione beneficiorū lib. 7. quæst. 24. num. 3. Zerol. in praxi Episcopali 1. part.

r. part. §. decimo, Azor d. c. 44. quæst. 6. Vgolin.
vbi supra, d. §. 7. num. 2. in principio.

Decimoquintò auctoritatem ad validandum
statutum Canonorum, quo certus eorum nu-
merus decernitur, ex generali commissione nō
potest interponere, vt ex Ioanne Andr. Federic.
de Senis, Calderino, Decio, & alijs resoluit Fer-
retus, consil. 327. num. 1. vol. 2. Sbroc. lib. 2. quæst.
199. num. 6. & 7.

Decimosextò absque speciali Episcopilicen-
tia ius patronatus ex causa dotationis, funda-
tionis, vel constructionis alicui reservare non
potest, Federic. de Senis, consil. 264. in princip.
Decius in c. cum accessissent, num. 9. & Felinus,
nu. 15. de const. Zerol. in praxi Episcopali, 1. part.
verbo Vicarius, §. 13. Hieron. de Mont. Brixian.
quæst. 22. num. 8. & 25. cum alijs, quos tradit Gar-
cia d. 5. part. cap. 9. num. 43. et si contrarium con-
suluerit Port. consil. 99. num. 43. in fauorem Vi-
carij Episcopi Vicentini, aduersus quem latè
scripsit Ferretus, d. consil. 327. per totum.

Decimoséptimò donationi iuris patronatus
decretum, seu auctoritatem interponere non li-
cet. Ferret. consil. 343. num. 7. & consil. 344. nu. 1.
volu. 2. Rebus. vbi supra, num. 184. Sbroc. lib. 2.
quæst. 197. vbi plures adducit, Zerol. d. 1. part.
praxis

praxis Episcopalis, §. ii. & 13. Garcia ubi supra,
num. 76. Azor lib. 3. inst. moral. c. 45. in princip.
Agolin d. §. 7. nu. 2. vers. decimo non potest.

Decimo octavo nec matrimonij monitioni-
bus dispensare, etiam iusta causa interueniente,
cum in generali concessione dispensandi pote-
stas non claudatur, ut statim dicemus, tradunt
Menoch. consi. 69. à num. 55. vol. 1. & de arbitra-
rijs, casu 453. num. 5. Cephal. consi. 421. num. 72.
vol. 3. Spinus in Speculo testamen. glos. 15. nu. 28.
cum sequenti, Paz in praxi, 2. tom. præludio 3.
num. 11. cum pluribus relatis à doctissimo con-
ciue nostro Hieronymo de Zeuallos, tom. 1. cō-
mun. contra commun. quæst. 604. num. 92. vers.
contrariam, & à Sanchez d. lib. 3. de matrimon.
disput. 7. quæst. 1. num. 9. Iam Garcia, d. c. 8. à nu.
50. cum sequentibus, qui pro sua sententia addu-
cit Concilium Prouinciale Toleranum celebra-
tum anno 1583. & sacre Congregationis decla-
rationem ad c. 1. S. Concil. Trident. sess. 24. de re
formatione matrimonij.

Sed huic resolutioni non acquiescunt Segu-
ira in directorio iudicum, 2. part. c. 16. num. 3. Sal-
cedo in addit. ad praxim, Bernard. Diaz c. 73.
addit. vltim. Sbroc. lib. 2. quæst. 201. num. 1. cum
sequenti, & quæst. 231. num. 28. & 29. Marc. Ant.

Genuens. Veracruz, Manuel Rodriguez, Flores de Mena, & alij quos congerit Zeuall. vbi supra, Thomas Sanchez d. quæst. i. num. 10. & Garcia, nu. 54. Lazarius de monitor. sec. i. quæst. 6. nu. 4. & hanc veram & receptiorem esse opinionem arbitror communi ferè totius orbis vsu & praxi receptam, vt testatur Salcedo, Gutier. & alij vbi proximè. Nec quidquam mouere debet Concilium Prouinciale Toletanum habitum anno 1583. quia nec admissum, aut receptum fuit, imò promulgationis tempore D. Antonius Manrique Canonicus Toletanus à prædicto Concilio elata voce publicè ad Summum Pontificem appellauit, vt à doctissimo parente meo D. D. Ildephonso Narbona, quem nò minus doctrinæ, quam naturæ auctorem meæ reuereor, audiui. Minus refragatur sacre Congregationis declaratio ad dictum cap. i. sacri Concilij Tridentini, quia non de generalibus Episcoporum Vicarijs loquitur, sed tantùm de commendatarijs, id est, Vicarijs ordinum militariũ, qui etsi in ordinarij appellatione veniant, glo. in c. final. infra de officio ordinarij, non tamen sub dispositione dicti c. i. continentur, quod solùm Episcopo, & non alijs ordinarijs iudicibus illud permisisse eadem Congregatio declarauit, quod cum Episcopo id

- concessum sit, & eius Vicario permissum esse videtur, cum eadem persona reputetur, nam quoties aliquid Episcopo conceditur, persona Vicarij non excluditur, sed potius sub eadem dispositione comprehensa videtur, vt expressè tradūt
- 217 Dominic Fran. Felin. Suarez, & alij relati à Garcia vbi supra, nu. 52. Flamin. Paril. lib. 3. de resig. benef. nu. 9. cū sequentibus: vbi late, & in terminis Sbroc. lib. 2. quæst. 43. num. 29. Thomas Sanchez lib. 3. disput. 7. num. 10. & disput. 29. nu. 16.
- Decimononò nec poterit nisi ex speciali mandato relaxare interdicta, Sbroc. vbi supra, quæst. 185. num. 2. cum sequentibus.
- 218 Vigesimo aliud Vicarium sui loco deputare non potest, ita vt substitutus iurisdictione ordinaria utatur, nisi specialis Episcopi licentia præcedat, c. clericos, & ibi Hostien. Butr. Abb. & alij de officio Vicarij, glo. verbo ipsius, in c. 1. vbi Anchar. num. 2. Domin. num. 11. eodem titu. hoc libro, Rota decis. 4. aliàs 378. de officio Vicarij in nouis, Gaufred. in collect. iur. in c. tua nobis, nu. 2. de officio delegat. Capella. Tol. decis. 36. & ibi Apostil. & deci. 27. vbi Addit. Butr. in c. G. Perpetuos, num. 4. de fide instr. & ibi Felin. nu. 3. Paul. Paril. consi. 80. nu. 16. cum sequenti, vol. 4. Ripa in respon. 24. à nu. 1. Franc. Marc. q. Delphi. 317. num. 4.

num. 4. vol. 1. Cucch. instit. maior. titu. 8. nu. 40.
Puteus lib. 1. decis. 168. Rodoa. de rebus Ecclesie,
rubr. de auctorit. Prælat. num. 66. Guid. Pape de-
cis. 374. num. 6. Azeued. in l. 1. num. 8. tit. 9. lib. 3.
recopil. Jacob. Philip. Port. consil. 87. num. 16.
Sbroc. lib. 1. quæst. 15. num. 7. & lib. 2. quæst. 66.
Zerol. in praxi Episcopali, 1. part. verbo Vicarius,
dub. 4. Petr. Lazarius de monit. quæst. 6. nu. 10.
Azor 2. part. instit. moral. c. 6. num. 68. Jacob.
Laurent. de iudice suspecto, c. 4. nu. 20. Vgolin.
d. c. 4. §. 7. nu. 2. versi. vñdecimo, latè Garcia alio-
rũ memor. 1. tom. de benef. 5. par. c. 2. nu. 148. cũ
sequentibus. Quod non tantũ in Vicarijs Epif-
coporum, verũ in Vicario Papæ locũ habere
existimavit Cardinalis, in d. Clement. etsi prin-
cipalis, num. 4. de rescrip. Marant. de ordin. iud.
4. part. distin. 5. principali, num. 22.
Vigesimaloprimum nec nouas queit erigere par- 220
ræchias Sbrocius lib. 2. quæst. 117. num. 2.
Vigesimaloscundò ex generali Vicariatus cõ- 221
missione dispensandi potestatem nõ habet, nec
alia, quæ volũtariæ iurisdictionis sunt, facere po-
test, glos. in c. qua de causa, verbo quidquid,
2. quæst. 5. Felin. in c. at si clerici, §. de adulterijs,
num. 21. de iudic. Cucch. instit. maior. d. lib. 2. tit. 8.
num. 11. Ioan Gutier. lib. 1. quæst. canon. c. 19.
S 2 num. 15.

num. 15. Ant. Gomez in Bulla Crucjata, c. 4. circa 4. quæst. nu. 19. Sbroc. lib. 2. quæst. 38. & q. 193. cum sequenti, Rebus Paz, Cæcus, & alij cõgesti per Thom. Sanchez de matrim. lib. 2. disput. 40. quæst. 1. nu. 12. Azor lib. 3. instit. moral. c. 45. versic. octauo quæritur, Garcia vbi supra, c. 8. nu. 48. & ratio est, quia ea, quæ in meta gratia & volûtate consistunt, in generali potestate non comprehenduntur, sed speciali mandato indigent, vt ex pluribus resoluit Garcia d. loco, num. 46.

222 Vigesimo tertio, pias defunctorum volûtates, nisi specialis facultas ab Episcopo fuerit concessa, exsequi prohibetur, vt ex Bal. in l. nulli, no. 8. C. de Episcopis & clericis, Sbroc. resoluit lib. 2. quæst. 49. num. 2.

223 Vigesimo quarto nec beneficia vnire, nec reuocare vniones & Ecclesias diuidere, Rebus in praxi benef. in forma Vicariatus, nu. 102. Cucchi. d. titu. 8. nu. 106. late probat Sbroc. lib. 2. quæst. 115. per totam, & quæst. sequenti, nu. 1. Azor d. lib. 3. instit. moral. c. 44. versic. yndecimo quæritur, & num. 2. versic. secundo, nec beneficia, Garo. alios referens de benef. 12. part. c. 2. §. 1. nu. 260.

224 Vigesimo quinto diocesim visitare absque speciali concessu Vieario non licet, argum. tex. in c. Episcopum 10. quæst. 1. c. si Episcopus 6. infra de

offi.

officio ordin. c. inter cetera extra eod. sacri. Con-
cil. Triden. de reform. sess. 24. c. 3. Rebus. in praxi
in forma Vicariati nu. 100. & 101. Cuccu. d. tit. 8.
lib. 2. nu. 106. Sbroc. lib. 2. quæst. 120. num. 2. Azor
lib. 3. in st. moral. c. 45. versic. quarto quæritur.
Vgolin. d. §. 7. versic. tertio nec visitare. 2. 378 q. 1

Vigesimo sexto pretextu generalis commissio- 225
nis indulgentias concedere nō potest, Cardinal.
in c. nostro, in fine, de pœnit. & remis. & in Cle-
men. 1. nu. 19. de officio Vicarij, Borgas. de irre-
gular. 3. partit. de indulgen. Episcop. num. 1. &
part. 7. c. final. nu. 23. Turrecrem. in §. item in le-
uitico, nu. 42. de pœnit. dist. 1. quos refert Rebus.
d. tit. de for. Vic. nu. 172. Sbroc. lib. 2. q. 40. nu. 3.

Azor d. lib. 3. c. 45. versic. decimo tertio quæritur.
Vigesimo septimo citra speciale mandatū dis-
cesanā Synodū congregare non potest, Henric.
Bottus in tract. de Synodo Episcopali, 2. par. nu.
2. Rebus. præcitato, tit. de form. Vic. nu. 151. Ant.
Cuccu. d. tit. 8. de Vic. nu. 107. Sbroc. lib. 2. q. 46.
nu. 1. Azor d. lib. 3. in st. moral. c. 45. quæst. 5.

Vigesimo octavo decretū interponere in alie- 226
nationibus, vel in transactionibus rerum Eccle-
siarū sine speciali mādato non licet, Abb. consi.
88. nu. 6. versic. secundo potest se tueri, Capel. To-
los. quæst. 97. Aug. Berol. consi. 83. num. 12. vol. 7.

Rebus. in praxi, d. titu. de form. Vicar. num. 184.
 Rodoan. in tract. de reb. Ecclesię non alien. rub.
 de auctoritate Pręlat. in alienatione interpon.
 nu. 60. Cucch. d. tit. 8 nu. 105. Sbroc. lib. 2. q. 18.
 nu. 2. Zerol. in praxi Episcopali, verbo Vicarius,
 1. part. §. 12. Azor d. c. 45. versic. tertio quæritur,
 quidquid in contrarium tenuerit Bald. in Mar-
 garita, verbo Vicarius, ver. 2. relatus in apost. d.
 quæst. 97. Capel. Tolosanę, & Cephal. cõsi. 700.
 num. 45. & sequenti, vol. 5.

228 Vigesimo nono nec à suis beneficijs, officijs,
 vel administrationibus, aut ab ordine aliquos a-
 mouere, seu deppnere, d. c. licet, infra de officio
 Vicar. Bald. in l. aliquando 5. num. 9. de officio
 Proconsulis, Paz in praxi, 2. tom. prælud. 3. nu. 9.
 & 10. Sbroc. lib. 2. quæst. in num. 7. & quæst. 130.
 num. 4. & quæst. 155. num. 7. & 8. Vgolin. ubi su-
 pra, d. num. 2. vers. septimo inquirere.

229 Trigesimo à casibus Episcopo reservatis, vt in
 regularitatibus, suspensionsibus, ex delicto occul-
 to prouenientibus, & in ceteris similibus, sine
 particulari concessione, absoluere non potest.
 Hostien. in summa, §. cui confitendum, nu. 14.
 vers. quid si Episcopus, de pœnit. & remis. Ar-
 chidiac. in c. 2. in fine eodem tit. hoc lib. Philip.
 Franc. in c. licet, nu. 5. vers. quinto limita. infra
 de

de officio Vicarij, S. Concil. Trident. ses. 24. de reformat. c. 6. Rebus. d. titu. de forma Vicar. nu. 179. cum sequenti, Sbroc. lib. 2. quæst. 19. num. 2. & quæst. 179. num. 1. & quæst. sequenti, nu. 2. & quæst. 184. nu. 1. Vgolin. d. §. 7. nu. 2. vers. postremo, Suarez de censur. disput. 41. sec. 2. nu. 8. Garcia de benef. vbi supra, nu. 48. cum sequenti. idv

Trigesimoprimum adificationi monasterij per testatorem relictæ assensum, & auctoritatē interponere nequit, Calderin. consi. 3. de officio Vicarij quem sequitur Sbro. lib. 2. q. 198. nu. 1. etsi secus opinetur Beroi. consi. 21. nu. 29. lib. 2. 230

Trigesimosecundo imponere pensionem super beneficijs, vbi Episcopus, seu Archiepiscopus posset (puta ob iustam causam, vt pro bono pacis & concordie, vt tradit Gracia alios referens, 1. parte de benef. c. 5. nu. 197.) nisi speciale mandatum præcedat, Vicario nō licet, Beroius consi. 18. nu. 10. vol. 1. Sbroc. lib. 2. q. 71. num. 24. quos sequitur Garcia vbi proximè, nu. 317. 231

Trigesimotertio nec de restitutionis integritate causâ disceptare, illud 25. §. 1. ff. de minoribus, ibi: Cui id ipsum nominatim mandatum sit. Qui verò generale mandatum de vniuersis negotijs gerendis alleget, non debet audiri. Per quam legē ita tenuit Sbroc. lib. 2. quæst. 35. nu. 4. & Thom. 232

Sanchez de matrim. lib. 2. disput. 40. nú. 12. in fin.
 233 Credo tamen contrariam opinionem verio-
 rem esse, & Vicarium Episcopi ex generali comisso-
 ne circa restitutionem in integrum decernere
 posse; quod expressè suadetur ex c. causa restitu-
 tionis de in integr. restit. melior tex. in l. final. C.
 vbi & apud quem, his verbis: *Liceat de in integrum
 restitutione disceptare, siue specialiter fuerit mada-
 tum, vel si generaliter dati sunt iudices*: quem tex.
 ad hoc magnopere extollit, & in his sensibus re-
 ponendum affirmant. Alex. & Ias. in l. more, nú.
 20. ad fin. ff. de iurisdic. omn. iud. Nicol. Euerard.
 181 locorum legalium in loco à mandato procura-
 toris ad lites, seu iudicia ad mandatū iurisdic-
 tionis, vers. tertio differūt; & sequēdo hanc opinio-
 nē nihil oberit, d. l. illud, in §. i. quia non in iudi-
 ce, sed in procuratore loquitur, nec in hoc casu
 licet de procuratore ad iudicē argumentum su-
 mi, vt docēt Alex. Ias. & Euerard. vbi proximè.

Trigesimoquarto iuramentum purgationis
 234 canonice non deferitur Vicario sine mandato
 speciali, Sbroc. lib. 2. quæst. 167. nú. 2.

Trigesimoquinto æconomum Ecclesiæ con-
 235 stituere non potest, nisi Episcopi speciale permis-
 sum adsit, Lopus allegat. 8. nú. 7. Et ibi Quintil.
 Mandos. verbo æconomū, Felin. in c. quoniam 14.
 Sanchez in fin.

in fin. de officio ordinarij, Ant. de Butrio in c. Imperatorū, nu. 15. de iuramē. calumniae, Sbroc. lib. 2. quæst. 53. nu. 2. Nec contrarium est quod Paz inquit in praxi, 2. tom. prælud. 3. nu. 8. Quia loquitur de æconomo, qui ad custodiendos fructus Ecclesiæ patronatæ vacantis nondū prouisæ ob patronorum discordiam constituitur, cuius æconomi constitutio Vicario ex generali commissione pertinet, cum etiam speciali mandato ad instituendum præsentatum à Patrono, non egeat, vt nu. 186. dixi; & ad illū vacantis Ecclesiæ custodia pertineat, ad quem eius institutio spectat, glo. verbo æconomos in fine in c. cū vos 4. de officio iudic. ordina. Lapis vero, & ceteri vbi supra loquuntur de æconomo, qui vicem Episcopi gerit in colligendo Ecclesiæ redditus, & distribuendo clericis, & pauperibus, vt satis explicat Felinus d. loco paulò ante finem.

Trigesimosexto cōsentire nequit, vt Metropo-
litanus cognoscat in principali negotio, omisso
appellationis articulo, Ferret. conf. 307. nu. 1. per
quem ita tenuit Sbroc. lib. 2. quæst. 204.

Trigesimosextimo voluntatem puellæ habitū
regularē suscipere, aut professionis votum emit-
tere volētis, explorare non potest, vt experiatur
an coacta, an seducta sit, & an sciat quid agat &

T cetera,

cerera, iusta dispositionem sacri Concilij Tridē.
 ses. 25. de regula. c. 17. Sbroc. d. lib. 2. quæst. 207.
 Quidquid in contrarium sensisse videatur Be-
 roi. consi. 21. num. 29. vol. 2.

238 Trigesimo octauo sine speciali licentia pœnas
 corporales in pecuniarias conuerrere nō potest,
 Rebus. d. tit. de forma Vicarij, nu. 153. cū sequēti,
 Cucch. titu. 8. nu. 109. Azor d. lib. 3. c. 45. q. 6.

239 Trigesimo nono nec auctoritatem interpone
 re creationi dignitatis à Canonicis factæ, aut no-
 uum beneficium in Ecclesia creare, Federic. de
 Senis, consi. 264. nu. 1. in princip. Felin. in c. cum
 accessissent, nu. 15. & Decius num. 9. de constit.
 Ferrer. consi. 327. num. 4. & alij plures, adducti
 per Sbroc. lib. 2. quæst. 31. nu. 4. & quæst. sequēti.

140 Quadragesimo Ecclesias vetustate collapsas,
 quæ ob earū & paræchianorū inopiam nequeūt
 instaurari vocatis his, quorū interst, in matrices
 vel alias Ecclesias viciniores absq. speciali cōcesu
 transferre non potest, Sbroc. d. lib. 2. q. 117. nu. 3.

241 Quadragesimo primo nec Episcopis à suis sedi-
 bus expulsis, Vicarius licentiā in diœcesi sua iu-
 risdictionem exercendi concedere potest, glos.
 verbo diœcesanis in Clemen. vnica de foro cōp.
 Pauin. de potest. Cap. sede vacante. 2. par. principa-
 li, quæst. 10. nu. 28. Rebus. vbi supra, nu. 178.

Quadragesimosecundo virtute generalis cō-
missionis publicas pœnitentias imponere, aut 242
pœnitentem reconciliare non licet, Dominic.
de S. Geminiano in d. c. 2. num. 8. infra de officio
Vicarij, Sbroc. vbi supra quæst. 17. nu. 2. cum se-
quenti, & quæst. 18. num. 3.

Quadragesimotertio nec specialiter cōmissa 243
Episcopo, seu delegata, Vicarius cognoscere po-
test, Rota decis. 9. alias 845. de officio Vicarij in
antiquis, Feder. de Senis consil. 130. nu. 3. Socin.
consil. 39. nu. 30. vol. 4. & Decius in c. quoniam
Abbas. nu. 15. de officio deleg. Sbroc. lib. 1. q. 36.
nu. 3. & q. 135. nu. 1. & quæst. 177. nu. 5. Zerol. in
praxi benef. 1. part. verbo Vicarius, §. 21. dub. 4.

Quadragesimoquarto de hæresis crimine cog- 244
noscere sine peculiari commissione non potest,
Lap. & Ioan. de Immol. in Clemen. 1. de hæretic.
Dominic. in c. vt commissi, §. vltim. nu. 5. infra
de hæreticis, Sbroc. lib. 2. q. 161. nu. 4. & 5. Tiber.
Decia. tract. criminalis, lib. 5. c. 21. nu. 7. tom. 1.

Quadragesimoquinto nec potest Vicarius si 245
Episcopus fuerit, ex generalicōmissione ea, quæ
sunt ordinis Episcopalis exercere, vt Ecclesias,
capellas, oratoria, vel cimiteria reconciliare, or-
dines conferre, chrisma conficere, oleum infir-
morum sacrare, sacramentum confirmationis

ministrare, & alia similia, Ioan. Gaufred. in collect. in c. 1. nu. 6. de officio Vicarij, Philip. Franc. in c. final, nu. 4. infra de officio Vicarij, Cucch. d. titu. 8. nu. 119. & 120. Rebus. vbi supr. nu. 33. & nu. 168. cum sequenti, Franc. Marc. de cis. 548. nu. 1. vol. 2. Sbroc. alios cumulas lib. 2. q. 5. nu. 10. & q. 6. per tota, & q. 8. nu. 2. cu quaest. sequentib: Azor d. lib. 3. c. 45. vers. pono, queritur, & c. 46. vers. confirmationes, Vgoli. vbi supra vers. octauo nec confirmare Garc. d. 5. par. de benef. c. 8. nu. 85.

246 Quadragesimosexto nec Vicarius institutus, qui Episcopale dignitatem non habet, alteri Episcopo potestatem exercendi ea, que ordinis Episcopalis sunt prater speciale sui Episcopi mandatum committere potest, Franc. in c. cum nullus nu. 1. vers. quarto nota, de temporib. ordin. Rebus. nu. 171. Azor & ceteri, vbi supra, & Sbroc. lib. 2. q. 12. num. 1. & sequenti, Zerol. 2. par. praxis Episcopalis. §. sexto, dict. verbo Vicarius.

247 Quadragesimosextimo preter speciale mandatum permutationes beneficiorum expedire non potest, nec illis assensum prestare, Ioan. Gaufred. in collect. iur. in c. questum, num. 8. de rerum permutatione, Gam. in repet. c. licet, nu. 101. de rerum permutat. Ferrer. consil. 343. nu. 13. Zerol. in praxi Episcopali, 1. par. verb. Vicarius. §. decimum.

Quadragesimooctauò feudales caussas, nisi speciale mandatum sit, cognoscere nò potest, Cardinal. in Clem. 1. nu. 19. de officio Vicar. per tex. in c. verum de foro com. Sbroc. lib. 2. q. 125. nu. 31. 248

Quadragesimononò nec præsentrare potest ad beneficium iuris patronatus ad Episcopi præsentionem pertinens, Abb. in c. final, nu. 6. & ibi omnes communiter de concessione præbend. Lambert. in tract. de iur. patron. par. 3. lib. 2. art. 5. primæ quæstionis principalis, num. 2. Rocch. de Curt. in eod. tractat. verbo honorificum, q. 5. Paul. de Citadinis in simili tract. par. 6. q. 41. cū sequeti, Rebus. vbi supr. à nu. 71. quos refert Sbro. lib. 2. q. 110. nu. 2. Garc. 5. par. de benef. c. 8. nu. 82. 249

Quinquagesimò nec auctorare exemplum ex originali sumptum, vt eandem vim & auctoritatem cum originali habeat, c. final, ibi: *Coram ordinario iudice, vel delegato ab eo specialiter præsentedur*: de fide instr. per quem tex. ita ibidem tenuerunt Gofred. & Hostien. prope finem, Tiber. Decianus respon. 24. nu. 44. vol. 1. 250

Quibus omnibus casibus & in alijs similibus (si qui sint) qui speciale mandatū requirunt, nulla dubitatio est, quin à sentētia Vicarij generalis ad Episcopum prouocari possit; cum in his Vicarius ex delegata potestate, non ex ordinaria iu-

841
 251
 841
 071
 iurisdictione cognoscat: sed hoc ita demum locū
 habebit, si prædictæ causæ Vicario ab Episcopo
 separatim delegentur: nō verò si simul cū gene-
 rali cōmissione, vt sæpè fieri adsolet, tribuantur,
 quia tunc in omnibus ordinariam iurisdictionē
 consequitur, & via appellationis ad Episcopum
 intercluditur argum. tx. in c. translato 3. de con-
 stitutionibus, per quem ita hanc sententiam de-
 fendunt Ioan. Andr. in addit. ad Speculatorem,
 titu. de officio Vicar. in prin. vers. dubitari vide-
 tur si Episcopus, Anchar. in d. c. 2. nu. 2. Domini-
 cus ibidem, nu. 9. & Philip. Franc. nu. 4. Beroi.
 consi. 22. nu. 12. & 14. vol. 1. Thom. Sanch. de ma-
 trim. lib. 3. disput. 29. nu. 6. cum sequentibus, &
 alij congesti à Garcia vbi supra, num. 41.

252
 Nec necessum est prædictas omnes causas no-
 minatim in Vicariatus cōmissione exprimere,
 sufficiet namquē vt in ceteris omnibus iurisdic-
 tionem ordinariā habere videatur, aliquas no-
 minatim referre simul cum clausula generali,
Et ad omnia alia etiam si exigant speciale mandatū.
 optimus tex. in c. qui ad agendū. §. sed si aliquis,
 infra de procuratoribus, Host. Archid. Gemin.
 Bertac. & alij, quos refert & sequitur Sbroc. lib. 1.
 q. 65. nu. 5. & q. 67. nu. 3. Lancel. inst. iur. canon.
 titu. de officio Vicarij, §. per Vicarium, verbo
 iblin T Specia-

specialiter, Bernar. Diaz in praxi crim. cano. c. 3. nu. 2. Couar. lib. 1. var. c. 6. nu. 3. Thom. Sanch. d. disput. 29. nu. 8. quidquid contrarium voluerit Lopus in d. c. 2. nu. 14. de officio Vicar. hoc lib. 6. cui abunde satisfacit Sbroc. lib. 2. q. 55. nu. 37. & Thom. Sanch. vbi supra. Quod ita temperandū est, vt Vicario non videatur concessa potestas in ceteris causis speciale mandatū requirentibus: sed in his tantū, quæ æquales sunt, aut inferiores, secus si grauiora negotia sint, quia in prædicta clausula non includuntur maiora expressis, c. sedes vbi Barb. Felin. & Ant. de Butrio extra de rescrip. Clemen. 2. de procuratoribus, Rebus. d. titu. in d. forma Vicar. Archiep. num. 102. latè Paz in praxi, 1. tom. annot. 4. nu. 12. cum sequentibus, Azor lib. 3. c. 44. q. 11. Garcia alios referens tom. 2. de benef. part. 12. c. 11. §. 1. nu. 69.

Idemque iuris erit, et si adiecta clausula generalli aliquos casus exceperit ex his, qui exigunt speciale mandatū, nam tunc sub illa clausula reliqui omnes casus continebuntur, Alex. Tiraquel. Crot. Casan. Bald. & alij, quos refert, & sequitur Petrus Surd. consi. 465. nu. 12. communem dicit Cagnol. latè diferens in l. 1. à nu. 31. ff. de reg. iur. Franc. Viuius comm. opin. lib. 2. opin. 477. nu. 3. Ioseph. Ludouic. comm. conclus. concl. 30. vers.

sexagesimo quarto, Tiraquel, de retract. consan.
lib. 1. in fin. à nu. 24. rectius doctis. noster Couar.
lib. 2. variarum, c. 5. nu. 8. cum sequentibus.

255 Similiter etiam his in casibus iurisdictionem
ordinariā nanciscetur Vicarius, licet separatim
ei cōmittantur, si in commissiōe Episcopus di-
xerit: *Hæc Vicario nostro cōmittimus ampliantes,*
& extendētes priorē potestatem per nos cōmissam.
Ioan. Andr. in addit. ad Specul. titu. de officio Vi-
carij, in prin. versi. dubitari videtur, Sāch. d. lib. 3.
disput. 29. nu. 8. Nec probo opinionē Ioan. And.
& Sanch. vbi proximē existimantium sufficere
in commissiōe expressam mentionem fieri Vi-
cariatus, siue in salutatione, siue in progressu,
veluti, *Officiali nostro, aut Vicario committimus;*
quia sola huiusmodi Vicarij mentio nō opera-
tur extensionem, prorogationem, seu amplia-
tionem potestatis prius Vicario commissę, cum
id potius fiat causa demonstrādi personam, cui
dictarum causarum commissiō fit, vt etiam vo-
luit Gate. d. c. 8. nu. 44. Atque hæc hactenus de
communi Vicarij ad Episcopum appella-
tione, nunc verō ad accuratā specialis
tractationem, Deo duce, nos
accingamus.

IOANNIS
NARBONA I. C.
TOLETANI.

PONTIFICII IVRIS
in Toletanâ Academia Antecessoris.

D E

Iusta & legitima appellatione de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eius Consilium.

P A R S II.

Ad Relectionem Cap. Non putamus II.
de Consuetudine.

LIB. SEXTO.

S V M M A R I A.

Appellatio an iustè procedat de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eius Consilium non obstante decis. cap. 2. de consuetud. lib. sexto.

V

Tex.

2. Textum in c. 2. de consuetud. lib. sexto de Episcopo tantum intelligendum esse nonnullus existimauit. Refutatur eius interpretatio, num. 4.
3. Odiosa restringenda sunt.
5. Vicarius Archiepiscopi cum Archiepiscopo vnum & idem auditorium constituit.
6. Vbi versatur eadem ratio, eadem est iuris dispositio.
7. Odiosum non extenditur ad casus non expressos: etiā ex equalitate, vel maioriāte rationis.
8. Decisio c. 2. de consuet. lib. sexto odiosa non est.
9. Odiosum dicitur, quod à iure communi recedit.
10. Tex. in c. 2. de consuet. lib. sexto iuri communi conformis est.
11. De substantia appellationis est, quod de minori ad maius iudicium appelletur.
12. Odiosa decisio ex identitate, vel maioriāte rationis extenditur ad alios casus etiam non expressos, dum modo ratio in ea expressa sit.
13. Ratio prohibitionis c. 2. de consuet. lib. sexto in eodē expressa inuenitur.
14. Nicol. Garcia expositio refertur.
15. Vicarium Toletanum, & Complutensem generales esse negat Garcia.
16. Contrarium verius & num. 2a.
17. Vicarius generalis dicitur, qui constitutus est cum generali potestate in loco, ubi Episcopus sedem habet, vel ius dicere consuevit.
18. Vicarius foraneus Episcopi gratiarum, & mandatorum S. Pontificis exsecutor non est.
19. Nec substitutus ob absentiam, vel impedimentum Vicarij generalis.

- 20 *Vicarius Complutensis Toletanus Vicarius est, licet
Compluti resident.*
21 *Episcopus duos Vicarios generales creare potest.*
22 *Archiepiscopus Burgenfis duos Vicarios generales
habet.*
23 *Appellatio rectè procedit de Vicarijs Archiepiscopi
Toletani ad eius Consilium.*

ÆC igitur secunda relectio
nis pars eò necessariò perti-
net, vt disquiramus quonam
iure appellatio procedat de
Vicarijs generalibus Archie-
piscopi Toletani ad eiusdem
Consilium, stante decisione
Bonifacij VIII. in præsentì, qua appellationem
de officiali Episcopi ad Episcopum prohibet in-
terponi: adeò vt nec consuetudine quantocum-
què tempore de facto seruata firmari valeat; cui
similis Innocentij III. exstat prohibitio in cap.
Romana, in principio, de appellat. hoc libro.

Qua in re etsi nonnullus aliàs non mediocris
ingenij vir, dum publicè à nobis de hac re dis-
ceptaretur, vt hanc, quam non poterat deuora-
re difficultatem, saltim fugeret, in eam ierit sen-
tentiam, vt existimaret, appellationem de Vica-
rijs generalibus Archiepiscopi Toletani (vt potè

Complutensi & Toletano) ad eius Consilium, quæ in hac Ciuitate quotidie defertur, decissioni nostri tex. minimè ob stare, ea scilicet consideratione facta, quia Romanus Põtifex in præfenti de Episcopo, & eius officiali tantummodo loquitur, sic & in eo solùm debere intelligi, neque ad Archiepiscopum protrahendam fore, cum odiosa decissio sit, eo quòd appellationem de officiali Episcopi ad Episcopũ interponi prohibeat, quod enim odiosum est coartari debet, nec ultra casum expressum extendi ius aut æquitas patitur, c. odia 15. cum similibus, & quæ ibi tradunt Scribentes communiter, infr. de regul. iur. Nimirũ ergo inquit, si in hac Ciuitate Toletana de Vicarijs Archiepiscopi ad Consilium eiusdem appelletur, cum iure nostro nulla reperiatur prohibitio, quæ appellationem de Vicario Archiepiscopi ad eũdem deferri prohibeat, sed tantũ de Vicario ad Episcopum.

Sanè huiusmodi traditio, & ratiocinatio, quã prædictus vir validissimam putabat, nobis satis debilis, satisque inermis videtur, siquidem eam haud dubiè subuertant illa nostri tex. verba: *Ne ab eodem ad se ipsum (cum sit idem auditoriũ vtriusque) appellatio interposita videatur.* Quibus manifestè ostenditur, ea ratione appellationem inter dici

dicti de officiali Episcopi ad ipsum Episcopum,
quia idem tribunal, & auditorium vtriusque ef-
fe intelligitur. Quæ ratio æquè procedit in Ar-
chiepiscopo, & eius Vicario, quos idem tribu-
nal, & auditorium habere certissimum est, vt
proconstanti tenet Menoch. confi. 155. num. 2.
& 3. Sbrocius lib. 3. de Vicario Episcopi, quæst. 2.
à princip. vsque ad num. 4. Iacob. Laurent. in
tractatu de iudice susp. c. 4. num. 12. Si ergo ea
dem ratio militat in Vicario Episcopi & Archie-
piscopi, eandem iuris dispositionem versari fa-
tendum est ex trita illa, & vulgari regula. Illud
ad l. Aquil. l. à Titio, ff. de furtis, §. pari ratione
instit. quibus mod. ius pat. pot. solu. iuncto §. si
igitur instit. quod cum eo; ergo Bonifacij VIII.
decisio in præsentī de Episcopo tantūmodo lo-
quens de Archiepiscopo etiam intelligi debet,
cum eadem, ac æqualis ratio in vno, quæ in al-
lio versetur contra supradictam interpretatio-
nem.

Quòd si obijciat textum nostrum non posse
procedere in Vicario Archiepiscopi, licet eadē
ratio in eo sit: sed solum de Vicario Episcopi in-
telligendum esse, de quo nominatim loquitur,
eo quòd eius decisio odiosa sit, quæ adeò restrin-
gēda est, vt ad alios casus, etiam si in eis æqualis,

vel maior ratio militet, extendi non debeat, ex celebri textu sumpto, argumento in l. fin. C. de interdicto matrimonio iunctal. penultima eiusdem tituli, l. libertum, la segunda, ff. de ritu nuptiarum, & docet Aymon Crauet. consi. 173. nu. 3. & 13. vol. 1. vbi post Oldraldum consi. 185. nu. 1 dicit, quod in materia restringibili non veniunt, nisi quæ verbis exprimuntur, nec licitum est arguere à pari, neque à maiori ad minus, etiam affirmatiue ex tex. in c. cum illis in 2. responso, infra de præbend. quod etiam tenet Hostiensis in c. postulasti extra de rescript. Petrus Pechius in d. c. odia, nu. 3. ampliatur. 3. & Nicolaus Euerard, locorum legalium in loco à ratione legis larga, seu generali, Ioannes Vincentius de Anna. controuers. forens. controuers. 84. num. 16. Igitur quamuis eadem ratio procedat in Archiepiscopi Vicario, quæ in Vicario Episcopi, nihilominus tamen decisio nostra de officiali Episcopi loquens ad officialem Archiepiscopi extendi non debet.

- Respondetur sanè facillimè negando presentem Bonifacij decissionem odiosam esse: illud enim odiosum dicitur quòd à iure communi recedit, vt ex l. cum quidam, ff. de liber. & posthum. docet Petrus Pechius vbi supra, num. 1.

sed hæc decisio iuri communi conformis est, 10
neque ab eo recedit, cum in ea caueatur, vt ap-
pellatio de officiali Episcopi ad ipsum Episcopū
tanquam de vna ad eandem personam non in-
terponatur, quod appellationis substantia, & ius
commune præcipit, c. anteriorum 2. quæst. 6. ibi: 11
*Cum non oporteat ad compares iudices appellationes
referri: sed à minori iudicio in maius tribunal
ascendere: faciunt quamplura supra in prima
parte, num. 10. adducta: igitur superior traditio
falso nititur fundamento, siquidem eo prætex-
tu appellationem de Vicario Archiepiscopi ad
ipsum Archiepiscopum deferendam existimet,
quod nostri tex. decisio odiosa sit, nec ad Ar-
chiepiscopum extēdi valeat, quod neutiquā
dicendum est, cum nec permittat veritas, nec
ius patiatur, vt iam docuimus.*

Quod si præfatus vir proteruè adhuc scrupu-
losus fortassis hanc interpretationem sibi nulla-
tenus arridere dicat, & opinioni suæ insistens af-
firmare malit præsentem Bonifacij VIII. decif-
sionem odiosam esse, sicquè ad casum in ea ex-
pressum solum restringi oportere, nihilominus
tamen dicendum erit, quod licet præsens decre-
talis de Vicario Episcopi tantummodo loqua-
tur, ad Vicarium etiam Archiepiscopi protrahi
& ex-

- & extendi debeat, quia generalis illa regula,
 quam supra retulimus, legem scilicet odiosam
 extendendam non esse extra casum expressè in
 ea comprehensum, etiam ex identitate rationis,
 12 vel maiori-¹¹ tate limitanda est, nisi ratio in lege,
 vel decis-¹¹ sione odiosa expressa sit, nam tunc ex-
 tensio fit, etiam ad alios casus non expressos, in
 quibus eadem ratio versatur ex celebri tex. in l.
 cum mulier 47. in fin. ff. soluto matrim. & ibi
 Alexan. per eum textum, tradit Dominicus in
 c. si ciuitas, §. 1. in principio, infra de senten. ex-
 communicat. & consil. 2. in fin. Philip. Francus,
 in c. 1. de temp. ordin. num. 7. limitat. 6. hoc lib.
 l'asson. in l. 1. num. 13. ff. in ius vocati vt eant, & in
 l. cum quidam, num. 29. & 30. ff. de liber. & post-
 hum. Decius in regul. factum cuique, §. in pœ-
 nalibus, num. 15. ff. de regul. iur. Crauet. de anti-
 quit. tempor. 4. part. section. videamus modo,
 num. 18. & Thomas Sanchez omnino videndus,
 qui plura tradit de matrimonio, lib. 3. disputa-
 13 tione 42. nu. 4. Vnde cum ratio prohibitionis
 expressa sit in nostro tex. ibi: *Ne ab eodem ad se
 ipsum, &c.* quamuis decis-¹¹ sionem eius odiosam
 esse fateamur, ad casus tamen, in quibus eadem
 ratio versatur, extendenda est, ac per consequens
 ad Archiepiscopi Vicariū, in quo æqualis ratio
 mili-

militat, quæ in Vicario Episcopi, de quo loquitur, vt supra diximus.

Superiori ergo interpretatione reiecta difficultatis nexu adstrictus, tempestatibus nostræ excellens, & perspicuus iuris prudentia vir Nicolaus Garcia, tom. 1. de beneficijs, 5. part. c. 8. num. 36. diuerso incedit itinere, dum inquit de Vicarijs Archiepiscopi ad eius Consilium in hac Ciuitate appellari, quia Vicarius Toletanus, & Complutensis generales non sunt, nec principales, quare tanquam de foraneis ad eundem Archiepiscopum, id est, ad Consilium appellationem rectè interponi, quod ita intelligendum esse prædictus auctor ex eo percipit, quia si generales, vel principales Vicarij fuissent, de eis ad Consilium Archiepiscopi neutiquam appellaretur, iuxta textum nostrum, & dict. c. Romana, infra de appellat.

Sed hæc Nicolai Garciae expositio (ranti viri pace dicam) nimium à veritatis semita deuiat, negat enim Vicarium Toletanum generalem esse, cum id adeo certum sit, vt nullam vquam admitteret dubitationem, tum quia constitutus est cum potestate generali in eodem tribunali, & loco, in quo Archiepiscopus sedem habet, iusquè dicere consuevit, ob quod generalis,

- 17 ralis, & principalis Vicarius dicitur, vt docet Bart. in l. i. in fin. ff. quis, & à quo appelletur, Marant. de ordin. iudic. 4. part. distin. 5. principali, num. 8. Anto. Cucchus, lib. 2. instit. maior. tit. 8. num. 131. Sbrocius, lib. 1. de Vicario Episcopi, quæst. 28. num. 7. Guilierm. de Mont. Laud. in repetitione Clementin. etsi principalis, num. 2. de rescript. Thomas Sanchez, tom. 1. de matrimon.
- 18 disput. 29. quæst. 1. num. 11. Tum etiam qui gratiarum & mandatorum Summi Pontificis exsecutor est, quorum exsecutio, vel exercitium denegaretur, si Vicarius foraneus esset; Clemen. 2. & ibi glo. verbo principalis, de rescript. tradit Ripa in c. 1. num. 6. & 7. eod. titul. Sbrocius vbi supra, quæst. 23. num. 6. 7. & 8. Quod adeò verum esse ait Ripa vbi supra, vt alter Vicarius constitutus ob absentiam, vel impedimentum Vicarij generalis dictarum rerum executionem non habeat, nisi eius in rescripto, vel commissione specialis mentio fiat, sequitur Marquesanus de commission. vtriusque signaturæ, c. 6. à num. 25. cum sequentibus.
- Rursus minus rectè negat Garcia, & ante eum Flores de Mena, lib. 1. variarum quæstionum, quæst. 4. num. 8. Complutensem Vicarium generalem esse, quia nec creatus est, nec residet, vbi

vbi Archiepiscopus sedem habet: nam etsi huiusmodi Vicarius Compluti resideat, & ex eo 20
Complutensis vocetur, Toletanus tamen generalis Vicarius est, quia Archiepiscopus Toletanus duos olim Toletanos Vicarios generales creauit ob multitudinem caussarum, quæ Toleti erant, & cum ab vno non possent facillè expediri, ideo binos principales Vicarios creari oportuit, vt 21
caussarū expeditioni consuleretur facilius, quod iure efficere potuit ex c. quoniā in plerisque 14.
extra de officio ordinarij. & ex d. Clement. et si principalis, iuncta glo. & ibi Cardinal. à num. 3. de rescript. Abb. & alij in c. quoniam Abbas, vers. substitutum extra de officio delegat. Innocen. in c. Romana, infra de officio ordin. Felinus in c. caussam matrimonij, num. 8. extra de officio delegat. quos refert, & sequitur Sbrocius, vbi supra lib. 1. quæst. 50. num. 4. Zerola alios citans in praxi Episcopali, l. part. verbo Vicarius, in prin. Vgolin. de officio & potestate Episcopi, c. 4. §. 6. num. 4. & vidimus in Archiepiscopo 22
Burgensi, qui duos Vicarios generales cōstituit, vt refert Flores, & Garcia vbi supra. At cum postea partibus conuenientiuseffet, vt expensarum in litibus aliquantulo subleuarentur ob longa itineris interualla, ideo Archiepiscopus rectius

conuenire perpendens, vnum ex prædictis Vicarijs generalibus Compluti residere decreuit, qui tamen re vera Complutensis non est, sed Toletanus Compluti residens ordinariamquæ iurisdictionem obtinens, aduersus Garciam, & Flores contrarium perperam existimantes.

23 His itaque tanquam parum concludentibus expositionibus reiectis, vt propositæ difficultati obuiam eamus, pro certo, & iuridico à nobis statuendum est, de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad Consilium merito ac legitimè appellationem interponi posse ad similitudinem Consilij Regalis, vel Rotæ Romanæ, in quibus diuersa penitus instantia consideratur ab ea, quæ coram eorundem Vicarijs, seu officialibus generalibus facta fuit rex nostri, & similium decisionibus non obstantibus.

Qua in re perscrutanda omnem meam industriam, & diligentiam polliceor, vt quod alijs nimium difficile, & de iure impossibile visum est, labore tamen nostro adhibito, luce meridiana fortasse clarius, & planius fiat. Rem igitur ipsam constanti pectore aggrediens id sequentibus ac simul grauibz muniamur fun-

damentis.

P R I M V M

FVNDAMENTVM.

S V M M A R I A.

- 1 **A**rchiepiscopus Toletanus Hispaniarum Primas est.
- 2 **I**llustrissimus Garc. de Loaisa Archiepiscopus Toletanus laudatur.
- 3 Pater Ioannes Mariana laudatur, & num. 17.
- 4 Doctor Sebastianus Ximenez Toletanus laudatur,
- 5 Primas idem est quod Patriarcha.
- 6 Primates apud Latinos dicuntur qui apud Græcos Patriarchæ.
- 7 Primas dicitur apud Latinos qui primus est.
- 8 Primas aduocatorū dicitur qui præest alijs aduocatis.
- 9 Patriarcha Græca lingua summus, seu Princeps patrum interpretatur.
- 10 Patriarchis multa privilegia competunt, quæ Archiepiscopis denegantur.
- 11 Pallium à S. P. Patriarchis tribuitur, & Archiepiscopi à Patriarchis accipiunt.
- 12 Patriarcha ubicumque elatam crucem præse ferre liberè possunt; Archiepiscopi intra suam prouinciam tantum.
- 13 Patriarcha plures cruces præse ferre possunt; Archiepiscopi verò unam tantum modo; ideo aliter facientes reprehenduntur, num. 15.

D. Thomas Tamaio de Vargas laudatur, & alibi

passim, & num. 4. 17. & 48.

- 14 Archiepiscopus Toletanus bilineata crucis insigni
uitur.
- 16 Patriarcha tenentur quotidie duodecim pauperibus
victum porrigere.
- 17 Archiepiscopus Toletanus à tempore diui Ildephon
si triginta pauperes quotidie alit.
- 18 Patriarcha Regibus, & Principibus superiorem nō
recognoscentibus aequiparantur.
- 19 Patriarcha Summorum Pontificum priuilegijs &
prerogatiuis videntur.
- 20 C. mos antiquus 65. distin. retenta communi lectio
ne interpretatur.
- 21 Patriarcha Episcopos punire & deponere consueue-
rant.
- 22 Depositio Episcoporum Romanis Pontificibus reser-
uata est.
- 23 Patriarchis insignibus & ornamentis Rom. Ponti.
licet vii.
- 24 Patriarcha Papa nuncupabantur.
- 25 Appellari potest ad Summum Pontificem omisso
medio.
- 26 Appellari licet ad Patriarchas omisso medio.
- 27 Romanus Pontifex ad expeditionem caussarum Il-
lustrissimorum Cardinalium Consilium habet.
- 28 Patriarcha quosdam Episcopos secū semper adstan-
tes in consilio habebant.
- 29 Appellari licitum est de Summi Pontificis, vel Re-
gum officialibus ad eosdem.
- 30 Precipua priuilegia, qua Patriarchis competunt, qua
tuor tantum concessa videntur.

- 31 Ceteris verò neminam.
- 32 Archiepiscopus Toletanus, etsi ex veris quatuor Patriarchis non sit, proprius & verus Patriarcha reputatur, omnibus eorum privilegijs utitur ex Pontificum concessionibus, & privilegijs.
- 33 Diplomatis Martini V. verba referuntur.
- 34 Archiepiscopo Toletano competunt non solum ea, quae generaliter quatuor Patriarchis concessa sunt, sed quae ad quemlibet eorum specialiter pertinent.
- 35 Verbum quomodolibet uniuersale est, & quencūque modum, qui comprehenditur potest, significat.
- 36 Verbum quomodolibet idem est quod quodcūque.
- 37 Qui dicit quodcumque nihil excipit.
- 38 Habens privilegia ad instar alicuius privilegiati habet etiam illud privilegium, quod privilegiatus ad instar alterius obtinet.
- 39 Constantinopolitana Ciuitas Roma nuncupata est, ob quod eius Ecclesia Romana appellabatur. n. 40.
- 41 Toletana Ciuitas Roma nuncupata fuit, & eius Ecclesia Romulea. n. 43.
- 42 Molina, & aliorum error conuincitur existimantiū Toletum non Romam, sed Regiam Ciuitatem appellatum fuisse.
- 44 Regia Ciuitas idem importat quod Romana. Roma Regia Ciuitas nuncupata olim est. ibidem.
- 45 Balthasar Amesius Toletanus laudatur.
- 46 Constantinopolitana Ciuitas Regia dicta est.
- 47 Vno & eodem tempore Constantinopolitana, & Toletana Vrbs Regia Ciuitatis nomine uti ceperunt.
- 48 Toletana Ciuitas maximam cum Romana Vrbe conformitatem habet.

- R**imum illud non minimum fundamentum erit, si aduertas Archiepiscopum Toletanum Primatiæ Hispaniarum dignitate præfulgere, vt colligitur ex Concil. Tolet. 12. c. 6. relato in c. cū longe 25. 63. dist. vbi notat Alexandrinus, & docet Speculator in prima parte, titu. 2. de dispensat. §. sunt quoque nonnullę, num. 2. Albericus in rubr. de stat. homin. nu. 11. prope fin. Lancelot. Conrad. in templo omnium iudic. lib. 2. c. 3. num. 4. Petr. Greg. in syntag. iuris, lib. 5. c. 10. Anast. Germ. de sacrorum immunit. lib. 3. c. 7. num. 2. & 7. Cardin. Iacobatius de consilio, lib. 1. artic. 1. num. 260. Lælius Cæcus in repub. ecclesiast. de statu Reuerendissimorum Patriarcharum, num. 3. Villalpand. ad præcipua Conciliorum Toletanorum, c. 38. Gregor. Lopez in l. 9. titu. 5. part. 1. Ioannes Azor. lib. 3. institut. moralium, c. 35. versi. fin. & c. sequenti, D. Ferdinandus Mendoza omnium litterarum cognitione clarissimus, ac nostræ Hispaniæ ornamentum rarum, de confirmat. Concil. Illiberitano, lib. 1. c. 10. fol. 7. in fin. late tradit Illustri. D. Gaspar de Loaisa Toletanus quondam Antistes in omne æuum, ob eius doctrinam, & eximiam eruditionem immortalī memoria dignus, in collectione Conciliorum Hispaniæ in
- decre-

decreto Gundemari Regis, fol. 263. per totum;
Religiosissimus Pater Ioannes Mariana illius 3
quidem sacri ordinis, qui nominis, quod super
omne nomen est, titulo præsignitur, vir meher
clēingenij magni acumine, litterarum omnium
cognitione, & sermonis culti elegantia, ac mo-
rum sanctiorum integritate insignis lib. 9. de
rebus Hispan. c. 19. conciuus noster Doctor Se-
bastianus Ximenez, quem nullus vnquam la- 4
bor deterruit, in compend. priuilegiorum, quæ
Archiepiscopo Toletano competunt, nondum
Typis mandato, ferè per totum, & præcipuè in
4. & 5. præludio. Conciuis etiam noster amicis-
simus D. Thomas Tamaio de Vargas Theolo-
giæ Doctor in ijs, quæ iam sub prælo habet, &
obiectionibus in R. P. Marianæ historiam Man-
tuanicis æquissimè, & eruditissimè opponit.

150 Primas enim idem est, quod Patriarcha, iuxta
id quod habetur in c. clericos 21. distin. c. Vrbes, &
ibi glo. verbo Patriarchas 80. distin. c. conquæ- 5
stus 9. quæst. 3. c. 1. in fin. c. nulli, & c. provinciæ
99. distin. sub illis verbis: *Ipsis quoque in ciuitati-
bus, vel locis nostros Patriarchas, vel Primates,
qui vnam formam tenent, licet diuersa sint nomina,
leges diuinæ, & ecclesiasticæ poni, & esse iusserūt.*
facit text. in c. duo simul, extra de officio ordin.

- c. per singulas, & c. cōquestus 9. quæst. 3. quibus consonat de iure nostro regio, l. 2. & 10. in fine, titu. 5. part. 1. Profsus enim idem sunt Primates, quod Patriarche, licet diuersis nominibus nuncupari videantur contra reg. tex. in l. si idem 7.
- 6 C. de codicillis, quia apud Latinos frequentius Primates dicuntur, qui apud Græcos Patriarche appellantur, nam quemadmodum Primas apud
- 7 Latinos dicitur, qui primus, est l. iubemus 3. & ibi gl. verbo Primatē, C. de aduocat. diuers. iud. vbi inquit quod Primas aduocatorum est ille,
- 8 qui præest alijs aduocatis, notat Bart. in l. 1. C. de Alexand. primat. lib. 11. Iacobus Spiegel. & alij, qui verborum proprietates disquirentes, vocum origines, notiones, ac rationes indagarūt, in peculiaribus tractatibus de verborum significatione, & in lexicis iuris verbo Primates, ita Patriarcha Græca lingua *πρωτοπρεσβυτερος*, id est, Sūmus, seu Princeps Patrum interpretatur, vt cum Diuo Isidoro loquar, lib. 7. etymolog. c. 12. trāscriptus in c. clerics 21. distin. tradit Ant. August. V. CL. in Epithome iuris Pontificij, lib. 2. titu. de institutione, & electione Patriarch. & Primat. à c. 1. cum pluribus sequentibus, Casaneus in cathal. gloriæ mundi, 4. part. considerat. 9. in princip. & Lancel. Conrad. vbi supra.

Patriarchis autem ob eximiam, qua fruuntur,
dignitatem innumera quidem, & maxima sunt 10
priuilegia concessa, quæ Archiepiscopis ipsis de-
negantur. His enim à Pontifice summo pallium
tribuitur, quod est plenitudinis officij Pontifica 11
lis insigne; Archiepiscopi vero ab eisdem Patriar-
chis accipiunt, c. antiquam 23. extra de priuileg.
Abb. in rub. de auctoritate, & vsu pallij, num. 2.
& Lancel. Conradus ubi supra lib. 2. c. 3. num. 19.
& c. 4. per totum. Item & quoquo ierint elatam 12
crucem præferre libere possunt, præterquam
in Vrbe Romana, aut ubicumque Summ. Pon-
tifex, vel eius legatus vtens insignibus Apostoli-
cæ dignitatis præsens fuerit, ex d. c. antiquam;
quod Archiepiscopis, nisi intra suam prouinciã
iter faciētibus, non permittitur ex tex. in Clem.
Archiepiscopo de priuileg.

Rursus & Patriarchæ crucem ligno transuer 13
sario gemino constantem præferunt, cuius lig-
num superius transuersum breuius est; inferius
longius; in quo distinguuntur à ceteris Episco-
pis, & Archiepiscopis, quibus nisi vnus dumta-
xat transuersi ligni crucem intra suam Prouin-
ciam præferre non permittitur, vt obseruauit
magni nominis I. C. Iacob. Cuiacius in Paralipomenon ad titulum de foro competenti, in

- c. sanè 3. in fine. Iustus Lipsius V. C. in notis ad suos de cruce libros, doctissimus Iacobus Gresseus de hortu sanctæ crucis, 3. part. in descriptione crucis Vverdeang, versic. verum cum circa.
- 11 Animi mei dimidium, ac nobilitatis, & iuuentutis nostræ specimen rarum D. Thomas Tamaio de Vargas, lib. 1. Polygraphiæ, & steganographiæ nouæ, & veteris, cap. 17. & Schediasmate 1. decadis 7. decad. verosimilium, seu horarum subsequarum ad amicos, doctos, nobiles: quæ iam ferè lucis vsura fruuntur. Hieronym. Roman, in republica Christiana, lib. 2. c. 6. ad finem, & lib. 3. c. 6. etiam ad finem. Iayme Bleda in tract. sanctæ crucis, c. 7. quemadmodum noster Toletanus
- 14 Antistes Hispaniarum Primas, & Patriarcha suæ Patriarchalis dignitatis prætextu eodem duplicis crucis insigni vitur, & vbicumque ante se liberè gestat.

- Vnde nonnullorum Archiepiscoporum incuria reprehenditur, qui prædictam binæ crucis gestationem dignitatis ratione sibi debere autumant, cum id ad eorum differentiam Primatum, & Patriarcharum peculiare sit, sicuti
- 16 & horum etiam præcipuum est duodecim pauperibus quotidianū victum perpetuo ministrare, uti vberiori numero Tolerani Antistites, ut
- Hispa-

Hispaniarum Patriarchæ à tēpore D. Ildephōsi, 17
in eorum ædibus vsque adhuc porrigere consue-
uerunt, vt vir ille, de quo quidquid dixeris mi-
nus erit (tam ille nequit pro dignitate laudari)
R. D. Io. Mariana eleganter retulit de rebus His-
paniæ lib. 6. c. 10. in vita D. Ildephonfi, Præsertim
(inquiens) beneficia in pauperes quotidie alendi,
quod fit in Archiepiscopi ædium ea parte, quæ tem-
plo coniuncta est, Ildephonfi institutum esse creda-
tur (& erat à maioribus susceptū, vt à Patriarchis,
qui ijdem Primates sunt, duodecim pauperes mensæ
adhiberentur quotidie) ex his decē feminae sunt, vi-
ri duplicato numero. Canonicus per hebdomadam
sacris in ara maxima operatus sacra precatōne pau-
perum mensam lustrare, & nequid in opibus desijt, di-
ligenter considerare consueuit. Cui succedat Mag-
ni Marianæ defensor, & ipso dignissimus & ac-
errimus, amicus & conciuis noster natalibus,
& eruditione clarus D. Thomas Tamaio de Var-
gas in docta miraculosæ B. Virginis in Toleta-
num templum descensionis aduersus tenebra-
rum calumnias defensione: vbi de hac re copio-
se agit.

Competunt etiam eis quam plura alia priui-
legia, de quibus passim à Doctoribus in d. c. anti-
quam mentio fit, inter quæ potissimum illud

- inuenitur; quod & maximè nostro hæret instituta, vt Patriarchæ Regibus, alijsvè Principibus superiorem non habentibus æquiparentur, cum eorum instar redacti sint, quod multarum Pro-
 18 uinciarum regimina subeant, teste Baldo in l. i. §. his cunabulis, num. 3. ff. de officio Præf. Præt. Guil. Durand. in rationali diuinorū in præmio lib. 2. num. 15. vers. Primates, Barbac. in tract. de præstant. Cardin. quæst. 9. num. 43. Iasson, in l. i. num. 9. ff. de officio eius, Iacobat. de Cõcil. lib. 1. num. 137. Casaneus dicta considerat. 9. versic. & isti, Lælius Cæcus vbi supra num. 2. circa finem, Calefatus in l. i. nu. 43. ff. de officio eius, Sebast. Medic. in tract. de legibus, & stat. 1. part. quæst. 12. num. 9. Gaspar Balascus in repetitionel. Imperium, num. 100. ff. de iurisdic. omnium iudic. Lancel. Conrad. vbi supra, lib. 2. c. 3. num. 21. Iacobus de Nigris in repetitione l. i. ff. de officio eius, num. 16. & alij quos refert Dionysius Paulus de vera quatuor Patriarcharum sedium erectione, c. 17. num. 20. 21. & 22. Gregor. Lopez, glo. 2. in l. 3. titu. 14. part. 4. Andr. Gamb. lib. 2. de officio & potest. leg. in princip. num. 15.
- 19 Nec secularibus tantum principibus pares sunt, verum & Summorum Pontificum priuilegijs, ac prærogatiuis vtuntur, elegans tex. in c. reno-

renouantes 22. distin. sub illis verbis: *Similia pri-
uilegia, quæ superior Roma habet, accipiat, & Iusti-
nianus in auth. de ecclesiast. tit. §. 1. collat. 9. Ho-
noriū, & Theodosius in l. omni in nouatione 6.
C. de sacros. eccles. ibi: Non absque scientia viri
Reuerendissimi sacrosanctæ legis Antistitis Eccle-
siae Urbis Constantinopolitane, quæ Romæ veteris
prærogativa latatur, l. 1. & ibi glo. verbo latetur,
C. de priuileg. Urbis Constantinopol. lib. 11. docet
Cardin. in Clement. in plerisque, num. 16. de ele-
ctione, Bertach. in suo repertorio, verbo Patriar-
cha, vers. Patriarchæ quatuor, Matthias Hugo-
nius de potestate Patriarch. vers. si audierimus,
in princip. col. 17. Iacob. Spiegel in lexic. iuris ci-
uilis, verbo noua Roma, Petr. Gamb. de potest.
leg. lib. 2. c. 1. de varijs ordin. nomin. nu. 17. Con-
cil. Nicænum 1. c. 6. aliàs 8. transcriptum in c.
mos antiquus 65. distin. vbi sic ait: *Mos antiquus
perdurat in Ægypto, vel Lybia, & Pentapoli, ut
Alexandrinus Episcopus horum omnium habeat po-
testatem, quandoquidem, & Episcopo Romano pa-
rilis mos est. Quæ verba adeo nonnullorum in-
geniatorserunt, ut existimarēt ab hæreticis clan-
culum, ac dolose adiecta fuisse, ut paritatem in-
ducerent inter Romanum Pontificem, & Ale-
xandrinum Patriarcham, quasi Alexandrinus*
non*

- non esset Pontifici subiectus, cum par in parem non habeat imperium, siquidem in d. Concil. Niceno nusquam scripta inueniantur, vt Franc. Turrianus in monumentorum veterum inuestigatione, & sanctorum Patrum lectione exercitatus. existimauit in tract. de potest. Pape, lib. 3. pag. 11. versi. videamus ergo, & Illustris. Bart. Carran. in parua summa Conciliorum in scholijs ad d. 6.
- 20 cononem Concilij Nicæni. Sed cursim prædicta lectione retenta facile satisfieri potest ex his, quæ ad propositum tradit Ramund. Ruffus in lib. quem scripsit pro Pontifice Romano, num. 8. versi. sed videamus, his verbis: *Nam sicut Rex (inquit) quamuis comedat, bibat, ac moriatur, sicut ceteri homines, nihilominus eorum superior est: sic etiam licet Alexandrinus, & alij Patriarchæ aliqua habeant cum Romanis Pontificibus communia, ita vt eis æquiparentur, non tamen in suprema potestate, ac primatu pares sunt censendi, vt latè tradit Dionysius Paulus de vera quar. Patriarch. sed. erect. c. 17. num. 74. cum sequentibus.*
- 21 Ex qua Romani Pontificis æquiparatione, & similitudine dimanat, Patriarchas Episcopos punire, ac deponere potuisse, vt Nicolaus Papa scripsit in c. quod suspecti vltim. 3. quæst. 5. ibi:
- Is enim

Is enim Antistes (id est Anasthasius Parenorum Episcopus) *tertio euocatus ad Synodum, quia non occurrit à Patriarcha suo canonice condemnatus exstiterat: & inferius: Quod si Anasthasius à Patriarcha suo depositus est, &c.* Docet Ant. Augustin. Hispaniæ lumen clar. in Epitome iuris Pontificij, lib. 2. titu. 19. Quæ depositio soli Romano Pontifici reseruata est, vt cõstat ex Innocen. III. in c. quod translationem 4. & ibi glo. verbo reseruata de officio legat. & glo. verbo pertinere, in c. sicut 8. extra de excessibus Prælat. c. accusatus, & c. quamuis 3. quæst. 6. melior tex. in c. inter corporalia de trãslatione Episcopi, vbi postquam idem Innocent. prædixit matrimonium spirituale Episcoporum translatione, depositione, aut cessione disolui, subiunxit hæc verba: *Et ideò tria hæc, quæ præmisimus, non tam constitutione canonica, quàm institutione diuina soli sunt Romano Pontifici reseruata.* Abb. in c. graue nimis de præbend. num. 4. & in c. non potest de sententia & re iudic. num. 5. Auil. de censur. 4. parte, disputatione vnica, dubio 2. conclus. 1. Et si hodie huiuscemodi potestas, quoad Patriarchas attinet, euanuerit, & penes solum Pontificem remanserit ex sacrosanct. Trident. Synodo, cap. 8. ses. 13. de reforma. & ses. 24. c. 5.

vt tradit doctissimus Hieronym. Gonçalez in regula 8. chancel, glo. 41. num. 21.

- 23 Rursus etiam, & Patriarchis Papalis huius si-
militudinis ratione Romani Pontificis insigni-
bus, & ornamentis vti fas est, siquidem veste rus-
sea indutis incedere, & equo albo phalerato si-
mul atque fræno, & calcaribus deauratis vti eis
liberè liceat, vt Illustrissimum nostrum Archie-
piscopum Toletanum Hispaniarum Primate, &
Patriarcham non semel incedentem vidi-
mus, notant Abbas Panormit. Hostiësis, & alij
Scribentes communiter in d. c. antiquam de pri-
uileg. & obseruat Cardin. Iacobi d. tractatu de
conci. lib. 1. num. 184. Petrus Gamb. lib. 2. de
potestate legat. titul. 1. de varijs ordin. nomin.
num. 21.

- 24 Nec solùm insignibus, & ornamentis Ponti-
ficis Romani, verùm & Papæ nomine decorari
non obscurè constat ex c. sanè præfertur 6. ver-
fic. item Romanorum 24. quæst. 2. vbi Diosco-
rus Constantinopolitanus Patriarcha, Papa nū-
cupatur illis verbis: *Dioscorum, qui fuit Papa eius-
dem Ecclesiæ*, docet glo. verbo à nemine in c. si
Papa 40. distin. quod idem fertur de Ansejiso
Archiepiscopo Senonensi totius Galliæ, & Ger-
manix à Ioanne S. Pontif. Patriarcha instituto,
qui

qui in Synodo habita in loco, qui Pontigonis dicitur, secundus Papa nuncupatus est, vt Odorannus Monachus Senensis in suo Chronico meminit, quem refert Petrus Gregorius lib. 2. part. iur. canon. tit. 9. de personis ecclesiasticis in scho lijs ad cap. 3. littera D. quod etiam de alijs Patriarchis tradit Hieronymus Romanus in repub. Christiana, lib. 3. c. 6. ad medium.

Vnde etiam prouenit, quod quemadmodum 25
omisso medio ad Romanum Pontificem appellatur, vt docet Anacletus, in c. omnis 3. & Sixtus Papa in c. si quis 2. quæst. 6. c. si duobus, extra de appel. glo. celebris, verbo reseruata, in c. quod translatione 4. extra de officio legat. Speculator 2. part. §. in quibus, num. 34. & §. nunc tractemus, in princip. de appellat. Ioannes Petrus Ferrariens. in praxi, in forma appellationis à sententiâ diffinitiuâ, §. & ad quemcumque, num. 1. Redoan. de simonia, 1. par. c. 16. num. 14. Anton. Scappius in tractatu iuris non scripti, c. 41. num. 2. Ioan. Petr. Lancelotus, sui ipsius fidelissimus interpres, in §. fin. instit. de officio Vicarij, & in glo. ibi, verbo appellandum, Cardinalis Thuscus plures allegans pract. concl. iur. littera A. concl. 352. nu. 51. Ita quidem & ad Patriarcham medijs omisissis appellari impunè permitti-

tur ex tex. in c. si clericus ii. quæst. i. docet An-
 chartan. Innocen. & alij in d. c. antiquam de pri-
 vilegijs, Hostiens. ibidem, num. 4. Speculat. de
 appellat. §. nunc tractemus quarto, num. 15. ver-
 sic. item nunc debet, Albericus in diction. litte-
 ra P. verbo Patriarcha, versi. Patriarchæ, & Pri-
 mates, & ibi Additionator, Lælius Cæcus vbi su-
 pra, d. num. 2. propè fin. summa Pisanela, seu sup-
 plementum, verbo Patriarcha, versi. quod sunt,
 Dionys. Paul. vbi supra, c. 17. nu. 27. Petrus Gre-
 gor. in syntag. iur. lib. 15. c. 9. num. 6. Lancel. Con-
 rad. in templo omnium iudic. lib. 2. c. 3. num. 9.
 Gamb. d. tractatu de potestate leg. lib. 2. c. 1. de va-
 rijs ordin. nomin. num. 25. Quam quidem verif-
 simam, & receptam esse opinionem (licet con-
 trarium tenuerit glos. verbo ab omnibus, in c.
 antiquam 23. de priuileg. Ioan. Andr. & Ant. de
 Butrio ibidem) docet Matth. Hugonius d. tra-
 ctatu de præst. Patriarch. col. 20. versic. dixi iam
 quædam.

- 27 Ex quo etiam fonte dimanat, quod quemad-
 modum Summus Pontifex Illustrissimorū Car-
 dinalium ad expeditionem causarum Consiliū
 habet, vt ex Innocen. in c. cum. I. 22. de re iud.
 adnotauit Paulus Borgas. in tractatu de irregu-
 laritate, 6. part. titu. de simon. num. 37. in versic.
 tertio,

tertio quia, fol. mihi 242. Nicol. Grabatius in annotationibus ad pract. Octauia. Vestri, lib. 1. c. 1. num. 8. ita etiam Patriarchæ quosdam Episcopos sibi semper adstantes in Consilio secum habebant, vt ex mente Petri Gregor. obseruauit Dionys. Paul. d. tractatu de vera quat. Patriarch. sed. erectione, c. 19. num. 34. 28

Si ergo Patriarchæ Regibus æquiparantur, & Romani Pontificis priuilegijs, ac prærogatiuis vtuntur, adeo vt eorum instar consilium habere possint, vt iam diximus, & verum est; videtur etiam in sequelam necessario deduci de Patriarcharum Vicarijs ad se ipsos iuste appellationem interponi, cum iure licitum, ac permissum sit de Summi Pontificis, vel Regum officialibus ad ipsum Pontificem, vel Reges siue ad consilia, quæ eorum personas repræsentât, appellationem deferri, vt notât communiter ferè omnes Scribentes in præsentia, & probatur ex traditis per Bald. in l. 1. nu. 2. in fine, C. nequis in sua causa iud. plures refert Castillus de Bobad. lib. 2. polit. c. 16. nu. 76. ad fin. Igitur id ipsum absq; vlla dubitatione fatèdū est in appellatione interposita de Vicario Archiepiscopi Toletani ad eundē, vel eius Consilium, cū ipse Patriarchali Hispaniarum dignitate coruscet, vt latè supra iam ostendimus. 29

30 Sed si forsitan aduersus hoc verissimum fun-
 82 damentum aliquis vehementer insurgat, hæc
 omnia, inquit, à nobis priuilegiare lata ad qua-
 tuor tantummodo Patriarchas attinere, Con-
 stantinopolitanum videlicet, Alexandrinum,
 Antiochenum, & Hierosolymitanum (& vt re-
 82 ctiùs dicā ex his maiora ad Constantinopolita-
 num, & Alexandrinum, vt ex iuribus adductis
 iunctis glossarum annotationibus constat) quia
 hi quatuor principales post Romanum Pontifi-
 cem verè, & propriè Patriarchæ sunt, c. sacrosan-
 cta 2. c. renouantes 6. iuncto c. fin. 22. distin. c.
 antiquam de priuileg. cum similibus, Greg. Pa-
 pa in epistola 77. incipienti, quasi oblita, quæ ha-
 betur in 2. tom. epistol. Summorum Pontificū,
 pagin. 76. tenet Speculator in titu. de dispensat.
 §. sunt quoque 8. num. 2. & in rationali diuin.
 lib. 2. c. 1. num. 18. Hostiens. in summ. titul. de au-
 ctoritate, & vsu pallij, num. 4. Ioan. Andr. in c.
 non debet, num. 9. de cons. & affin. Matth. Hu-
 gon. de præst. Patriarch. col. 3. vers. postea quam,
 & col. 4. versic. si de Primarijs, & alicubi passim,
 Petrus Gamb. d. lib. 2. c. 1. num. 13. Guilier. Re-
 doan. de simonia, 1. part. c. 16. nu. 5. Couar. lib. 4.
 variar. c. 14. num. 13. Catechismus Romanus ex
 decreto sacrosanct. Concil. Trident. iussu Pij V.

Romani

Romani Pontificis edictus, 2. part. c. 7. de ordinis sacramento. num. 27. titul. de sedibus antiquis Patriarcharum cum pluribus alijs, quos plena manu doctè congescit Dionys. Paul. d. tractatu, c. 2. per totum, & c. 17. num. 9. Anasth. Germo. lib. 2. de sacrorum immunit. c. 5. num. 17. Greg. Lopez in l. 12. titu. 5. part. 1. in glos. verbo *Que se llamen Patriarchas*. Paulinus in tractatu de officio & potestate Capituli sede vacante, præludio 6. num. 12. Petrus Gregor. in c. conquerente de officio ordin. c. 2. num. 5. Polyd. Virgilius lib. 4. de inuentione rerum, c. 12. paulô post princip.

Ceteris verò Patriarchis huiusmodi priuilegia concessa non censi, vt potè Aquiliensi, Grandensi, Bituricensi, Cantuariensi, Pisano, Toletano, & similibus. Nam hi licèt Patriarchæ ab omnibus cōmuniter appellētur, improprie potius & perperam vsitata voce ita nuncupantur, vt docet Speculator, Dionysius Paul. Gamba. nu. 14. & Hugon. vbi supra, Alberic. in diction. verbo Patriarchæ, vers. Patriarcha, & Primas, Rosfredus in libello ordin. iudicia. Albarotus, & alij, quos refert Iacobatius lib. 1. de conc. à num. 256. Anasth. Germ. lib. 3. de sacro. immun. c. 7. nu. 1. Lælius Cæcus de rep. ecclesiast. d. num. 2. Igitur ad Archiepiscopum Toletanū, vt Patriarcham
impro-

improprium, supra adducta priuilegia non pertinent. Nec Pontifici summo, aut Regibus equiparabitur, argum. tex. in c. graue 29. in fin. extra de præbenlibi: *Aut proprij Patriarchæ minime relaxetur, ut in hoc quoque quatuor Patriarchales sedes specialiter honorentur.* Idem colligitur ex extrauagati, sancta Romana, de electione in extraua. cōmun. vbi Benedictus IX. postquam dictas quatuor Patriarchales sedes sanctam Romanā Ecclesiā instituisse refert: *Ipsosque (inquit) multis prærogatiuis, & honoribus, ac priuilegijs decorauit, quasi diceret prædicta priuilegia, quibus Patriarchæ fruuntur, proprijs Patriarchis non verò improprijs fuisse concessa, argum. tex. in c. nonnè de præsumpt. & ita docuit glos. vbi Archidiaconus, in c. vnico, §. fin. verbo Patriarchis, infra de statu regularium, Casane. in cathal. glor. mund. 4. part. d. consideratione 9. vers. alij autem, Dionys. Paul. plura tradens vbi supra c. 17. num. 15. & sequenti, Redoan. Abbatem allegans de simonia, 1. part. c. 16. num. 1. ac in sequelam de Vicario generali ad eundem Archiepiscopum, vel eius Consilium iuridicè non interponetur appellatio.*

Respondendum tamen est, quod licet verum sit supradicta priuilegia, vel eorum præcipua, quæ

quæ ad Patriarchas spectant veris ac principali-
bus non autem improprij concessa censerī, ni-
hilominus tamen, etsi quaternario hoc proprior-
um Patriarcharum numero iure communi in-
specto Toletanus Archiepiscopus non compre-
hendatur, sed inter improprios potius enume-
retur: attamen si Summorum Pontificum priui-
legia inspiciamus, Archiepiscopis Toletanis in-
dultum comperiemus, vt tanquam veri, & pro- 32
prij Patriarchæ habeantur, & reputentur, omni-
bus eorum priuilegijs vtantur, ac si ex veris qua-
tuor Patriarchis fuissent, vt expressè constat ex
pluribus Romanæ sedis Bullis, & diplomatibus,
quæ in archiuo huius sanctæ Toletanæ Ecclesiæ
recondita cum fide seruantur, quæ omnia, dum
egregius Præsul Ioannes de Contreras Archie-
piscopalem sedem occuparet, Martinus V. sum-
mus quondam sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ
Præsul suorum antecessorum vestigia sequutus
nouè declarauit, & confirmauit, vt adnotauit
Illustrissimus D. Garfias de Loaisa in collectione
Concil Hispaniæ in decreto Gundemari Regis,
pagina 293. cuius integra diplomatis verba,
etsi ipse Garfias de Loaisa referre omiserit, tan-
quam ad rem nobis admodum necessaria, cum
in eis multa contineantur non mediocri ani-

maduersione digna, quippè quæ complectatur ea, quæ ad ius Patriarchatus, eiusque auctoritatem spectant, ex archetypo in d. archiuo Ecclesiæ Toletanæ recondito Illustrissimi Capituli iussu nobis exhibito, vt præ manibus vulgo habeatur syllabatim transcribere libuit.

- 33 *Martinus Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriã. Ex suscepta seruitutis officio de cunctis orbis Ecclesijs, quibus nos Apostolica prætulit excellentia dignitatis, studijs cogitare tenemur assiduus, vt illæ, earumque pastores consilij celestis dispositione in partem sollicitudinis euocati congruis potiantur prerogatiuis, & honoribus nostri donum ministerij fauorabiliter impertimur. Venerabilem igitur Toletanam Ecclesiam paternis, vt decet, complectētes affectibus, quodque illius consideratione, & intuitu Archiepiscopus Toletanus pro tempore existens Hispaniarum Primas est: & propterea venerabilium fratrum nostrorum Patriarcharum ad instar, quorum ac Primatum licet nomine dum-*

de appel. à Vic. ad Cōs. Arch. Tol. 187
taxat differāt, eadem dignitates existūt,
præminētia, & honoris adminiculis attol
lendus sit, æquanimiter recensentes ad om
nis ambiguitatis dubium, quod propterea
forsan apud aliquos oriri posset, in posterū
penitus submouendum. Venerabilem fra
trem nostrum Ioannem, & Successores suos
pro tempore existentes Toletanos Archie
piscopos in nostra & Successorum nostrorū
Romanorum Pontificum capellis, generali
busque Consistorijs, & Concilijs, & quibus
libet alijs publicis, vel priuatis locis ultra
sedis Apostolicæ notarios, ac omnes & sin
gulos alios etiam prius promotos, qui Pri
mates, & Imperij electores nō fuerint, Ar
chiepiscopos locum tenere illisque præponi,
& præferri debere: necnon omnibus, & sin
gulis prærogatiuis, priuilegijs, ac insig
nijs, quæ dictis Patriarchis quomodolibet
competere poterunt, uti, & gaudere liberè,
liciteque posse auctoritate Apostolica teno
re præsentium decernimus, & etiam decla

Aa 2 ramus,

ramus, non obstantibus constitutionibus
 Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus
 Ecclesiarum, & locorum quorumlibet iu-
 ramento, confirmatione Apostolica, vel
 quavis alia firmitate roboratis, ceterisque
 contrariis quibuscumque. Nulli ergo ho-
 minum liceat hanc paginam nostrae consti-
 tutionis, & declarationis infringere, vel ei
 ausu temerario contraire. Siquis autem
 hoc attentare presumpserit, indignatione
 omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, &
 Pauli Apostolorum eius se noverit incur-
 surum. Data Romae apud sanctos Aposto-
 los, Kalendis Aprilis, Pontificatus nostri
 Anno undecimo.

Cuius Martini V. decreti cum meminisset
 Catholicus Rex Ioanes II. in litteris ad Alphon-
 sum Carthaginensem Episcopum Burgensem mis-
 sis anno natiuitatis Dominicae 1448. causa litis
 ortae inter ipsum & dominum Alphonsum Car-
 rillo Archiepiscopum Toletanum, quod praedi-
 ctus Archiepiscopus erecta cruce in ciuitatem
 Burgensem introiret, Martini V. verba referen-
 do

do sequentia protulisse ait: *Otrofi que el dicho Arçobispo de Toledo, e sus successores libre, e licitamente puedan vsar, e gozar de todas e qualesquier prerogatiuas, e preuilegios, e insignias que en qualquier manera puedā competer a los verdaderos Patriarchas. & inferius: El dicho Papa Martino V. constituidò, e decerniò, e declarò, que el dicho don Ioan Arçobispo de Toledo, i sus successores igualmente, sin otra differencia, nin indistinció real pudiesen gozar, e gozassen de las insignias, e prerogatiuas, e preuilegios, que a los Patriarchas en qualquier manera puedan competer, &c.* Quæ verba fideliter ex originali transcripsit Garfias de Loaisa vbi supra, fol. 296.

Nec solū ea, quæ veris quatuor Patriarchis generaliter conueniunt, Archiepiscopo Toletano ex dictis Pontificalibus decretis per Martinū V. confirmatis concessa videntur, verū & illa quoque, quæ cuilibet eorum specialiter concessa fuere, vt potè Constantinopolitano, vel Alexandrino, vt clarè constat ex prædictis litteris Apostolicis, & insinuant præcipua illa verba: *Necnon omnibus & singulis prærogatiuis, priuilegijs, ac insignijs, quæ dictis Patriarchis quomodolibet competere poterunt uti, & gaudere liberè liciteque posse.* Quæ ver-

- ba omnia quæcumque tam communia, quam specialia priuilegia quocumque modo, vel causa veris Patriarchis concessa comprehendere, ac
- 35 denotare videntur, quia verbum illud *quomodolibet*, vniuersale est, & quemcumque modum, qui comprehendendi potest, significat Clement. 1. vbi glo. verbo *quomodolibet*, de senten. & re iudic. Aretinus, consilio 163. Socin. consil. 15. lib. 1. cum alijs pluribus, quæ in proposito tradit Oratius Mandosius in tractatu de priuileg. ad instar, glo. 14. num. 1. & 2. Petrus Rebus. in comment. ad l. creditorum 11. versic. *quomodolibet*, ff. de
- 36 verborum significat. Quod etiam ex eo comprobatur, nam verbum *quomodolibet*, idem significat quod *quodcumque*, vel *quolibet modo*, vt tradit Rebus. vbi supra, & in concord. in rubr. de collat. §. præfatique ordinarij glos. verbo quamuis aliam ad fin. & qui, *quodcumque* dicit, nihil
- 37 excipit, c. solitæ de maiorat. & obed. ibi: *Nihil excipiens, qui dixit, quodcumque*. c. si tibi absenti 29. vbi Archid. verbo *quodcumque* de præben. infra hoc lib. Clem. 1. in fin. vbi glo. de sepult. l. fin. iuncta glo. verbo *per quamcumque*. C. qui legit. pers. hab. tradit Oratius Mandos. vbi supra, glo. 10. num. 2. per totum. Cum enim Constantinopolitano Patriarcha omnia priuilegia concessa

cessa fuerint, quibus Romana Ecclesia gaudet, 38
ex d. c. renouantes 22. distin. & ex l. omni in noua
tione 6. C. de sacrosanct. Eccles. cum similibus
superius, num. 19. & 30. relatis, sequitur manife-
stè Archiepiscopum Toleranum priuilegijs etiā
Ecclesiæ Romanæ gaudere debere, quibus Con-
stantinopolitanus Patriarcha potitur, quia ha-
bens priuilegia instar alicuius priuilegiati, habet
etiā illud priuilegiū, quod priuilegiatus instar
alterius obtinet, vt ferè in terminis docet Oldra-
dus, consi. 300. incipienti factum tale est, quem
refert, & sequitur Mandosius vbi supra, glos. ii.
num. 9.

Ex quo forsan euenit, & in confirmationem 39
prædictorum non immeritò considerari potest,
quod quemadmodum Constantinopolitana ci-
uitas Romanæ ciuitatis nomen habere meruit,
ita vt secunda Roma nuncuparetur, vt constat
ex 1. Constantinopolitana Synodo, canon. 3.
aliàs 5. relato in c. Constantinopolitanæ 22. di-
stin. vbi sic ait: *Constantinopolitana ciuitatis Epif-
copum habere oportet Primatus honorem post Ro-
manum Episcopum propterea quod sit noua Roma.*
Docet Iustinia. Imperator in authen. vt ordina-
riæ præfecturæ, versic. renouantes, collatione 5.
ibi: *Vrbana Præfectura senioris Romæ, & nouæ*
vide-

- videlicet huius nostræ. Idem in authen. de ecclesiast. titul. §. sancimus, collatione 9. dum ait: *Beatissimum autem Archiepiscopum Constantinopoleos nouæ Romæ.* iuncta lege i. §. sed et si qua, versic. *Romam autem,* C. de veter. iur. enucle. facit l. intra Urbem 4. C. de operibus public. l. vltim. C. in quibus caus. pig. vel hypot. tac. cont. & quæ tradunt Petrus Gregor. in syntag. iur. lib. 15. c. 5. num. 7. Iacob. Spieg. in lex. iur. verbo *Roma noua.* Hieronymus Cagnol. in proemio ff. §. hæc autem tria, num. 335. cum sequentib. Ludouic. Gomet. in comment. ad cap. 1. nu. 44.
- 40 supra de constit. Quamobrem Constantinopolitanam Ecclesiam, Romanam appellabant, vt ex c. fin. §. idem Romanorum, iuncta glos. 34. quest. 2. docet Gomet. vbi supr. Sozomenus lib. 2. histor. ecclesiastic. c. 2. Socrates in histor. tripart. lib. 2. c. 9. Dion. Paul. vbi supra, c. 17. nu. 75. & alij, quos refert Illustris. Cæsar Baron. annal. eccles. sub anno Christi 330. Hieron. Berrucius. & Barnabas Brissonius, de verborum signifi. verbo *Roma autem duplex.* Alphons. de Azeved. in addition. ad Curiam Pisanam, lib. 1. c. 11. litter. D.

- Ita etiam ferè eisdem temporibus hæc nostra
- 41 Toletana Ciuitas, ne aliquantulum à Constantinopolitanæ priuilegijs differret, Vrbs quidem
Romana

Romana nuncupata fuit, vt clarè percipi licet ex lege 2. in procemio lib. fori iudicium. vbi dum agitur de Regis electione facienda in ciuitate Toletana, vel in ea, vbi prædecefforis mors contigiffet, fequentia abfcribuntur verba. *Doncas eftablecemos, que de aqui adelante los Reies deben fer efleidos en la ciudad de Roma, o en aquel lugar donde murio el otro Rei, &c.* Ex quibus manifestè oftenditur Urbem noſtram Romam appellatam fuiſſe, vti obſeruarunt Ludouicus Molina de Hiſpanorum primogenijs, lib. 1. cap. 2. num. 11. Spinus in ſpeculo teſtament. glo. 19. principali, num. 73.

Nec quidquam officiit, quod ipſemet Ludouicus Molina in annotat. ad dictum capitulum 2. num. 1. dicat verba illa d. l. 2. ibi: *En la ciudad de Roma*: manifestum mendum continere, quia in Codicibus Latino ſermone editis non *In Vrbe Romana* legitur, ſed *in Vrbe Regia*, quo nomine Gothi Toletum appellabant, quod perpetuo ibi ſedes Regia & Regium domicilium conſtitutū erat, vt in Concilijs Toletanis & ab antiquis rerum geſtarum ſcriptoribus memoriz prodictum exſtat, quod quidem ſequuti ſunt Ioannes Gutierrez practicar. quæſtionum, 2. par. lib. 3. quæſt. 13. num. 51. Alphons. à Villadiego in ſchol. ad d.

l. 2. num. 19. Castil. de Bobad. in politicalib. 2. c. 18. num. 224. quiquidem huic errori causam dedisse affirmat, quod in libris Gothicis, verbum *Regia*, vnica tantum R. adscribebatur, sicque cum prædict. l. 2. fori, ex Latinis Codicibus in Hispanicum sermonem verteretur cum R. tantum interpretes inuenirent, pro *Regia*, *Roma* reposuere.

Quia responderetur prædictam Molinæ, & sectantium interpretationem clarè, & euidenter pluribus conuinci. Primò ex verbis fori de Sobrarbe, quorum, vt refert Ambrosius de Morales diligens ex nostris scriptor, in compendio generalis historię, lib. 13. c. 2. sequens est tenor. *El Rei en Roma, o en Ciudad Metropolitana de Arçobispo, o Cathedral de Obispo*: quæ non obseurè aduersus Molinam, & alios ostendunt Toleum Romam nuncupatura fuisse, sicque communem dictæ l. 2. lectionē, quam omnium Codicum fides commendat, mutandam non esse, vt ipsi satis imprudenter existimarunt.

Secundò innotatur ex his, quæ tradit Iulianus Pomerius (vel quisquis is fuerit) in vita sancti Ildephonsi apud Surium die 23. Ianuarij, tom. 1. fol. 180. col. 4. qui dum indicare velet diuum Ildephonsum Archiepiscopum electum fuisse,

fuisse, & Toletanam sedem incomparabili sanctitate, simul atque eximia doctrina illustrasse, in hæc verba prorumpit: Deinde post multū tempus decedente sancto Eugenio regali violentia Toletum deducitur, atque ibidem Pontifex subrogatur: cuius statim virtus enucleata in sede Romulea refulsit, & veluti facula ignea ardens omnem Hesperiam perlustravit. Quæ etiam exstant in præfatione, ad lib. S. Ildephōsi de perpetua Deigenitricis virginitate, in tom. 8. Bibliot. sanct. Patrū. Clare enim hoc verborum contextu demonstratur Toletanam ciuitatem Romam, ipsiusque Pontificalem sedem, Romuleam ex eo nuncupatam fuisse.

Tertio, & fortius prædictus Molinæ error conuincitur ex eo, quia licet admittamus in d. l. 2. vbi Roma legitur, in Regia ciuitate legendum esse, non tamen inde negandum est Urbem nostram Romam nuncupatam fuisse, quia si bene perpendatur, idem est verbum Regia ciuitas, ac Romana, nam quasi synonyma verba, & idem in terse significantia habetur, quod non ineleganter deducitur ex l. si duas 6. §. hoc amplius, ff. de excusatione tutorum, vbi dum Modestinus doceret Romæ Philosophantes munerum tutelarum excusationem habere, huius exemptionis

- rationem reddens, sic ait: *Quorum sanctioni illam potest quis rationem adferre, quod cum communis sit, & existimetur patria Regia Vrbs, equum est, eum, qui in sua patria se vtilē praebeat, hac immunitate frui: docet gl'ibi verbo Romæ, & in authē. vt Ecclesia Romana, cent. ann. gaud. collatio. 2. verbo anterior, Cagnol. Cinū referens in proœmio ff. §. hæc autem tria, num. 235. cum sequenti. Si enim dum Regia ciuitas legitur de Roma intelligitur, ergo idem de Tolero dicendum erit, vt cum Regia ciuitas nuncupatur, idem significet, ac si Roma diceretur, ita ingeniose, & subtiliter pro hac sententia aduersus*
- 45 Molinam adnotauit eruditissimus conciuis noster Balthasar Gomet. de Amescua I. C. celeberrimus in tractat. de potest. in se ipsum, lib. 2. c. 23. num. 23. versu hinc interpretor, cū num. sequenti. Quarum opinionum varietatem videbis apud doctissimum Iuris Consultum Gregor. Lopez
- 44 Madera de Rebus Hispaniæ optinē meritum, cū de reb. excell. monarch. Hispan. fol. 77.
- 46 Vnde & Constantinopolitana ciuitas cum Roma appellaretur, vt iam diximus, quasi idem esset, Regia nuncupabatur, vt videre est in l. iubemus 14. iuncta glo. verbo Vrbe, C. de sacros. Eccles. & in proœmio digestor. §. hæc autem,
- vbi

vbi glo. & Anton. Vaca notarunt relati à Mad-
ra vbi supr. & ipso eodem tempore, quo ita nun- 47
cupari cepit, hæc nostra Toletana ciuitas eius
instar (quod ad rem maximè spectat) eodem no-
mine condecorata fuit, vt pulchrè aduertit Am-
bros. de Moral. in suo compen. gener. lib. 12. c. 3.
in vita Recaredi Regis, ad fin.

Nec immeritò Romæ nomine Toletana ci-
uitas decorari meruit, cum maximam morum
conformitatem cum Romana Vrbe semper ha-
buerit, vti in eius laudem adnotauit. Quintil.
Mandol. exterus auctor in tract. de monitorijs, 48
q. 60. vers. nec non Reuerēdisimis, dum ait: *To-
letum magnam cū hac Vrbe conformitatem morum
habere videtur, nec mirum (vt multa præteream)
quia est sub eodem Polo 42. Vrbs est celebris, &
religiosissima, &c.* Sed verbis pluribus in hanc
rem parco, illa relinquens delicio nostro D. Tho-
mæ Tamaio de Vargas in ijs, quæ ad elogia scrip-
torum illustrium Toletanorum, quibus Toletū
nostrum eleganter illustrat, diligentius ac latius
notat, & Toleti laudibus annumerat.

Si ergo Archiepiscopus Toletanus ex diuer-
sis Pontificū diplomatibus iam relatis, tanquam
verus, & proprius Patriarcha habetur, & repu-
tatur, adeo vt iuribus, ac priuilegijs Ecclesiæ

Romanæ gaudere debeat, quibus Constantino-
 politanus Patriarcha (cui similis est) potitur, igitur
 ad ipsum, vel eius Consilium à sententia Vi-
 cariorum suorum generalium, tanquam ad ve-
 rum, & proprium Patriarcham, & per consequens
 Pontifici, vel Regi similem rectè prouocabitur,
 quemadmodum ad Pontificem summum, ad
 Regem, vel ad alios superiores Principes de sen-
 tentia officialium suorum appellatur.

SECUNDVM

FVNDAMENTVM.

SVMARIA.

- 1 **P**atriarcha sunt iudices ordinarij omnium Ar-
chiepiscoporum, & Episcoporum.
- 2 Dispensare possunt cum Episcopo, vel alio be-
neficiorum collatore sibi subiecto ob malam bene-
ficiorum collationem à Concilio suspenso.
- 3 Absoluunt excommunicatos à suffraganeis suis, licet
suffraganei absolutionem concedere recusent.
- 4 Appellari potest à sententijs suffraganeorum omnium
ad Patriarchas, seu Primates.
- 5 Appellari potest à sententijs iudicum Conseruatorum
totius Hispaniæ ad Archiepiscopum Toletanum ex
ceptis causis ordinis sancti Iacobi.

Iudices

Iudices Conseruatores sedis Apostolica legati dicuntur ibidem.

6 *De iudicibus Conseruatoribus ad Summum Pontificem tantummodo appellatur.*

7 *Hispalensis, Bracharensis, Tarraconensis, & Compostellanus Archiepiscopi Primatiam Hispaniarum praeponderunt.*

8 *L. si plures 9. ff. de pact. interpretatur.*

9 *Vna & eadem persona duorum vicem substinere non potest, si habeatur respectus ratione personae, secus si dignitatum.*

10 *Appellatur de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eius Consilium, tanquam de Archiepiscopo ad Primatem, & num. 16.*

11 *Plurium vices aliquis substinere potest extra iudicium vel in iudicio voluntaria iurisdictionis.*

12 *Secus in iurisdictione contentiosa, vel iurisdictione voluntaria, in qua particulari lege, vel statuto diuersae personae desiderantur, num. 13.*

14 *Diuerse personae in appellatione desiderantur, iudicis à quo, & iudicis ad quem.*

15 *Iudex à quo tenetur mittere litteras dimissorias ad iudicem ad quem.*

17 *Cap. à collatione 11. de appellationibus, lib. 6. expenditur.*

18 *L. 1 §. solent, versic. sed si, ff. quando appellan. sit, expenditur.*

19 *C. postulas 15. versic. nisi forte, de concessione praebendae expenditur.*

20 *A collatione vel electione per solum Episcopum tanquam Canonicum facta, non appellatur ad eundem*

dem tanquam ad Episcopum.

Appellatio non interponitur de sententia ab Archiepiscopo prolata ad eum tanquam ad delegatum natum. ibidem.

- 21 *Secus si non ipse Archiepiscopus, sed eius Vicarius sententiam protulerit.*
- 22 *Vbicumque in una persona Archiepiscopalis, & Patriarchalis dignitas inuenietur, recte appellabitur de sententia Vicarij Archiepiscopalis ad Vicariū Patriarchalem.*
- 22 *Galliarum Primas habet Archiepiscopatum Gratia popolitanum subse, & idē duos Vicarios habet, tanquam Archiepiscopus unum, & tanquam Patriarcha alterum, & de Vicario Archiepiscopali appellatur ad Patriarchalem Vicarium.*

P Ræterea pro hac sentētia fortissimum nobis fundamentum præbet sequens consideratio, nam Primates, seu Patriarchæ sunt ordinarij iudices Prouinciæ, & omnium Archiepiscoporum, & Episcoporum suorum, supremamquē in eos iurisdictionem habent, vti eleganter Clemens Papa retulit in epistola 1. ad Iacob. transcripta in c. in illis 80. distinct. dum ait: *In illis verò ciuitatibus, in quibus olim apud Ethnicos primi flamines eorum, atque primi legis Doctores erant, Episcoporum Primates poni, vel Patriarchas beatus Petrus præcepit, qui*
reli-

reliquorum Episcoporum causas, & maiora, quoties necesse foret, negotia in fide agitent. Idem colligitur ex *tex. in c. si clericus* 46. n. quaest. 1. ibi: Si vero contra ipsius Prouinciæ Metropolitanum Episcopum Episcopus siue clericus habeat controuersiam, pergat ad ipsius diœcesis Primatem. Similis est *tex. in c. 1. 21. distin. c. de persona* 65. *distin. c. Prouinciæ* 99. *distin. c. nullus, c. cōquestus*, vbi glo. verbo Archiepiscopus, 9. quaest. 3. Concil. Calcedon. canon. 9. & canon. 17. Quare in 39. canon. Nicæni Concilij ex octoginta ex Arabico habitis ita scriptum fuit: Consideret Patriarcha, quæ Archiepiscopi, & Episcopi eius in Prouincijs suis faciant, etsi quid reperiatur secus quàm oporteat, factum mutet, & disponat, ut sibi videbitur, siquidem ipse est pater omnium, & illi filij eius, sicque præest Patriarcha his omnibus, qui sub potestate eius sunt, sicut ille, qui tenet sedem Romæ, caput est & Princeps omnium Patriarcharum. Quæ verba referuntur ab Alphonso Pisano nostrate viro religiosissimo, ac doctissimo, nostrique Francisci Pisani pari religione, ac doctrina præditi fratres, in lib. 3. in Nicænum Concil. quæ habentur in 1. tomo, conc. pag. 554 & pag. 584. à quibus non dissentit Regia Alphonsi Pulchri quodam Hispaniarum Regis decisio in l. 10. titu. 5. part. 5. & ibi Grego.

glo. 1. & 2. facit etiam l. ii. eiusdem titu. per totā,
& præcipue in versic. *la festa es*. Quibus conne-
ctuntur plura, quæ congerunt Specular. in titu.
de dispens. §. sunt quoque. 8. Iacob. Cuiac. in Pa-
ralipom. in c. 3. de for. comper. Conrad. in temp.
omnium iud. lib. 2. c. 3. num. 8. 12. & 15. Hugon.
d. tractatu de præst. Patriarch. col. 24. versic. ita
quandoque, Redoanus de simon. 1. part. c. 16. nu.
10. cum sequentib. Pater Azor instit. moral. lib. 3.
c. 35. in principio.

2. Unde Patriarchæ prætextu huius ordinariæ
iurisdictionis dispensare possunt cum Episcopo
vel alio beneficiorum collatore sibi subiecto,
qui ob malam beneficiorum collationem fue-
rat à conc. suspensus, c. graue, ad fin. de præben.
ibi: *Huiusmodi suspensionis sententia præter Ro-
mani Pontificis auctoritatem, aut proprij Patriar-
chæ minime relaxetur.*

3. Item etiam excommunicatos à suffraganeis
suis absolunt, licet eis suffraganei absolutionē
concedere recusent, vt docent communiter
Doctores per tex. in c. ad reprimendam 8. ex-
tra de officio ord. l. ii. tit. 5. par. 1. versic. *la septima
es*, tradit Hugon. vbi supra in d. versic. ita quan-
doque, plures alios casus referens, quibus hæc or-
dinaria iurisdictione Patriarcharum magnopere

comprobat, cui adde Redoanum vbi supra,
1. part. d. c. 16. num. 10. cum sequenti.

Ex quo procedit, vt à sententijs suffraganeo- 4
rum omnium Archiepiscoporum, & Metro-
politanorum ad Patriarchas, seu Primates tanquam
ad superiores, & principales iudices appellatio
deferatur, c. Prouinciæ 99. distin. c. si quis 7. c. si
quis 15. 2. q. 6. vbi Anacletus Papa sic ait: Si quis
putauerit se à proprio Metropolitano grauari apud
Primates dioceseos, aut penes vniuersalis Aposto-
licæ Ecclesiæ Papam iudicetur, c. antiquam, versi.
fin. extra de priuileg. ibi: In omnibus autem Pro-
uincijs eorundem iurisdictioni subiectis ad eos, cum
necesse fuerit, prouocetur, c. duo simul 9. de offi-
cio ordin. c. conquestus 9. quæst. 3. & ibi glo. ver-
bo prouocauerit, consonat d. l. 11. titul. 5. part. 1.
vbi Gregor. glo. 2. tradunt Sebast. Medic. in tra-
ctatu de legib. & stat. 1. part. quæst. 12. num. 8. Re-
doan. d. c. 16. num. 13. Hugonius vbi supra, col. 23.
versic. magna est, in princip. de quo etiam me-
minit Polydor. Virgil. lib. 4. de rerum inuenta
cap. 12.

Nec solum à suffraganeis Archiepiscopis, Epis- 5
copis, & Metropolitanis ad Archiepiscopum To-
letanum, tanquam ad Hispaniarum Patriarchā,
seu Primate appellatur, verum etiam à iudici-

bus Conseruatoribus totius Hispaniæ, qui sedis Apostolicæ delegati dicuntur (vt notum est & colligitur ex c. i. iuncta rubr. infra de officio delegat. & tradit Nauarrus lib. i. consiliorum, titu. de officio deleg. consi. 3. num. 1.) exceptis tantummodo causis ordinis sancti Iacobi, quæ coram ipsius Conseruatoribus peraguntur, à quarum sententijs ex speciali indulto, ac particulari priuilegio ad Archiepiscopum Toletanum non prouocatur, vt constat ex quadam Bulla, seu diplomate Pij V. Pontificis Max. data Romæ apud sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ 1566. quinto Idus Ianuarij, Pontificatus ipsius anno primo, cuius verba (quantum ad præsens attinet institutum) sequentia sunt: *Et ulterius venerabilis frater noster Archiepiscopus Toletanus Conseruator supremus, iudex omnium appellationum à grauaminibus, seu sententijs quorumcumque aliorum Conseruatorum in Regnis Hispaniarum existentium Apostolica auctoritate specialiter constitutus exstiterit, &c.* Igitur si de omnibus tribunalibus suffraganeorum Archiepiscoporum, Episcoporum, & aliorum iudicum etiam Conseruatorum, de quibus aliàs non nisi ad Romanum Põtificem appellaretur, & quod maximum est, nec ad legatum natum, aut legatum

tum de latere, vt docet Ancharranus, confi. 132. incipienti, casus super quo, num. 8. Cardin. Thufcus practice. conclus. iuris, litter. A. conclus. 349. num. 3. ad Archiepiscopum Toletanum, tanquam ad Patriarcham, vel Primatem appellatio interponi potest; appellari quidem licebit de Vicarijs generalibus Archiepiscopatus Toletani ad Patriarcham, & Primatem Hispaniæ, cuius ditionis, & iurisdictionis est, etiã si prædicta dignitas Patriarchalis vnita Archiepiscatui Toletano inueniatur, quod per accidens euenit; & quemadmodum si Patriarchalis, & Primatialis hæc dignitas penes Hispalensem, Bracharësem, Tarraconensem, vel Compostellanum Archiepiscopum resideret (vt ipsi aliquando acerrima, 7 & penè immortali lite contenderunt, vt constat ex c. coram extra de in integ. restitutione) tunc appellatio de Vicarijs Toletanis ad ipsum Archiepiscopum qui Primatiam obtineret, vt ad Patriarcham rectè interponeretur, ita similiter ad Archiepiscopum Toletanum, vel eius Consilium à sententia Vicariorum generalium meritò prouocabitur, non tanquam ad Archiepiscopum, cuius tribunal, & persona vnum, & idem inter ipsos iudicatur in præsentī, sed tanquam Patriarcha, cuius auditorium, dignitas, &

iurisdicctio omnino diuerſa, diſtincta, ſeparata,
& ſuperior eſt.

- 8 Neque huic reſolutioni quidquam oberit tex.
in l. ſi plures 9. ff. de pact. vbi Paulus Iuris Conſ.
ait impoſſibile eſſe aliquem duarum perſonarũ
vicem gerere, ſub illis verbis: *Difficile eſt vt vnus
homo duorum vicem ſubſtineat.* Cui adſtipulatur
illud Girardi epigrammatum legalium libro ſin-
gulari, epigrammate 26. dum ait.

Facta duo faciant, que ſunt facienda duobus;

Eſt fatui geminas velle ſubire vices.

- Ex quibus manifeſtè deduci videtur Archiepiſ-
copum Toletanum quoad interponendã appel-
lationem non poſſe in prima inſtantia Archie-
piſcopum cenſeri, & in ſecunda Patriarcham re-
putari, quia eueniret vnã, & eandem perſonã
duarum vicem ſubſtinere, aduerſus prædictam
9 I. C. Pauli ſententiam. Nam facillimo negotio
hanc difficultatem expedies, ſi animaduertas, d.
l. ſi plures procedere, quoties habetur reſpectus
ad perſonam iplam ratione perſonæ, ſecus verò
ſi eam ratione officiij, vel dignitatis conſidere-
mus, nam tunc vnus idemque homo plurium
vices ſubſtinere poterit, optimus tex. in l. ſi pa-
ter 15. §. qui duos, ibi: *Facit enim hoc quaſi quiſi-
bet, non quaſi auus,* ff. de adopt. l. debitor 54. §.
vltim.

ultim. ad S. Conf. Trebel. ibi: *Quia non quasi heres, sed quasi mater.* l. item 6. in princip. quod cuiuscumque vniuersi. nomine elegans rex. in l. si consul. 3. ff. de adop. vbi si Consul (ait Paulus) vel præses filius familias sit, posse eum vel emancipari, vel in adoptionem dari constat. idem Paulus in l. 2. ff. de officio Prætor. & Vlpianus in l. Præses 2. ff. de officio Præsid. l. 1. §. Consules, ff. de officio Consul. & ibi Baldus, cum alijs pluribus quæ refert glo. 1. in d. §. qui duos, Panormit. & Felinus, in c. ex litteris, num. 10. extra de probat. Petrus Surdus decis. 291. num. 5. Quam interpretationem, vt verissimam tradunt Bart. in d. l. si plures, num. 1. Alberic. 2. & alij quos refert glo. marginalis ibidem, additio glo. in d. l. si Consul verbo filius familias, de adop. Petrus Veleus de Guevara plura tradens in comment. ad d. l. 2. ff. de officio Præsid. à num. 3. cum sequentibus subtilis Antonius Faber. in rationali ad Pandectas in scholijs ad d. l. si plures 2. litter. B. Vnde nullum oritur in cōueniens in eo, quod Archiepiscopus Toletanus in prima instantia tanquam Archiepiscopus habeatur, & in secunda dignitas Patriarchalis, quæ apud eum residet consideretur, cum sint diuersa officia, & dignitates etiam si in vna, eadēque persona inueniantur, vt in iuribus supra citatis

simi-

similiter agnoscitur. Ex quo verissimè apparet, meritò appellari posse de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eundem Archiepiscopum, vel ad eius Consilium, non tanquam de vna persona ad eandem ratione personæ, sed potius ratione officiorū, & dignitatum, id est tanquam de Archiepiscopo Toletano ad Hispaniarum Primatem, vel Patriarcham.

- Quæ quidem interpretatio, etsi verissima sit, II supra dictam difficultatem è medio non tollit, nam licet regulariter verū fateamur, quemquā plurium personarum vicem sustinere posse habita officiorum, vel dignitatum cōsideratione: illud quidem intelligendum est procedere extra iudicium, vel in iudicio voluntariæ iurisdictionis, hoc est, quæ in volentes tantum exercetur, vbi nullum iuris, vel facti impedimentum versatur, vt in casu d. l. debitor, §. vltim. ad Trebel. d. l. si Consul. de adopt. & d. l. 2. de officio Præsid. cum similibus alijs, supra adductis, vt adnotarūt glos. & DD. præcedenti num. relati, quibus addenda est glo. verbo vices, in d. c. ex litteris, & ibi Felinus num. 11. extra de probat. Bart. in l. iube mus la segunda, §. sanè, num. 13. C. de sacrosan. Eccles. & in d. l. si Consul. quem sequuntur Baldus, & Orosius, ibidem, num. 3. Corras. num. 5.
- Aui-

Auiles plura tradens in c. r. Prætorum, glo. verbo officium, per totam. Secus verò accidit in iurisdictione contentiosa, ut est actus iste appellationis, de quo loquimur, in qua quis duplici officio fungi non potest, c. r. 4. quæst. 4. l. fin. in principio, & ibi glo. verbo cuiuscumque, C. de assessoribus, l. quisquis, C. de postul. l. ille à quo 13. §. intempestivum, ff. ad Trebel. Speculat. in titul. de assessoribus, §. ultimo, Paz in praxi, l. part. in princip. annot. 3. num. 4. Felinus, Corraf. Auiles, & ceteri omnes supra relati. Nec non in iurisdictione voluntaria, in qua diuersæ personæ lege aliqua, vel statuto desiderantur, ut docuit Ancharanus, consi. 413. incipienti viso puncto, Felinus plura tradens in d. c. ex litteris, num. 10. vers. modo aduerte, & colligitur ex Bald. in l. iuris gentium 7. §. hodie tamen, num. 17. ff. de pact. igitur in casu nostro licet Archiepiscopum Tolitanum ratione dignitatum, & officiorum, quæ obtinet consideremus, dicendum tamen non est vicem duorum gerere quoad appellationem, cuius iudicium ad contentiosam iurisdictionem pertinet, in qua diuersæ personæ, atque distincte necessariò requiruntur, videlicet persona iudicis à quo & persona iudicis ad quem, ut communiter deducitur in d. c. anteriorum 2. quæst. 6. &

docent ferè omnes Doctores in præfenti, aliàs enim maximum resultaret inconueniens, si quidem vnus homo de iniquitate suæ sententiæ cognosceret, & tanquam sui ipsius superior de se ipso ad se ipsum appellaretur.

15 Quod quidem ex eo melius comprobatur, quia iudex à quo tenetur mittere litteras dimissorias ad iudicem ad quem, c. ab eo, infra de appellat. clem. quamuis, eiusdem titu. l. i. & per totum tit. de libel. dimiss. & ridiculū penè que iudicij dissimile esset, vt quis sibi ipsi rescriberet.

16 Hanc tamen obiectionem, licèt grauis, subtileque aliquibus videri possit, facillimè dillues, si attento animo prospicias ipsam tunc locum fuisse habituram, si appellatio à sententia prolata ab ipso Archiepiscopo, non verò ab eius Vicario ad eundem Prelatum, tanquam ad Patriarcham interponeretur, nam tunc maximum illud oriretur inconueniēs, vt vnus homo in iurisdictione contētiofa duorum vicem sustineret, vel de iniquitate suæ sententiæ cognosceret, quod nequaquam fieri ius patitur, cum in ea personarum distinctio præcisè requiratur ex supra traditis. Nos vero prorsus in dissimili specie versamur, quando videlicet appellatio interponitur de Vicarijs Toletani Archiepiscopi ad eundem Archie-

chiepiscopum, vel ad eius Cōsiliū, in qua præcissa personarum diuersitas datur, & per consequens prædicta obiectio in ea cessat.

Neque officit quidquam nostri textus ratio, dum prohibet appellationem interponi de officiali Episcopi ad ipsum Episcopum, quia idem tribunal vtriusque censetur, nam hoc inconueniens omnino cessat in nostro casu, siquidem tribunal Vicarij generalis Archiepiscopi Toletani prorsus diuersum est ab auditorio Hispaniarum Primatis, & Patriarchæ, ad quem appellatio interponitur; ex quo euidenter deducitur, constitui diuersitatem personarum, officiorum, & dignitatum, sicque rectè procedere appellationem de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eundem Archiepiscopum, vel ad eius Cōsiliū, tanquam ad Patriarcham, vt supra resoluius omni excluso inconuenienti, & repugnantia.

Quæ resolutio non ineptè comprobatur ex 17
tex. in c. à collatione 11. infra de appellat. vbi à collatione facta per Capitulum, in quo Episcopus tanquam Canonicus interfuit (puta quia ex Summi Pontificis indulto Canonicatus sibi fuerat reseruatus) ad eundem Episcopum appellatur, non alia ratione, nisi quia actus ille collatio-

nis non fuit à solo Episcopo celebratus, sed à Capitulo, in quo tãquam Canonicus vnacum alijs interfuit, idcirco ab illa electione per omnes facta ad ipsum Episcopũ appellatio defertur, quia iam tunc personarum diuersitas datur, Canonico-
 18 *solent, vers. sed et si, ff. quando appellandum sit,* rum videlicet, inter quos vnus vicem gessit Episcopus, & ipsius Episcopi ad quem appellatio interponitur. Similis est decisio tex. in l. i. §. *vbi appellatio interponitur ad Præsidentem deno-*
minatione decurionis, quam cum ceteris decur-
tionibus ipse fecit, ea scilicet ratione, quia Præ-
ses non ipse solus, vt decurio, sed cum alijs decur-
tionem creauit, quod efficit, vt huiusmodi actus
non à se ipso, sed ab ordine potius decurionum
factus censeatur, vti ibidem adnotauit Vlpianus
dum ait: ipse erit prouocandus, quasi ab ordine, nō
ab ipso fiat appellatio.

Rursus etiam comprobatur ex Alexan. III. decreto in c. postulastis 15. vers. nisi fortè, extra de concessione præbeni vbi negligentia, quam Prælati ipse habuit, dum teneretur, nō vt Episcopus, sed vt quilibet alius cum ceteris Canonicis intra sex menses beneficium conferre, non nocet ei, vt tanquam ad Prælatum ob negligentiam, ad ipsum conferendi potestas deuoluatur,
 19 *quia*

quia vt supradiximus, non fuit negligens, vt ipse
solus, sed cum alijs, quod efficit, vt ad ipsum, tan
quam ad superiorem meritò deuolutio fiat, ita
elegantè hæc iura interpretantur Dominicus
de S. Gemin. in d. c. à collatiōe, nu. 1. Philippus
Franc. num. 4. & ferè omnes Scribentes commu
niter ibidem, & in d. c. postulastis de concessio
ne præben. tradit Innocen. in c. irrefragabilis 13.
num. 2. & ibi Cardin. Hostien. & alij extra de of 20
ficio ordin. Secus autem esset, si electio, vel col
latio à solo Episcopo tanquam Canonico facta,
vel facienda fuisset, nam tunc nullo modo ad
eum appellatio interponeretur, nec facultas con
ferendi deuolueretur, quia deesset personarum
diuersitas, quæ in his casibus necessariò desidera
tur, vt supradictum est, & constat ex c. 2. de con
ces. præben. & ex his, quæ tradūt DD. proximè
citati. Ita etiam censuit Rota decis. 1. sub titul. de
supplen. neg. Præl. in nouis, alias decis. 113. sub il
lis verbis: *Præterea licet legatus natus sit superior*
per respectum ad alios infra legationem suam exi
stentes, vt possit ad eum appellari, uel ipse adiri per
simplicem querelam, vt in c. 1. de officio legati, ta
men non crederem, quod ipse esset superior sui ip
sus, vt Archiepiscopi, nec quod à sententia sua po
sset ad ipsum, tanquam ad legatum appellari, nec de

ipso sibi ipsi querelam deferri argumento c. Romana de appellat. & de consuet. c. 2. lib. 6. hætenus Rota; ex quibus verbis manifestè elucet non posse appellari de sententiâ ab ipsomet Archiepiscopo prolata ad eundem, tanquam ad legatum natum, ne vna persona inferioris simul, & superioris vicem gerat, licet aliàs superior sit, habito respectu ad alios infra legationem suam existentes, vt in d. c. 1. de officio legati. Diuersum sanè prorsus statueretur, si ipse Archiepiscopus non ex sua persona, sed per Vicarium suum sententiam protulisset, siquidem tunc omnimoda distinctio personarum, & officiorum daretur, & per consequens adductæ rationes per Rotam cessarent, quemadmodum cessare debent in casu nostro, in quo de sententia per Vicarium generalem Archiepiscopi Tole-tani prolata ad ipsum Archiepiscopum, vel ad eius Consilium, tanquam ad Patriarcham, & Primatem Hispaniarum iustissima ratione appellatur, cum personarum, & dignitatum diuersitas inueniatur.

Quod cum ita verum sit, vbicumque in eadem persona hæc duæ dignitates Patriarchachalis simul, & Archiepiscopalis inueniantur, iuri consona erit appellatio, si de Vicario Archie-

chiepiscopi ad eundem Archiepiscopum, & Patriarcham, siue eius vice ad Vicarium Patriarchalis dignitatis interponatur, quemadmodum hodie Lugdunensis, qui dicitur Galliarum Primas, habet Archiepiscopum Gratianopolitanū 23
sub se, qui quidem binos officiales constituit, tanquam Primas, seu Patriarcha vnum, & tanquam Archiepiscopus alium, & de sententia lata à Vicario Archiepiscopi, ad Patriarchalem Vicarium appellatur: vt testatur Ioannes Grasseus, in tractatu de dignitate, in repet. c. ex parte, de verborum significatione, quem refert Cardin. Iacob. lib. 1. de conc. num. 226. artic. 1. Quod idem apud nos obseruatur, cum de sententia Vicariorum generalium Archiepiscopi Toletani appellatur: & meritò; ad Consilium Patriarchæ, seu Primatis Hispaniarum, quod eiusdem Patriarchæ dignitatem repræsentat, cuius proprium est Consilium habere ad expeditionē causarum, vt supra diximus.

T E R T I V M

FVNDAMENTVM.

S V M M A R I A.

- 1 **A**rchiepiscopus Toletanus, etsi Patriarcha nō esset, recte tamen ad eius Consilium appellatur.
 - 2 Archiepiscopus Toletanus ex tempore immemoriali Consilium habet, ad quod de sententijs Vicariorum generalium appellatur, & num. 5.
 - 3 Notissima consuetudo probatione nō indiget, sed eam allegare sufficit.
 - 4 Archiepiscopi Toletani multo antequam Bonifacius VIII. conderet, c. 2. de consuetud. lib. sext. Consilium habuerunt.
 - 5 Tex. ind. c. 2. à Bonifacio VIII. conditus fuit, anno 4. Pontificatus eiusdem 5. Nonas Maij, anno Christia no 1298.
 - 6 Illustrissimus D. Roderic. Ximenez de Rada laudatur.
 - 7 Interfuit bello cui nomen de las Nauas de Tolosa, ubi Consiliarios secum habuit.
 - 8 A morte D. Roderic. Ximenez, vsque ad decisionem d. c. secundi 25. anni transierunt.
 - 9 Per generalem consuetudinis derogationem in praesenti promulgatam consuetudo appellandi de Vicario Archiepiscopi Toletani ad eiusdem Consilium sublata non videtur.
- Lex, vel statutum per quacumque verba prohibens
consue

consuetudinem, immemoriam non censeatur excludere. *ibidem*.

- 10 *Licentius Hieronymus de Zewallos laudatur.*
- 11 *Prohibita consuetudine etiam longissima, immemorialis non censeatur sublata.*
- 12 *Licet consuetudo immemorialis per nostrum c. 2. censeatur prohibita, tamen adhuc appellatio de Vicarijs generalibus Toletani Prasulis sustinetur.*
- 13 *Prasens Bonifacij decretalis d. c. 2. in Archiepiscopatu Toletano admissa non fuit.*
- 14 *Leges subditos non aliter adstringunt, quàm si à populo recipiantur, & eius iudicio recepta sint.*
- 15 *Lycurgi Lacedamoniorum legislatoris memorabile factum adducitur.*
- 16 *Solonis dictum refertur.*
- 17 *Gloriatur Iustinianus quòd quadam lex ab ipso promulgata, usu recepta fuerit.*
- 18 *Leges post promulgationem protinus vires accipere, nec ulla populi receptione indigere plures tenuerunt.*
- 19 *Lex à populo non recepta subditos non obligat, si per duos, vel tres contrarios actus legislatore sciente à populo recepta non fuerit, & num. 22.*
- 20 *Prasens decretalis d. c. 2. Summis Pontif. scientibus, & non contradicentibus in Toletana diæcesi admissa non fuit.*
- 21 *Ad desuetudinem introducendam decem anni sufficiunt, per quos populus exsteterit quod leges noluerit recipere.*
- 22 *C. fin. de consuetudine interpretatur.*
- 23 *Facilius fieri aliquid impeditur, quàm iam factum rumpitur.*

- T**ertio eadem sententia fulcitur, & corroboratur, nam licet omnia à nobis superioribus fundamentis adducta cessarent (quæ, ni nostra nos fallit opinio, vera sunt) & Patriarchalem, seu Primatiam Hispaniarum dignitatem ab Illustrissimo Toletano nostro Antistite abstraheremus, ipseque sola Archiepiscopali dignitate frueretur, nihilominus tamen ad eum de sententia Vicariorum suorum generalium, vel ad eius Consilium appellari posse, nostri textus decissione non obstante, legitimè à nobis probandum erit. Nec diu in hac obligatione morabimur, si perpèdamus Archiepiscopum Toletanum (prout notissimum est) ex longissima quadam consuetudine, cuius initium longè ab hominum memoria distat, Consilium, seu auditorium possedisse, ad quod de sententijs Vicariorum suorum generalium appellabatur. Quæ quidem consuetudo cum notissima sit, vlla non indiget probatione, sed eam allegare sufficit argumento tex. in l. cum seruo 63. ff. de contrah. emp. l. 1. §. si intelligatur, & l. quæritur 14. versi. si nominatim cum similibus, ff. de edilit. edict. Aymon Crauet. conf. 137. num. 5. vol. 1. Hyppol. Riminaldus 1. part. conf. 35. num. 21. Ant. Nara. lib. 2. conf. 304. num. 5. Federic. Scothus, conf. 5. num. 2.

num. 9. vol. 2. Mascard. de probat. conclus. 1372.
num. 17. vol. 3. Petrus Surdus cons. 371. num. 44.
cum sequentib. vol. 3. Dubium quidem non est
immemorialem hanc cōsuetudinem multo an- 4
tequam Bonifac. VIII. præsentem decretalem
conderet introductam fuisse, quod ex eo mani-
festè constat, nam tex. noster, vti ex eius inscrip-
tione apparet, conditus, ac editus fuit à Bonifa-
cio VIII. Romano quondam Antistite, 5. nonas 5
Maij, anno 4. Pontificatus eiusdem, qui curren-
tibus annis Domini 1298. enumerabatur, vt cla-
re patet ex data libri sexti, & ex his, quæ ibidem
tradit Ioannes Andr. in glos. verbo anno 4. &
Victorius Valdinus in chronolog. Ecclesiastica,
in vita eiusdem Bonifacij, pagin. mihi. 195. Con-
siliū vero in hac Imperiali ciuitate, etsi de eius
initio non constet, apparet tamē plures ante an-
nos, quàm nostri tex. decisio ederetur, Archie-
piscopos Toletanos habuisse: quia plura monu-
menta, & rescripta antiquissima, quæ *pronisio-*
nes vulgò nuncupamus, asseruantur in archiuo
Consilij, & dignitatis Archiepiscopalis expedita
per prædictum Consiliū, & ea præcipuè res-
cripta inueniuntur à tēpore Illustrissimi D. Ro- 6
deric. Ximenez de Rada belli, & litterarum glo-
ria illustris, qui per obitum Martini Lopez cog-

nomento Pisuerga, functi anno 1208. Toletanus Præsul fuit creatus; & anno sequenti 1212. prælio insigni Nauarum de Tolosa interfuit, in quo vt excellentissimus, ac maximè strenuus fidei defensor, & propugnator exstitit: vbi etiam
7 & Consiliarios secum habuit: nam ipsius moris erat, vt vbicumque iret, cum sequerentur, vt refert Toletanus noster & Cuius & Canonicus eruditus Doctor Petrus Salazar à Médoça in Chronico Cardinalis Ioannis Taueræ, c. 54. ad finem. Ac postea fatalem diem obiit anno 1246. vnde cum inter hæc tempora maxima annorum distantia adsit, cum à morte Illustrissimi Roderici
8 Ximenez, qui Consilium habebat, ad quod de eius Vicario generali appellabatur, vt diximus, vsque ad tempora decissionis huius tex. 52. anni transierint, vt ex his, quæ tradidimus facilis supputatio sumitur. Credere autem, aut asserere difficile non erit, de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eiusdem Consilium legitima, & euidenti ratione prætextu immemorialis consuetudinis, cuius initium vetustatis tenebris est inuolutum, appellationem interponi posse.

Nec id per generalis consuetudinis derogationem à Bonifacio VIII. in præsentì promulgatam

gatam, sublatum fuisse, nec immutatum videri, certissimum est, quia etiam si lex, vel statutum per quæcumque verba generalia excludat consuetudinem, immemorialem non censetur excludere, ob eius maximam prerogatiuam, & excellentiam, vt docet glo. recepta in c. 2. de præscript. hoc lib. glo. verbo præscriptione in authentico, vt de cetero commutat, §. de cetero, & ibi Angelus, num. 1. collat. 5. Ripa in l. nemo potest, num. 115. ff. deleg. 1. Carol. Ruin. lib. 2. consil. 13. num. fin. Matthæus de Afflictis, decis. 254. nu. 5. Bertrand. consil. 98. num. 12. Crauet. de antiquit. tempor. 4. part. §. materia ista, num. 4. Boherius decis. 39. num. 12. Ruin. consil. 13. num. 30. lib. 2. Roch. de Curt. in c. fin. de præscript. sect. 7. conclus. 6. num. 10. Tiraquel. de retract. conuent. §. 1. glo. 2. num. 12. Couarr. plures referens lib. 3. variar. resolut. c. 13. num. 5. Auend. respons. 16. num. 1. Pelaez de Mieres de maioratu, 4. parte, quæst. 20. num. 51. Flores de Mena quæst. 10. nu. 44. Emanuel Rodrig. quæstionum regul. 1. tom. quæst. 9. artic. 1. Ant. Gabr. lib. 1. commun. opin. titu. de præscript. conclus. 1. num. 27. versi. contrarium, & cum alijs pluribus resoluit Ioan. Gu- tier. pract. quæstionum, lib. 3. quæst. 77. num. fin. Tiber. Decianus tom. 2. respons. 44. num. 19.

Rolandus à Valle, consi. 59. num. 17. lib. 4. Oratio de nobilitate, 3. part. c. 7. num. 11. Cassaneus in consuet. Burgund. rubr. 9. titu. *des mains mortes*, §. 2. in verbo, *Parque el que laps detemps*, nu. 1. Plures tradit Mascard. de probat. conclus. 1372. nu. 45. cum sequentib. vol. 3. doctissimus conciliis noster Hieronymus de Zeuallos Iure Consultorum nostræ civitatis consultissim. in speculo communium opin. aureo meritò nuncupato, 4. part. quæst. 897. num. 248. & hanc esse verissimā opinionem testatur Andr. Fachin. lib. 1. consi. 87. num. 22. cum sequentib.

Quorum omnium sententia, vel ex eo solū manifestè comprobatur quod scriptum est in sacrosanct. Concil. Triden. ses. 22. de reformatione c. 8. ad finem, sub illis verbis: *Non obsistatibus quacumque consuetudine, etiam immemorabili, privilegio, aut statuto.* Quo in loco S. synodus ad excludendum immemorabilem consuetudinem non solū scripsit, *Quacumque cōsuetudine* (quasi his verbis licet generalibus non comprehendatur) sed etiam immemorabile expressit, ut videretur exclusa, ita & similiter expendit Azeved. legē 2. titu. 25. lib. 4. recop. num. 10. facit declaratio Cardinalium ad sacrosanct. Concil. Trident. ses. 24. de reformat. c. 20. ubi cum sancta Synodus disposuisset,

posuisset, vt caussæ omnes ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiam si beneficiales sint, in prima instantia coram ordinarijs locorum dumtaxat cognoscantur, & non coram alijs, licet quibuscumque consuetudinibus fuerint muniti; sacra, inquam, congregatio decreuit dictum S. Concilij Trident. decretum generalissimis illis verbis immemorialē consuetudinem minimè sustulisse; quam declarationem scriptissimè per Rotam obseruatam testatur Hieronym. Gonçal. reg. 8. cancellar. glo. 33. nu. 5.

Quod adeò procedit, vt etiam si tollatur consuetudo longissimi temporis, non censeatur sublata ea, cuius initij memoria in contrarium nō existit, vt tenuit Abb. consi. 26. num. 4. vers. sed prædictis lib. 2. consiliorum, quem sequitur Crauer. in d. §. materia ista, num. 43. Sic etiam licet Bonifacius VIII. in præsentī decreuerit cōsuetudinem appellandi de officiali Episcopi ad Episcopum quantocumque tempore defacto seruata tam consonam non esse rationi, ex hoc immemorialem consuetudinem non videtur excludere, quam Archiepiscopi Toletani ante huius ex. promulgationem habebant, ac postea nulla intermissione interueniente ad hunc vsque diem continuarunt, qua mediante optimo iure prædictum

dictum Consilium obtinent, ad quod eadem immemoriali consuetudine receptum est, ut appellatio de generalibus eiusdem Archiepiscopi Vicarijs, tãquam ad alium superiorem iudicem legitimè interponatur.

- 12 Vnde licet in contrariam sententiam flecteremur, & generali lege, vel statuto consuetudinem prohibete, non solum ordinariam, verum immemoriam cõsuetudinem tolli fateremur, inde tamen non proueniret appellationem de Vicarijs generalibus Toletani Præsulis, quæ ad eius Consilium interponitur, prohibitam fuisse, cum in hac nostra Toletana ciuitate, ut supra probauimus, plures annos ante promulgationẽ huius tex. prædictũ Consilium erectum, & conditum fuerit, ut ad id à sententijs Vicariorum generalium, tãquam ad superiorem appellaretur, quod post eiusdem tex. promulgationem minimè variatũ, aut immutatũ fuit, verum Imperialis hæc ciuitas, & omnis eius Archiepiscopatus diœcesis, prædictæ Bonifacianæ decissioni reluctantes nequaquam eam admittentes diu, ac semper in possessione Consilium habendi perdurarunt, ita ut si quis per sententiam Vicariorum generalium condemnaretur, à grauaminibus sententiæ, absque vlla intermissione ad Consiliũ prædi-

prædictum appellaret, in quo excessus Vicario-
rum generalium tanquam superiores per viam
appellationis Auditores corrigebant, & emen-
dabant. Qua propter licet cōsuetudo immemo-
rialis per generalem legem, siue statutum dam-
nantem consuetudinē derogari videatur; sicque
per nostrum textum ea, quæ in civitatem Tole-
tanam immemoriali tempore introducta fue-
rat, sublata censeretur; nihilominus tamen iure
optimo de Vicarijs generalibus Archiepiscopi
Toletani ad Consilium eiusdem appellatio in-
terponi poterit; quia cum prædicta Pontificalis
decisio à Bonifacio VIII. promulgata huius ci- 13
uitatis, atque totius diœcesis consensu, nec con-
firmata, aut moribus vrentium comprobata fue-
rit, vim legis habere nequijt: leges enim nequa-
quam subditos adstringunt, vel obligant si à po- 14
pulo ipso non recipiantur, l. de quibus 32. ff. de
legib. *Nam cum ipse leges* (Iulianus ait) *nulla alia*
ex caussa nos teneant, quàm quod iudicio populi re-
ceptæ sunt, &c. Pro quo etiam expendi potest,
l. i. eodẽ titul. vbi ad essentiam legis Reipubli-
cæ, id est, subditi populi, communis sponsio, &
approbatio requiritur; faciunt verba à Gratiano
addita, licet nonnulli minus rectè diuo Augu-
stino tribuant in c. in istis 3. §. leges 4. distinct.

ibi: *Leges instituuntur cum promulgantur, firmantur, cum moribus utentium comprobantur. Quod perinde est, ac si diceret, vim legis promulgatas leges non accipere, nisi dum à populo recipiuntur & consensu civium comprobantur. Idque Thelesphori Papæ exemplo comprobat Gratianus ibidem, sub illis verbis: Vnde illud Thelesphori Papæ, qui decrevit, ut generaliter clerici à quinquagesima à carnibus, & delitijs ieiunent, quia moribus utentium approbatum non est, aliter agentes transgressionis reos non arguit. Quæ cum sciret,*
15 *ac prudenter cognosceret magnus ille Lycurgus primus Lacedæmoniorum legislator, nec aliter leges subditos adstringere, quàm si ab ipsis receptæ fuissent, cum optimas leges condidisset, easque Lacedæmonijs acceptare renuentibus tradidisset, populum iuramento adegit, se contra ipsas non iturum quoad Delphis ipse redisset, profectus igitur ut leges suas perpetuas & æternas faceret, decrevit potiùs perpetuò à patria se exsulaturum, quàm redeundo Lacedæmoniorum salutem, quæ legibus illis constabat, in discrimen adduceret, & ne mortuo eo ossa in patriam reportantes Lacedæmonij se sacramento solutos arbitrarentur, illa in mare projici iussit, ut sic non redeundo perpetuis legibus obligaren*

rentur, quasi aliàs ligati non fuissent, nisi eas acceptassent; hinc Solon interrogatus, quas leges 16
optimas condidisset Arheniensibus, eas se iudicare optimas, respondit, quibus populus uteretur. Nec modicum sibi Iustinianus arrogauit 17
Nouel. 39. eo quod quædam lex ab ipso promulgata usu recepta fuerit, quasi ad vim, roburque legis id maximè conducatur, quam sententiam tenuerunt glo. in c. i. verbo frangere, de tregua, & pace, cuius meminit Iasson, in l. rem nō nouam, C. de iudicijs, Henriq. Bot. in tractatu de Synodo Episcoporum, artic. 2. num. 51. docent Abb. & communis relata à Felino in c. i. à num. 6. & nu. 12. versi. intellige quarto de treg. & pace, Dominic. in d. §. leges, Arcin. in consi. 54. quem sequitur Ant. Baueria, in rubr. instit. de testamen. num. 11. relatus à Dueñas, in reg. 79. ampliat. 5. Mart. Nauarr. in manual. c. 23. num. 41. & lib. 1. consil. titu. de constitut. quæst. 5. Guilierm. Benedict. in repet. cap. Raynunt. verbo & uxorem nomine Adelasiam, num. 229. Rebus. in proem. leg. Gallic. titu. 1. num. 11. & 12. qui in Gallia ita obseruari testantur, communem dicit Couarr. lib. 2. variar. c. 16. num. 6. versi. quinto sunt, Caiet. verbo excommunicatio, c. 75. §. nota secundo, Manuel Rodrig. quæstionū regular. 1. tom. quæst. 6.

artic. 10. Maior. in 4. dist. 14. quæst. 4. §. contra secundam, Driedo de libert. Christian. lib. 1. c. 2. considerat. 2. summa Armil. verbo lex. R. Manuel Saâ eodem verbo, nu. 1. cum pluribus alijs relatis à Vazquez 1. 2. tom. 2. disput. 156. c. 5. nu. 34. cum sequentib. Si enim latæ legis nexu neque adstringuntur ciues, neque ad eius obseruantiam obligantur, nisi ab ipsis receptæ, aut approbatæ fuerint, trahitur in sequelam legem Pontificiam appellationem de Vicario Episcopi ad Episcopum interdicentem, nec consuetudinem super hoc alicuius temporis cursu tolerantem, in hoc Archiepiscopatu Toletano nullatenus admissam, seu receptam, vim legis obtinere nequissè, & per consequens appellationem, quæ tot retro seculis interponebatur, & in hunc usque diem interponitur, legitimam fuisse, ac rationi consonam, ut potè tanquam communi iuri non contrariam, cum prædicta lex Pontificia quoad Archiepiscopatum hunc perinde habeatur, ac si nunquam edita fuisset.

18 Nec me fugit, contrariam sententiam leges nempe statim obligandi vires habere postquam promulgantur, nec vlla populi receptione, aut approbatione indigere, ut veriore, & receptionem requisisse Archidiaconū in d. §. leges Cardi-

nalem in proemio Clementin. vers. vniuersitati
per tex. in c. de liguribus 23. quest. 5. Turrecrem.
in c. erit autem lex, in vers. ideo, num. 2. distin. 4.
Silueft. et si sub oscure loquatur, verbo lex, quest.
6. dicto. 4. Angel. in summa, eod. verbo, num. 4.
Gregor. Lopez in l. 16. titu. 1. part. 1. glos. 4. verbo *el pueblo*. Burg. de Paz in proem. leg. Taur. à nu.
299. subtiliter Vazquez qui plures allegat. 2. to-
mo 2. disput. 156. c. 5. num. 36. cum sequentib. &
licet non ignorem maximam inter DD. discep-
tationem ortam fuisse in exquirendo vtra harū
opinionum verior existat, nulla tamen dubita-
tio est, quin in casu proposito prior sententia re-
ceptor, iurique magis consona sit: nam vt ipsi-
met, qui contrariam sententiam tenent, faten-
tur, tunc lex à populo non recepta nequaquam
subditos ad eius obseruantiam obligat, quando
lex promulgata per aliquot actus cōtrarios duos
scilicet, vel tres Principe, id est, legislatore scien- 19
te, & non contradicente à populo recepta non 12
fuerit, nam tunc cum ipse Princeps id vetare po-
tuisset, & nō vetuerit legem ipsam abrogare, &
huiusmodi contrauentioni, & in obseruantia
acquiescere censetur, vt optimè docuerunt glō.
& ibi Abb. & communis in d. c. 1. de treg. & pa-
ce, Ioan. de Immol. Anchar. Annan. Oldral. &

alij innumerari relati à Felino in d. c. 1. num. 6. vers. lex no. 12, Gregor. Lopez, Burg. de Paz, Emanuel Rodrig. Siluest. & Vazquez, vbi supra, & optimè Azeuedo in l. 3. ritu. 1. num. 23. lib. 2. recop. Certū quidem, ac indubitatum est, prædictam Bonif.

- 20 VIII. decissionem Summis Pontificibus scientibus, & non contradicentibus nullatenus admissam, aut receptam fuisse, vt latiùs infra in fundamento quinto dicemus. Igitur prædicta decissione tanquam non recepta minimè obstante legitimè in ciuitate Toletana, & eius diœcesi appellatio de vicarijs Archiepiscopi ad Consilium eiusdem interponitur.

- Rursus licet in casu præsentis de scientia, vel patientia Pontificum non constaret, prædictum tamen Bonifacij decretum etiam pro non condito in hoc Archiepiscopatu Toletano haberi debet, quia quando de superioris scientia, & patientia non apparet, ad defuetudinem introducendam decem anni sufficiunt quorum spatio populus leges noluerit recipere, vt ex Immol. Cardin. Præpos. & alijs resoluit Gregor. Lopez in d. l. 16. titu. 1. par. 1. glo. 4. verbo *el pueblo*, Gutier. lib. 1. canonic. quæst. 8. nu. 3. docet Felinus vbi supra, num. 13. aduersus Panormit. quadraginta annos ad id necessario requiri existimantem, las.
- in

in l. rem non nouam, num. 9. C. de iudic. qui ean-
dem sententiam tuctur difficultati obuians, quę
oriri videbatur ex Gregor. IX. decretali in c. fin. 22
iuncta glo. verbo legitimè, extra de consuetudi-
ne, tex. illum inquitens prædictæ sententiæ non
obesse in eo quod quadraginta annorum spatiũ
ad legis canonicæ derogationem necessario re-
quirat, cum ibi Gregor. loquatur de lege iam re-
cepta ad cuius derogationem vberius annorum
spatium, quàm ad non receptæ legis in obseruã-
tiam introducendam desideretur, facilius enim
aliquid fieri impeditur, quàm iam factum rum- 23
pitur iuxta vulgare illud,

Turpius eijcitur, quàm non admittitur hospes.

Eandem sententiam tenuerunt Couarr. d. c. 16.
num. 6. vers. quinto sunt, Emanuel Rodrig. q. 11.
& alij vbi supra.

Vnde cum in hac Imperiali ciuitate, & vniuer-
sa eius diœcesi non per decennium tantum, sed
pluribus annis ante prædictam Bonifacij decif-
sionem, & vsque adhuc post eius promulgatio-
nem recepta non fuerit, vt ex contrario, & im-
memoriabili vsu planè constat, necessario in con-
sequentiam venit dicendum, decretum hoc Bo-
nifacij VIII. nullam vim habere potuisse ad im-
pediendam appellationem, quæ tam longo tem-
poris

poris curriculo absque vlla interpellatione de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad ipsius Consiliū interponi consuevit.

Q V A R T V M

FVNDAMENTVM.

S V M M A R I A.

- 1 **S**ummi Pontifices lege, aut particulari priuilegio possunt indulgere, vt de Vicarijs Archiepiscopi Toletani ad ipsius Consiliū appelletur.
- 2 Summus Pontifex est supra ius commune.
- 3 Quale lege aut priuilegio decerni possunt, immemoriali consuetudine induci queunt.
- 4 Consuetudo immemorialis legis, & priuilegiū vicem, & aequalem vim obtinet.
- 5 Communis intellectus l. hoc iure, §. ductus aqua, ff. de aqua quot. & astu. refertur.
- 6 Presumptio, quæ resultat ex immemoriali consuetudine, dicitur iuris & de iure.
- 7 Consuetudo immemorialis potentior est priuilegio. Ius quæsitum per consuetudinē immemoriam difficile, quā ius competens ex priuilegio tollitur. ibidem.
- 8 Plura, quæ priuilegio concedi non possunt immemoriali consuetudine queruntur.
- 9 Consuetudo immemorialis priuilegio ex certa scientia à Principe concessio equiparatur.

- 10 Immemoriali consuetudine probata meliorem titulum de mundo quemquā habere dicunt interpretes.
- 11 Consuetudo immemorialis Principum potestatis, quando legitimē, & cum causa disponunt, assimilatur.
- 12 Per consuetudinem immemorabilem reservata Principi insignium suprema potestatis, acquiruntur.
- 13 Imperatores Romani in quampluribus Italiae partibus per immemorabilem consuetudinem regalia amiserunt.
- 14 Quidquid statuto decerni potest, & consuetudine induci valet.
- 15 Consuetudo immemorialis maiorem vim, quam statutum obtinet.
- 16 Feltri statuto dispositum est, ut de Vicario Potestatis ad Potestatem ipsam appelletur.
- 17 Appellatio iure communi non admittitur de Vicario potestatis ad potestatem.
- 18 Consuetudo appellandi de Vicario Episcopi ad Episcopum tanquam irrationabilis prohibetur.
- 19 Prohibita cōsuetudine ut irrationabili, vel iniqua, immemorialis etiam sublatā censetur.
- 20 Appellatio de officiali Episcopi ad Episcopum prohibetur, quia eorum unum, & idem tribunal est.
- 21 Appellatio de officiali Episcopi ad Episcopum natura, & essentia appellationis repugnat.
- 22 Ea qua sunt contra naturam & essentiam alicuius actus consuetudine immemoriali tolli non possunt.
- 23 Lex, quae tollit consuetudinē immemorabilem, si Principe sciente, vel eo ignorante contraria decern

annorum consuetudine à populo recepta non sit, nullam vim habet.

24 Consuetudine induci non potest, ut de equali iudice ad aequalem, tanquam ad habentem aequalem iurisdictionem appelletur.

25 Appellatio quæ usque adhuc de Vicarijs Archiepiscopi Toletani ad eius Consilium deferatur, tanquam ad omnino diuersum iudicem, & superiorem interponi consuevit.

26 Consuetudine introduci potest ut de equali iudice ad aequalem, seu inferiorem appelletur, si ad eum, ut ad superiorem appellatio deferatur.

27 Dum modo diuersam, & separatam iurisdictionem habeant, secus si eandem.

28 Vicarij generales, & Consilium Archiepiscopi Toletani eandem iurisdictionem, & unum tribunal habere videntur.

29 Contrarium versus.

30 Vicarij generales à lege ordinariam iurisdictionem habent.

31 Consilium Archiepiscopi Toletani mandata, & ab Archiepiscopo delegata iurisdictione potiuntur.

32 Consilium Archiepiscopi Toletani de quibus causis in prima instantia cognoscat?

33 Consuetudo non habenti iurisdictionem tribuit.

34 Consuetudo dat altam, mediam, bassam, & imperiosam iurisdictionem.

35 Consuetudo non solum masculis, sed etiam feminis iurisdictionem tribuit.

36 Fœminæ præcellentes in paribus Gallicanis ex consuetudine ordinariam iurisdictionem adeptæ sunt.

37 Merum mixtumque imperium in memoriali consuetudine non Principi queritur.

Varto offert se in assertionem prædictæ sententiæ adeo evidens, ac subtile argumentum, vt per se pondus totius negotij substinere valeat. Negari enim non potest, quin Romani Pontifices lege aliqua particulari, vel speciali indulto, aut priuilegio decernere, & statuere possint, vt de Antistitis Tolletani Vicarijs, Bonifaciana decisione nil refragante, ad eundem vel ad eius Consilium appellatio interponatur, nam cum huiusmodi appellationis prohibitio naturali, aut diuina lege inducta non sit, sed tantum positiuo iure nitatur, absque dubio fatendum est contrarium Romanos Pontifices lege aliqua, vel particulari indulto legitimè decernere potuisse, cum eorum
suprema dignitas, & potestas sit, & supra ius commune verè constituti dicantur, c. cuncta per modum, c. per principalem, 9. quæst. 3. elegans tex. in c. proposuit, vers. licet autem, extra de concess. præbend. cum similibus.

Porro dubitandum non est, ea omnia, quæ lege, aut priuilegio decerni possunt, immemoriali consuetudine inducta tolerari, & veluti lege

lata firmari; quia consuetudo immemorialis, legis, & priuilegij vicem, & æqualem obtinet dignitatem, c. super quibusdam 26. §. præterea de verborum significat. vbi Pontifex in functionibus, quas quis agnoscere solet ex causa Tessera Publicæ securitatis, vel ratione transitus, quæ ab ipso Guidagia, & Pedagia vocantur, item de salinis consuetudinem antiquam, cuius non exstat memoria, comparat cum priuilegio Imperatorum, Regum, vel Concilij largitione concessio.

- Et fulcitur hæc eadem opinio ex l. hoc iure, §. ductus aque, ff. de aqua quotid. & æstiu. si ad communem intellectum reducamus, quem sectati fuere Conan. Comment. iur. lib. 4. c. 12. Petrus Gregor. in syntagm. iur. 1. part. lib. 4. c. 15. num. 3. Gil Kenius in §. ferè inst. de rerum diuif. & in tract. de præscript. 2. part. memb. 1. c. 10. num. 28. cum sequentibus. Franc. Marquez Gacer. egregius nostri seculi Iuris Consultus, in reper. l. quo minus de fluminibus, in versic. finali, Fasciis. contra a. iur. lib. 8. c. 22. At de fluminibus, nemo statuere potest, nisi Imperator, c. vnico quæ sunt regal. d. l. quo minus de fluminibus, l. vltimæque. C. de aque ductu, lib. 11. Porro si quis tanto temporis spatio aquam duxerit, vt initia deri-

deriuandis ex omni antiquitate erui nō possint, is in ea causa censebitur, ac si privilegio instructus id fecisset d. §. ductus aquæ, si coniungatur cum l. 1. §. permittitur eodem titu. Quæ immemorialis consuetudinis, & privilegij identitas, & æqualitas ex d. §. ductus aquæ adhuc comprobabitur, siue cum communi superius adducta malimus Papinianum de aqua ex flumine publico ducenda intelligere, siue de ea, quæ ex priuato loco deriuatur accipiamus cum Hugone Donello comment. iur. ciuil. lib. 11. c. 9. & in l. 2. C. de seruitutibus in operibus posthum. Anto. Fabro coniectur. iur. lib. 19. c. 9. 10. & 11. quos nouiter sequitur latè de huius tex. interpretatione agens Gaspar Squiford. admirabilis scientiæ vir, lib. 1. titu. 5. quæst. 1. siue cū Reuard. lib. sing. ad l. Scriuoniam, & in Tribonianum, c. 9. aut cum Hieronymo Heleno diatribarum iur. lib. 2. cum alijs pluribus ab eod. Squiforde. d. titu. 5. in princip. relatis: nam quamlibet sequendo interpretationem, nil sanè impedit quin ex d. l. probetur, quod ductus aquæ, cuius origo memoriam excessit, iure constituti, aut privilegij causa adquisitus censeatur. Huc etiam optimè facit tex. in c. 1. de præscript. hoc lib. c. contra morem, distin. 100. c. conquestus 9. quæst. 3. l. 1.

in fin. l. in summa, in princip. ff. de aqua plu. ar-
 cend. l. fin. C. vt vestigal. noua, cum alijs, quæ tra-
 dit gl. verbo non exstat, in d. c. super quibusdā,
 §. præterea, de verbor. signific. & in c. fin. verbo
 Episcopus 18. quæst. 2. & alijs iuribus hanc sen-
 tentiam tuetur Bart. Hostiens. Andr. Abb. &
 quam plures alijs, quos plenè cumulat Ant. Ga-
 bri. communium conclus. iur. lib. 5. conclus. 1.
 num. 1. 2. 3. 44. 62. & 65. quibus adde Ancharr.
 consi. 50. incipienti consuetudo, Oldrald. consi.
 172. & consil. 146. in fin. & consil. 254. num. 8.
 versic. 5. opponitur, Lucā de Pena, in l. viros 8.
 num. 3. C. de diuers. offic. lib. 12. Curtiū iunior,
 lib. 3. consi. 206. nu. 46. August. Beroium con-
 sil. 3. num. 4. & consi. 81. num. 14. 23. & 24. vol. 1.
 & consi. 152. num. 8. & consi. 177. num. 1. vol. 3.
 Roland. à Valle, consi. 66. num. 40. & 44. lib. 2.
 & consi. 100. num. 104. lib. 4. Ferret. consi. 141.
 num. 3. Tiber. Decian. consi. 11. num. 168. vol. 1.
 & consi. 44. num. 18. & consil. 51. num. 37. vol. 2.
 & consi. 36. nu. 24. vol. 5. Thomam Grammat.
 consil. 98. num. 3. Natam, lib. 1. consil. 154. nu. 6.
 Iacob Menoch. de præsumpt. lib. 3. præsumpt.
 131. num. 38. Rebuf. 3. tomo comment. ad ll. Gal-
 lic. titu. de consuetudine in præfatione num. 95.
 And. Gail. lib. 1. obseru. 85. num. 6. & 7. Molin.

de Hispan. primog. c. 6. num. 12. cum sequentib.
Burg. de Paz consi. 15. num. 12. Ant. Cuch. lib. 1.
inst. maiorum, titu. 9. de consuetudin. num. 145.
Vellug. in specul. Princ. rubr. 29. §. in beneficijs,
num. 9. Petr. Omphalium, lib. 1. polit. ciuil. c. 58.
num. 12. Gregor. Lopez in l. 2. titu. 7. part. 5. nu. 21. 8
Didac. Perez glo. 1. col. 1. ad fin. in l. 6. titu. 13. lib. 3.
ordin. Marta, de iurisdic. 1. part. c. 12. num. 3.
Morl. in empor. iur. titu. 2. de iurisdic. omnium
iudic. in princip. num. 5. Fach. lib. 1. consi. 26. nu.
29. doctissimum Hieronym. Gonçal. in reg. 8.
chancel. glos. 35. num. 29. nouissimè Fontanel.
admiradæ iuris prudētiae virū, de pactis nuptial.
tom. 1. claus. 3. glos. 2. num. 28. Illustriss. Cardin.
Thuscū pract. conclus. iuris, litter. C. concl. 808
num. 1. & 2. nostrum Hieronym. de Zeuallos,
4. tom. pract. quæstionum, quæst. 827. in 2. titu.
Regis, num. 223. cum sequentib. Hinc ait Felin.
in c. cum nobis de præscript. quod præsumptio 6
resultans ex immemoriali consuetudine dicitur
iuris, & de iure, Sabilia. consi. 21. col. 4. vol. 1. Ant.
Gab. vbi supra, num. 50. Ioan. Garcia de expen-
sis, cap. 9. num. 20.

Imò consuetudo potētior est priuilegio, nam 7
ius quæsitum per consuetudinem memoriam
hominum excedentem difficilius, quàm ius
compe-

- competens ex priuilegio tollitur, vt ex Innocentio in c. accendentibus, versu. vnde sic fortè de priuilegio Felin. qui hoc singulare dictum appellat in c. accedente, col. 5. de præscript. & ex Curiatio iuniori tradit Crauet. de antiquit. temporu,
- 8 1. part. c. 1. num. 43. Multa enim, quæ priuilegio concedi non possunt, immemoriali consuetudine acquiri valent, vti alijs relatis docet Fontanella d. glo. 2. num. 29. Et vt inquit Baldus in c. r. num. 3. quæ sint regalia, in vsibus feudorū, consuetudo hæc temporis longissimi, de cuius initio memoria in contrarium non existit, priuilegio
- 9 ex certa scientia à Principe concessa æquiparatur, allegans textum in d. c. super quibusdā, §. præterea, iuncta glo. verbo non extat de verborum significatione. Idem docet glo. celebris in d. c. conquestus 8. verbo consuetudo, 9. q. 3. & in c. fin. verbo vsque ad hoc tēpus 18. quæst. 2. Iasson in l. de quibus, num. 43. ff. de legibus, Specular. in §. quia vero, versu. quid de colligentibus num. 14. de caus. posses. & prop. Nata alios referens consi. 640. num. 34. lib. 3. Ludouic. Molina de Hispan. primog. lib. 2. c. 6. num. 3.
- 10 Qua immemoriali cōsuetudine probata meliorem titulum de mundo (vt cum nostris loquar) quis habere dicitur, vt latè tradit Anton. Gabr.

Gabr. vbi supra, num. 45. cum sequentib. & vt missos faciam, quos ipse refert, hanc sententiam secuti sunt Rota decis. 4. num. 2. de testibus, in antiquis, & decis. 717. num. 2. par. 1. diuersorum, Bertrand. consi. 120. nu. 3. vol. 2. Goçad. consi. 8. num. 37. Puteus lib. 1. decis. 205. num. 2. & 3. Paris. consi. 10. num. 43. & 49. & consi. 27. num. 77. vol. 1. Hieronym. Gabr. alios referens consi. 88. num. 17. lib. 1. Gonçal. in regul. 8. cancellar. glo. 33. num. 4.

Cuius consuetudinis tanta vis est, vt potestati Pontificis, Imperatoris, vel Regis, quando legitime, & cum caussa disponunt, æquiparetur, And. de Ifernia, in c. 1. vers. flumina, nu. 7. quæ sint regalia, in vsibus feudorum, Ias. in l. quominus, num. 42. ff. de flumin. Anto. Gabr. d. lib. 5. communium conclus. iur. conclus. 1. num. 67. Gonçal. alios referens vbi supra, glo. 33. nu. 4.

Per hanc denique longissimam consuetudinem etiam reseruata Principi insignnum supremæ potestatis adquiruntur, Ant. Gabr. pluribus relatis d. conclu. 1. num. 3. quibus adde Osas cum decis. Pedemont. 16. num. 4. Bursat. consil. 41. num. 1. 7. & 8. Villal. communium opin. verbo præscriptio, num. 220. Borchol. c. vnico quæ sint regal. nu. 15. & 17. Eningius God. consi. 3. nu. 24.

Hh & con;

& confi. 32. num. 8. Craue. confi. 54. num. 8. & de antiquit. temp. 4. part. 9. absolutis, num. 14. Riminald. confi. 72. num. 123. vol. 1. Lofred. confil. 40. num. 48. Phichard lib. 14. commun. opin. pag. 282. col. 1. post mediū, Ant. Nata lib. 2. confi. 283. num. 1. Menoch. plures referens confil. 2. nu. 71. vol. 1. Scot. tom. 1. responf. lib. 4. respon. 12. num. 14. Idem tom. 2. lib. 8. confi. 16. num. 11. Imperato
 13 res itaque Romani in quampluribus Italiae partibus per immemorialis temporis curriculum Regalia amiffisse testatur Alexan. confi. 16. vol. 5. quem citat Ferret. confi. 141. num. 3.

Si enim lege, aut Pontificio priuilegio feclufa Bonifacij VIII. deciffione de qua in præfenti induci potuit, vt de Vicarijs Epifcopi, vel Archiepifcopi ad eofdem appellaretur, cum fupra ius communes Pontifices cōftruiti dicantur, ita vt in eo ad libitum difpenfare valeant; & confuetudinis antiquitus feruatæ, cuius primordia vetuftas obruit, tanta vis fit, vt ius faciat, leges imitetur, habeat vim tituli, inducat priuilegium, & eo potentior fit, ac denique per eam in fignum fupremæ poteftatis Principi referuata à nō Principe præfcribantur, non immeritò exinde colligitur à fententijs per Vicarios generales Archiepifcopi Toletani promulgatis ad eiuſdem Archie-

chiepiscopi Consilium rectè prouocari, nostra Bonifaciana decissione nihil reluctante, cum id consuetudine omnem hominum memoriam progrediente, tanti temporis decursu munita introductum fuerit, & illud consuetudine immemoriali acquiri possit, quod & priuilegio consequi valeat.

Deinde in superiorum confirmationem accedit hæc consideratio, nam quidquid statuto decerni valet, id etiam, & consuetudine introduci posse dubium non est, vt tradit Baldus, consi. 249. incipienti, si hoc quæritur nu. 3. in fin. lib. 5. Alexan. consi. 52. visis his, num. 7. versic. si ergo, vol. 5. Federic. de Senis consil. 17. num. 3. versic. præterea consuetudinis, & consi. 277. nu. 1. circa fin. versic. secūdo probatur, Crau. cōs. 137. nu. 3. Hyppolit. Riminal. tom. 1. consi. 55. num. 6. Riuinus consi. 156. incipienti, primo videndū, nu. 8. lib. 4. Thuscus plures alios enumerans communium conclus. iuris litter. C. conclu. 806. num. 8. & conclu. 810. à num. 1. cum sequentibus.

Imò consuetudo maiorem vim & potestaté, quam statutum obtinet, vt ex Calcaneo, Decio, & alijs docuit Crauet. de antiquit. temp. 1. part. c. 1. num. 42. Alexan. d. consi. 52. num. 7. vol. 5. & consi. 119. num. 9. versic. quia pari, vol. 6. Felinus

in c. quod super his, num. 10. versi. sed profecto,
 de maioritate, & obed. Riminal. d. consi. 55. Na-
 talib. 2. consi. 447. nu. 12. Franc. Marq. Gazeta in
 repetitione l. quominus, in fin. ff. de fluminibus,
 Thuscus vbi supra, conclu. 810. num. 7. Gonçal:
 in regul. 8. cancel. glo. 45. §. 1. nu. 78. At statuto
 decerni potest, vt de Vicario Potestatis ad Po-
 16 testatem ipsam appelletur, prout Feltri statuto
 dispositum testatur Immol. consi. 120. per totū,
 quem refert Cardin. Thusc. pract. conclus. iuris,
 17 litter. A. conclu. 352. nu. 90. & tamen de iure cō-
 muni non admittitur appellatio de Vicario Po-
 testatis ad ipsam Potestatē, quia idem, & vnum
 tribunal constituunt vt Episcopus & Vicarius,
 vti ipse Immola, ibidem docet. Igitur licet iure
 communi inspecto ad Archiepiscopum Toleta-
 num de sententia Vicariorum suorum prouoca-
 ri non possit, tamen cum hoc consuetudine im-
 memorialis temporis præsidio fulcita in Archie-
 piscopatu Toletano vsitatū fuerit, rectē interpo-
 netur appellatio de Vicarijs generalibus ad Ar-
 20 chiepiscopum Toletanum, siquidem id statuto
 potest induci, quod consuetudo æqueat, & vt
 rectius dicam, superat.

In propugnationem tamen huius articuli du-
 plex scrupuli offendiculū afferri potest. Primum

quia

quia appellatio de Vicario Episcopi ad ipsum Episcopum consuetudine, etiam quæ hominū memoria vetustior est, & quā nemo viuentium nouerit institutam, ex generali Bonifacij VIII. prohibitione in præsenti induci nō potuit, nam si eiusdem capitis verba attentè perpendantur, consuetudinem, qua inducitur appellatio de Vi- 18
cario Episcopi ad Episcopum, vt iniquam, & irrationabilem Bonifacius destruit, & improbat, vt constat ex illis verbis; *Non putamus illam consuetudinem, quantocumque tempore de facto seruata consonam rationi, quod ab officiali Episcopi ad eundem Episcopum valeat appellari.* Quibus verbis consuetudo immemorialis ante, vel post promulgationem introductam, prohibitam, & sublatam fuisse, manifestum est, nam quoties consuetudo, vt iniqua, vel irrationabilis interdicti- 16
tur, & eius cursus impeditur, ex hoc immemorialis consuetudo omnino sublata censetur, vt ex Aretino, in l. cum stipulatus sim à Proculo, col. 3. de verborum oblig. Rocho de Curt. in c. vltim. de consuet. num. 1. Felino in c. cum ex officij, num. 13. de præscript. Tiraquel. de retract. lib. 2. §. 1. glo. 2. num. 25. docet Couar. lib. 3. variar. c. 13. num. 5. versi. aduertendum tamen erit, Azeued. in l. 3. titu. 1. nu. 21. lib. 2. recop. Gonçal.
Hh 3 regul.

regul. 8. cancel. gl. 33. num. 2. vbi Ant. de Butr. Ferdi. Loaces, & plures alios in huius opinionis confirmationem adducit. Igitur quamquam verum sit, appellationem ex immemoriali temporis curriculo de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eundem Archiepiscopum, hoc est ad eius Consilium interponi consueuisse, id tamen parui momenti videbitur, cū id immemoriali consuetudine introduci, per præsentem Bonifacij decissionē damnatum, ac prohibitum sit.

- 20 Rursus superioribus grauitèr officit, nam appellatio de Vicario Episcopi ad Episcopum idè impeditur, quia cum eorum vnum, & idem tribunal, & auditorum sit, vt ex tex. nostro, & d. c. Romana, infra de appellat. cum simil. constar, atque ita huiusmodi appellationis interpositio naturæ, & essentia appellationis repugnet, quæ appellatorem de minoribus iudicijs ad alios, quibus maior auctoritas, & iurisdictio est, necessario postulat interponi, vt ex eiusdem appellationis definitione constat, & ex c. anteriorum 28. §. illo videlicet, c. hoc etiam 2. quæst. 6. l. 1. §. ab eo, ff. quis & à quo appelletur, Ancha. in præsent. num. 2. Decius num. 4. Beroius num. 11. 13. & 20. in rub. de appel. pluresque alij à nobis superius in prima part. num. 10. relati.

Ea vero quæ sunt contra naturam, & essentiã alicuius actus, consuetudine longissima, etiam ²² eius temporis, cuius initium memoria corrui, tolli non possunt, Barbat. in rub. de fid. instrum. num. 141. Ant. Burgens. in repet. c. cum omnes, num. 312. de constit. & in terminis docuerunt Abb. quæst. i. num. 26. Immola in c. postulastis, num. 9. paulò ante medium, extra de concess. præben. Tiber. Decianus, Surdus, & alij plures supra in prima parte, num. ii. congesti. Igitur appellatio de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani, etiam immemoriali consuetudine interueniente, vt potè tanquam naturæ, & essentiæ appellationis repugnans, legitimè interponi non potest.

Sed geminatum hoc argumentum parum negotij nobis exhibet; quare ingentes obices, vt exiguo robore munitos, facillè summouere poterimus, si aduertamus, quod etsi verum sit per generalem Bonifacij legem de qua in præsentì consuetudinem appellandi de Vicario Episcopi ad Episcopum, vt irrationabilem prohibentem, non solum particularem, verùm & eam etiam, cuius primordia temporis suffragio planè incerta sunt, damnatam censerì, nihilominus tamen in hac Imperiali ciuitate à sententijs Vicariorum genera-

generalium ad Consilium Archiepiscopi Toletani recte prouocari dicendum est: cum lex particularis, siue immemoriam consuetudinem prohibens, si nunquam populi consensu recepta, siue approbata fuerit, per scientiam, & tolerantiam Principis, vel eo ignorante, contraria decem annorum consuetudine tollitur, vt in precedenti fundamento adnotauimus, & tradit Azeved. in l. 3. titu. 2. lib. 2. recop. num. 23. Petrus Dueñas regul. 144. limitat. 2. Cum autem præsens hæc Bonifacij VIII. decisio in hac ciuitate, & vniuersa eius diocesi, nunquam recepta, siue approbata fuerit, vt latius iam probauimus, merito inde sequitur, appellationem de sententijs Vicariorum generalium Archiepiscopi Toletani tanquam nulla lege repugnante, ad eiusdem Consilium potuisse interponi.

Minus etiam obstat dicere prouocationem hanc, tanquam naturæ appellationis, & essentie cōtrariam neutiquam interponi potuisse, etiam si lex recepta, seu approbata nō fuisset, nam hoc sanè locum haberet, si in Toletana diocesi consuetudo appellandi de Vicarijs Archiepiscopi ad Consilium, vel auditorium eiusdem, tanquam ad habentem eandem, siue æqualem iurisdictionem introducta fuisset, quia tūc dubiū non est, quin

quin appellatio nullius fuisset momēti, licēt Bonifaciana constitutio recepta, & approbata non fuisset, vel licet immemoriali consuetudine introduceretur, vt de sententijs Vicariorum generalium Toletani Præsulis ad Consilium prouocari posset, cum naturam, & essentiam appellationis oppugnet, quæ nulla contraria consuetudine, vel prædictæ legis inobseruantia tolli potest, ex supra dictis. Hoc enim si bene perpendamus à proposito nostro omnimodo diuersum, & alienum est, nec quidquam cum eo affinitatis habet, nam appellatio, quæ usque adhuc inueterata consuetudine de Vicarijs Archiepiscopi Toletani ad eius Consilium delata est, non vt ad æqualem iudicem, vel eādem & vniformem iurisdictionem habentem; sed tanquam ad omnino diuersum, & superiorem delata & interposita est, vt ex recepto vsu, & antiqua consuetudine cōstat: vnde licēt Consilium inferiorem, siue æqualem iurisdictionem cum Vicarijs generalibus diceretur habere, tamen quia consuetudine introductum est, vt à sententijs Vicariorum generalium ad ipsum, tanquam ad superiorem appelleretur, inde euenit vt legitimè, quasi ad maiorem auctoritatem, & iurisdictionem possidentem, appellatio interponatur, ex traditis per

25

26

Abbatem in c. fin. notab. 2. de dilat. Ioan. Andr. in c. Romana, infra de appellat. & ibi Dominic. num. 8. & in præsentī numer. 5. vbi Philippus Francus, num. 7. Deci. qui de communi testatur in rubrica de appellat. num. 8. & Beroi. ibi dem num. 25. Qui omnes constanter affirmant consuetudine introduci posse, vt inferior, siue æqualis iudex superior fiat, ita vt de alijs æqualibus, vel superioribus iudicibus, ad eundem aliā æqualem, aut inferiorem, sed consuetudine iam superiorem iudicem effectum appelletur.

Exigui enim roboris erit, si asseras, quod licet fateamur tantā vim consuetudinis esse, vt æqualem, seu inferiorem iudicem maiorem efficere possit, ita vt ad ipsum ex cōsuetudine maiorem iam effectum à sententia æqualium, vel superiorum iudicum legitimè prouocari valeat, nihilominus tamen in præsentī casu prædicta cessare, verius esse, ita vt appellatio de sentētia Vicariorum generalīū Archiepiscopi Toletani ad eiusdem Consilium interposita nulla sit, etsi immemorialis temporis consuetudine ad ipsum veluti ad superiorem prouocatum fuerit, cum prædicta Abb. Ioan. Andr. Decij, & aliorum traditio tunc demum locum habeat, si iudices diuersum tribunal, & non eandem, sed separatam teneant
iuris.

iurisdictionem, vt ex eorum dictis planè cōstat. At generales Vicarij, & Consilium Archiepiscopi Toletani eandem iurisdictionem, vnum tribunal, & idem auditorium possidere videntur, cum horum iurdictio ab Archiepiscopo ipso, vel vt à fonte derinetur, quo fit, vt quemadmodum à Bonifacio VIII. in præsenti interdicta est appellatio de officiali Episcopi ad ipsum Episcopum, eo quod vnū sit auditoriū vtriusq; ita etiā de vno Vicario ad alium, id est, de Vicario generali Toletani Præsulis ad Consilium eadem ratione appellatio quomodolibet prohibita censetur.

Nam parum negotij exhibebit hoc argumentum, si animaduertas Vicarios generales, & Consilium Toletani Antistitis, non idem auditoriū, & tribunal, sed diuersas prorsus, & separatas possidere iurisdictiones, quod quidem manifestè patet ex eo, quia vt explorati iuris est, huiusmodi Vicarij generales ordinariam, hoc est, à lege dimanantem iurisdictionem obtinent, vt clarè colligere licet ex glo. in c. 1. verbo officialem, de officio Vicarij, infra hoc lib. & in c. perlectis verbo iurgia 25. distin. cum pluribus alijs, quæ luculenter supra in 1. part. num. 78. adduximus. Consilium verò non ordinaria, sed delegata potius,

& ab Archiepiscopo mandata iurisdictione po-
 titur, cum illarum caussarum cognitionem ha-
 beat, quæ in ordinariæ Vicarij generalis iurisdic-
 tionis concessione non veniunt. Cognoscit e-
 nim in prima instantia de causis beneficialibus,
 & de his, quæ ad sacros ordines suscipiendos per-
 tinent, crimina & excessus maiorum Toletani
 templi sacerdotum corrigit, & in alijs pluribus
 causis ius dicit, quæ in generalē Vicarij conces-
 sionem non veniunt, nisi ei specialiter illarum
 cognitio delegata fuerit: quas quidem causas
 prospicere licet in instructione huius Archiepis-
 copalis Consilij edita per Illustrissimum Archi-
 ducem Albertum Toletanum quōdam Archie-
 piscopū, anno Dñi. 1595. die 20. mēsis Maij corā
 Ioanne Carrillo notario. Igitur si Consilium, &
 Vicarij generales diuersa potiuntur iurisdictione,
 siquidem Vicarij ordinariam, & Consilium
 delegatam iurisdictionem possideant, dicendum
 æquidem est, Consilium, licet à principio mino-
 rem, & diuersam, id est, delegatam habuerit iurisdictionem,
 immemoriali iam consuetudine
 auctam, & ad superiorem locum reductam, me-
 ritò à sententijs Vicariorum generalium tan-
 quam ad diuersum, & superiorem iudicem pro-
 uocari potuisse, nam vt supradictum est, con-
 suetu-

ſuetudine introduci valet, vt inferior iudex ſuperior fiat, ita vt ad eum de alijs æqualibus, vel maioribus iudicibus appellatio deferri poſſit.

Quod adeo veritatis firmamento nititur, vt licet à principio nulla apud Conſilium Archiepiſcopi Toletani iuriſdictio fuiſſet, tamen ob id ſolum quod ad eundem, tanquam ad ſuperiorem iudicem tot, tantoque annorum interuallo de ſententijs Vicariorum generalium interpoſita fuerit appellatio (quemadmodum hodie interponi proſpicimus) quin id iam mero iure procedat ambigendum non eſt, cum conſuetudo non habenti iuriſdictionem tribuat, effi- 33
ciatque, vt vnus ſit altero maior, & dignior, ita vt alteri præferatur, c. cum contingat, in fin. & ibi gloſ. verbo conſuetudine de foro compet. c. fin. de officio Archid. c. auditis, de præſcript. c. irrefragabili 13. de officio ordinarij, gloſ. verbo 42
conſuetudine, in c. Romana, §. ab Archidiaconis, infra de appellat. c. conqueſtus 9. quæſt. 3. l. fin. ff. de aqua pluuiæ arcend. l. 1. iuncta gloſ. verbo 32
ſilex, & l. fin. C. de emancip. liber. l. viros 8. C. de diuerſis officiis lib. 12. Felinus in c. ex parte Decani, de reſcript. Anto. Burgens. in c. 1. num. 87. de iudic. Iacob. Zoc. in repet. c. omnis vtriuſque, nu. 384. Bellam. in repet. c. Romana. nu. 15.

- de foro comp. Ioan. Ant. Nig. in extrau. vnic. de
vita, & honest. cler. num. 383. Guillerm. Lauden.
in extrauag. execrabilis, de præbendis, num. 22.
Nata. lib. 2. consil. 294. num. 2. Rebuf. 3. tom.
comment. ad ll. Gallic. titulo de consuetudine,
vfu, & stylo, in præfact. num. 79. Tiber. Decian.
tom. 5. consil. 35. num. 40. Petrus Gregor. in c.
conquerente de offic. ordin. c. 11. num. 14. Co-
uarr. in regul. possessor. 2. parte, §. 3. Menoch.
consil. 302. num. 44. vol. 4. Auend. c. 1. præto-
rum. Lancel. de atten. 2. part. c. 12. limitat. 48.
num. 4. Azeued. lib. 4. titu. 18. num. 55. qui latè
trahit, Surd. consil. 465. num. 4. & 5. vol. 4. Paul.
Comitolus, respon. moral. lib. 1. quæst. 28. nu. 1.
ad fin. Faquineus lib. 1. consil. 98. num. 4. Thuscus
præct. conclus. iur. littera C. conclu. 808. num. 9.
& vt inquit Baldus in l. etiam, C. de except. rei
34 iudic. consuetudo dat altam, mediam, bassam,
& imperiosam iurisdictionem, docet cum alijs
Purpuratus in l. more §. num. 26. ff. de iurisdic.
35 omnium iudic. Nec solum masculis, sed etiam
fœminis iurisdictionem tribuit, vt tradit Decius
plures allegans in regul. fœminæ, num. 4. ff. de
36 regul. iur. & in partibus Gallicanis fœminas præ-
cellentes in subditos suos ex consuetudine ordi-
nariam iurisdictionem habere testatur Inno-
cent.

de appel. à Vic. ad Cōs. Arch. Tol. 255
cen. III. in c. dilecti 4. de arbitr. & Ias. in l. more,
quem refert Purpurat. ibidem, num. 29. de iuris-
dictione omnium iudicum.

Si enim adeo potens cōsuetudinis robur est,
vt non habenti iurisdictionem tribuat ex supra
dictis, ita, vt, quod plus est, per eam cuius me-
moriā tempus aboleuit, merum, & mixtum 37
Imperium non Principi queratur, vt tradit post
Cinum, & alios in d. l. i. C. de emancip. lib. An-
Ancharr. consil. 142. Petrus Gregor. in syntag.
iur. lib. 47. c. 21. num. 20. & Gil Kenius quam plu-
res referens, in authen. quas actiones, c. 12. nu. 4.
& ferè per tot. C. de sacrosanct. Eccles. Ergo nul-
lus sani capitis homo negare audebit Toletanū
Consilium, etsi nullam iurisdictionem in pri-
mordijs habuisset, de sententijs Vicariorum ge-
neralium mero iure prouocari potuisse, cum
prærogatiua temporis, cuius initium omnium
memoriā excesserit, superiorem iurisdictionem
prædictorum Vicariorum respectu adeptum
fuerit, siquidem ad ipsum, ac si maio-
ri frueretur iurisdictione diu, ac
semper fuerit prouo-
catum.

Q V I N T V M

FVNDAMENTVM.

S V M M A R I A.

- 1 **A**ppellatio de Vicarijs Toletani Praesulis ad eius Consilium extacita Pontificum patientia, & tolerantia defendi potest.
- 2 Scientia S. Pontifici probatur, ex quo passim ad eos per appellationem causae devoluuntur, in quibus tam Vicariorum, quam Consilij Toletani sententia inveniuntur.
Ex lapsu immemorialis temporis consensus praesumitur. ibidem.
- 3 Patientia, & tolerantia eius, qui prohibere potest, dispensationem, & actus validitatem inducit.
- 4 Bannitus à Principe per civitatem toleratus impune offendi nequit.
- 5 Si quis pro locum tenente superioris se gerat eodem superiore sciente, & patiente, superiorem id voluisse, & mandasse praesumitur.
- 6 Clericus possidens duas Ecclesias sciente superiore non puniitur, imò ob id dictarum Ecclesiarum unio facta videtur.
- 7 Mandatum ex scientia, & patientia domini praesumitur. Scientia & patientia Pontificum in casu nostro, consensu expresso fortior reputatur.
- 8 Uniuersitas per particularem possessorem absque mandato praescribit, si scientia, & patientia eius interuenit.
- 9 Scien-

- 9 Scientia, & patientia S. Pontificum in casu nostro consensu expresso fortior reputatur.
Præsumptus consensus ex scientia, & non cōtradictio necum temporis diuturnitate consensus expresso fortior reputatur. ibidem.
- 10 Superiorum scientia præsumitur, si eorum officiales id, de quo agitur sciuerint.
- 11 Nunciū Romanorum Pontificum Toletum, dum ibi Curia Hisp. Regiam esset, habitarunt.
- 12 Illustrissimus D. Ioannes Tavera tempore quo Regis Curia Pintia erat, ibidem Consilium habuit.
- 13 Qui in ciuitate cōmoratur, scire præsumitur, quod in ea publicum est.
- 14 Nunciū Apostolici aliquando Consilio Archiepiscopi Toletani causas delegant.
- 15 Sentētia Cōsiliū in litibus per appellationē à Vicarijs Toletanis ad idē Consiliū deuolutis pronoua instātia à Nūcijs Romanorū Pontificū sapius iudicata est.
- 16 Illustr. Camilli Gaetani declaratoria sētētia refertur
- 17 Alia Pintiani senatus adducitur.
- 18 Pro defensione Cōsiliū Adiutis Toletani sufficit: antorum virorum approbatio, qui in eo sederunt, ex quibus plures referuntur.
- 19 Vicentius Arias Balboa.
- 20 Gundisalvus Bonifacius.
- 21 Ioannes Ildephonsus Fernandez Madridius.
- 22 D. Ioannes Velaſcus.
- 23 D. Petrus de la Gasca.
- 24 D. Petrus Ponce à Leon.
- 25 Doctor Bernal.
- 26 Licentiatus Baptista Velez.

- 27 *Licent. Ildephonsus Serrano.*
 28 *Doct. D. Petrus Caruajal.*
 29 *Doct. D. Thomas à Borja.*
 30 *D. Franciscus & Albarus Monsalve.*
 31 *Doct. D. Ildephonsus Anzia.*
 32 *Doct. Petrus Salazar à Mendoça.*
 33 *Doct. Dionysius à Melgar.*
 34 *Licent. Michael à Salazar.*
 35 *Licent. Antonius Morejon. & D. Ioannes Ribera & Morejon.*
 36 *Illustrissimus D. Bernardus à Roxas & Sandoual Archiep. Tolet.*
 Laudatur. < 37 *Doct. D. Rodericus à Castro.*
 38 *Doct. D. Gabriel Ortiz à Sotomaior.*
 39 *Doct. D. Franciscus à Mendoça.*
 40 *Licent. Pobleto à Vera.*
 41 *Licent. Bernardinus Auila de Vera.*
 42 *Licent. Ioannes Delgado & Aguero.*
 43 *Doct. D. Ioannes Brabo & Acuña.*
 44 *D. Gundisalvus Chacon.*
 45 *Doct. Didacus Tello Maldonado.*
 46 *Lic. Christophorus Salinas à Medinilla*
 47 *D. Ioannes Ortiz & Sotomaior.*
 48 *Doct. D. Franc. Melgosa.*
 49 *Doct. D. Gabriel Suarez & Toledo.*

I

Vintum tandem fundamentum ex
 Summorum Pontificum tolerantia,
 & permisso liceat depromere, nam &
 si Consilij, & Vicariorum Toletani Præsulis
 vnum

vnum idemque tribunal, & auditorium esset (quod quidem à veritate procul est) & ex eo de vno ad aliud prouocatio, appellatio ve iure communi interdicta videretur, ex tacita tamen Pontificum patientia, & consensu licitum iam, ac permillum videri plusquam manifestū est. Nec dubium quin Summi Præsules Consilij Archiepiscopi Toletani, & appellationis ad eundem interpositæ scientiam, & notitiam habuerint, siquidem plures causæ, innumerique processus in gradu appellationis ad Sūmos Pontifices per immemorabile tempus delatæ fuerint, & quotidie deferantur, in quibus sententiæ in prima instantia per Vicarios, seu officiales generales Archiepiscopi Toletani prolatae, & per appellationem ad Consilium eiusdem Archiepiscopi delatæ, confirmatæ inueniuntur. Imò ex solo immemoriali temporis cursu Summi Pontificis scientia & consensus præsumitur, Rota decis. 179. in 2. parte diuers. Faquin. lib. 2. consil. 40. num. 2. Quod cum Sum. Pontifices, qui super hoc potestatem priuilegia conferendi, disponendi, ac dispensandi habent, scierint, nec contradixerint: Archiepiscopum Toletanum, tam in possessione Consilij, quàm in appellatione, quæ ad eundem interponitur (et si Bonifacij decisio relucet)

3 etetur) dispensasse videntur, quia patientia, & tolerantia Romanorum Pōtificum, vel cuiusvis alterius Principis, qui prohibere, vetare, siue impedire potuit, dispensationem, cōfirmationem, & actus validitatem, inducit, l. quid ergo 13. ver sic. certē, ff. de his qui not. inf. l. cum plures 60. §. locator, ff. locati, l. 1. §. Magistratum autem, ff. de exercit. actione, l. an in totum, C. de edificijs priuat. l. 1. §. scientiam, ff. de tributoria actione, Felin. in c. 1. num. 6. vers. lex noua, de tregua, & pace, Bart. Bald. Angel. & alij relati per Surd. consil. 371. num. 56. vol. 3. glo. final. vbi Abb. num. 8. Butrius 7. in c. quia circa de consanguinitate, & affinitate, Innocentius in c. veniens, num. 4. de filiis presbyterorum, Hyppolicus de Marfil. singular. 77. per totum, Tiberius decianus consil. 124. num. 16. vol. 3. August. Beroius, consil. 173. nu. 62. vol. 1. Casanete consil. 39. num. 23. & 40. Anton. Sola in constitutiones antiquas, Ducatus Sabaudia, glo. 4. proemij, num. 40. & 41. Gonzalez in regul. 8. chancel. glo. 2. §. 2. nu. 87. & sequenti.

4 Vnde ait Salicetus, in l. nullus, num. 1. C. de iudicis, quod licet Bannitus propter publicam utilitatem, ex statutorum forma liberē, & impunē possit offendi, tamen si ipse toleratus fuerit à Principe, vel ab his, quicquid vice ciuitatē regunt,

tunc

tunc ipse impunè occidi, vel offendi nequeat,
ita vt offendens, illas incurrat pœnas, quas non
Bannitum offendendo incurreret, quia talis pa-
tientia, & tolerantia Principis consensum, & dis-
pensationem inducunt, quasi tacita voluntate
ipsam non Bannitum haberi velit, quod vt val-
de commendabile sequitur Alexan. in l. final. ff.
ad legem Iuliam de vi priuata, & in l. final. ff. de
adult. & consi. 1. num. 43. & consil. 107. num. 10.
lib. 2. Ioan. de Anan. in c. sicut Iudæi 9. num. 12.
de Iudæis, ibidem Felinus num. 1. & in c. quæ in
Ecclesiarum, num. 7. de constitutionibus, & in
dicto cap. 1. de tregua, & pace, Decius consilio
326. aliàs 327. incip. viso casu proposito, num. 3.
vers. 4. & vltim. Ias. in l. omnes populi, num. 48.
ff. de iust. & iure, & in l. vbi pactum, num. 17. C.
de transact. Guil. de Cun. in l. 1. in princip. ff. de
exercit. actione. Nel. in tractatu, Bannitorum
3. part. 2. temporis, quæst. 84. Hyppol. Bonac. 8
quæst. criminal, verbo de Bannitis, pag. mihi 30.
Ant. Sola vbi supra, num. 142. Marf. d. sing. 77.
num. 2. & consi. 9. num. 26. qui etiam ex mente
Guil. de Cun. testatur quod si sciente, & patiente
superiore pro locum tenente ipsius quispiam 5
absque eius iussu & nominatione segeserit, ex
quo illum tolerauit, id sibi tacite mandasse vide-

tur, ex eleganti tx. in d. l. i. §. Magistrum autem ibi. Ceterum si scit & passus est eum in naue magisterio fungi, ipse eum impossuisse videtur, ff. de exercit. adione, sequitur Auiles in capitulis prætorum, c. 4. verbo iustitia, num. 16.

- Nec à proposito nostro dissentit pulchra, & celeberrima Ancharr. doctrina consi. 161. ad finem, docens quod si clericus possideat duas Ecclesias patiente superiore, ex huiusmodi patientia dictarum Ecclesiarum unio facta, & ob id etiam remissa pœna præsumitur, vti refert Decianus, respon. 4. num. 24. ad fin. vol. 4. Ex eo etiam argumentum sumitur, quod aliàs passim iure proditum est, mandatum ex scientia, & patientia præsumi, l. si remunerandi, §. si passus, l. qui patitur, ff. mand. Bart. Socin. Rimin. Curc. & alij, quos recenset Faquineus, lib. 1. consi. 5. num. 7. 9. & 45. & consi. 54. num. 12. & vniuersitatem per particularium possessionem absque mādato præscribere, si modo scientia, & patientia interuenerit, Iosep. Masc. deprobat. conclu. 1189. à num. 16. & Faquin. vbisupra num. 8.

- Imò in casu nostro scientiam, & patientiam S. Pontificum cōsensu expresso fortiorem esse, ex quo ipsi diù tolerarunt palam est, quia præsumptus consensus ex scientia, & non contradictione

Etione cum tēporis diuturnitate inductus, consensu expresso fortior reputatur, vt elegāter respondit Crauet. consi. 640. num. 10. lib. 4. quem sequitur doctiss. Casanate, consi. 29. d. nu. 40.

Deinde licet Romani Pontifices Toletani Consilij & appellationis quæ ad eundem interponitur ignari fuissent, cum id expressè non appareat, contrarium potius præsumendum est, eo quod eorum officialium, vel iudicum notitiam non aufugerit, quo fit, vt etiam Romanos Pontifices certiores de hoc factos fuisse credatur, quia tunc superiorum scientia probatur; si eorum officiales, vel iudices id de quo agitur sciuisse constiterit, Boher. decis. 264. num. 19. Crauet. de antiquitate tempor. 4. part. sectione abso-
lutis differentijs, num. 14. ad finem, & ex Bart. in l. si publicanus 4. §. in omnibus, num. 2. ff. de publicanis, Alexan. Decio, & alijs asseueranter docet Cardin. Thusc. pract. conclus. iur. littera C. conclu. 796. num. 39.

Quod autem officialibus, seu legatis Romanorum Pontificum, vt potè Illustrissimis Nuncijs hoc innotuerit hæsitare non licet, cum ipsi simul, & Hispaniæ Catholicorum Regum Curia à Gothis per multum temporis spatium Toletum habitarent, vbi Illustrissimi Toletani Antistites

10

11

12 tistites Consilium semper habuerunt. Et quo
 tempore Illustrissimus D. Ioannes Tauera To-
 le- tanus quondam Archiepiscopus, tam in maiori
 Hispaniarum senatu, quàm in supremo caussa-
 01 rum fidei Consilio in amplissimum Præsulem
 electus vixit, cum harum dignitatum respectu
 in Regia Curia (quæ tunc Pintia erat) commo-
 raret, ibidem Consilium secum transtulit: cum
 enim Illustrissimi Nuncij in Regali Curia, vbi
 & Consilium erat, semper assisterent, prædicti
 13 Consilij, & prouocationis ad ipsum certiores
 factos fuisse præsumitur, argument. tex. in c.
 quosdam 7. extra de præsumpt. c. 1. de postu.
 prælat. c. quod dicitis, fina. 16. distin. tex. opti-
 mus in c. cum in tua qui matr. acuf. poss. vbi In-
 nocent. III. sic ait: *Cum rationabiliter præsuma-*
tur, quòd denunciationem publice factam idem ex-
sistens in ipsa diocesi minime ignorauit, glo. i. in l.
fina. ff. de decret. ab ord. fac. docet Card. Zauar.
in Clement. vnic. num. 9. de foro competent.
Henric. Bouer. singulari 44. verbo præsumptio
num. 11. & singulari 46. num. 23. plura congerit
Casana, consi. 39. ferè per totum, præcipuè nu.
 11 33. & 34. Mascard. de probationibus, conclus.
 1294. num. 15. & 16. Font. de pact. nupt. claus. 4.
 glo. 15. num. 23.

Sed

14
Sed cur mendicatis suffragijs, & coniectura-
tis præsumptionibus Illustrissimorum Nuncio-
rum scientiam comprobamus, quando & ipsi
non semel, sed multoties causas prædicto Consi-
lio hac præscripta formula delegauerint. *Discre-
tis viris Consilij Archiepiscopatus Toletani*: & ad
iplos Nuncios sæpe sæpius plures lites per appel-
lationem deferantur, in quibus duæ sententiæ,
tam interlocutoria, quam definitiua per Vica-
rium generalem Archiepiscopi Toletani vna,
& alia per eiusdem Consilium prolata inuenian-
tur, vt nemini latere arbitror.

35
Item etiam cum pluries magna disceptatio-
ne altercatum, indubiumque reuocatum fue-
rit, an sententia ab Archiepiscopali Consilio pro-
lata in causa, quæ per appellationem ad ipsum
de Vicario generali delata est, secundam in lite
faciat instantiam, optimam ac iuridicam, à prio-
rique per Vicariū pronunciata omnino distin-
ctam, ita vt noua, & diuersa instantia reputetur;
acri, & examinato iudicio declararunt, præci-
puè in vna Toletana alimentorum, & filiationis
inter Licentiatum Mancium de Villafaña, &
Franciscum de Villafaña, ita decissum & decla-
ratum fuit per Illustriss. & nobiliss. Camillum
Gaetanum Alexandrinum olim Patriarcham,
LI & Apo;

& Apostolicæ sedis Nuncium in Hispaniam
 missum, magni nominis virum, ac hodie Cardi-
 nalatus dignitate meritò præfulgentem, anno
 Domini 1594. IIII. Pontificatus Clementis VIII.
 & cum per viam violentiæ ad supremum inui-
 ctissimi Hispaniarum Regis Senatū huiusmo-
 di declaratoria sententia delata fuisset: Illu-
 strissimum Nuncium in prædictæ sententiæ prola-
 tione nullam vim intulisse, pronunciarum fuit.
 Ita similiter doctis. & grauis. Pintiani Senatus
 17 Auditores in vna executionis testamenti Co-
 mitissæ de Fuenfalida inter executores, & su-
 71 perstitem Maritum agitata, & in alijs pluribus
 per viam violentiæ ad eos passim deuolutis, vt
 iuri consonum itidem pronunciarunt: quorum,
 & similium litium originalia exemplaria in ar-
 chiuo eiusdem Consilij recondita, & asservata
 inueniuntur. Igitur si Summi Pontifices, & eo-
 rum officiales Archiepiscopū Toletanum Con-
 silium possidere, idque de sententijs Vicariorum
 generalium prouocari nō ignorauerint: imò scien-
 tes, & tolerantes, cum contradicentes impedire
 potuissent, tacito potius consensu approbando
 id omiserint: nemini iam de iure Consilium ha-
 bendi, & prouocationis ipsius hæsitare conue-
 nit, quidquid contrarium ius commune vide-
 retur.

retur proferre; cum huiusmodi diuturna patientia, & tolerantia expressi consensus parem, & æqualem vim habeat: imò & fortior sit, ex quo dispensatione ortam fuisse ex superioribus nulli latere potest.

Quid ergo iam superest, nisi ut quidquid à nobis huiusce argumenti causa dictum est, promptum semel habeatur, & iudicium: etsi enim forma & facie stili dicta forte displiceant, fini tamen suo, & argumento convenire existimo, siquidem ex his apertius colligatur, ita ut deinceps hæsitari non liceat, Toleranum Antistitem Hispaniarum Primatem, & Patriarcham prædicti Consilij iustam possidendi causam multiplici ratione habuisse, appellationemque ad ipsum de sententijs Vicariorum generalium non irrationabiliter admitti. Denique licet fato contingeret superiora omnia levia, inutilia, parvi roboris, nugaliaque potius iudicari: crederem sanè sufficere pro huius veritatis munimine, & defensione, olim, nec minus hac ætate nostra, viros omnigenæ literaturæ, sanctitatis eximie, memorandæ, & incorruptæ virtutis, providæ eruditionis Toleranos Antistites in Consilio semper habuisse, qui ni licitum crederent, nec appellationes admitterent, nec huiusmodi officijs condecorari

paterentur, quorum plurimum memoria, licet immemoralis temporis iniuria fuerit abolita, eximia tamen aliquorum fama ex his, quos percipere potui tenebris obrui non patimur.

- Scimus enim tempore illius sanctissimi &
19. magni Præsulis D. Petri Tenorij eius Consilium illustrasse *Vicentium Arias Balboa*, Archidiaconum Toletanum, egregia sane laude dignum, qui primus fuit fori legum glossographus, cuius manu scripta opera in Bibliotheca maioris Toletani templi asservantur, ut tantæ eruditionis fidum testimonium posteris transmitteretur, quique in Episcopum Placentinū electus obiit: cuius ossa in sacello eiusdem D. Petri Tenorij, quod intra pomerium Ecclesiæ Toletanæ exstat, seruata conquiescunt in marmoreo sepulcro, quod adhuc visitur iuxta fundatoris corpus paulo inferiori loco, ubi imago eius è marmore sculpta in integrum exstat. Doctissimum etiam
20. *Gandisalum Bonifacium* Episcopum Segouiensem, eruditione singulari, & acerrimo iudicio ornatissimum, qui opus non spernendum molitus est, inscriptum *Glossa peregrina* duobus tomis distributum, quo memoriam sui posthumis temporibus commendauit. Et Excelentissimū
21. illum *Ioannem Ildephonsum Fernandez* Madrid virum.

virum doctrina & morum integritate celebré,
ingenio promptum, eloquio compositum, &
omnium litterarum scientia egregiè præditum.
Postea vero Illustrissimo D. F. Francisco Xime-
nez ibidem Pontificiam sedem occupante,
D. Ioannes à Velasco Comitum stabilis frater sua 22
tempestate inter ceteros litteris & prudentia cla-
rissimus, post adeptum Episcopatum Calagurri-
tanum triennio maximo cum honore Consilio
præfuit. Emicuerunt insuper tempore Illustris-
simi D. Ioannis Taueræ, præclarus ille *D. Petrus* 23
de la Gasca ad Indos olim missus, ut eorum im-
petus, quasi strenuus miles retardaret: in quo
nec arma togæ, nec toga armis cedere visa sunt:
qui postea Episcopus Saguntinus constitutus
obiit. Memorabilis *D. Petrus Ponce à Leon* nun 24
quam satis laudatus: qui propter eximiam virtu-
tem simul atque sapientiam Episcopatum Ciui-
tatensem, & Placentinum adeptus est; & insu-
per in causarum fidei supremo Senatu genera-
lis Præsul creatus fuit. *Doctor Bernal* Pontificij 25
iuris cōsultissimus, moribus, & vita adeò clarus,
ut Episcopus Calagurritanus meruerit conse-
crari. Rursus succedente tempore, prædicto Con-
silio adfuit peritissimus *Licentiatus Baptista Ve-*
lez Canonicus Toletanus, & apud eminentissi-

mos sui temporis tanti habitus, ut quicumque huius testimonio refragari conaretur, iuris prudentiæ ignorance meritò veniret notandus.

- 27 Præfuerūt *Licentius Ildephonsus Serrano* magna eruditione, & publicarum rerum experientia insignis, omnibusque sapientiæ dotibus cumulatissimus. *Doctōr D. Petrus Caruajal* Ecclesiæ Toletanæ olim Decanus, omnium litterarū scientia valde eruditus, quarum cognitione nominis, & gloriæ tantum consequutus est, ut eruditionis causa Episcopus Corientis acclamari meruerit; ubi nunc vigilantissimi Pastoris substituet officium, & inde maiora indepturum speramus. *Doctōr D. Thomas à Borja* eiusdem Toleranæ Ecclesiæ Canonicus. Excellētis. Ducis Gandiæ filius, qui quidem postea ad supremum Inquisitionis Consilium euectus fuit, à quo ob insignes animi dotes Episcopatus Malacitani munus obiit, unde Episcopus Cordubensis electus, modico temporis interuallo ad Archiepiscopatum Cæsaraugustanum peruenit. *D. Franciscus Monsalue* sancti Vicentij Abbas, & *D. Aluarus Monsalue*, qui ut fratres, ita in Tolerana Ecclesia Canonici emeriti, in quibus ingenium candidum, & à maioribus suscepta nobilitas maximè elucet. Præterea sederunt in Consilio
- Doctōr*

Doct̃or D. *Ildephonsus Anaia* Canonicus Toleta 31
nus iuris vtriusque consultissimus, quem exi-
mia doctrina, & exacta prudentia in supremo
Regali Consilio senatorem eligi: ac postea in 32
Pinciano senatu Regimen, & summam Præfe-
cturam suscipere promeruit. Doct̃or *Petrus Sa-* 32
lazar & Mendoga Toletanæ Ecclesiæ Canonicus
Penitentiarius, iuris vtriusque, antiquitatum, &
historiæ cognitionis adeo doctus, cuius exstat 33
Chronicon idiomate patrio scriptum Illustrissi-
mi D. Ioannis Taueræ Archiepiscopi Toletani
S. R. E. Cardin. aliaque præclari laboris monumē-
ta indiēs spectamus. Doct̃or *Dionysius à Melgar* 33
nostræ Cathedralis Ecclesiæ Canonicus Docto-
ralis, vir sanè probus simul & integer, vtriusque
iuris prudentissimus multiuigaque virtute præ-
cellens. *Licentiatus Michael à Salazar* in ean- 34
dem Toletana Ecclesia Canonicatus dignitate
merito insignitus, maximæ integritatis, & do-
ctrinæ vir, legalis & Pontificij iuris scientia con-
spicius, multis, magnificisque virtutum titulis
cohonestatus. *Licentiatus Antonius Morejon*, & 35
cuius frater *Ioannes Ribera & Morejon* hæreticæ
prauitatis in Cordubēsi Inquisitione acerrimus
vindex, encomijs maximis extollendi, qui velut
alterum celeste Dioscōrum sidus micantissimo
virtu-

virtutum, & sapientiæ splendore nostram Hesperiam illustrarunt.

- Et tandem hoc nostro felicissimo ævo, quo
 36 Illustrissimus D. *Bernardus de Sandoual & Roxas* suscepto Pontificio munere cum laude eximia salutis popularis perfungitur, Toletanūque Gregem suæ curæ creditum sedulò tuetur, & fouet; summo cū honore & laude à Cōsilijs eiusdē
 37 fuerūt D. *Rodericus à Castro* Toletanus Canonici, Excellentiss. Comitis de Lemos pronepos, nepos, filius, atque frater : qui cū tam nobilitatis, quàm humanitatis titulo sit ornatus, sanctiorem, ac supremum Senatum quasi fidei verum
 38 propugnaculū ornat. Doctor D. *Gabriel Ortiz à Sotomaior* Toletanus Canonicus simul & Scholæ Præfectus, litterarum, ac rerum gerendarum
 39 notitia Illustris. Doctor D. *Franciscus à Mendoza* eiusdem Ecclesiæ Canonicus, præclarissimi Comitis de Orgaz filius, cuius admirer ne magis humanitatem nobilitati coniunctam an rerum variarum cognitionem nescio : quarum ratione
 vnus ex consiliarijs in præcipuo, & generali Inquisitionis Senatu munus diligenter exercet.
 40 *Licentiatus Poblete à Vera* Cæsarei Pontificijque iuris satis peritus. *Licentiatus Bernardinus Auila de Vera* Complutensis Ecclesiæ meritissimus
 Abbas,

Abbas, qui politioris litteraturę, ac vtriusque
iuris celebres, & viro dignos progressus fecit,
Licentiatus Ioannes Delgado & Agüero, in ea- 42
dem Complutensi Ecclesia Scholaſticus, religio-
nis propugnator ſtrenuus, antiqua Regiaque
maiorum nobilitate clarus, virtutum, ac littera-
turę luminibus perſpicuus, ob cuius maximam
eruditionem, aſſiduaque negotiorum experi-
mēta Vicarij generalis honore Toleti inſignitus
ad maiora properat. *Doct. D. Ioannes Brabo &* 43
Acuña Canonicus Toletanus ſacrę Theologię,
& iuris Pontificij honeſtamento maximè deco-
ratus: *D. Gundisalvus Chacon* Toletanę Eccleſię 44
Canonicus, & præcipuus Sacellanus, fidei cauſſa
rū quęſitor, ex Illuſtriſs. Pręſulis noſtri proſapia
oriundus, tam litterarum, quàm virtutum doti-
bus præſtans, de quo plura, non tam hominum
fama percelebris, quàm veritas ipſa ſuggerit.

Et hodie Auditorum munere in ipſo Conſi-
lio funguntur, *Doct. Didacus Tello Maldonado* 45
Talabricęſis Eccleſię Theſaurarius, olim legum
(quarum hodie Decanus munere ſumma cum
litterarum gloria fungitur) Primarius apud To-
letanos antecęſſor. *Licentiatus Chriſtophorus Sa-* 46
linas à Medinilla Compoſtellanę Eccleſię Cano-
nicus, ſacratiorum canonum, ac prudentię ſan-

- etiori Myſta. D. Ioannes Ortiz & Sotomaior generis nobilitate, vitę integritate, ac ingenij acumine inſignis, qui de ſe multa, & grauia indi-
 48 pollicetur. D. Franciſcus de Melgoſa Canonicus Abulenſis, omnium rerum, ac litterarum ſtudio clariffimus. Inter quos Pręſidis officium ſubſtituit Doct̃or D. Gabriel Suarez de Toledo Canonicus Toleranus, Mantuęque Carpentanę Archidiaconus, nobilitatis, & litterarum inſignibus nitens. Vini proſecto omnis exceptionis immunus, à quibus nihil iniuſtum, indecorum, iuri, aut bonis moribus repugnans conſenſu, & officiorum acceptione approbatum credendum eſt. Quorum laudibus merito, conſultoque vberioribus ſuperſedeo, quia felix, vt ille ait.
 49 *Ante obitum nemo, ſupremaque funera debet.*
 Quamobrem de ceteris nullum vnquam tam petuicacẽ, refractariumuẽ, ac ceruicoſum inueniri poſſe exiſtimo, qui tanto Conſilio, ius, & auctoritatem derogare, aut diminuerẽ auſit, præſertim cum clariuſ de vtroque apud equos iudices conſtet,

Quam ſolis radij eſſe olim, cū ſudum eſt, ſolent.

INDEX RERVM

MEMORABILIVM, QVÆ

TOTO HOC OPERE CON-

TINENTVR ALPHABETI

ORDINE DIGESTVS.

A.
ABSOLVERE nequit Vicarius à ca-
 libus Episcopo refer-
 uatis, nisi specialiter
 ei permittatur, 1. p. n. 229.
 pag. 142.

Absolvere an possit, qui con-
 demnare prohibetur, 1. p.
 n. 195. cum sequen. pag. 12

Absolutio ad illum expectat,
 ad quæ ligandi potestas perti-
 net, 1. p. n. 159. pag. 105.

ADMINISTRATIONE
 bonorum, etiam libera, ali-
 cui confensa, donandi po-
 testas tributa non cense-
 tur, 1. p. 182. pag. 121.

ADVOCATORVM Pri-
 mas dicitur, qui præst alijs
 aduocatis, 2. p. 1. fund. n. 8.
 pagin. 170.

AEDIFICATIONI Mona-
 sterij per testatorem relict-
 assensum, & auctoritatem
 ex sola generali commis-
 sione Vicarius interpone-

re non potest, 1. p. n. 230.
 pag. 143.

D. ALVARVS de Monsal-
 ue Canonicus Toletanus,
 laudatur, 2. part. 5. fund. n.
 30. pag. 258.

ANASTHASII Germonij
 sententia rejicitur, 1. p. n. 37.
 pag. 37. & n. 38. p. 38. & n.
 43. 44. 45. pag. 43. cū seq.

ANTONIUS Morejon, lau-
 datur, 2. p. 5. fund. n. 35. pa-
 258.

ANDRAEAE Faquinei in-
 terpretatio rejicitur, 1. p. n.
 53. & 54. pag. 49. cum seq.

APPELLANDVM est de
 minori ad maius iudiciū, se-
 cundū appellationis substi-
 tiā, 2. p. in prin. n. n. p. 159.
Appellans a sententia Papæ
 ad Christum, hæresis suspi-
 cione non caret, 1. p. n. 20.
 pag. 29.

Appellare omissio medio cō-
 tra substantiam appellatio-
 nis est, 1. p. n. 166. pag. 109

Mm 2 Ap-

I N D E X

- Appellari non potest, de officiali Episcopi ad Episcopum, etiam prætextu cuiuslibet consuetudinis, 1. p. n. 1. pag. 19. & quæ sit ratio, ibi dem, n. 9. pag. 22.
- Appellatur à delegato, ad delegantē, 1. p. n. 34. pag. 35.
- Appellari non potest à Vicario Capituli sede vacante, ad ipsum Capitulum, 1. p. n. 106. pag. 74.
- Appellari non valet, à sententia locum tenentium, ad Corregidores, 1. p. n. 115. pa. 80.
- Appellari an liceat à Correptoribus, seu Prætoribus domini ad dominos ipsos, 1. p. n. 116. pag. 81.
- Appellari an possit à delegato Episcopi ad ipsius Vicarium, 1. p. n. 148. cum sequentibus, pag. 98.
- Appellari à sententia Principis non potest, 1. p. n. 170. pag. 112.
- Appellari an liceat ad Episcopum de sententia Vicarii generalis ad civitatem tantum constituti, 1. p. n. 174. pag. 116.
- Appellari non potest ad Episcopum de sententia diffinitiva Vicarii, secus ab interlocutoria, 1. p. n. 175. pa. 117.
- Appellari non licet de Vicario ad Episcopum in casibus, qui exigunt speciale mandatū, si simul cum generali potestate specialiter Vicario concedantur, 1. p. n. 251. pag. 150.
- Appellari non potest de Vicario ad Episcopum, etiam in causis speciale mandatū exigentibus, licet separatim ei committantur, si ea clausula in commissioe adijciatur, *Hæc Vicario committimus, ampliantes, & extendentes priorem potestatem per nos commissam*, 1. p. n. 255. pag. 152.
- Appellari non potest à sententia iudicum Conservatorum ordinis S. Iacobi, ad Archiepiscopum Toletanum, 2. p. n. 2. fund. n. 5. pag. 204.
- Appellari potest ad Summū Pontificem omisso medio 2. p. 1. fund. n. 25. pag. 179.
- Appellari licet ad Patriarchas omisso medio, 1. p. nu. 26. pag. 174.
- Appellari licitū est de Summi Pontificis, vel Regum officialibus, ad ipsos Reges, vel Pontif. 2. p. 1. fund. n. 29. pa. 181.
- Appellatio ut ad Episcopum deferatur

deferatur necessarium nō
est, ut iudex à quo propriā
habeat iurisdictionē, sed tā
tum quod minorem habeat
1. p. n. 46. pag. 45.

Appellatio nō admittitur de
delegato Episcopi ad Epif-
copum, si in fraudē Metro-
politani Episcopus causā
delegauerit, 1. p. n. 58. pag.
55.

Appellatio non admittitur à
Vicario sede vacante, ad Ca-
pitulum, à quo fuit creatus,
1. p. n. 103. pag. 74.

Appellatio à Vicario, ad eum
cui⁹ vicē gerit, an iure civili
admittatur, 1. p. n. 100. 105.
107. & 108. pag. 75. cū seq.

Appellatio, & recusatio equi-
paratur, 1. p. n. 144. pag. 99.

Appellatio ad Episcopum de-
lata corā vicario prosequi
potest, 1. p. n. 164. pag. 108.

Appellatio interponi potest
de delegato Episcopi ad E-
piscopum, 1. p. n. 33. pag. 35.

Appellatio de Vicario Epif-
copi ad Episcopum si de fa-
cto fuerit interposita, pro-
cessus inde secutus nullus,
& inefficax est, 1. p. n. 165.
pag. 108.

Appellatio iure communi nō
admittitur de Vicario Pote-

statis ad ipsam Potestatem
2. p. 4. fund. n. 17. pag. 244.

Appellatio omisso medio con-
sensu partium interposita
in iudicem ad quem iurisdic-
tionem transfert, 1. p. n.
166. pag. 109.

Appellatio de Vicario ad E-
piscopum, nec extra iudi-
cialiter admittitur, 1. p. n.
167. pag. 110.

Appellatio & in integrum re-
stitutio in quo differant, 1.
p. n. 172. pag. 114.

Appellatio non admittitur de
Vicario ad Episcopum in
casibus, qui in generali Vi-
cariatus commissione con-
tinentur, 1. p. n. 179. pag.
119.

Secus in his, qui Vicario nō
competunt, nisi specialiter
committantur, ibidem.

Appellatio nō admittitur de
sententiā ab Archiepiscopo
prolata, ad eum, tāquam ad
Legatum natum, 2. p. 2.
fund. n. 20. pag. 213.

Appellatio nō procedit de Vi-
cario ad Episcopum, etiam
in causis, quæ exigunt spe-
ciale mādātum, si aliquæ ex
his simul cum generali cō-
missione committatur clau-
sula adiecta, *Et ad omnia a-*

INDEX

- lia, &c. 1. p. n. 252. pag. 150
- Appellatio interponitur de
sententijs suffraganeorum
Episcoporum, & Archiepis-
coporum ad Patriarchas, seu
Primates, 2. p. 2. fund. n. 4.
pag. 203.
- Appellatio an procedat de Vi-
carijs generalibus Archie-
piscopi Toletani ad eius
Consiliū non obstante de-
cis. c. 2. de consuet. lib. sext.
2. p. in prin. à n. 1. pag. 155.
- Appellatio de officiali Epif-
copi ad Episcopum quare
prohibeatur, 2. p. 4. fund. n.
20. pag. 246.
- Appellatio de officiali Epif-
copi ad Episcopum naturæ
& essentia appellationis
repugnat, ibid. n. 21.
- Appellatio, quæ usque adhuc
de Vicarijs Archiepiscopi
Toletani ad eius Consiliū de-
fertur, tāquam ad omnino
diuersum iudicem, & supe-
riorem interponi consuevit
2. p. 4. fund. n. 25. pag. 249.
- Appellatio interponitur de se-
ntentijs iudicū Conserua-
torum totius Hispaniæ ad
Archiepiscopum Toletanū
exceptis causis ordinis san-
cti Iacobi, 2. part. 2. fund. n.
5. pag. 203.
- Appellatio de Vicarijs Ar-
chiepiscopi Toletani ad e-
ius Consiliū ex tacita S.
Pontificum patientia, & to-
lerantia defendi potest, 2.
p. 5. fund. n. 1. pag. 258.
- Appellatio à Præfesto Prato-
rio ad Principem non ad-
mittebatur, 1. p. n. 7. pa. 22.
& n. 113. pag. 79.
- Appellatione prohibita sup-
plicatio sublata non cen-
setur, 1. p. n. 169. pag. 112.
- Appellationis substantia exi-
git vt de minori ad maius
iudicium appelletur, 1. p. n.
10. pag. 22.
- Appellatur à Vicario nato ad
Episcopum, 1. p. n. 27. pag.
32. & n. 36. pag. 36.
- Appellatur à Vicario fora-
neo Rectoris nō ad Recto-
riū, sed ad ipsius Rectoris
superiorem, vt forēsis vsus
recepit, 1. part. n. 60. pa. 56.
- Appellatur ad Principem de
sententijs Vicariorum suo-
rum, 1. p. n. 113. pag. 79.
- Appellatur de iudicibus Con-
seruatoribus ad Sum. Pon-
tificem tantum, 2. p. 2. fun-
d. n. 6. pag. 204.
- Appellatur de Vicarijs gene-
ralibus Archiepiscopi To-
letani ad eius Consiliū tan-
quam

quam de Archiepiscopo ad
Primates Hispaniarum,
2.p.2.fund.n.10. pag.207.
& n.16. pag.210.

ARCHIDIACONVS Vi-
carij munus exsercet absen-
te Episcopo, & ei⁹ officiali.
1.p.n.22. pag.29. & nu.85.
pag.67.

Archidiaconus sede vacante
Capitulum Vicarium
eligit, Vicarij officium sub-
stinet, ibidem. & mōitoria
cōcedere, & dimissorias lit-
teras ad suscipiendos ordi-
nes dare potest, 1.p.n.23.
pag.39.

Archidiaconi, seu Archipres-
byteri iurisdicctio Episcopi
iurisdicctione inferiore est. 1.
p.n.29. pag.33.

Archidiaconus, & Archipres-
byter ordinariam iurisdic-
ctionem habent, 1.p.n.30.
pag.33. & n.83. pag.66.

Archidiaconi iurisdicctio per
Episcopum reuocari nō po-
test, 1.p.n.96. pag.71.

ARCHIEPISCOPVS To-
letan⁹ Hispaniarū Primas
est, & Patriarcha, 2. p. 1.
fund.n.1. pag.168.

Archiepiscopus Toletanus vi-
lineatæ crucis insigni uti-
tur, 2. p. 1. fund.n.14. pag.
172.

Archiepiscopus Toletanus, et
si Patriarcha non esset, re-
ctē tamen ad eius Consiliū
appellaretur, 2.p.3.fund.n.
1. pag.218.

Archiepiscopus Toletanus ex
tempore immemoriali Cō-
siliū habet, ad quod de sen-
tentijs Vicariorum genera-
liū appellatur, 2.p. 3. fund.
n.2. pag.218. & n.5. pag.
219.

Archiepiscop⁹ Toletanus mul-
to ante quam Bonif. VIII.
conderet decis. c.2. de conf.
lib. 6. Consilium habuit, 2.
p.3.fund.n.4. pag.219.

Archiepiscopus Toletanus a
tempore Diui Ildephonfi
triginta pauperes quotidie
alit, 2.p.1.fund.n.17. pag.
173.

Archiepiscopus Toletanus ve-
ri & proprij Patriarchę pri-
uilegijs, ac pręrogatiuis uti-
tur, 2.p.1. fund.n.32. pag.
185.

Archiepiscopo Toletano non
solum ea competunt priui-
legia, quę generaliter veris
quatuor Patriarchis conces-
sa sunt, sed quę ad eorum
quemlibet specialiter per-
tinēt, 2.p.1.fund.n.34. pag.
189.

Archie-

Archiepiscopi vnam tantum crucem præferre possunt, & aliter facientes reprehenduntur, 2. p. 1. fund. n. 13. pag. 171.

Archiepiscopus Burgensis duos Vicarios generales habet, 2. p. in prin. n. 22. pag. 163.

Archiepiscopi à Patriarchis pallium accipiunt Patriarchæ à Summo Pontifice, 2. p. 1. fund. n. 11. pag. 161.

Archiepiscopi elatam crucem intra suam tantum Prouinciâ præferre possunt; Patriarchæ vero vbicumque, 2. p. 1. fund. n. 12. pag. 171.

Archiepiscoporum, & Episcoporum omniū ordinarij iudices sunt Patriarchæ, 2. p. 2. fund. n. 1. pa. 200.

ARGVMENTVM sumitur de Archidiacono ad Vicarium Episcopi, 1. p. n. 84. pag. 67.

Argumētum non rectè fit de iurisdictione ad dominium 1. p. n. 92. pag. 69.

AVDITORIVM Archiepiscopi, & Vicarij vnum & idem est, 2. p. in prin. n. 5. pag. 157.

AVCTORARE nequit Vicarius exemplum ex originali sumptum, vt eandem

vim, & auctoritatem cum originali habeat, nisi ei specialiter committatur, 1. p. n. 250. pag. 149.

B.

BALTHASAR Ameſcua Tolet. laudatur, 2. p. 1. fund. n. 45. pag. 196.

BANNITVS à Principe per ciuitatem toleratus, impune offendit nequit, 2. p. 5. fund. n. 4. pag. 260.

BAPTISTA Velez. laudatur, 2. p. 5. fund. n. 26. pa. 269.

BARTOLI intellectus reiectus, 1. p. n. 51. & 52. pa. 48.

BENEFICIA vacantia nequit Vicarius Episcopi conferre, 1. p. n. 77. pag. 63.

Beneficia conferre Vicarius non potest permutare volentibus, absque speciali commissione, etiâ si habeat potestatem recipiendi resignationem beneficiorum causa permutationis, 1. p. n. 184. pag. 122.

Beneficia conferre non potest Vicarius præter speciale mandatum, 1. p. n. 181. pag. 120.

Beneficia vnire, aut reuocare vniones, & Ecclesias diuidere Vicario non licet, nisi

ei particulariter concedatur, 1. p. n. 223. pag. 140.

Beneficiorum collatio quardā donatio est, 1. p. n. 182. pag. 121.

Beneficiorum permutationes Vicarius expedire nequit nisi specialem ab Episcopo commissionem habeat, 1. p. n. 247. pag. 148.

Beneficiorum resignationes Vicarius accipere non potest sine speciali Episcopi licētia, 1. p. n. 211. pag. 134.

Beneficium nouum in Ecclesia Vicarius creare nequit prætēxtu generalis cōmissionis, 1. p. n. 239. pag. 146.

Beneficium suppressere Vicarius non potest, ex generali Vicariatus commissio-
ne, 1. p. n. 202. pag. 129.

Doct. BERNAL Consiliar. olim Tolet. laudatur, 2. p. 5. fund. n. 4. pag. 260.

L. BERNARDINVS Auila de Vera Consilia. Tolet. lau-
datur, ibidem, n. 41.

Burgēsis Archiepiscopus duos Vicarios generales habet, 2. p. in prin. n. 22. pag. 163.

Bracharensis Archiepiscopus Primatiam Hispaniæ olim prætendit, 2. p. 2. fund. n. 7. pag. 295.

CAMILLI Gaetani Ro-
mani Pontificis Nunciij
sententiæ declaratorie re-
fertur, 2. p. 5. fund. n. 16. pa-
gia. 165.

CAPITVLII sede vacante iurisdicōio ob eius negligē-
tiam nō deuoluitur ad Me-
tropolitanum; sed Vicarij
tantum deputatio, 1. p. n.
122. pag. 86.

Capitulo sede vacante excō-
municato, vel iurisdictione
priuato eius generalis Vi-
carius iurisdictionem exer-
cere nō potest, etiamsi con-
stitutus fuerit à Metropoli-
tano ob negligentiam Ca-
pituli secundū formam sa-
cro sanct. Concilij Trident.
1. p. n. 121. pag. 86.

Capitulo sede vacante excō-
municato an Vicarius fora-
neus iurisdictionem exer-
cere possit, 1. p. n. 123. pag.
87. cum sequen.

Capitulum sede vacante Epif-
copi iurisdictionem habet,
1. p. n. 101. pag. 74.

Capitulum à Vicario per ip-
sum sede vacante constitu-
to prouocari non potest, 1.
p. n. 100. pag. 74.

Capitulum sede vacante Vi-
Nn carium

I N D E X

- carium generalem constituit, 1. p. n. 102. pag. 74.
- C A P. 2.** de consuetud. libr. sext. cū generaliter loquatur, omnes Episcopi Vicarios comprehendere videtur, 1. p. n. 26. pag. 31. Cōtrariū verius, n. 28. pag. 32.
- Cap. 2.** de consuet. lib. sext. in Vicario foraneo locum nō habet, 1. p. n. 31. pag. 36.
- Cap. 2.** de consuetud. lib. sext. in Vicario datiuo, seu constituto generali tantūdem locū habet, 1. p. n. 61. pa. 56.
- Cap. 2.** de consuetud. lib. sext. scientibus, & non contradicentibus Rom. Pontificibus in Tolet. ciuitate admissum non fuit, 2. p. n. 20. pag. 230.
- Cap. si contra vnum, §. cum autem de officio delegat. libr. sext. exponitur, 1. p. n. 151. pag. 102.**
- Cap. studuisti, de offi. deleg. intelligitur, 1. p. n. 152. pa. 103**
- Cap. mos antiquus 65. distinc. retenta communi lectione interpretatur, 2. p. 1. fund. n. 10. pag. 176.**
- Cap. a collatione 11. de appellat. in sexto expenditur, 2. p. 2. fund. n. 17. p. 211.**
- Cap. postulatio 15. versic. nisi forte, de concess. præb. expēditur ibi n. 19. pag. 212.**
- Cap. fin. de consuet. interpretatur, ibid. n. 22. pag. 231.**
- CAPTIVITAS** ciuilibis mors dicitur, 1. p. n. 159. pag. 107.
- CARDINALIVM** Consiliū Summ. Pontifex ad expeditionē caussarū habet; 2. p. 1. fund. n. 27. pag. 180.
- CASVS** referuntur, quos Vicarius præter speciale mandatū gerere prohibetur, 1. p. n. 180. cum seq. pag. 119.
- CAVSSA** recusationis delegato Episcopi obiecta corā Vicario discuti potest, 1. p. n. 149. p. 1.
- Lic. CHRISTOPHORVS** S linas à Medinilla Cōsili. Tolet. laudatur, 2. p. 5. fund. n. 46. pag. 273.
- CIVITAS** Regia idem importat quod Roma, 2. p. 1. fund. n. 44. pag. 195.
- Ciuitas Regia** Roma olim nūcupata fuit, ibidem.
- CLERICVS** possidens duas Ecclesias sciente superiore nō punitur: imō ob id, dictarum Ecclesiarū vnio facta videtur, ibid. n. 6. pag. 262.
- COADIUTORES** Vicarios impeditis Rectoribus ex generali commissione Vicarius Episcopi nequit depu

deputare, 1. p. n. 210. pa. 134.

COLLATIO beneficij à Vi-
cario facta dum Episcopus
excommunicatus est, non
valet, sed Vicarius ob id ir-
regularis efficitur, 1. p. nu.
120. pag. 85. nisi Episcopus
esset toleratus, aut occulte
excommunicatus, ibidem.

Collatio beneficiorum quādā
donatio est, 1. p. n. 182. pag.
121.

COMPLUTENSEM, &
Toletanum Vicarium ge-
nerales esse negat Garcia,
2. p. in prin. n. 15. pag. 161.
Contrariū verius, ibid. nu.
16. & 20. pag. 161. & 163.

Complutensis Vicarius Tole-
tanus Vicarius est, licet Cō-
pluti resideat, 2. p. in princ.
n. 20. pag. 163.

COMPOSTELLANVS
Archiepiscopus Hispaniæ
Præmatiam prætēdebat, 2.
p. 2. fund. n. 7. pag. 205.

CONDEMNARE qui an
potest, an possit absoluerē?
1. p. n. 193. pag. 126.

CONFERRE beneficia per
mutare volētibus Vicarius
non potest absque specia-
li commissione, etsi potesta-
tem habeat recipiendi re-
signationem causa permu-

tationis, 1. p. n. 184. pa. 123.
CONFIRMATIO nihil de
nouo addit, sed actum tan-
tūm prout est confirmat, 1.
p. n. 137. pag. 95.

Confirmatio Principis nō ef-
ficat vt statuta per eum con-
firmata sua esse dicantur,
1. p. n. 139. pag. 96.

CONFESSIONES audien-
dili cētiam an Vicarius ex
generali commissione con-
cedere possit? 1. p. nu. 203.
pag. 129.

CONFISCARE non potest
Vicarius bona clericorum
sine speciali Episcopi pote-
state, 1. p. n. 196. pag. 127.

CONIUNCTIO, &, diuer-
sas personas coniungit, 1.
p. n. 207. pag. 132.

CONSENSV priuatorū tol-
li nequeunt quæ de substā-
tia alicuius actus desideran-
tur, 1. p. n. 166. pag. 109.

Consensum Vicarius ex ge-
nerali commissione præsta-
re nequit, vt Metropolita-
nus omissio appellationis
articulo de causa cognos-
cat, 1. p. n. 236. pag. 145.

Consensus priuatorum iudicē
quempiam efficere non po-
test, 1. p. n. 165. pag. 108.

Consensus præsumitur ex l. p.

Nn 2

in immemorialis temporis,
2. p. n. 2. pag. 259.

CONSERVATORES sedis
Apostolicæ legati dicuntur
2. p. 2. fund. n. 5. pag. 1203.

CONSILIUM, & Vicarij
generales Archiepiscopi
Toletani, eandem iurisdic-
tionem, & idem tribunal
habere videntur. Verius cō-
trarium, 2. p. 4. fun. n. 2. 8. &
29. pag. 251.

Consiliū Tolet. Archiepiscopi
mādata, & ab Archiepisco-
po delegata iurisdic. poti-
tur, ibid. n. 31. pag. 252.

Consiliū Tolet. de quibus caus-
sis in prima instātia cognos-
cat, ibid. n. 32. pag. 252.

Consilium Tolet. rectē prouo-
catur à Vicarijs generalib⁹
Archiep. Tolet. 2. p. in prin.
n. 23. pag. 164. cū sequen.

CONSTANTINOPOLI-
TANA ciuitas Roma nun-
cupata est, ob q̃ eius Eccle-
sia Romana appellabatur,
2. p. 1. fun. n. 39. & 40. pa. 191.
Constantinopolitana ciuitas
Regia dicta est. 2. p. 1. fund.
n. 46. pag. 196.

Constantinopolitana, & Tole-
tana Vrbs vno & eodem tē-
pore nomine Regiæ ciuita-
tis vti ceperūt, 2. p. 1. fun. n.
47. pa. 197.

CONSTITUTI Vicarij,
seu datij generales quīnā
sunt, 1. p. n. 25. pag. 31.

CONSVETVDINE etiam
lōgissima prohibita, im-
memorialis nō cēsetur sublata,
2. p. 3. fund. n. 1. 1. pag. 223.

Consuetudine immemoriali
induci nequeunt, quæ lege,
aut priuilegio decerni pos-
sunt, 2. p. 4. fun. n. 3. pa. 235.

Consuetudine immemoriali
plura quærentur, quæ non
possunt priuilegio concedi,
ibid. n. 8. pag. 240.

Consuetudine immemoriali
probata, meliorem titulū de
mūdo quemquā habere di-
cunt interpretes, ibi. n. 10.

Consuetudine induci valet
quidquid statuto decerni
potest, ibid. n. 14. pag. 243.

Consuetudine immemoriali
tollī non possunt ea, quæ
sunt contra naturam, & es-
sentiam alicuius actus, 2. p.
4. fund. n. 22. pag. 247.

Consuetudine vt irrationabi-
li, vel iniqua prohibita im-
memorialis etiam sublata
cēsetur, ibid. n. 14. pa. 245.

Consuetudine induci non po-
test vt de æquali iudice ad
æqualē tanquam ad haben-
tē æqualem iurisdictionē
appel

appelletur, 2. p. 4. fun. n. 24.
pag. 248.

Consuetudine immemoriali
non Principi acquiritur me-
rum imperium, & mixtum,
ibidem, n. 37. pag. 255.

Consuetudine introduci po-
test, vt de equali iudice ad
equalē, seu inferiōrē appel-
letur, si ad eū, vt ad superio-
rē appellatio deferatur, ibi.
n. 26. pag. 249. dū modo di-

uersam & separatā iurisdic-
tionem habeat, secus si eā-
dem, ibid. n. 27. pag. 251.

Consuetudine induci non po-
test, vt appelletur a Vicario
Episcopi ad Episcopum, 1.
p. n. 1. p. 19. & quā sit ratio?
ibidem, n. 9. pag. 22.

Consuetudine induci nō potest
vt alicuius actus substantia
mutetur, 1. p. n. 11. pag. 23.

Consuetudo appellādi de Vi-
cario Archiepiscop. Tolet,
ad eius Consiliū per gene-
ralem consuetudinis dero-
gationem sublata non vide-
tur, 2. p. 3. fund. n. 9. pa. 221.

Consuetudo notissima proba-
tione nō indiget, sed eā alle-
gare sufficit, ibi. n. 3. p. 218.

Consuetudo immemorialis li-
cet cēseatur sublata per tx.
in c. 2. de consuet. in sexto

adhuc tamē de Vicarijs ge-
neralib⁹ Archiepisc. Tolet.
ad eius Consiliū appellatio
sustinetur, ibi. n. 12. pa. 224.
Consuetudo immemorialis le-
gis, & priuilegij vicem, &
æqualem vim obtinet, 2. p.
4. fund. n. 4. pag. 236.

Consuetudo immemorialis po-
tentior est priuilegio, ibid.
n. 7. pag. 234.

Consuetudo immemorialis pri-
uilegio ex certa scientia
a Principe cōcesso equipa-
ratur, ibidem, n. 9. pag. 240.

Consuetudo immemorialis,
Principum potestati, quan-
do legitime & cum causa
disponunt, assimilatur, ibi-
dem, n. 11. pag. 241.

Consuetudo immemorialis ma-
iorem vim quem statutum
obtinet, ibid. n. 15. pag. 243.

Consuetudo appellādi de Vi-
cario Episcopi ad ipsum E-
piscopum tanquam irritatio-
nabilis prohibetur, ibidem.
n. 18. pag. 245.

Consuetudo non habet iurisdic-
tionem tribuit, 2. par. 4.
fund. n. 33. pag. 253.

Consuetudo nō solum masculis,
sed etiam feminis iurisdic-
tionem tribuit, ibidem,
n. 35. pag. 254.

I N D E X

Consuetudo dat altam, mediā,
bassam, & imperiosam iu-
risdictionem; ibi, n. 34. pag.

254.

CORPORALES pœnas in
pecuniarias convertere nō
potest Vicarius præter spe-
cialem Episcopi commissio-
nem, 1. p. n. 238. pag. 146.

CORRECTORES non pro-
uocantur à sententijs locum
tenentium, 1. p. nu. 115. pa-
gin. 80.

CRIMINALES causas, ex-
pediri, nec inquirere, corri-
gere, aut punire subditorū
excessus sine speciali man-
dato Episcopi Vicario non
licet, 1. p. n. 191. pag. 125.

Criminales causas inquirere
Vicarius potest sine specia-
li mandato ad effectum re-
mittere culpabiles ad Episcopum,
1. p. n. 192. pag. 126.

CRUCEM elatam Patriar-
chæ vbicumque præferre
possunt, Archiepiscopi in-
tra suam tantum Prouin-
ciam, 2. p. 1. fund. n. 12. pag.
171.

CVM principalis causa non
subsistit, nec ea quæ sequū-
tur ex illa, 1. p. n. 97. pa. 72.

CVSTODIA Ecclesiæ vacā-
tis ad eum pertinet ad quē

eius institutio spectat, 1. p.
n. 188. pag. 124.

D.

DATIVI seu constituti
generales Vicarij qui sint
1. p. n. 25. pag. 31.

DECEM anni sufficiunt ad
desuetudinem introducen-
dam, per quos populus ste-
terit quod leges noluerit re-
cipere, 2. p. 3. fund. n. 2 1. pa-
gin. 230.

DECLARATIONES Sa-
cræ Congregationis Cardi-
nalem sacrosanct. Concil.
Triden. eandem vim, & au-
thoritatem habent ac si à
Papa scriptæ essent, 1. p. n.
190. pag. 125.

DECRETI interpositio in re-
bus minorum delegari mi-
nimè potest, 1. p. n. 83. pag.
66.

Decretum interponere potest
generalis Vicarius Episco-
pi in alienationibus rerum
minorum, 1. p. n. 82. pag. 66

Decretum interponere non
potest Vicarius in aliena-
tionibus, seu transactionibus
rerum Ecclesiarum, nisi ei
specialiter permittatur, 1.
p. n. 227. pag. 142.

DEFVNCTORVM pias vo-
lunta-

Iuntates Vicarius exsequi non potest, nisi particulare Episcopi licentiam habeat, 1.p.n.222.pag.140.

DELEGANS Episcopus ali cui causæ cognitionē iurisdictioni Vicarij in ea causa derogare videtur, 1.p.n.146.cum sequen.pag.100.

Delegare potest Rector Provinciae, seu Magistratus omnes causas, quæ sibi iure Magistratus cōpetunt, siue imineat necessitas, siue nō, 1.p.n.112.pag.68.

Delegata iurisdictione morte delegantis re integra finitur, 1.p.n.72.pag.61.

Delegata iurisdictione inferior est ordinaria, 1.p.n.47.pagin.45.

Delegatam iurisdictionē Vicarius foraneus habet, 1.p.n.33.pag.34.

Delegato Episcopi recusato, an solus Episcopus de causa recusationis cognoscat, 1.p.n.143.pag.99.& n.149 pag.101.

De delegato ad delegantē appellatur, 1.p.n.34.pag.35.

Delegatus vniuersitatē causarū sibi commissam alij cōmittere nō potest, 1.p.n.76 pag.63.

Delegatus iudex iudicem dare nequit, 1.p.n.86.pa.67.

Delegatus nō semper dicitur, qui alterius vicem gerit, 1.p.n.90.pag.68.

Delegatus ob iustam delegantis suspicionem recusari potest, 1.p.n.141.pag.97.

Delegatus in causa sibi ab Episcopo commissā an maior Vicario sit, 1.p.n.145. pag.99.& n.152. pag.103.

Delegatus Papæ ad vnā causam in ea maior est legatus, 1.p.n.152.pag.103.

DEPOSITIO Episcoporum Romano Pontifici reseruatā est, 2.p.1.fund. n.22. pagin.177.

DICTION, & diuersa coniungit, 1.p.n.207.pag.132.

Doct. **DIDACVS** Tello Maldonado Confil. Tolet. laudatur. 2.p.5.fund. n.45. pag.273.

DIFFERENTIA, quæ fit inter appellationem, & in integrum restitutionem, 1.p.n.172.pag.114.

DIGNITATIS creationi à Canonicis factæ Vicarius præter specialem commissionem auctoritatem interponere nequit, 1.p. n.239. pag.146.

DIMISSORIAS litteras ad
suspiciedos ordines Archi-
diaconus sede vacante con-
cedere potest, dum Capitu-
lum Vicarium eligit, 1. p. n.
23. pag. 30.
Dimissorias, seu commendati-
tias litteras ad ordines sus-
cipiendos prater speciale
mandatum Vicarius dare
nequit: nisi Episcopo in re
motis agere, 1. p. n. 197. pa-
gin. 127.
DIOECESIM visitare non
potest Vicarius sine specia-
li commissione, 1. p. n. 224.
pag. 140.
Doct. DIONYSIUS a Mel-
gar laudatur, 2. p. 5. fund.
n. 33. pag. 271.
DISPENSANDI facultatē
non habet Vicarius, nisi ab
Episcopo ei specialiter per-
mittatur, 1. p. n. 221. pa. 139
DISPOSITIO eadem esse
debet, ubi par ratio militat,
2. p. in prin. n. 6. pag. 157.
DIVERSAE personae in ap-
pellatione desiderantur, iu-
dicis a quo, & iudicis ad
quem, 2. p. 2. fund. n. 14. pa-
gin. 209.
DOMINI locorum an a sen-
tentijs Correctorū, vel Prae-
torum suorum prouocentur,

1. p. n. 116. pagin. 81.
DONARE non potest is, cui
honorum administratio, le-
tiam libera, concessa est, 1.
p. n. 182. pag. 121.
DVODECIM pauperibus
victū quotidie Patriarchae
porrigere tenentur, 2. p. 1.
fund. n. 16. pag. 172.
DVOS generales Vicarios
Episcopus creare potest, 2.
p. in prin. n. 21. pag. 163.
Duos generales Vicarios Ar-
chiepiscopus Burgenfis ha-
bet, ibidem, n. 22.

E
EA, quae sunt contra natu-
ram alicuius actus, consue-
tudinē immemoriali tolli
non possunt, 2. p. 4. fund. n.
2. pag. 247.
ECCLÉSIA vacare non di-
citur per Sum. Pontif. mor-
tem, 1. p. n. 19. pag. 28.
Ecclesias diuidere nequit Vi-
carius absque speciali Epif-
copi commissione, 1. p. n.
223. pag. 140.
Ecclesias vetustate colapsas,
in matrices, vel alias vici-
niores transferre Vicarius
nō potest, nisi ad id specia-
lem facultatem habeat, 1.
p. n. 240. pag. 146.

Eccle-

R E R V M

Ecclesiæ vacantis custodia ad eum pertinet, ad quæ eius institutio spectat, 1. p. n. 188. pag. 124.

EPISCOPI, & Vicarij idē est tribunal, & auditorium, atque eadē persona reputatur, 1. p. n. 2. pag. 21.

**Episcopi morte Vicarij iurisdic-
tio finitur**, 1. p. n. 73. pag. 61. & quare. n. 97. pag. 72.

**Episcopi Vicarius vniuersita-
tem causarū alij cōmittere** non potest, 1. p. n. 75. pa. 63.

**Episcopi Vicarius iudicem da-
re potest**, 1. p. n. 87. pag. 67.

**Episcopi & Vicarij iurisdic-
tio non æque principaliter a-
pud eos residet**, 1. p. n. 93. pa-
gin. 69.

**Episcopi iurisdic-
tio per eius mortem ad Capitulum de-
uoluitur**, 1. p. n. 101. pag. 74.

**Episcopi quoties mētio fit, Vi-
carij persona subintelligi-
tur**, 1. p. n. 150. pag. 101.

**Episcopi factum, Vicarij fa-
ctum reputatur**, 1. p. n. 161. pag. 107.

**Episcopis à suis diocesisibus ex-
pulsis, licentiam concedere** non potest Vicarius, vt in sua diocesi iurisdictionem exerceat, nisi ad id specia-

lem facultatem habeat, 1. p. n. 241. pag. 146.

Episcopo Vicarius associatur quoad iurisdictionem, 1. p. n. 97. pag. 72.

**Episcopo excommunicato Vi-
carij iurisdic-
tio suspēditur**, 1. p. n. 118. pag. 83.

**Episcopo excommunicato iu-
risdic-
tio eius suspenditur**, 1. p. n. 118. pag. 83.

**Episcopo excōmunicato, Vi-
carius alium excommuni-
care non potest**, 1. p. n. 119. pag. 85.

Episcopo excommunicato an Vicarius foraneus iurisdic-
tionem exercere possit? 1. p. n. 127. pag. 87. cum seq.

**Episcopo apud hostes degen-
te eius Vicarius iurisdic-
tio nem exercere non potest**, 1. p. n. 161. pag. 106.

**Episcopo licet de nullitate sē-
tentia sui Vicarij cognos-
cere**, 1. p. n. 177. pag. 118.

Episcopo in remotis agente, Vicarius præter speciale mandatum, litteras commē datitias, seu dimissorias, ad ordines suscipiendos dare potest, 1. p. n. 197. pag. 127.

**Episcopo recusato Vicarij iu-
risdic-
tio suspenditur**, 1. p. n. 12. pag. 88.

Oo Episco-

I N D E X

- Episcopos punire, & deponere Patriarchæ confueuerūt
2. p. 1. fund. n. 2. 1. pag. 176.
- Episcoporum dispositio Romano Pontifice reseruata est,
2. p. 1. fund. n. 2. 2. pag. 177.
- Episcopus, & eius Vicarius foraneus, idem tribunal non constituunt, 1. p. n. 35. pag. 35.
- Episcopus non prouocatur ab eius delegato, si in fraudem Metropolitanam delegauerit, 1. p. n. 58. pag. 55. Et quomodo frus hoc casu probetur, n. 59. ibidem; & probata Episcopus per Metropolitanum excōmunicari potest, ibidem.
- Episcopus ordinariam habet iurisdictionem, 1. p. n. 32. pag. 34. & n. 65. pag. 59. & n. 80. pag. 66.
- Episcopus Vicarium reuocare potest, 1. p. n. 70. pag. 60. & quare, n. 95. pag. 71.
- Episcopus iurisdictionem ordinariam concedere potest, 1. p. n. 74. pag. 62.
- Episcopus Archidiaconi iurisdictionem reuocare nō potest, 1. p. n. 96. pag. 71.
- Episcopus & Vicarius an vnū tribunal, quod recusationē constituat, 1. p. n. 130. pag. 91.
- Episcopus an possit reuocare Vicarium per Papam confirmatum, 1. p. n. 135. cum sequen. pag. 94.
- Episcopus reuocare nequit Vicarium a Papa constitutum
1. p. n. 140. pag. 97.
- Episcopus causæ cognitionē alicui delegans, in ea causa iurisdictioni Vicarij derogare videtur, 1. p. n. 146. pag. 100.
- Episcopus sententiam sui Vicarij vt propriam defendere tenetur, 1. p. n. 162. pag. 107.
- Episcopus gestis per suum Vicariū contrauenire nequit,
1. p. n. 163. pag. 107.
- Episcopus in integrum restituere potest contra sententiam sui Vicarij, 1. p. n. 171. pag. 113.
- Episcopus an prouocari possit à sententia Vicarij generalis ad ciuitatem tantum constituti, 1. p. n. 174. pag. 116.
- Episcopus si alterius Episcopi Vicarius fuerit, ea quæ sūt ordinis præter speciale mandatum exercere nequit, 1. p. n. 245. pag. 147.
- ERROR Ludouici Molinæ, & aliorū conuincitur existiman-

mantium Toletū, non Romam, sed Regiam ciuitatē appellatū fuisse, 2.p.1.fun. n.42.pag.193.

EXCOMMUNICATO

Episcopo, Vicarius beneficia conferre nequit, 1.p.n. 120.pa.85. Quod si fecerit, collatio non valet, & ipse irregularis efficitur, 1.p.n. 126.pag.85. Nisi Episcopus esset toleratus, aut occulte excommunicato, ibidem.

Excommunicato Capitulo sede vacante, vel iurisdictionis vsu priuato, generalis Vicarius iurisdictionem exercere non potest, etiam si à Metropolitano ob negligentiam Capituli constitutus fuerit, secundum formam sacrosancti Concilii Tridentini, 1.p.n.121.pag.86.

Excommunicato Episcopo vel Capitulo sede vacante, an Vicarius foraneus iurisdictionem exercere possit, 1.p.n.123. cum sequen. pag.87.

Excommunicatus ab Episcopo, ab eodē absolui potest, etiam si excommunicatio per Papam confirmata sit, 1.p.n.138.pag.95.

Excommunicatus ab Episcopo per Vicariū absolui po-

test. 1.p.n.155.pag.105.

EXEMPLVM ex originali sumptum auctorare nequit Vicarius, vt eandem vim, & auctoritatem habeat cū originali, nisi id ei specialiter ab Episcopo cōcedatur, 1.p.n.250.pag.149.

F.

FACILIVS aliquid fieri impeditur, quā iam factum rumpitur, 2.p.3.fun. n.23.pag.231.

FEMINAE praecllentes in partibus Gallicanis ex consuetudine ordinariā iurisdictionem adeptae sunt, 2.p.4.fund.n.26.pag.254. Feminis consuetudo iurisdictionem tribuit, 2.p.4.fun. n.35.pag.254.

FELTRI statuto dispositum est, vt de Vicario Potestatis appelletur is ad ipsam Potestatem, 2.p.4.fund.n.16.pag.244.

D. FERDINANDVS à Mēdoça laudatur, 2.p.1.fund. n.2.pag.168.

FEVDALES causas cognoscere nequit Vicarius ex generali commissione, 1.p.n.248.pag.149.

FORANEI Vicarij, qui dicātur,

- tur, & quare sic dicti, 1. p. n. 24. pag. 30.
- Foranei Vicarij, & Episcopi idem tribunal non est, 1. p. n. 35. pag. 35.
- à Foranei Vicarij sententia ad Episcopū appellari potest, 1. p. n. 35. pag. 35.
- Foraneus Vicarius delegatā iurisdictionem habet, 1. p. n. 33. pag. 34.
- Foraneus Vicarius an curatorem minori dare possit, 1. p. n. 40. pag. 40.
- Foraneus Vicarius exsecutor non est gratiarum, & mandatorum Rom. Pontif. 2. p. in prin. n. 18. pag. 162.
- Foraneus Vicarius ob iustam Episcopi suspensionem recusari potest, 1. p. n. 141. pag. 97.
- FORENSI** vsu receptū est, vt. de Vicario foraneo Rectoris ciuitatis, nō ad ipsum Rectorem, sed ad ipsius superiorem appelletur, 1. p. n. 60. pag. 56.
- FRANCISCI** Duareni interpretatio reijcitur, 1. p. n. 53. & 54. pagin. 49. cum sequent.
- D. Franciscus à Monsalue laudatur, 2. p. 5. fund. n. 30. pagin. 270.
- Doct. D. Franciscus à Mendoça laudatur, ibid. n. 39. pag. 272.
- Doct. D. Franciscus à Melgosa Consil. Tolet. laudatur, ibid. n. 49. pag. 274.
- Franciscus Turrianus laudatur, 2. p. 1. fund. n. 19. pagin. 176.
- Doct. Franciscus Pisanus laudatur, 2. p. 2. fund. n. 1. pag. 201.
- G.**
- DOCT. D. GABRIEL** Suarez à Toledo, Consilij Toletani Præses laudatur, 2. p. 5. fund. n. 49. pagin. 274.
- Doct. D. Gabriel Ortiz & Sotomaior laudatur, 2. p. 5. fund. n. 38. pag. 272.
- GALLIARVM** Primas habet Archiepiscopum Gratianopolitanum sub se ob quod duos Vicarios habet, tanquam Archiepiscopus vnum, & tanquam Patriarcha alterum, & de Vicario Archiepiscopali ad Patriarchalem Vicarium appellatur, 2. p. 2. fund. n. 23. pag. 215.
- GARSIAS** de Loaisa Archiepisco-

piscopus Toletanus laudatur, 2. p. 1. fund. n. 2. pagin. 168.

GENERALIS confessio non amplectitur ea, quæ quis non esset verisimiliter concessurus, 1. p. n. 182. pagin. 121.

Generalis potestas cum expressione aliquorū casuum exigentium speciale mandatum non extenditur ad speciales casus maiores expressis, 1. p. nu. 253. pagin. 151.

Generalis Vicarius quis dicitur? 2. p. in princip. n. 17. pag. 172.

GLOSSA ultima in cap. 2. de consuet. lib. sext. exponitur, 1. p. n. 130. pag. 91.

GRATIOSAE, res absque speciali commissione per Vicarium expediri nequeunt, 1. p. n. 183. pag. 121. & n. 221. pag. 139.

Doc. GREGORIUS Lopez Madera laudatur, 2. p. 1. fund. n. 45. pag. 196.

D. GUNDISALVUS Chacon laudatur, 2. p. 5. fund. n. 44. pag. 273.

Gundisaluus Bonifacius laudatur, 2. p. 5. fund. n. 20. pagin. 268.

H.

HAERESIM sentire videtur quia sententia Papæ ad Christum appellat, 1. p. n. 20. pag. 29.

Hæresis crimen coram Vicario nequit tractari, nisi specialem ad id facultatem habeat, 1. p. n. 244. pag. 147.

Lic. HIERONYMVS de Zeuallos laudatur, 2. p. 3. fund. n. 10. pag. 221.

HISPALENSIS Archiepiscopus Primatiam Hispaniæ olim prætendit, 2. p. 2. fund. n. 7. pagin. 205.

I.

IACOBI Cuiacij interpretatio refellitur, 1. p. n. 53. & 54. pag. 49. & sequen.

Iacobi Menochij lapsus notatur, 1. p. n. 198. pag. 128.

IDEM auditorium constituit Vicarius Archiepiscopi cū Archiepiscopo, 1. p. n. 5. pagin. 127.

Lic. ILDEPHONSVS Serano laudatur, 2. p. 5. fund. n. 27. pag. 270.

Doct. D. Ildephonfus Anaia laudatur, ibid. n. 31. pa. 271.

Ildephonfus Pisanus laudatur, ibidem, 2. fund. nu. 1. pagin. 203.

IMPERATORES Romani
in quā pluribus Italię par
tibus per immemorialem
consuetudinem regalia a-
miserunt. 2. p. 4. fund. n. 13.

pag. 242.
IMMEMORIALIS cōsue-
tudo, licet sublata cēseatur
per Cap. 2. de consuet. lib. 6.
adhuc tamen appellatio ad
Consilium Tolet. sustinere
tur, ibid. 3. fund. n. 12. pag.
224.

INDVLGENTIAS conce-
dere nequit Vicarius, præ
textu generalis commissio-
nis, 1. p. n. 225. pag. 141.

IN INTEGRVM restituere
potest Episcopus contra
sententiam sui Vicarij, ibi-
dem, n. 171. pag. 113.

In integrum restituere potest
Vicarius aduersus suā pro-
prium sententiam, ibidem,
n. 172. pag. 114.

In integrum restitutio, & ap-
pellatio, in quo differat, 1.
p. n. 172. pag. 114.

In integrū Vicarius restituit
aduersus sententiā sui Epis-
copi, ibidem, n. 173. pagin.
116.

In integrum restitutionis causā
sam an Vicarius præter spe-
ciale Episcopi mandatū va-

leat decernere, 1. p. n. 232.
& 233. pag. 143. cum seq.

INTERDICTA relaxare
nequit Vicarius præter spe-
ciale Episcopi commissio-
nem, 1. p. n. 218. pag. 138.

Interdicta appellatione, sup-
plicatio sublata non cense-
tur, ibid. nu. 169. pag. 112.

INTERPRETATIO Va-
conij à Vacunā refellitur,
1. p. n. 50. pag. 47.

Interpretatio cuiusdam dicen-
tis tex. in c. 2. de consuet. in
sexto intelligendum esse de
Episcopo tantum, refutatur
1. p. n. 4. pag. 156.

INSTITVERE præsentā-
tum à patrono an Vicarius
possit sine peculiari Epis-
copi mandato? ibidem, n.
186. cum sequentib. pagin.
123.

Doct. D. IOANNES Brauo
& Acuña laudatur, 2. p. 5.
fund. n. 43. pag. 273.

Lic. Ioan. Delgado & Ague-
ro laudatur, ibid. n. 42.

Ioan. Ildephonsus Ferdinan-
dez Madridius laudatur,
ibid. n. 21. pag. 268.

D. Ioann. Ortiz de Sotoma-
ior laudatur. ibidem. n. 47.
pag. 274.

D. Ioan. de Ribera & More-
jon,

R E R V M

jon, laudatur, ibi. n. 35. pag. 271.

D. Ioannes Tauerā Archiepiscopus Toletanus tempore, quo Regia Curia Pintiae erat, ibidē Consiliū habuit, 2. p. 5. fund. n. 12. pag. 264.

D. Ioannes Velascus laudatur, ibidem. n. 22.

IVDEX delegatus vniuersitatem causarum committere non potest, 1. p. n. 76. pagin. 63.

Iudex ordinarius iudicem dare potest, non delegatus, ibidem, n. 86. pag. 67.

Iudex mutare potest sententiam, quam inter loquendo pronunciauit, 1. p. n. 176. pagin. 117.

Iudex qui sententiam protulit, de nullitate eius cognoscit, ibid. n. 178. pag. 118.

Iudex à quo, tenetur mittere litteras dimissorias ad iudicem ad quem, 2. p. 2. fund. n. 15. pag. 210.

Iudices Conseruatores dicuntur legati sedis Apostolicę, ibid. n. 5. pag. 203.

Iudicem dare potest Vicarius Episcopi, ibi. n. 87. pag. 67.

IVLIANVS Imperator nūmero Senatorū ipse se subscripsit, 1. p. n. 5. pag. 211.

IVRAMENTVM purgationis canonice Vicarius deferre non potest, nisi speciale Episcopi mandatum habeat, 1. p. n. 234. pag. 144.

IVRE ciuili an detur appellatio à Vicario ad eum cuius vicem gerit, 1. p. n. 105. 107. & 108. pag. 73. cum sequent.

Iure ciuili Vicarium constitutere non licet præter necessitatem, etsi constituatur, delegatam nō ordinariam iurisdictionem habebit, 1. p. n. 111. pag. 78.

IVRISDICTIO Vicarij nati Episcopi iurisdictione inferior est, 1. p. n. 29. pag. 33.

Iurisdicctio Episcopi ordinaria est, ibid. n. 32. pag. 34.

Iurisdicctio delegata inferior est ordinaria, 1. p. n. 47. pagin. 45.

Iurisdicctio Episcopi ordinaria est, ibid. n. 65. & 80.

Iurisdicctio eadem æque apud duos residere non potest, sicut dominium, & possessio, ibid. n. 66. pag. 59.

Iurisdicctio ordinaria à lege tribuitur, ibid. n. 67. pag. 59.

Iurisdicctio ordinaria reuocari non potest, ibid. n. 69.

Iurisdicctio ordinaria concedentis

I N D E X

- dentis morte nō finitur, ibidem, n. 71. pag. 61.
Iurisdicctio delegata morte delegantis re integra finitur, ibidem, n. 72. pag. 61.
Iurisdicctio Vicarij per Episcopum mortem exspirat, i. p. n. 73. pag. 61.
Iurisdicctio ordinaria ab Episcopo concedi nequit, ibidem, n. 74. pag. 62.
Iurisdicctio Vicarij, & Episcopum non æque principaliter apud eos residet, ibid. n. 92. pag. 69.
Iurisdicctio Archidiaconi per Episcopum reuocari non potest, ibid. n. 96. pag. 71.
Iurisdicctio Vicarij certis limitibus circumscripta est, ibid. n. 99. pag. 73.
Iurisdicctio Episcopi sede vacante ad Capitulum deuoluitur, i. p. n. 101. pag. 74.
Iurisdicctio Vicarij suspenditur per Episcopum excommunicationē, ibid. n. 118. pag. 83.
Iurisdicctio Episcopi per ipsius excommunicationem suspenditur, ibidem.
Iurisdicctio Capituli sede vacante ob Capituli negligentiam nō deuoluitur ad Metropolitanum, sed tantum Vicarij deputatio, i. p. n. 122. pag. 86.
Iurisdicctio Vicarij suspenditur ob ipsius recusationem, ibid. n. 126. pag. 88.
Iurisdicctio Vicarij per Episcopum mortem exspirat, ibid. n. 157. pag. 106.
Iurisdicctio Vicarij quibus modis finiatur, ibidem, n. 160. pag. 107.
Iurisdicctio nem ordinariā habent Archidiaconus, & Archipresbyter, i. p. n. 30. pagin. 33.
Iurisdicctio nem mandatam habens, proprium nihil habet, sed mandantis iurisdictione utitur, i. p. n. 64. pag. 58.
Iurisdicctio nem ordinariam habet Legatus Pape, ibi, n. 90. pag. 68.
Iurisdicctio nem nō accipit Vicarius ab Episcopo, sed à lege mediante nominatione Episcopi, ibid. n. 98. pagin. 73.
Iurisdicctio nem exercere non potest Vicarius, Episcopo apud hostes degente, i. p. n. 158. pag. 106.
IVRIS PATRONATVS donationi decretū, & auctoritatē an possit Vicarius interponere sine particulari commissio-

commissione Episcopi, 1. p. n. 214. pag. 135.

Ius patronatus ex causa dotationis, fundationis, vel constructionis Vicarius alicui reservare non potest, nisi specialis Episcopi licentia adsit, 1. p. n. 213. pag. 135.

Ius quæsitum per consuetudinem immemorabilem difficilius quam ius competens ex privilegio tollitur, 2. p. 4. fund. n. 7. pag. 239.

LEGATUS Papæ eius vi cōgerit, & ordinaria iurisdictione potitur, 1. p. n. 90. pag. 68.

Legatus Papæ idem tribunal cum Papa non constituit, 1. p. n. 153. pag. 104.

LEGITIMI, seu nati Vicarij qui sint? 1. p. n. 22. pa. 29.

Lesæ Maiestatis crimen incurrit, qui senatores occidit, 1. p. n. 6. pag. 22.

Leges subditos non aliter adstringunt, quam si à populo recipiantur, 2. p. 3. fund. n. 4. pag. 225.

Leges post promulgationem protinus vires accipere, nec vlla populi receptione indigere plures tenuerunt, ibi. n. 18. pag. 228.

Lex quoties non distinguit, nec nos distinguere debemus, 1. p. n. 27. pag. 32.

Lex in iure non est, quæ expresse Episcoporum Vicarijs iurisdictionem tribuat, 1. part. n. 68. pag. 60.

Lex, quæ de Guadalajara dicitur, condita à Ioāne Rege 1. anno 1390. exponitur, 1. p. n. 117. pag. 81.

Lex, quæ prohibet nihil ab alio prorsus præterquam ab Episcopo decerni, Vicarij personam non excludit, 1. p. n. 151. pag. 102.

Lex vel statutum per quæcūque verba prohibens consuetudinem, immemorabile non censetur excludere, 2. p. 3. fund. n. 9. pag. 221.

Lex à populo nō recepta subditos nō obligat, si per duos, vel tres contrarios actus legislatore sciente à populo recepta nō fuerit, 2. p. 3. fund. n. 19. & 20. pag. 229.

Lex, quæ tollit cōsuetudinem immemorabilem si Principe sciente, vel eo ignorante contraria decem annorū consuetudine à populo recepta non sit, nullā vim habet, 2. p. 4. fund. n. 23. pag. 248.

I N D E X

- L. r. §.** ab eo, ff. quis & à quo
appelletur, pugnat cum l. i.
C. qui pro sua iurisd. 1. p. n.
48. pag. 46. Et earum plu-
res interpretationes addu-
cuntur. nu. sequen. & vera
interpretatio traditur, ibid.
n. 55. pag. 51.
- L. si plures §.** ff. de pact. inter-
pretatur, 2. p. 2. fund. n. 8. pa-
gin. 206.
- L. legatus 20.** ff. de officio Pre-
sidis exponitur, 1. p. n. 59.
pag. 53.
- L. 2. §.** & cum placuissent, remi-
sive intelligitur, 1. p. n. 57.
pag. 54.
- L. à Procōsulibus, C. de appel.**
intelligitur, 1. p. n. 113. pag.
79.
- L. vnica, C. si quacūque præd.**
pot. nouè intelligitur. reie-
ctis alijs interpretationib⁹,
1. p. n. 129. pag. 89.
- L. hoc iure, §. ductus aquæ, ff.**
de aqua quotid. & æstiu. in-
terpretatur, 2. p. 4. fund. n.
5. pag. 236.
- L. is. solent, versic. sed si, ff.**
quando appelland. sit, ex-
penditur, 2. p. 2. fund. n. 18.
pag. 212.
- L. I C E N T I A M** impertiri
monachis causa studiorum
proficiscendi Vicariis con-
- cedere nequit ex generali
commissione in loco vbi E-
piscopus locum Abbatis te-
net, 1. p. n. 204. pag. 130.
- L I T T E R A S** commendati-
tias, seu dimissorias ad ordi-
nes suscipiendos, præter
speciale mandatum Vica-
rius dare non potest, nisi
Episcopo in remotis agen-
te, 1. p. n. 19. pag. 127.
- Litteræ** monitoriales pro re-
bus deperditis, seu ablatis,
an per Vicarium expediri
sine particulari Episcopi
commissione possint, 1. p.
n. 205. pag. 130. cum sequē.
- LOCVM** tenens *Correcto-*
rum (vulgo, *Tenientes*, seu
Alcaldes mayores) ordinaria
iurisdictione fruuntur, 1.
p. n. 114. pag. 80.
- Locum** tenentem superioris si
quis segerat superiore sciē-
te, & patiente, superiorem
id voluisse, & mandasse in-
telligitur, 2. p. 5. fund. n. 5.
pag. 261.
- LVDOVICI** Molinæ, & a-
liorum error conuincitur,
2. p. 1. fund. n. 42. pag. 193.
- LYCVRGI** Lacedæmonio-
rum legislatoris memorabi-
le factū refertur, 2. p. 5. fun-
d. n. 15. pag. 226.

M.

MAGISTRATUS delegare potest omnes causas, quæ sibi iure Magistratus competunt, siue necessitas imminet, siue nō, 1. p. n. 12. pag. 78.

MANDATA iurisdictione utēs nihil proprium habet, sed mandatis iurisdictione utitur, 1. p. n. 64. pag. 58.

MANDATUM generale cum expressione aliquorū casuum exigentium speciale mandatum non extenditur ad speciales casus maiores expressis, 1. p. n. 253. pagin. 151.

Mandatum ex scientia, & patientia domini præsumitur, 2. p. 5. fund. n. 7. pag. 262.

MATRIMONIUM monitionibus dispensare an possit Vicarius sine speciali Episcopi commissione? 1. p. n. 215. pagin. 136.

Matrimonio assistere, aut de matrimonialib⁹ causis cognoscere an possit Vicarius sine speciali facultate Episcopi? 1. p. n. 20. & 21. pag. 128.

MAIORITAS, vel æqualitas rationis non extendit odiosum ad casus non ex-

pressos, 2. p. in princ. n. 7. pagin. 157.

MARTINI V. diplomatis verba referuntur, 2. p. 1. fund. n. 33. pag. 186.

MERVUM, & mixtum imperium immemoriali consuetudine non Principi quæritur, 2. p. 4. fund. n. 37. pag. 255.

METROPOLITANVS excommunicare potest Episcopum si in eius fraudē causā alicui delegasse probetur, 1. p. n. 59. pag. 55.

Metropolitanus Vicariū deputat si Capitulum sede vacante deputare negligat, 1. p. n. 122. pag. 86.

Lic. MICHAEL à Salazar Canonicus Toletanus laudatur, 2. p. 5. fund. n. 34. pagin. 271.

MONASTERII ædificationi per testatorem relicte assensum, & auctoritatem Vicarius interponere nequit ex generali commissione, 1. p. n. 230. pag. 143.

MONIALIS voluntatē habitum regularem suscipere, aut professionis votum emittere volentis explorare non potest Vicarius præter specialem Episcopi cō-

missione, 1. p. n. 237. pagin.
245.

MONITORIA concedere
potest Archidiaconus sede
vacante dum Capitulum Vi-
cariū eligit, 1. p. n. 23. pa. 30
Monitoriales litteras pro re-
bus deperditis, seu ablatis
an Vicarius decernere pos-
sit ex generali Vicariatus
commessione, 1. p. n. 205. cū
sequen. pag. 230.

MORS ciuilis captiuitas dici-
tur, 1. p. n. 159. pag. 107.

Morte concedētis iurisdic-
tio ordinaria non expirat, 1. p.
n. 71. pag. 61.

Morte delegantis iurisdic-
tio delegati re integra finitur,
1. p. n. 72. pag. 61.

Morte Episcopi Vicarij ordi-
naria iurisdic-
tio expirat, 1.
p. n. 73. pag. 61. & n. 157. pa-
gin. 106. & quare? ibid. n.
97. pag. 72.

MINORI an Vicarius fora-
neus curatorē dare possit,
1. p. n. 40. pag. 40.

NATI Vicarij, seu legiti-
mi qui sint? 1. p. n. 22. pa-
gin. 29.

NICOLAI Garcia ex posi-
tione refellitur, 2. p. in princ. a

n. 14. pag. 167.

Nicolaus Garcia negat Vica-
rium Toletanum, & Com-
plutensem generales esse,
ibid. n. 15.

NOVVM beneficium Vica-
rius in Ecclesia creare non
potest ex generali Vicaria-
tus commessione, 1. p. n. 239
pag. 146.

NUNCII Apostolici aliquā-
do Consilio Archiepiscopi
Toletani causas delegant,
2. p. 5. fund. n. 14. pag. 265.

Nunciij Rom. Pōtif. sepius sen-
tentia Cōsiliij in litibus per
appellationem à Vicarijs
Toletanis ad idem Consilium
deuolutis pro noua in-
stantia iudicant, ibid. n. 15.

OCCIDENS Senatores
crimen læsæ maiestatis
incurrit, 1. p. n. 6. pag. 22.

OECONOMVM deputare
potest Vicarius ex sola ge-
nerali commessione Eccle-
siæ patronatæ vacanti pro
eiusdē fructuum custodia, 1.
p. n. 88. pag. 124.

Oeconomum Ecclesiæ consti-
tuere non potest Vicarius
ex generali commessione,
1. p. n. 235. pag. 144.

Odiosa

Odiosa restringenda sunt, 2.

p. in prin. n. 3. pag. 156.

ODIOSA non est decisio,

c. 2. de consue. lib. sext. ibid.

n. 8. pag. 158.

Odiosa decisio extenditur ad

alios casus nō expressos ex

identitate, vel maioriatē

rationis, dummodo ratio in

ea expressa sit, 2. p. in prin.

n. 12. pag. 160.

Odiosum non extenditur ad

casus non expressos, etiam

ex æqualitate, vel maioriata

te rationis, 2. p. in prin. n. 7.

pag. 157.

Odiosum dicitur quod à iure

communi recedit, ibid. n. 9.

pag. 158.

OMISSO medio appellari

potest ad Sum. Pontif. 2. p.

1. fund. n. 25. pag. 179.

Omissio in medio appellare, con

tra substantiam appellatio

nis est, 1. p. n. 166. pag. 109.

OMNIS res per quascumque

causas nascitur per easdē

dissolvitur, 1. p. nu. 95. pag.

71.

OFFICIALIS idem est ac

Vicarius, 1. p. n. 13. pag. 24.

& n. 16. pag. 26.

Officialis dicitur, quasi alte

rius officium exercens, 1. p.

n. 15. pag. 26.

Officialis verbum simplicitate

prolatum foraneum, & ge

neralem Vicarium ample

ctitur, 1. p. n. 39. pag. 40.

Officialis verbum in. c. 2. de

consuet. lib. sext. Vicarium

foraneum Episcopi nō am

plectitur, 1. p. n. 41. pag. 41.

ORDINARIA iurisdictio

maior est delegata, 1. p. n.

47. pag. 45.

Ordinaria iurisdictio à lege ip

sa tribuitur, & descendit, 1.

p. n. 67. pag. 59.

Ordinaria iurisdictio reuoca

ri non potest, 1. p. n. 69. pag.

60.

Ordinaria iurisdictio morte

concedentis non expirat, 1.

p. n. 71. pag. 61.

Ordinaria iurisdictio ab Episc

opo concedi nequit, 1. p. n.

74. pag. 62.

Ordinaria iurisdictione fruun

tur locum tenentes Corre

ctorum (vulgo *Tenientes*, seu

Alcaldes mayores) 1. p. n. 114.

pag. 80.

Ordinariam iurisdictionē Ar

chidiaconi, & Archipresby

teri habent, 1. p. n. 30. pa. 33.

Ordinariam iurisdictionē E

piscopus habet, 1. p. nu. 32.

pag. 34. & n. 65. pag. 59. &

n. 80. pag. 66.

- Ordinariam** an delegatam Vicarius Episcopi habeat iurisdictionē late discutitur, 1. p. n. 62. cum sequen. pag. 57.
- Ordinariam** iurisdictionē legatus Papæ habet, 1. p. n. 9. pag. 68.
- Ordinariam** iurisdictionē Vicarius nanciscitur si ex permissione, & licentia legis constituatur, 1. p. n. 94. pag. 70. & n. 109. pag. 78.
- Ordinariam** iurisdictionē habet substitutus ab ordinario à Principe cum Potestate substituēdi creato, 1. p. n. 110. pag. 77.
- Ordinariam** iurisdictionē habet Vicarius in his casibus qui exigunt speciale mandatum, si in eorum commissione Episcopus utatur hac clausula, *Extendentes, & ampliantes potestatem aliā Vicario commissam*, 1. p. n. 255. pag. 152.
- Ordinarius** iudex iudicem dare potest, non delegatus, 1. p. n. 86. pag. 67.
- Ordinarius** iudex quis sit? 1. p. n. 91. pag. 69.
- PATIENTIA**, & tolerantia eius, qui prohibere potest, dispensationē, & actus validitatem inducit, 2. p. 5. fund. n. 3. pag. 260.
- PALLIUM** à Sum. Pontifice Patriarchis tribuitur, & Archiepiscopi à Patriarchis accipiunt, 2. p. 1. fund. n. 11. pag. 171.
- PAROCHIAS** novas erigere non potest Vicarius, sine speciali Episcopi permissu, 1. p. n. 220. pag. 139.
- PATRIARCHA** Græca lingua summus, vel Princeps Patrum interpretatur, ibid. n. 9. pag. 170.
- Patriarchis multa privilegia competunt, quæ archiepiscopis denegantur, ibid. n. 10. pag. 171.
- Patriarchæ elatam crucē ubique præferre possunt, Archiepiscopi intra suam tantum Prouinciā, 2. p. 1. fund. n. 11. pagin. 171.
- Patriarchæ plures cruces præferre possunt, Archiepiscopi vero vnā tantummodo, aliter vero facientes reprehendantur, ibid. n. 13. pag. 171.
- Patriarchæ tenentur duodecim pauperibus victū quotidie porrigere, ibid. n. 16. pag. 172.

R E R V M.

Patriarchæ, Regibus, & Principibus superiorem non recognoscentibus æquiparantur, ibid. n. 18. pag. 174.

Patriarchæ summorum Pont. privilegijs, & prærogatiuis vtuntur, ibid. n. 19. pag. 174.

Patriarchæ Episcopos punire, & deponere consueverunt, 2. p. 1. fund. n. 21. pag. 176.

Patriarchis insignibus, & ornamentis Rom. Pontif. licet uti, ibid. n. 23. pag. 178.

Patriarchæ Papæ nuncupantur, ibid. n. 24. pag. 178.

Patriarchæ quondam Episcopos secum adstantes in consilio habebant, ibid. n. 28. pag. 182.

Patriarchæ sunt iudices ordinarij omnium Archiepiscoporum, & Episcoporum 2. p. 2. funda. nu. 1. pagin. 200.

Patriarchæ dispensare possunt cum Episcopo, vel alio beneficiarum collatore sibi subiecto, qd. malam beneficiorum collationē à Concilio suspensō, ibid. n. 2. pag. 202.

POENITENTIAS publicas imponere absque speciali Episcopi mandato Vicario non licet, 1. p. n. 242. pag. 147.

POENAS corporales, in penitentialibus conuerti non potest Vicarius præter specialem Episcopi commissionem, 1. p. n. 238. pag. 146.

PENSIONEM imponere super beneficijs Vicarius nequit (quo casu Episcopus possit) nisi ad id habeat speciale mandatum, 1. p. n. 231. pag. 143.

PINTIANI Senatus sententia declaratoria adducitur, 2. p. 5. fund. n. 17. pag. 266.

PERMUTATIONES beneficiorum Vicarius expedire nequit, nisi specialem ab Episcopo commissionē habeat, 1. p. n. 247. pag. 148.

PETRVS de la Gasca laudatur, 2. p. 5. fund. n. 23. pag. 269.

D. Petrus Ponce de Leon laudatur, ibid. n. 24.

D. Petrus Caruajal laudatur, ibid. n. 28. pag. 270.

Doct. Petrus Salazar à Mendoza laudatur, ibid. n. 32. pagin. 271.

PLVRIVM vices aliquis sustinere potest extra iudiciū, vel in iudicio volūtarię iurisdictionis, 2. p. 2. fund. n. 11. pag. 208.

Plurium vices exercere quis non potest in iudicio iurisdictionis

I N D E X

- dictionis contentioſæ, ſeu
 voluntariæ in qua particu-
 larilege, vel ſtatuto, diuer-
 ſæ perſonæ deſideratur, ibi-
 dem, n. 12. & 13. pag. 209.
 Plura quæ privilegio concedi
 non poſſunt, immemoriali
 conſuetudine queruntur, 2.
 p. 4. fund. nu. 8. pag. 240.
 Lic. P O B L E T E de Vera
 laudatur, 2. p. 5. fund. n. 40.
 pag. 262.
POTENTIOR eſt privile-
 gio conſuetudo immemo-
 rialis, 2. p. 4. fund. nn. 7 pag.
 239.
POTESTATEM habens re-
 cipiendi reſignationem be-
 neficiorum cauſſa permuta-
 tionis, non videtur ha-
 bere poteſtatem conferen-
 di beneficia permutare vo-
 lentibus, 1. p. n. 184. pa. 122.
 & quid in Cardinali Vica-
 rio conſtituto alicuius Pro-
 uinciæ, ibid. n. 185.
PRAEFECTI Prætorio Vi-
 carios in Prouincijs conſti-
 tuebant, 1. p. n. 129. pa. 89.
 à Præfectis Prætorio ad Prin-
 cipem non prouocatur, 1. p.
 n. 7. pag. 22. & 113. pag. 79
 Præfectus Prætorio viceſacra
 vere iudicabat, ibid. n. 6.
PRAESENTATVM à pa-
 trono inſtituere an poſſit
 Vicarius ſine ſpeciali Epiſ-
 copi commiſſione, 1. p. nu.
 186. cum ſequen. pag. 123.
 Præſentare non licet Vicario
 ad beneficium pertinēs ad
 præſentationem Epiſcopi,
 niſi ipſius Epiſcopi habeat
 ſpecialem facultatem, 1. p.
 n. 249. pag. 149.
PRESVMPTIO quæ reſul-
 tat ex immemoriali cōſue-
 tudine, eſt iuris, & de iure,
 2. p. 4. fund. n. 6. pag. 239.
 Præſumptus cōſenſus ex ſciē-
 tia, & non contradictione
 cum temporis diuturnitate
 conſenſu expreſſo fortior
 reputatur, 2. p. 5. fund. nu. 9.
 pag. 262.
PRIVATORVM conſenſu
 tolli nequeunt, quæ de ſub-
 ſtantia alicuius actus de-
 ſiderantur, 1. p. n. 166. pag.
 109.
 Priuatorum conſenſus iudicē
 aliquem efficere non po-
 teſt, ibid. n. 165. pag. 108.
PRIMAS Hiſpaniarum eſt
 Archiepiſcopus Tolet. 2. p.
 1. fund. n. 1. p. 168.
 Primas idem eſt quod Patriar-
 cha, ibid. n. 5. pag. 169.
 Primas dicitur apud Latinos
 qui primus eſt, ibi. n. 7. pag.
 170. Pri-

Primas aduocatorum dicitur,
qui præest alijs aduocatis,
ibid. n. 8. pag. 170.

Primates apud Latinos dicun-
tur qui apud Græcos Pa-
triarchæ, 1. p. n. 6. pag. 170.

PRINCEPS prouocari non
potest a sententia senatus,
1. p. n. 3. pag. 21.

Princeps & senatus idem re-
putantur, ibid. n. 4.

Princeps a sententijs Vicario-
rum suorum prouocatur, 1.
p. n. 113. pag. 79.

PRINCIPALIS causa cum
non tenet, nec ea, quæ secū-
tur ex illa, 1. p. n. 97. pag. 72.

PRIVILEGIA præcipua,
quæ Patriarchis competūt,
quatuor tantum concessavi-
dentur, 2. p. 1. fund. n. 30. pa-
gin. 182.

PROHIBITA consuetudi-
ne etiam longissima, imme-
moralis non cefetur subla-
ta, 2. p. 3. fund. n. 11. pa. 223.

Prohibita consuetudine, vt ir-
rationabili, & iniqua, imme-
moralis etiam sublata cen-
setur, 2. p. 4. fund. n. 19. pag.
245.

Q. VODCVMQVE dicēs
nihil exipit, 2. p. 1. fund.
n. 37. pag. 190.

R. RATIO si expressa sit in
decissione odiosa tali de-
cissione extenditur ad casus
non expressos, ex identi-
tate, vel maioriata ratio-
nis, 2. p. in prin. n. 12. pag.
160.

RECTOR Prouinciæ, seu
Magistratus omnes causas
delegare potest, quæ sibi
iure Magistratus compe-
tunt, siue necessitas immi-
neat, siue non, 1. p. n. 112.
pag. 78.

RECVSARI an Vicarius
possit ob iustam Episcopi
suspicionem, 1. p. n. 132. pa-
gin. 92.

Recusari an possit Vicarius à
Papa confirmatus ob iustā
Episcopi suspensionem, 1. p.
n. 135. cum sequē. pag. 94.

Recusari potest Vicarius fo-
raneus ob iustam Episcopi
suspicionem, 1. p. n. 141. pa-
gin. 97.

Recusatio, & appellatio æqui-
parantur, 1. p. nu. 144. pag.
99.

Recusato Episcopo, Vicarij
iurisdicção suspenditur, 1. p.
n. 126. pag. 88.

Recusato delegato Episcopi
quis nam de causa recusa

Qq tio-

I N D E X

- tionis cognoscat, 1. p. n. 143.
pag. 99. & n. 149. pa. 101.
- REGIA** ciuitas idem importat quod Roma, 2. p. 1. fund. n. 44. pag. 195.
- REGIBVS**, & Principibus superiorem nō recognoscentibus Patriarchæ æquiparantur, 2. p. 1. fund. n. 18. pag. 174.
- REPRESALIAS** Vicarius concedere non potest sine speciali Episcopi mandato, 1. p. n. 199. pag. 128.
- RES** perit substantia eius subblata, 1. p. n. 22. pag. 24.
- RESERVATA** Principi in signum supremæ potestatis immemoriali consuetudine acquiruntur, 2. p. 4. fund. n. 12. pag. 241.
- RESIGNATIONES** beneficiorum accipere nequit Vicarius sine particulari Episcopi commissione, 1. p. nu. 211. pag. 134.
- RESTITVERE** in integrū Vicarius potest aduersus sententiam sui Episcopi, 1. p. n. 173. pag. 116.
- Restituere in integrum potest Episcopus aduersus sententiam sui Vicarij, 1. p. n. 171. pag. 113.
- Restituere in integrum Vicario an liceat cōtra propriā sententiam, 1. p. n. 172. pag. 114.
- Restitutionis in integrū causas an Vicarius præter speciale Episcopi mandatum decernere possit, 1. p. n. 232 & 233. pag. 143. cum seq.
- RETRACTARE** sententiā suā Vicarius, vel alius quilibet iudex ordinarius non potest, 1. p. n. 172. pag. 114.
- REVOCARE** an possit Episcopus Vicarium à Papa confirmatū, 1. p. n. 135. cū sequen. pag. 94.
- Reuocare nequit Episcopus Vicarium per Papam constitutum, 1. p. n. 140. pa. 97.
- RODERICVS** Ximenez de Rada Archiepiscopus Toletanus laudatur, 2. p. 3. fund. n. 6. pag. 219. interfuit bello Nauarum de Tolosa, vbi secum Cōsiliarios habuit, ibid. n. 7. pag. 220.
- Doct. D. Roderic. à Castro** laudatur, 2. p. 5. fund. n. 37. pag. 272.
- ROMA** Regia ciuitas olim nuncupata fuit, 2. p. 1. fund. n. 44. pag. 195.
- Romanæ curiæ stilus quandoque verbo *Vicarius*, & quan-

quandoque officialis, ver-
bo ytitur, 1. p. n. 17. pag. 27.

DOct. Sebastianus Xime-
nez laudatur, 2. p. 1. fund.
n. 4. pag. 169.

SCIENTIA & patientia S.
Pontif. aliquando consen-
su expresse fortior reputa-
tur, 2. p. 5. fund. n. 9. pa. 262.
Scire præsumitur quod publi-
cum est in ciuitate qui in
ea commoratur, 2. p. 5. fun.
n. 13. pag. 264.

SEDE vacante Archidiaconus
Vicariatus officium exer-
cet dum Capitulum alium
eligit, 1. p. n. 22. & monito-
ria concedere potest, & di-
missorias litteras ad susci-
piendos ordines dare, ibid.
n. 23.

Sede vacante à Vicario Capi-
tuli ad Capitulum prouo-
cari non potest, 1. p. n. 100.
pag. 74.

Sede vacante iurisdicção Epif-
copi ad Capitulum deuol-
uitur, 1. p. n. 101. pag. 74.
Sede vacante Capitulum ge-
neralem Vicarium consti-
tuit, 1. p. n. 102. pag. 74.

Sede vacante à Vicario ad Ca-
pitulum nõ valet prouoca-
ri, 1. p. n. 103. pag. 74.

SENATORES Principi in-
herere dicuntur, sicut itelle
firmamento cæli, 1. p. nu. 5.
pag. 21.

Senatores occidens crimelaf-
se Maiestatis incurrit, 1. p.
n. 6. pag. 22.

Senatorum numero Iulianus
Imperator se adscripsit, 1.
p. n. 5. pag. 21.

à **Senatu** Principis ad ipsum
Principem appellari non
potest, 1. p. n. 3. p. 21.

Senatus & Princeps eadem
persona reputantur, 1. p. n.
4. pag. 21.

SENTENTIA interlocuto-
ria à iudice, qui eam protu-
lit, retractari potest, 1. p. n.
176. pag. 117.

Sententia Consilij Toletani
in litibus per appellatione
à Vicarijs Toleta. ad idem
Cõsiliu deuolutis pro no-
ua instantia à Nuncijs Ro-
manorum Pontif. sæpius iu-
dicata est, 2. p. 5. fun. n. 15.
pag. 260.

Sententiã Vicarij vt propriã
Episcopus defendere tene-
tur, 1. p. n. 162. pag. 107.

Sententiam suam retractare
Vicarius seu alius ordina-
rius iudex non potest, 1. p.
n. 172. pag. 114.

I N D E X

Sententiam nullam dicere potest iudex, qui eam protulit, 1. p. n. 178. pag. 118.

SOLONIS dictum refertur, 2. p. 3. fund. n. 16. pag. 227.

STATVTO canonicorum quo certus eorum numerus statuitur auctoritate interponere nequit, nisi Episcopi particularis licentia præcedat, 1. p. n. 212. pag. 135.

Statuentes statuta per se condita tollere possunt, etsi ea per superiorem fuerint confirmata, 1. part. n. 139. pag. 96.

Statuta per Principem confirmata Principis statuta non dicuntur, 1. p. n. 139. pa. 96.

Statuto Feltri dispositum est, ut de Vicario Potestatis ad ipsam Potestatem appellatur, 2. p. 4. fund. nu. 18. pag. 244.

SUBLATA iurisdictione Vicarij in vna causa eo quod alicui specialiter delegatur, quoad primam instantiam sublata intelligitur, non quoad appellationem, 1. p. n. 154. pag. 104.

SVBSTANTIA appellatio nis exigit ut de minori ad maius iudicium appelletur 1. p. n. 10. pag. 22. & 2. p.

in princip. n. 11. pag. 159.

Substantia alicuius actus consuetudine tolli non potest, 1. p. n. 11. pag. 23.

Substantia rei sublata, res ipsa perit, 1. p. n. 12. pag. 24.

Substantia appellationis exigit ut omisso medio non appelletur, 1. p. n. 12. pag. 24.

SVBSTITVTVS ob absentiam, vel impedimentum Vicarij generalis, executor non est gratiarum, & mandatorum Rom. Pontif. 2. p. in prin. n. 19. pag. 162.

Substitutus ab ordinario à Principe cum potestate substituendi creato ordinariam iurisdictionem habet, 1. p. n. 110. pag. 77.

SVMMI Pontif. privilegijs, & prerogatiuis Patriarche vtutur, 2. p. 1. fund. n. 19. pag. 174.

Sum. Pontif. pallium Patriarchis tribuit, & Archiepiscopis Patriarche, 2. p. 1. fund. n. 11. pag. 171.

Sum. Pontif. lege vel particulari privilegio potest indulgere, ut de Vicarijs Archiepisc. Tolet. ad ipsius Consilium appelletur, 2. p. 4. fund. n. 1. pag. 235.

Sum. Pontif. est supra ius commune,

mine, ibid. nu. 2.

Sum. Pontif. Christi Vicarius est, & vnum idemque tribu-
nal cum Christo habet, 1. p.
n. 18. pag. 28.

Sum. Pontif. defuncto Eccle-
sia vacare non dicitur, 1. p.
n. 19. pag. 28.

SUPERIORVM scientia
præsumitur si eorum offi-
ciales id de quo agitur sci-
berint, 2. p. 5. fund. nu. 10.
pag. 263.

SUPPLICARI an possit de
Vicario ad Episcopum? 1.
p. nu. 168. pag. 111. cum se-
quen.

Supplicari an ad Episcopum
possit, frustra queritur, 1. p.
n. 170. pag. 112.

Supplicare tantundè ad Prin-
cipem libet, 1. p. n. 170. pa-
gin. 112.

Supplicatio, interdicta appella-
tione sublata nō censetur,
1. p. n. 169. pag. 112.

STYLLVS Romanæ curiæ
quandoque verbo *Vicarius*,
quandoque *officialis*, verbo
vtitur, 1. p. n. 17. pag. 72.

SYNODVM Diocesanam
Vicarius congregare ne-
quit prætextu generalis cō-
missionis, 1. p. n. 226. pagin.
141.

T.

TARRACONENSIS Ar-
chiepiscopus Primatiam
Hispaniæ simul cum alijs
olim prætendit, 2. p. 2. fun-
n. 7. pag. 205.

Doct. D. THOMAS à Bor-
ja laudatur, 2. p. 5. fund. nu.
29. p. 270.

Doct. D. Thomas Tamaiò de
Vargas laudatur. 2. p. 1. fun-
da. n. 4. pag. 169. & n. 13.
pag. 172.

TOLLERANTIA eius, qui
prohibere potest dispensa-
tionē inducit, 2. p. 5. fund.
n. 3. pag. 260.

TOLETANA Ciuitas Ro-
ma, olim, nuncupata fuit,
& eius Ecclesia Romulea,
2. p. 1. fund. n. 41. & 43. pag.
192. & 195.

Toletana & Constantinopo-
litana Vrbs, vno eodemq;
tempore Regiæ ciuitatis
nomine vti ceperunt, 2. p.
1. fund. n. 47. pag. 197.

Toletana ciuitas maximā cū
Romana Vrbe conformi-
tatem habet, 2. p. 1. fund. n.
48. pag. 197.

Toletano Archiepiscopo nō
solū ea competunt, quæ
generaliter quatuor veris
Patriarchis concessa sunt,

I N D E X

- sed quæ ad quælibet eorū
 Specialiter pertinent, 2. p. 1
 fund. num. 34. pag. 189.
- Toletani Archiepiscopi mul-
 to antequam decisio c. 2.
 de consuet. lib. 6. edere tur,
 Consilium habuerunt, 2. p.
 3. fund. n. 4. pag. 219.
- Toletanum Vicarium & Cō-
 plutensem generales esse
 negat Garcia, 2. p. in prin.
 n. 15. pag. 161.
- Toletanum Consilium recte
 petitur, si ad id de Vicarijs
 Toletan. appelletur, 2. p. in
 princ. n. 23. pag. 164.
- Toletanus & Complutensis
 Vicarius generales sunt, 2.
 p. in princ. n. 16. pag. 161. &
 n. 20. pag. 163.
- Toletanus Archiepisc. His-
 paniarum Primas est, 2. p.
 1. fund. n. 1. pag. 168.
- Toletanus Archiepisc. bilinea
 tæ crucis insigni iure uti-
 tur, 2. p. 1. fun. n. 14. pa. 172.
- Toletanus Archiepiscopus à
 tēpore Diui Ildephonsi tri-
 ginta pauperes quotidie a-
 lit, 2. p. 1. fun. n. 17. pa. 173.
- Toletanus Archiepiscopus, &
 si ex veris quatuor Patriar-
 chis nō sit, verus ac propri-
 us Patriarcha reputatur, 2.
 p. 1. fund. n. 38. pag. 185.
- Toletanus Archiepiscop⁹ ex
 tempore immemoriali Cō-
 filiū habet, ad quod de sen-
 tentijs Vicariorum gene-
 ralium appellatur, 2. p. 3.
 fund. n. 2. pag. 218. & n. 5.
 pag. 219.
- Tribunal Episcopi, & Vica-
 rij vnum & idem est, 1. p. n.
 2. pag. 21.
- Tribunal vnum Episcopus &
 foraneus Vicarius non cō-
 stituunt, 1. p. n. 35. pag. 35.
- Tribunal idem & auditorium
 cum Capitulo habet Vica-
 rius ab eo sede vacāte con-
 stitutus, 1. p. n. 102. pag. 74.
- Tribunal Vicarij & Episcopi
 an quoad recusationē vnū
 & idē sit, 1. p. n. 130. pag. 91.
- Tribunal vnum Papa & eius
 Legatus nō constituunt, 1.
 p. num. 153. pag. 104.

V.

- VACONII a Vacuna ex-
 positio refertur, 1. p. n. 49.
 pag. 44. reijcitur, nu. 50.
 ibid.
- VBI versatur eadem ratio,
 eadem debet esse iuris dis-
 positio, in princ. 2. p. nu. 6.
 pag. 157.
- VBICVMQVE in vna per-
 sona Archiepiscopalis, &
 Patriar

R E R V M.

Patriarch. dignitas inuenietur, recte appellabitur de sententia Vicarij Archiepiscopalis ad Vicariū Patriarch. i. p. fund. 2. n. 22 pag. 214.

VERBA scribe ntium secundū iura, quæ allegāt, interpretanda sunt, i. p. num. 131. pag. 92.

VERBA generaliter prolata ex adiuncto interpretationem recipiunt, i. p. nu. 42. pag.

Verbum officialis simpliciter prolatum foraneum, & generalem Vicarium cōplectitur, i. p. n. 39. pag.

Verbum *quomodolibet*, vniuersale est, & quæcumque modum, qui comprehendī potest, significat, 2. p. fun. i. num. 35. pag. 190.

Verbum quomodolibet, idem est quod, *quodcumque*, 2. p. fund. i. n. 36. pag. 190.

Verbū officialis in c. 2. de cōsuetudine, lib. 6. Vicarium foraneum Episc. non amplectitur, i. p. n. 41. pag.

VICARII deputatio Capitulo sede vacante ob negligentiam Capituli ad metropolitanum deuoluitur, i. p. num. 122. pag. 86.

Vicarij iurisdicōtio suspenditur per Episcopi recusationem, .p. n. 126. pag. 88.

Vicarij iurisdicōtio de rogari videtur in causā, quam alicui Episcopus specialiter delegauit, i. p. n. 146. cum seq. pag. 101.

Vicarij persona subintelligitur, quoties de Episcopo mentio fit, i. p. nu. 150. pag. 101.

Vicarij iurisdicōtione in vna causā sublata eo, quod alicui specialiter delegatur, quoad primam instantiam sublata intelligitur nō quoad appellationem, i. p. nu. 154. pag. 104.

Vicarij iurisdicōtio per Episcopi mortem spirat, i. p. n. 157. pag. 106.

Vicarij iurisdicōtio quibus modis finiatur, i. p. n. 160. pag. 107.

Vicarij factum, Episcopi factum reputatur, i. p. nu. 161. pag. 107.

Vicarij sententiam, vt propriam Episcopus defendere tenetur, i. p. nu. 162. pag. 107.

Vicarij gestis Episcopus contrauenire nequit, i. par. nu. 163. pag. 107.

Vica

I N D E X

- Vicarij persona non excluditur quoties aliquid Episcopo conceditur, 1.p. n. 217. pag. 138.
- Vicarij & Episcopi idem tribunal, & auditorium est, & vtriusque vna persona reputatur, 1.p. n. 2. pag. 21.
- Vicarij, seu officiales Episcoporum iure nostro tripliciter accipiuntur, 1. p. n. 21. pag. 29.
- Vicarij legitimi, seu nati, qui sint, 1.p. n. 22. ibid.
- Vicarij foranei, qui dicantur, 1.p. n. 24. pag. 30.
- Vicarij dativi, seu constituti, qui sint, 1.p. n. 25. pag. 31.
- Vicarij nati iurisdictione, Episcopi iurisdictione inferior est, 1.p. n. 29. pag. 33.
- Vicarij foranei, & Episcopi non est idem tribunal, 1.p. n. 35. pag. 35.
- Vicarij iurisdictione per Episcopum mortem spirat, 1.p. nu. 73. pag. 61. & quare, n. 97. pag. 72.
- Vicarij iurisdictione certis limitibus circumscripta est, 1.p. n. 99. pag. 73.
- Vicarij iurisdictione suspēditur per excommunicationem Episcopi, 1.p. n. 118. pa. 83
- Vicarij generalis substitutus non est executor gratiarum, & mandatorum Rom. Pontif. Vicario generali absente, vel impedito, 2. part. in prin. n. 19. p. g. 162.
- Vicarij generales, & Consiliū Archiepiscopi Tol. t. eandem iurisdictionem, & vnum tribunal habere videtur, 2.p. 4 fun. n. 28. p. 251. contrarium verus, ibi. n. 29
- Vicarij generales a lege ordinariā habent iurisdictionē, ibid. n. 30.
- Vicariis nulla lege expressē iurisdictione tribuitur, 1.p. n. 68 pag. 60.
- Vicario publicas poenitētiās imponere absque speciali mandato non licet, 1.p. n. 242. pag. 147.
- Vicario præsentrare non licet ad beneficium pertinēs ad Episcopi præsentionem nisi ipsius Episcopi specialem permissionē habeat, 1.p. n. 249. pag. 149.
- Vicario si simul cum generali commissione aliqua causa speciales committantur clausula adiecta, & *omnia alia*, & in omnibus etiam non expressis ordinariam iurisdictionem habet 1.p. n. 152 pag. 150.
- Vica-

Vicario non licet criminales causas expediri, nec inquirere, corrigere, aut punire subditorum excessus sine speciali mandato Episcopi, 1.p.n.191.pag.125.

Vicario an licentiam confessiones audiendi liceat concedere præter speciale Episcopi mandatum, 1.p.n.202.pag.129.

à Vicario foraneo Rectoris ciuitatis non ad Rectorē, sed ad ipsius superiorem appellatur vt forensis vsus recepit. 1.p.n.60.pag.56.

Vicarios Præfecti Prætorio in Prouincijs constituebāt, 1.p.n.129.pag.89.

Vicarium generalem constituit Capitulum sede vacante, 1.p.n.102.pag.74.

Vicarium constituere non licet iure ciuili præter necessitatem, etsi constituatur, erit delegatus non ordinarius, 1.p.n.111.pag.78.

Vicarium Toletanum, & Cōplut. generales esse negat Garcia, 2.p.in princ.n.15.pag.161.

Vicarius foraneus Episcopi, aut Capituli sede vacante potest non obstante Episcopi, vel Capit. excommu-

nicatione iurisdictionē exercere, 1.p.n.123. pag.87.

Vicarius, & Episcopus an vnum quoad reculationem tribunal constituent, 1.p.n.130.pag.92.

Vicarius an recusari possit ob iustam Episcopi suspicionem, 1.p.n.132.cum sequē. pag.92.

Vicarius Episcopi per Papā confirmatus ob iustam Episcopi suspensionem recusari an possit, 1.p.n.135.pag.94.

Vicarius à Papa confirmatus an possit ab Episcopo reuocari, ibid.& n.136.pag.95.

Vicarius per Papam constitutus nequit ab Episcopo reuocari, 1.p.n.140.pag.97.

Vicarius foraneus ob iustam Episcopi suspensionem recusari potest, 1.p.n.141.pag.97.

Vicarius cognoscere potest de causa recusationis delegato Episcopi obiecta, 1.p.n.149.pag.101.

Vicarius excommunicatum ab Episcopo an absoluerē possit, 1.p.n.155.pag.105.

Vicarius iurisdictionem exercere nō potest Episcopo apud hostes degente, 1.p.n.158.pa.106.

I N D E X

Vicarius aduersus propriam
sententiam in integrum res-
tituere potest, 1. p. nu. 172.
pag. 114.

Vicarius seu alius index ordi-
narius sententiam suam re-
tractare non valet, 1. p. nu.
172. pag. 114.

Vicarius potest in integrum
restituere aduersas senten-
tiam sui Episcopi, 1. p. nu.
173. pag. 116.

Vicarius dioecesium visitare
non valet ex generali co-
mmissione, 1. p. nu. 224. pa. 140.

Vicarius potestatem indul-
gentias concedendi non ha-
bet, nisi ei specialiter com-
mittatur ab Episcopo, 1. p.
nu. 225. pag. 141.

Vicarius ex generali com-
missione dioecesanam Synodum
congregare prohibetur, 1.
p. nu. 226. pag. 141.

Vicarius sine particulari co-
missione decretum inter-
ponere nequit in alienatio-
nibus, vel transactionibus
rerum ecclesiasticarum, 1.
p. nu. 227. pag. 142.

Vicarius ex particulari Episco-
pi permisso aliquos amoue-
re potest a suis beneficijs,
officijs, vel administrationi-
bus, 1. p. nu. 228. pag. 142.

Vicarius a casibus Episcopo
reseruatis non absoluit, nisi
specialiter ab Episcopo per-
mittatur, 1. p. nu. 229. pa. 142.

Vicarius adificationi mona-
sterij per testorem reli-
giosum, & auctorita-
tem prestare non potest
ex generali commissione,
1. p. nu. 230. pag. 143.

Vicarius imponere pensionem
super beneficijs prohibe-
tur, ubi Episcopus possit, nisi
ad id habeat speciale man-
datum, 1. p. nu. 213. pag. 143.

Vicarius an causam restitu-
tionis in integrum decerne-
re possit prae textu genera-
lis commissionis, 1. p. nu. 232
& 233. pag. 143. cum seq.

Vicarius iuramentum purga-
tionis canonice, nisi specia-
liter ei committatur defer-
re interdicatur, 1. p. nu. 234.
pag. 144.

Vicarius praeter speciale ma-
datum & conium Eccle-
sia constituere nequit, 1. p.
nu. 235. pag. 144.

Vicarius consensum prestare
non potest ut Metropolitae
in summo appellationis ar-
ticulo de causa cognoscat,
nisi ad id speciale mandatum
non habet, 1. p. nu. 236. pa. 145.

Vica

Vicarius voluntatem puellæ habitum regularē, aut professionis votū emittere volētis explorare nequit nisi Episcopi ei specialiter commiserit, i. p. n. 237. pa. 145.

Vicarius sine speciali Episcopi facultate corporales poenas in pecuniarias cōuverte-re non potest, i. p. n. 238. pagin. 146.

Vicarius absque speciali mādato nō potest Ecclesias veltare collapsas in matrices, vel alias viciniones trāsfere, i. p. n. 240. pag. 146.

Vicarius nequit concedere licentiā Episcopis à suis diocesis expulsi, vt in diocesi sua iurisdictionē exerceat, i. p. n. 241. pag. 146.

Vicarius ex generali commissione auctoritatem interponere prohibetur creationi dignitatis à canonicis factæ, i. p. n. 239. p. 146.

Vicarius de specialiter Episcopo reservatis nō cognoscit, nisi ex particulari commissione. ibi. n. 243. pa. 147.

Vicarius ex generali potestate de crimine hæresis non cognoscit, i. p. n. 244. p. 147.

Vicarius, si Episcopus fuerit, ea quæ sunt ordinis non exer-

cet, si non habeat speciale mand. tū, i. p. n. 245. pa. 147.

Vicarius sine particulari Episcopi facultate potestatem exercendia, quæ sunt ordinis alteri Episcopo concedere non valet, i. p. n. 246. pag. 148.

Vicarius permutationes beneficiorū expediri nequit, nisi specialem Episcopi commissiōnem habeat, i. p. n. 247. pag. 148.

Vicarius non potest ex generali commissione feudales causas cognoscere, i. p. n. 248. pag. 149.

Vicarius generalem tantum commissiōnem habens auctorare nequit exemplum ex originali sumptum vt eandem vim, & auctoritatem cum originali habeat, i. p. n. 251. pag. 149.

Vicarius ordinariam habet iurisdictionem in casibus, qui speciale mādatum exigūt, si Episcopus in commissiōne dixerit se extendere, & ampliare potestatem aliàs Vicario commissam, i. p. n. 255. pag. 152.

Vicarius Tolet. & Complut. generales sunt, 2. p. in prin. n. 16. & 20. pag. 161. & 163.

Rr 2 Vica

- Vicarius generalis** dicitur, qui constitutus est cum generali potestate in loco ubi Episcopus sedem habet, velius dicere consuevit, 2. p. in prin. n. 17. pag. 162.
- Vicarius Episcopi** sine speciali commissione nequit beneficia conferre, 1. p. n. 181 pag. 120.
- Vicarius ea, quæ sunt meræ gratiæ** sine speciali commissione expedire nequit, 1. p. n. 183. pag. 121.
- Vicarius potestatem habens recipiendi resignationem beneficiorum causa permutationis, potestatem confectendi beneficia permutare volentibus habere non videtur, 1. p. n. 184. pag. 122. & quid in Cardinali alicuius Prouinciæ Vicario constituto, ibid. n. 185.**
- Vicarius sine peculiari Episcopi mandato præsentatum à patrono an possit instituire, 1. p. n. 186. cum sequent. pag. 123. & n. 189. pa. 124.**
- Vicarius ex sola generali commissione potest æconomum deputare Ecclesiæ Patronatæ vacanti pro ipsius fructuum custodia, 1. p. n. 188. pag. 124.**
- Vicarius in criminalibus causis sine speciali commissione potest inquirere ad effectum remittendi culpabiles ad Episcopum, 1. p. n. 192. pag. 126.**
- Vicarius an reum accusatum de crimine sine speciali commissione absolvere possit, 1. p. n. 193. pag. 126.**
- Vicarius sine speciali potestate clericorum bona non confiscat, 1. p. n. 196. pag. 127.**
- Vicarius dimissorias, seu commedatitias litteras dare nequit sine speciali commissione, nisi Episcopo in remotis agente, 1. p. n. 197. pag. 127.**
- Vicarius reprefalias concedere nequit sine particulari commissione, 1. p. nu. 199. pag. 128.**
- Vicarius an egeat speciali Episcopi commissione ut matrimonio assistat, aut de matrimonialibus causis cognoscat, 1. p. nu. 200. & 201. pag. 128.**
- Vicarius ex generali commissione beneficium suppressere nequit, 1. p. n. 202. pag. 129.**
- Vicarius ubi Episcopus Abbatatis locum tenet sine particulari**

particulari mandato licetiam impertiri monachis non potest causa studiorum proficiscendi, .1.p.n.204.p.8. 130.

Vicarius monitorias litteras pro rebus deperditis, seu ablatis an valeat concedere sine particulari Episcopi licentia? .1.p.n.205. cum sequen. pag. 130.

Vicarius imperitis Rectoribus Ecclesiarum præter mandatum speciale Vicarios deputare nequit, .1.p.n.210. pag. 134.

Vicarius beneficiorum resignationes ex generali commissione accipere non potest, .1.p.n.211. pag. 134.

Vicarius absque particulari Episcopi mandato auctoritatem ad validandum statutum canonicorum de certo eorum numero interponere non valet, .1.p.n.212. pag. 135.

Vicarius ex causa dotationis, fundationis, seu constructionis ius patronatus alicui reservare non potest, nisi specialem Episcopi licentiam habeat, .1.p.n.213. pag. 135.

Vicarius donationi iuris patro-

natus decretum & auctoritatem, nisi specialem Episcopi consensum habeat, interponere nequit, .1.p.n.214. pag. 135.

Vicarius matrimonij monitionibus dispensare an possit sine speciali Episcopi mandato, .1.p.n.215. & nu.216. pag. 136.

Vicari sine particulari Episcopi permisso relaxare interdicta nequit, .1.p.n.218. pag. 138.

Vicarius ex generali commissione alium Vicarium deputare non potest, qui vices suas generaliter obeat etiam si Papæ Vicarius sit, .1.p.n.219. pag. 138.

Vicarius novas erigere parochias non queit absque speciali Episcopi facultate, .1.p.n.220. pag. 139.

Vicarius potestatem dispensandi non habet nisi ei specialiter committatur, .1.p.n.221. pag. 139.

Vicarius sine peculiari Episcopi mandato pias defunctorum voluntates exequi non potest, .1.p.n.222. pag. 140.

Vicarius beneficia unire, revocare uniones, & Ecclesias

fiat diuideré nequit, nisi id
ab Episcopo specialiter má-
deatur, 1. p. n. 225. p. 140.

Vicarius, & Officialis idem
est, 1. p. n. 13. & 16. pag. 24.

Vicarius dicitur qui vice al-
terius fungitur, 1. p. n. 14. pa-
gin. 24.

Vicarius Christi Sum. Ponti-
fex est, & vnum idemque
tribunal cū Christo habet,
1. p. n. 18. pag. 28.

Vicarius foraneus delegatam
habet iurisdictionem, 1. p.
n. 33. pag. 34.

Vicarius foraneus minori cu-
ratorem dare potest secun-
dum Gomécij opinionem,
1. p. n. 40. pag. 40. contrariū
Ioānes Andreas, & Germo-
nius, ibidem.

Vicarius generalis Episcopi
an ordinariam vel delega-
tam habeat iurisdictionem
1. p. n. 62. pag. 57.

Vicarius Episcopi vniuersita-
tem causarum committere
non potest, 1. p. n. 75. pa. 63

Vicarius Episcopi non potest
vacantia beneficii, cōfer-
re, 1. p. n. 77. pag. 63.

Vicarius generalis Episcopi
ordinariam habet iurisdic-
tionem, 1. p. n. 78. pag. 64.

Vicarius generalis Episcopi

decretum interponere po-
test in alienationibus rerū
minorum, 1. p. n. 82. pag. 66.

Vicarius Episcopi iudicē da-
re potest, 1. p. n. 87. p. g. 67.

Vicarius Episcopi ex propria
cōmissionis natura iurisdic-
tionem, & causarū cogni-
tionem habet; 1. p. n. 88. cū
sequen. pag. 67. & sequen.

Vicarius constitutus permis-
sione, & licentia legis a-
dege ordinariam iurisdic-
tionem nanciscitur, 1. p. n. 94.
& 109. pag. 70.

Vicarius in iurisdictione Epis-
copi associatus est, 1. p. n.
97. pag. 72.

Vicarius ab Episcopo iurisdic-
tionem nō accipit, sed a le-
ge mediante Episcopi no-
minatione, 1. p. n. 98. pa. 73

Vicarius creatus a Capitulo
sede vac. idem tribunal, &
auditorium cum Capitulo
constituit, 1. p. n. 102. pa. 74

Vicarius Episcopo excommu-
nicato alium excommuni-
care non potest, 1. p. n. 119.
pag. 85.

Vicarius beneficii collatio-
nem dum Episcopus exco-
municatus est, facere non
potest, 1. p. n. 120. pag. 85.

Vicarius irregularis efficitur
si be-

si beneficia conferat dum
Episcopus excommunicatus
existit, 1. p. n. 120. pag. 85.
nisi Episcopus fuisset tole-
ratus, aut occulte excommu-
nicatus, ibidem.

Vicarius Capitulo sede vac.
excommunicato, vel iuris-
dictione priuato iurisdic-
tionem exercere non potest,
etiam si constitutus fuerit
à Metropolitano ob negli-
gentiam Capituli secundum
formam sacrosancti Con-
cilij Trident. 1. p. n. 121. pa.
86.

Vicarius foraneus non est exe-
cutor gratiarum, & mada-
torum Rom. Pont. 2. p. in
princ. n. 18. pag. 162.

Vicarius Complutensis, To-
letan. Vicarius est, licet
Compluti resideat, 2. p. in
princ. num. 20. pag. 63.

VICE sacra Praefectus Prae-
torio vere iudicabat, 1. p. n.
8. pag. 22.

Vicem alterius gerens in eodẽ
tribunali ordinarius iudex

est, secus si in diuerso, 1. p.
n. 91. pag. 69.

Vicem alterius gerens non
semper delegatus est, 1. p.
n. 90. pag. 68.

VICENTIVS Arias Balboa
laudatur, 2. p. 5. fund. nu. 8.
pag. 262.

VNA, & eadẽ persona, duo-
rum vicem sustinere non po-
test, si habeatur respectus
ratione personæ, secus si
dignitatum, 2. p. 2. fund. n. 9
pag. 206.

Vna & eadem res diuerso iu-
re censeri non debet, 1. p.
n. 81. pag. 66.

Vna & eadẽ iurisdic-
tio eque
apud duos residere non po-
test, 1. p. n. 66. pag. 59.

VNIVERSITAS per parti-
cularem possessorem ab-
sque mandato praescribit, si
scientia, & patientia eius
interuenerit, 2. p. 5. fund. n.
8. pag. 262.

Vniuersitatem causarum Vi-
carius committere non po-
test, 1. p. n. 75. pag. 63.

F I N I S

